

→ RAPORT O STANIE GMINY TURAWA ←

2025

Spis treści

1. INFORMACJE OGÓLNE	5
1.1 Charakterystyka gminy	5
1.2 Władze Lokalne	5
1.3 Jednostki organizacyjne gminy Turawa.....	7
1.4 Sołectwa Gminy Turawa	7
1.5 Demografia	8
1.6 Działalność gospodarcza	16
1.7 Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	18
1.8 Stan Ochotniczych straży pożarnych.....	19
2. FINANSE GMINY	36
2.1 Wykonanie budżetu Gminy	36
2.2. Realizacja Funduszu Sołeckiego	41
2.3. Informacja o realizacji Inicjatywy Marszałkowskiej.....	47
2.4. Realizacja inwestycji oraz projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych	50
3. SPÓŁKI KOMUNALNE	70
3. 1 Działalność spółki w zakresie dostarczania wody	71
3.2 Działalność spółki w zakresie odbioru i oczyszczania ścieków:.....	72
3.3 Prace remontowe i konserwacyjne na sieciach.....	72
3.4 Inwestycje w spółce.....	73
4. GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI, GOSPODARKA LEŚNA I ROLNICTWO74	
4.1 Sprzedaż nieruchomości	74
4.2 Podziały nieruchomości.....	74
4.3 Nabywanie nieruchomości	75
4.4 Rolnictwo.....	75
4.5 Melioracje	77
4.6 Gospodarka mieszkaniowa	77
4.7 Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach.....	78
4.8 Gospodarka leśna.....	80
4.9 Dzierżawa nieruchomości.....	83
4.10 Opłata adiacencka	84
5. PLANOWANIE PRZESTRZENNE	85
5.1. Wprowadzenie	85
5.2 Decyzje o warunkach zabudowy	86
5.3 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.....	87

5.4 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	88
5.5 Opinie wstępnych podziałów nieruchomości	90
5.6 Zaświadczenia	91
6. OCHRONA ŚRODOWISKA I GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI ..	92
6.1 Centralna Baza Emisyjności Budynków, Czyste Powietrze, Life	94
6.2 Gospodarka wodno-ściekowa, realizacja programu KPOŚK, ochrona wód w tym ochrona Jezior Turawskich	98
6.3 Edukacja ekologiczna w Gminie Turawa	101
6.4 Gospodarka Odpadami Komunalnymi	104
6.5 Selektywna zbiórka odpadów komunalnych	105
6.6 Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	107
6.7 Wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	109
6.8 Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy	111
6.9 Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach	115
7. OCHRONA ZABYTEKÓW I INFRASTRUKTURA DROGOWA	117
7.1 Ochrona zabytków i opieka nad dziedzictwem kulturowym	117
7.2 Infrastruktura drogowa	118
8. GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	119
9. INFORMACJA O REALIZACJA UCHWAŁ PODJĘTYCH PRZEZ RADĘ GMINY TURAWA W 2025 R.	129
10. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	138
11. KULTURA, PROMOCJA, SPORT	143
12. BIBLIOTEKI	165
13. GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W TURAWIE	166
REALIZACJA ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH	186
14. OŚWIATA W GMINIE TURAWA	200
15. PUBLICZNY TRANSPORT ZBIOROWY	207
16. HALA SPORTOWA TURAWA, HALA SPORTOWA ZAWADA	210
17. PODSUMOWANIE	213

Szanowni Mieszkańcy Gminy Turawa,

z przyjemnością przedstawiamy Raport o stanie Gminy Turawa za rok 2025, będący podsumowaniem działań, inwestycji oraz inicjatyw realizowanych przez samorząd w minionym roku. Dokument ten obrazuje najważniejsze obszary funkcjonowania naszej gminy – od finansów publicznych i inwestycji infrastrukturalnych, przez ochronę środowiska, edukację, kulturę i sport, po politykę społeczną, bezpieczeństwo oraz rozwój turystyki i promocji regionu.

Rok 2025 był dla Gminy Turawa czasem intensywnej pracy, konsekwentnej realizacji zaplanowanych przedsięwzięć oraz podejmowania nowych wyzwań odpowiadających na potrzeby mieszkańców. Kontynuowaliśmy działania służące poprawie jakości życia, rozwojowi infrastruktury, wzmacnianiu potencjału turystycznego gminy oraz budowaniu nowoczesnej, przyjaznej i aktywnej wspólnoty samorządowej.

Raport został opracowany zgodnie z przepisami ustawy o samorządzie gminnym i ma na celu przedstawienie rzetelnego obrazu działalności samorządu oraz efektów podejmowanych działań. Transparentność, dialog społeczny i otwartość na potrzeby mieszkańców pozostają fundamentem skutecznego funkcjonowania lokalnej wspólnoty.

Dziękuję wszystkim osobom, instytucjom, organizacjom społecznym oraz partnerom, którzy swoją codzienną pracę i zaangażowaniem przyczyniają się do rozwoju Gminy Turawa. Zachęcam Państwa do zapoznania się z treścią raportu oraz do dalszej aktywnej współpracy i udziału w życiu naszej gminy. Jestem przekonany, że przedstawione w dokumencie działania i osiągnięcia potwierdzają, iż rok 2025 był dla Gminy Turawa czasem ważnych inwestycji, rozwoju oraz wielu wartościowych inicjatyw społecznych.

Dominik Pikos**Wójt Gminy Turawa**

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1 Charakterystyka gminy

Gmina Turawa położona jest w środkowo-wschodniej części województwa, w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Opola i stanowi część Powiatu Opolskiego. Zajmuje 171 km² powierzchni, liczy 11 wsi, które łącznie zamieszkuje ok. 9,5 tys. mieszkańców. Siedzibą gminy od 1945 jest Turawa.

Obszar Gminy Turawa należy do dorzecza Odry i odznacza się dobrze rozwiniętą siecią wód powierzchniowych. Głównym ciekim odwadniającym jest Mała Panew, prawobrzeżny dopływ Odry. W latach trzydziestych XX wieku tereny leśne regionu turawskiego wzbogacono o wybudowane zbiorniki wodne. W dolnym brzegu Malej Panwi wybudowano zapórę o wysokości 13 m i sztuczny zbiornik wodny o pojemności 108 mln m³. W ten oto sposób powstało Jezioro Duże. Do jego budowy użyto miejscowe surowce tj. il i żwir. Powstałe w ten sposób wyrobiska utworzyły kolejne zbiorniki: Jezioro Średnie, Jezioro Male i Jezioro Srebrne. Wody zajmują przeszło 12% powierzchni gminy, a Turawa i jej okoliczne wsie stały się rejonem turystyczno-wypoczynkowym.

Ponad połowę powierzchni gminy zajmują lasy należące do Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasów Stobrawsko-Turawskich.

Jezioro Duże wchodzi w skład ostoi przyrody NATURA 2000. Ze względu na znaczne zróżnicowanie siedlisk, akwen ten obfituje w interesujące zbiorowiska roślinne, a także w chronione oraz rzadkie gatunki roślin i zwierząt.

Gmina Turawa jest członkiem Stowarzyszenia Kraina Dinozaurów oraz Aglomeracji Opolskiej. Graniczy z gminami: Chrzastowice, Lasowice Wielkie, Łubniany, Opole, Ozimek i Zębowice.

1.2 Władze Lokalne

Skład Rady Gminy Turawa prezentuje się następująco:

Bochański Michał (KWW DOMINIK PIKOS WSPÓLNIE MOŻEMY WIĘCEJ)

Buczek Aneta (KWW ZIEMII TURAWSKIEJ)

Duda Iwona (KWW DOMINIK PIKOS WSPÓLNIE MOŻEMY WIĘCEJ)

Farys Jerzy (KWW SZANSE GMINY TURAWA)

Jonczyk Daniel (KWW ZIEMII TURAWSKIEJ)

Klotka Sebastian (KWW KLOTKA SEBASTIAN – ZAWADA, WSPÓŁPRACA)

Kornek–Gancarek Mariola (KWW DOMINIK PIKOS WSPÓLNIE MOŻEMY WIĘCEJ)

Labisz Marianna (KWW ŚLĄZCY SAMORZĄDOWCY)

Lasak Mariusz (KWW DOMINIK PIKOS WSPÓLNIE MOŻEMY WIĘCEJ)

Loch Bernard (KWW DOMINIK PIKOS WSPÓLNIE MOŻEMY WIĘCEJ)

Moczko Sebastian (KWW DOMINIK PIKOS WSPÓLNIE MOŻEMY WIĘCEJ)

Śliwa Benedykt (KWW DOMINIK PIKOS WSPÓLNIE MOŻEMY WIĘCEJ)

Świtała Kamil (KWW DOMINIK PIKOS WSPÓLNIE MOŻEMY WIĘCEJ)

Twardawski Rafał (KWW DOMINIK PIKOS WSPÓLNIE MOŻEMY WIĘCEJ)

Wieczorek Krystyna (KWW DOMINIK PIKOS WSPÓLNIE MOŻEMY WIĘCEJ)

Komisja Rewizyjna:

Michał Bochański – przewodniczący komisji

Mariusz Lasak – członek komisji

Bernard Loch – członek komisji

Rafał Twardawski – członek komisji

Daniel Jonczyk – członek komisji

Zakres działania Komisji Rewizyjnej obejmuje m.in. opiniowanie wykonania budżetu gminy, występowanie z wnioskiem w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium Wójtowi, kontrola i analiza realizacji zadań finansowanych z budżetu Gminy, monitorowanie pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację zadań przyjętych w planie inwestycyjnym gminy, a także wykonywanie innych zadań zleconych przez Radę w zakresie rozpatrywania skarg.

Komisja Ładu, Porządku i Rolnictwa:

Sebastian Moczko – przewodniczący komisji

Sebastian Klotka – członek komisji

Krystyna Wieczorek – członek komisji

Michał Bochański – członek komisji

Marianna Labisz – członek komisji

Zakres działania Komisji Ładu, Porządku i Rolnictwa obejmuje: bezpieczeństwo publiczne, gospodarkę gruntami, łowiectwo i gospodarkę leśną, ochronę środowiska naturalnego, kanalizację sanitarną, gospodarkę odpadami komunalnymi, gospodarkę przestrzenną gminy, utrzymanie porządku i czystości w sołectwach, ochronę przeciwpożarową, gospodarkę wodną i meliorację, utrzymanie dróg gminnych.

Komisja Oświaty, Kultury, Zdrowia i Partnerstwa:

Benedykt Śliwa – przewodniczący komisji

Jerzy Farys – członek komisji

Mariola Kornek – Gancarek – członek komisji

Kamil Świtała – członek komisji

Aneta Buczek – członek komisji

Zakres działania Komisji Oświaty, Kultury, Zdrowia i Partnerstwa obejmuje: edukację szkolno-przedszkolną; politykę i pomoc społeczną, ochronę dziedzictwa narodowego, sport, rekreację i turystykę, partnerstwo międzygminne, profilaktykę i ochronę zdrowia, promocję gminy.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji

Mariusz Lasak – przewodniczący komisji

Mariola Kornek – Gancarek – członek komisji

Sebastian Moczko – członek komisji

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji rozpatruje skargi na działania Wójta i gminnych jednostek organizacyjnych a także wnioski oraz petycje składane przez obywateli.

1.3 Jednostki organizacyjne gminy Turawa

Urząd Gminy Turawa

Gminny Zespół Ekonomiczno – Administracyjny Szkół (GZEAS)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS)

Publiczna Szkoła Podstawowa w Turawie

Publiczna Szkoła Podstawowa w Osowcu (z oddziałem przedszkolnym)

Publiczna Szkoła Podstawowa w Zawadzie

Publiczna Szkoła Podstawowa w Ligocie Turawskiej (z oddziałem przedszkolnym w Zakrzowie Turawskim)

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Bierdzanach

Publiczne Przedszkole w Turawie

Publiczne Przedszkole w Kotorzu Małym

Publiczne Przedszkole w Węgrach

Publiczne Przedszkole w Zawadzie

Gminna Biblioteka Publiczna w Turawie.

1.4 Sołectwa Gminy Turawa

W skład Gminy Turawa wchodzi jedenaście sołectw:

Bierdzany - 1593,93 ha

Kadłub Turawski - 755,76 ha

Kotórz Mały - 1395,76 ha

Kotórz Wielki - 956,05 ha

Ligota Turawska - 2498,40 ha

Osowiec - 1460,45 ha

Rzędów - 1045,57 ha

Turawa - 4297,82 ha

Węgry - 660,35 ha

Zakrzów Turawski - 1237,97 ha

Zawada z Osiedlem Zawada - 1223,45 ha

1.5 Demografia

Liczba mieszkańców Gminy Turawa na koniec 2025 roku wynosiła **9693** mieszkańców, oznacza to, że populacja gminy w czasie ostatniego roku zwiększyła się o 43 osoby.

Kobiety stanowiły 5036 mieszkańców czyli – 52% ogółu,

mężczyźni stanowili 4657 mieszkańców – 48% ogółu.

Struktura mieszkańców Gminy Turawa uwzględniająca podział kobiet i mężczyzn według stanu na dzień 31.12.2025 r.

Zestawienie przedstawiające statystykę mieszkańców z podziałem na płeć według stanu na dzień 31.12.2025 r.

Miejscowość/ przysiółek	Kobiety	Mężczyźni
Bierdzany	467	428
Kadłub Turawski	255	223
Kotórz Mały	537	492
Kotórz Wielki	199	208
Ligota Turawska	343	282
Osowiec	569	524
przysiółek Trzęsina	97	79

Rzędów	182	161
Turawa	382	369
przysiółek Marszałki	254	231
Węgry	507	482
Zakrzów Turawski	331	277
Zawada	913	901
RAZEM	5036	4657

Mieszkańcy Gminy Turawa według ekonomicznych grup wieku na dzień 31 grudnia 2025 r.:

- wiek przedprodukcyjny (dzieci i młodzież do 17 roku życia) stanowią 17% ogółu mieszkańców,
- wiek produkcyjny (kobiety w wieku do 59 roku życia i mężczyźni w wieku do 64 roku życia) stanowią 59 % ogółu mieszkańców,
- wiek poprodukcyjny (kobiety od 60 roku życia i mężczyźni od 65 roku życia) stanowią 24% ogółu mieszkańców.

Płeć	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
Kobiety	827	2741	1468
Mężczyźni	864	2976	817

Ewidencja osób zameldowanych na pobyt stały i pobyt czasowy na podstawie prowadzonego przez Gminę Turawa rejestru mieszkańców według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r.:

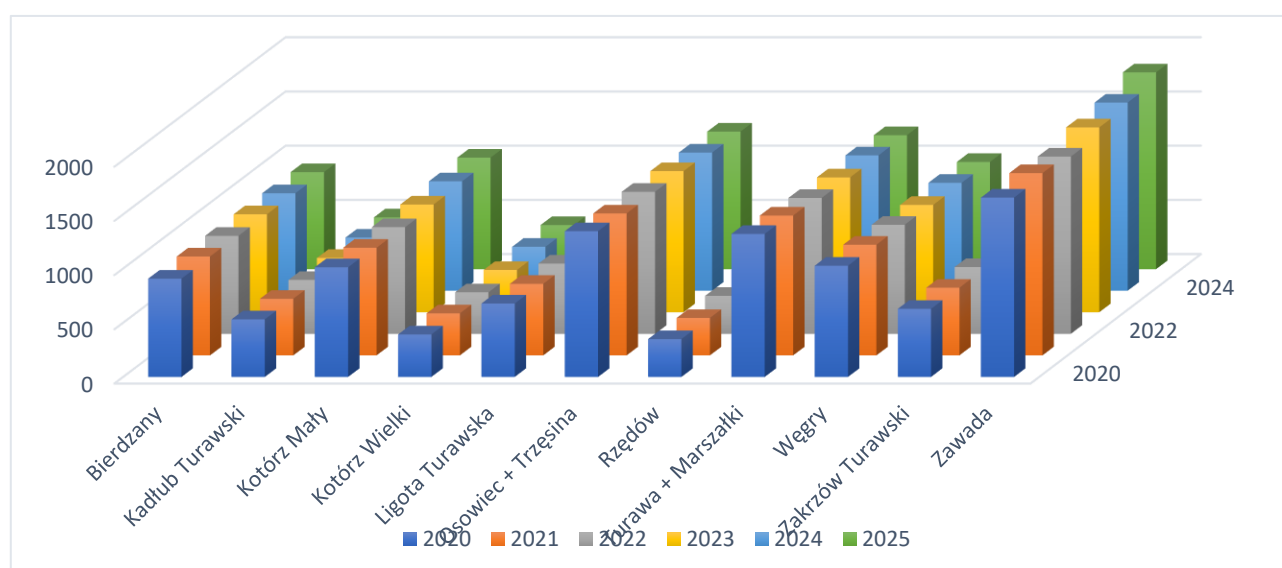
Miejscowość/ przysiółek	Liczba osób zameldowanych na pobyt stały	Liczba osób zameldowanych na pobyt czasowy	Liczba osób zameldowanych na pobyt stały i pobyt czasowy
Bierdzany	877	18	895
Kadłub Turawski	478	0	478
Kotórz Mały	1008	21	1029
Kotórz Wielki	405	2	407
Ligota Turawska	621	4	625
Osowiec	1075	18	1093
przysiółek Trzęsina	175	1	176
Rzędów	339	4	343
Turawa	704	47	751
przysiółek Marszałki	481	4	485
Węgry	978	11	989
Zakrzów Turawski	600	8	608
Zawada	1761	53	1814
RAZEM	9502	191	9693

Statystyka osób zameldowanych na pobyt stały i pobyt czasowy w poszczególnych miejscowościach na terenie Gminy Turawa w latach 2020-2025:

Miejscowość	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025
Bierdzany	906	912	904	904	899	895
Kadłub Turawski	531	522	497	501	490	478
Kotórz Mały	1011	993	984	994	1009	1029

Kotórz Wielki	392	388	383	390	405	407
Ligota Turawska	677	660	648	646	636	625
Osowiec + Trzęsina	1344	1309	1310	1302	1274	1269
Rzędów	349	345	350	342	343	343
Turawa + Marszałki	1319	1290	1253	1244	1248	1236
Węgry	1026	1021	1006	990	995	989
Zakrzów Turawski	628	624	616	616	614	608
Zawada	1654	1681	1635	1705	1735	1814
RAZEM	9837	9745	9586	9634	9650	9693

Zestawienie osób zameldowanych na pobyt stały i pobyt czasowy w poszczególnych miejscowościach na terenie Gminy Turawa na przestrzeni lat 2010-2025 w ujęciu graficznym.

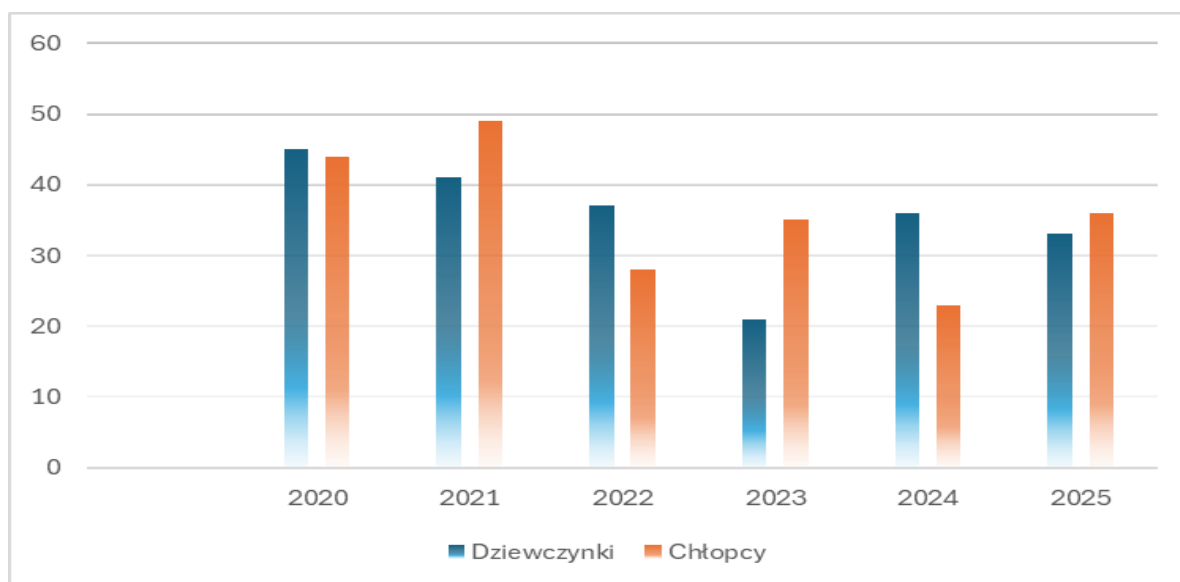
Gminy Turawa prowadzona na podstawie rejestru mieszkańców w latach 2020 – 2025.

Urodzenia na terenie Gminy Turawa.

W 2025 roku urodziło się 69 dzieci – mieszkańców Gminy Turawa, w statystyce urodzeń przeważała płeć męska – urodziło się 36 chłopców i 33 dziewczynek.

Rok urodzenia	Dziewczynki	Chłopcy	Liczba urodzeń
2020	45	44	89
2021	41	49	90
2022	37	28	65
2023	21	35	62
2024	36	23	59
2025	33	36	69

Schemat obrazujący statystykę urodzeń na terenie Gminy Turawa w ujęciu graficznym i procentowym:

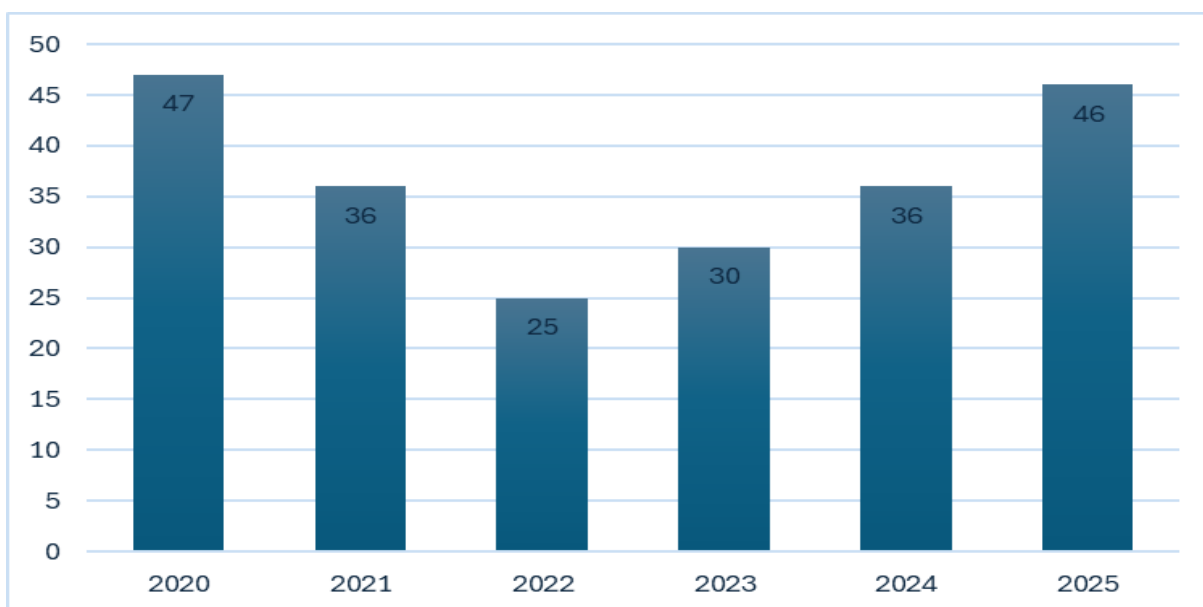
Małżeństwa na terenie Gminy Turawa.

W 2025 roku związek małżeński zawarło 46 par z Gminy Turawa, statystyka znacznie zwiększyła się w porównaniu do poprzednich lat.

Rok zawarcia związku małżeńskiego	Liczba małżeństw
2020	47
2021	36

2022	25
2023	30
2024	36
2025	46

Schemat obrazujący statystykę małżeństw na terenie Gminy Turawa w ujęciu graficzny i procentowym:

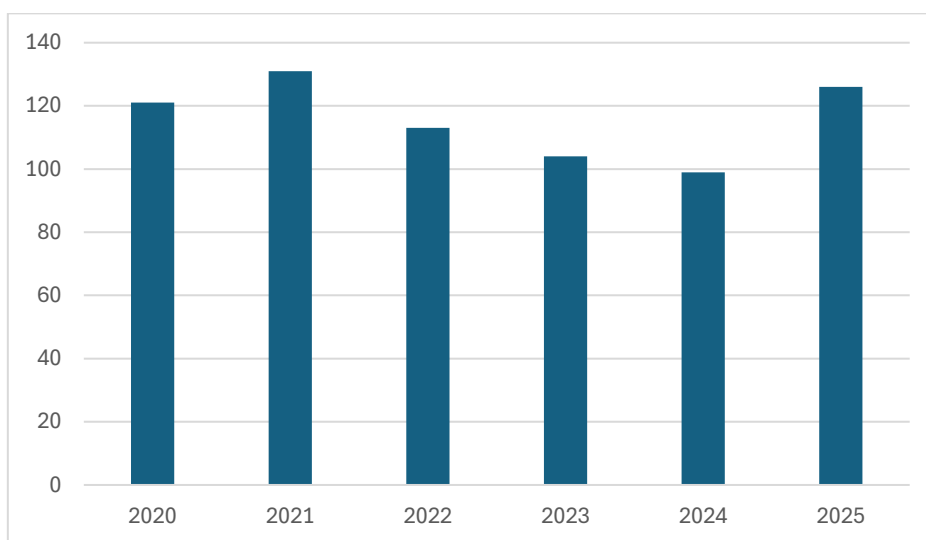

Liczba zgonów na terenie Gminy Turawa.

Analiza danych demograficznych obejmuje również informacje o liczbie zgonów. W 2025 roku zmarło 126 mieszkańców Gminy Turawa, to znacznie więcej osób w porównaniu do lat ubiegłych.

Rok zgonu	Liczba zgonów
2020	121
2021	131
2022	113
2023	104
2024	99
2025	126

Schemat obrazujący statystykę zgonów na terenie Gminy Turawa w ujęciu graficznym i procentowym:

Statystyka zarejestrowanych zdarzeń w Urzędzie Stanu Cywilnego w Turawie na koniec 2025 roku stanowi kompleksowe zestawienie danych dotyczących najważniejszych zdarzeń z zakresu stanu cywilnego, odnotowanych w analizowanym okresie. Obejmuje ona zarówno akty urodzeń, małżeństw, zgonów, jak i inne czynności rejestracyjne, uwzględniając również zdarzenia mające miejsce poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Przedstawione dane odzwierciedlają bieżące tendencje demograficzne oraz skalę mobilności mieszkańców, stanowiąc jednocześnie istotne źródło informacji.

Liczba zarejestrowanych urodzeń.

W zakresie liczby urodzeń odnotowano **22 akty urodzenia dzieci**, które przyszły na świat poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, co wskazuje na wzrastającą mobilność obywateli oraz potrzebę ujmowania zdarzeń mających miejsce poza granicami kraju.

Rok	2023	2024	2025
Liczba zarejestrowanych urodzeń	18	17	22

Liczba zarejestrowanych małżeństw.

W analizowanym okresie zarejestrowano łącznie **63 zawarte małżeństwa**. W tej liczbie odnotowano:

- ✓ 19 małżeństw zawartych w formie cywilnej;
- ✓ 24 małżeństwa zawarte w formie wyznaniowej ze skutkami cywilnoprawnymi (tzw. śluby konkordatowe);

- ✓ 20 transkrypcji zagranicznych aktów małżeństwa, co wskazuje na istotny udział zdarzeń mających miejsce poza granicami kraju.

Liczba zarejestrowanych zgonów.

Zarejestrowano łącznie **58 aktów zgonu**, w tym 3 stanowiące transkrypcje zagranicznych aktów zgonu, zdarzeń zaistniałych poza granicami kraju.

Schemat przedstawiający statystykę zarejestrowanych zgonów na terenie Gminy.

<i>Rok</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>	<i>2025</i>
Liczba zarejestrowanych zgonów	40	35	58

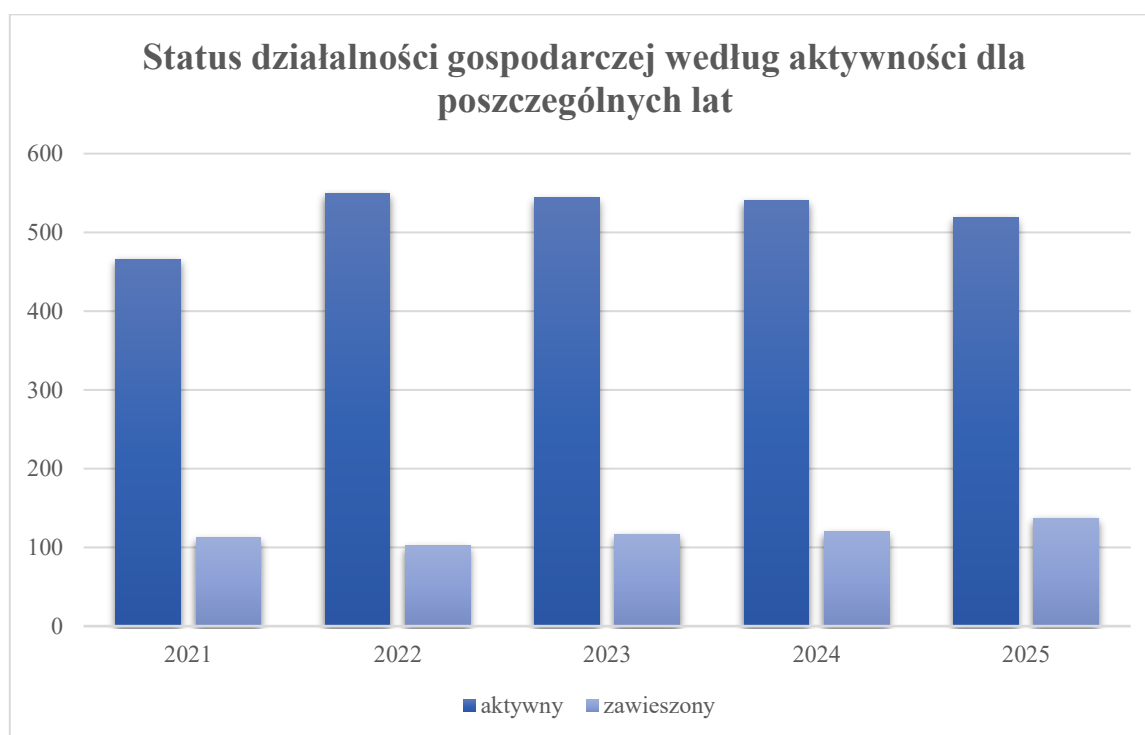
W 2025 roku złożono wnioski dotyczące 26 par małżeńskich, które zawarły związek małżeński w 1975 roku, o przyznanie Medali za Długoletnie Pożycie Małżeńskie. Wnioski te stanowią wyraz uznania dla wieloletniego, trwałego pożycia małżeńskiego oraz potwierdzenie szczególnego wkładu tych par w budowanie więzi rodzinnych i społecznych, a także podkreślają rangę jubileuszu wspólnego życia trwającego już ponad pięć dekad.

1.6 Działalność gospodarcza

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa (ustawa z dnia 6 marca 2018r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy) firmę w Polsce można założyć całkowicie przez internet, bez wizyty w urzędzie, rejestrując jednoosobową działalność gospodarczą w CEIDG. Wymaga to posiadania Profilu Zaufanego lub podpisu kwalifikowanego, a cały proces rejestracji można przeprowadzić przez portal Biznes.gov.pl, bankowość elektroniczną lub ePuap.

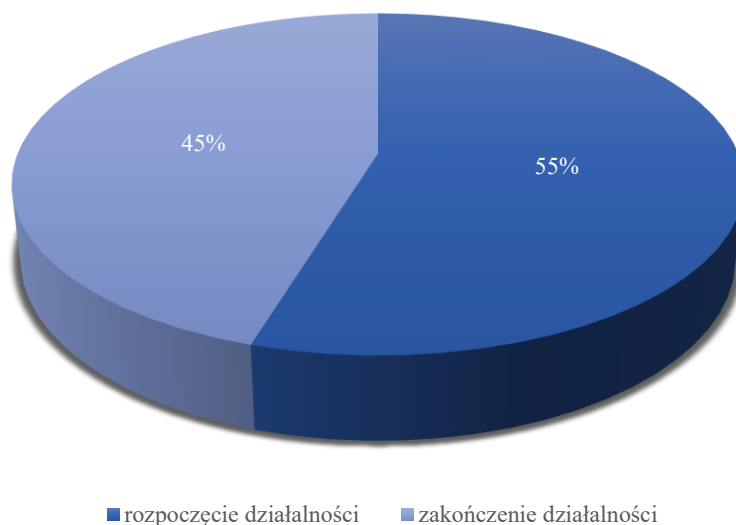
Dzięki temu rozwiązaniu przedsiębiorca otrzymuje numer NIP i REGON, a firma zostaje wpisana do rejestru bez wychodzenia z domu.

Według danych z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) w 2025r. liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, których głównym miejscem prowadzenia działalności gospodarczej jest teren Gminy Turawa, wynosiła 684 pozycji, z czego status „aktywny” posiadało 519 podmiotów, natomiast status „zawieszony” dotyczył 137 podmiotów.

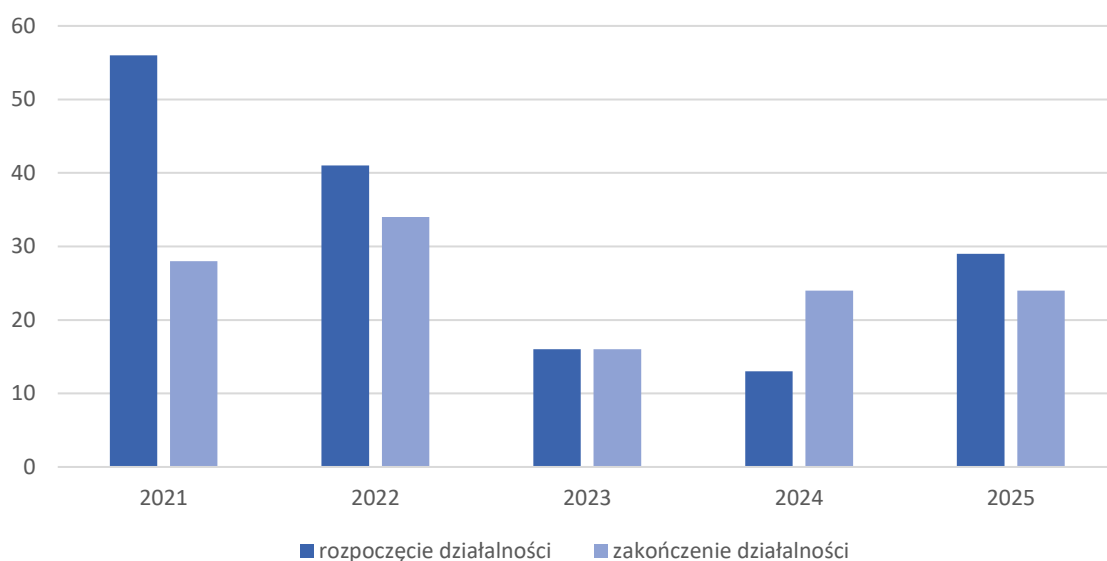

W 2025 roku 29 przedsiębiorców rozpoczęło prowadzenie działalności gospodarczej, natomiast 24 podmioty gospodarcze zakończyły jej prowadzenie.

Działalność gospodarcza w roku 2025

Dynamika zmian działalności gospodarczej na przestrzeni lat

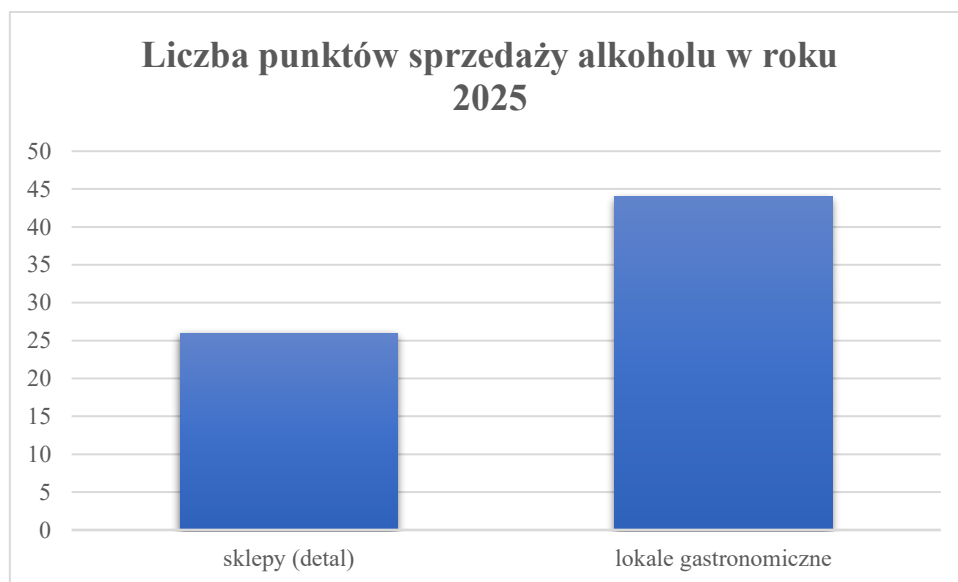
Podmioty gospodarcze działające na terenie Gminy Turawa to przede wszystkim małe i średnie przedsiębiorstwa. Wiodącymi branżami pozostają usługi budowlane, transportowe, handlowe oraz gastronomiczne.

1.7 Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych

Uchwała Nr LIII.402.2023 Rady Gminy Turawa z dnia 26 czerwca 2023r. określa maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Turawa.

Łączna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne) wyniosła 44 punkty, a dla sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) wyniosła 26 punkty.

W roku 2025 wydano 1 zezwolenie przedsiębiorcy, którego działalność polega na dostarczaniu żywności na imprezy zamknięte zorganizowane w czasie i miejscu wyznaczonym przez klienta, w oparciu o zawartą z nim umowę, tzw. zezwolenie cateringowe oraz 35 zezwoleń jednorazowych, z czego 23 z nich wydano przedsiębiorcom posiadającym zezwolenia, a 12 jednostkom Ochotniczych Straży Pożarnych. W roku 2025 wygaszono 46 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych z powodu likwidacji punktu sprzedaży bądź upływu terminu ważności

zezwoleń. Ponadto w prezentowanym roku wydano 42 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych dla poszczególnych kategorii:

W 2025 roku poziom aktywności w zakresie uzyskiwania nowych zezwoleń był zbliżony do poziomu wygaszanych decyzji co prezentuje poniższy wykres

1.8 Stan Ochotniczych straży pożarnych

Działalność OSP regulują przepisy:

- Ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach
- Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej,
- Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej,
- Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych,
- Ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o obronie ludności i ochronie cywilnej,

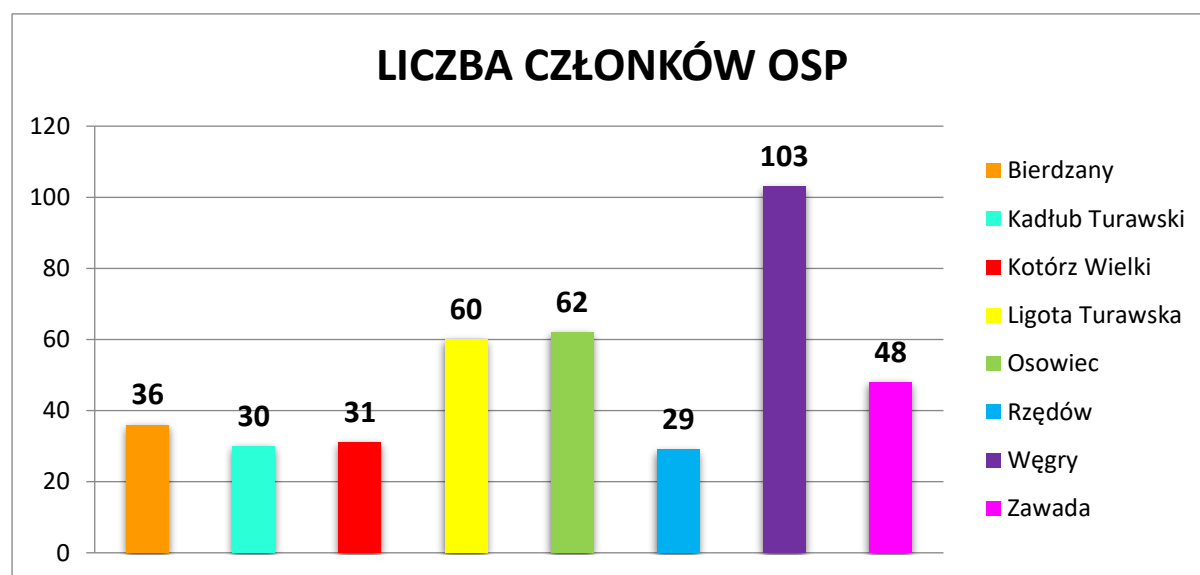
- Rozporządzenie Ministra spraw wewnętrznych i administracji z dnia 5 września 2024 r. w sprawie przyznawania rekompensaty pieniężnej oraz wyrównania do wysokości rekompensaty wypłacanej Strażakowi ratownikowi ochotniczej straży pożarnej
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 kwietnia 2022 r. w sprawie przeprowadzania okresowych badań lekarskich strażaka ratownika ochotniczej straży pożarnej oraz badań lekarskich kandydata na strażaka ratownika ochotniczej straży pożarnej

Na terenie gminy Turawa funkcjonuje 8 jednostek ochotniczych straży pożarnych: **Bierdzany, Kadłub Turawski, Kotorz Wielki, Ligota Turawska, Osowiec, Rzędów, Węgry i Zawada.**

Trzy jednostki działają w strukturach Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego: OSP Węgry (od 1995 r.), OSP Osowiec (od 1997 r.), OSP Bierdzany (od 2020 r.).

Jednostki OSP zrzeszają łącznie 180 członków:

JEDNOSTKA OSP	LICZBA CZŁONKÓW OSP
Bierdzany	36
Kadłub Turawski	30
Kotorz Wielki	31
Ligota Turawska	60
Osowiec	62
Rzędów	29
Węgry	103
Zawada	48

Wykres przedstawia liczbę członków w poszczególnych jednostkach OSP na terenie Gminy Turawa. Najliczniejszą jednostką jest OSP Węgry, natomiast najmniejszą OSP Rzędów. Struktura osobowa jednostek jest zróżnicowana, co wpływa na ich potencjał operacyjny.

Jednostki OSP z terenu gminy Turawa w 2025 roku uczestniczyły łącznie w 342 zdarzeniach w tym:

RAPORT O STANIE GMINY TURAWA ZA 2025 ROK

- Pożary – 38
- Miejscowe zagrożenia – 240
- Alarmy fałszywe – 17
- Szkolenia – 32
- Ćwiczenia – 15

DZIAŁALNOŚĆ SZKOLENIOWA

W 2025 roku druhowie z jednostek OSP uczestniczyli w:

- Szkoleniach podstawowych strażaków – ratowników OSP – 10 członków
- Ćwiczeniach gminnych i powiatowych

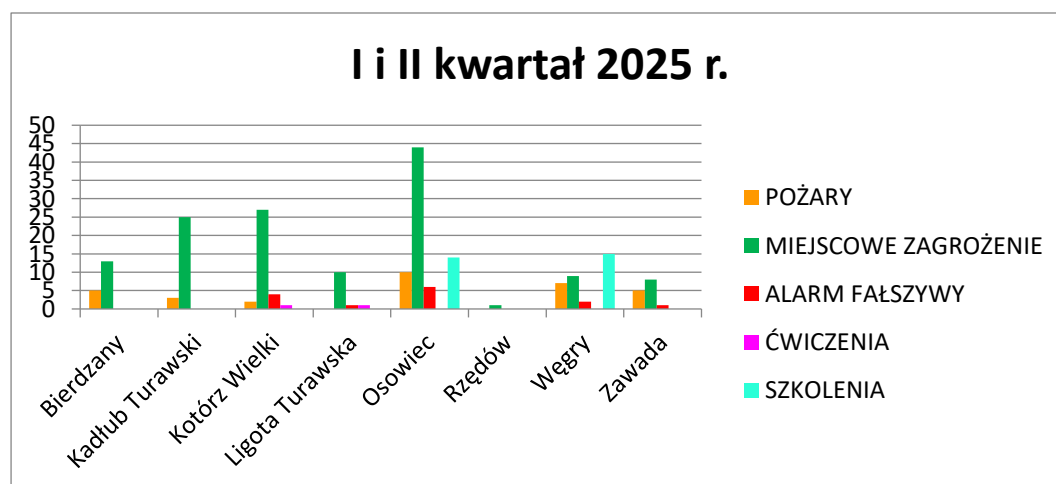
MŁODZIEŻOWA DRUŻYNA POŻARNICZA

Jednostki OSP z terenu gminy Turawa posiadają Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze (MDP), w tym:

- OSP Bierdzany – 24 członków
- OSP Kadłub Turawski – 16 członków
- OSP Ligota Turawska – 10 członków
- OSP Osowiec – 21 członków
- OSP Węgry – 14 członków
- OSP Zawada – 38 członków

I i II KWARTAŁ 2025

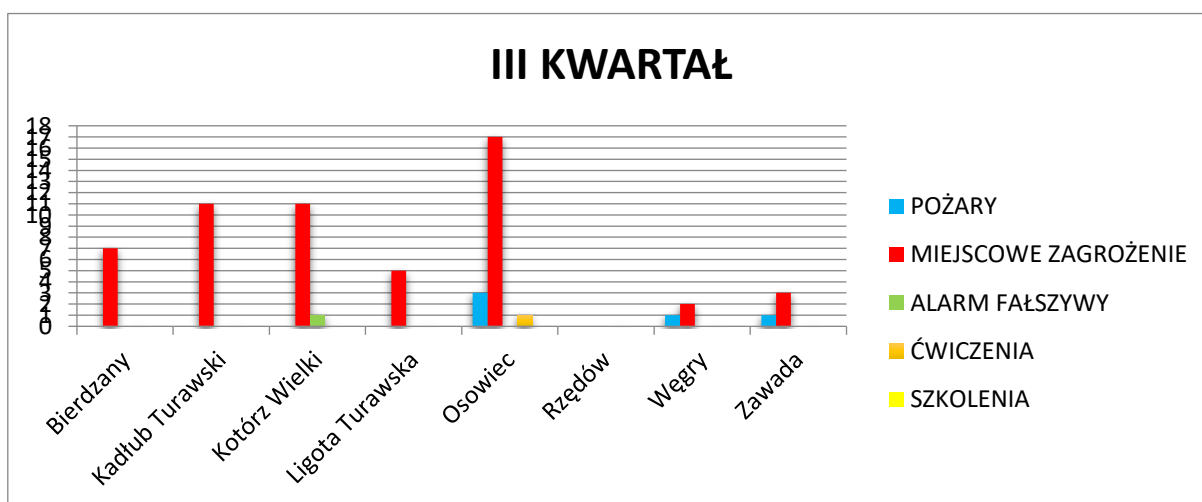
JEDNOSTKA OSP	I i II kwartał OSP					SUMA
	POŻARY	MIEJSCOWE ZAGROŻENIE	ALARM FAŁSZYWY	ĆWICZENIA	SZKOLENIA	
Bierdzany	5	13	0	0	0	18
Kadłub Turawski	3	25	0	0	0	28
Kotórz Wielki	2	27	4	1	0	34
Ligota Turawska	0	10	1	1	1	13
Osowiec	10	44	6	0	14	74
Rzędów	0	1	0	0	0	1
Węgry	7	9	2	0	15	33
Zawada	5	8	1	0	0	14
SUMA	32	137	14	2	29	

Wykres obrazuje liczbę zdarzeń w I i II kwartale 2025 r. w podziale na pożary, miejscowe zagrożenia, alarmy fałszywe, ćwiczenia oraz szkolenia. Dominującą kategorię stanowią miejscowe zagrożenia, przy czym najwyższą liczbę interwencji odnotowano w jednostce OSP Osowiec. Zdarzenia pożarowe oraz alarmy fałszywe występują w mniejszym zakresie. Udział ćwiczeń i szkoleń jest ograniczony i ma charakter uzupełniający działalność operacyjną jednostek.

III KWARTAŁ 2025

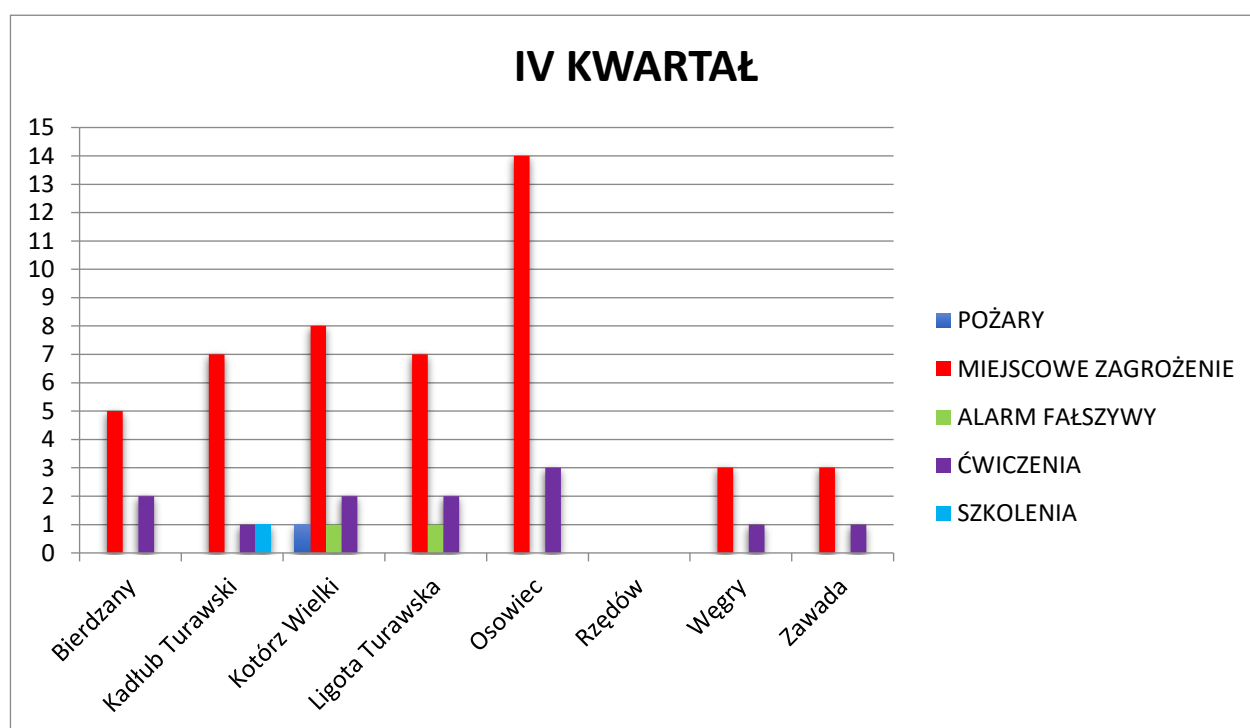
JEDNOSTKA OSP	POŻARY	MIEJSCOWE ZAGROŻENIE	ALARM FAŁSZYWY	ĆWICZENIA	SZKOLENIA	SUMA
Bierdzany	0	7	0	0	0	7
Kadlub Turawski	0	11	0	0	0	11
Kotórz Wielki	0	11	1	0	0	12
Ligota Turawska	0	5	0	0	0	5
Osowiec	3	17	0	1	0	21
Rzędów	0	0	0	0	0	0
Węgry	1	2	0	0	0	3
Zawada	1	3	0	0	0	4
SUMA	5	56	1	0	1	

W III kwartale 2025 roku największą liczbę wyjazdów odnotowano w kategorii miejscowych zagrożeń. Najwięcej interwencji w tym zakresie realizowała jednostka OSP Osowiec. Wyjazdy do pożarów występowały sporadycznie i dotyczyły głównie jednostek OSP Osowiec, OSP Węgry oraz OSP Zawada. W analizowanym okresie odnotowano również pojedyncze alarmy fałszywe, ćwiczenia oraz szkolenia.

IV KWARTAŁ 2025

JEDNOSTKA OSP	POŻARY	MIEJSCOWE ZAGROŻENIE	ALARM FAŁSZYWY	ĆWICZENIA	SZKOLENIA	SUMA
Bierdzany	0	5	0	2	0	7
Kadlub Turawski	0	7	0	1	1	9
Kotórz Wielki	1	8	1	2	0	12
Ligota Turawska	0	7	1	2	0	10
Osowiec	0	14	0	3	0	17
Rzędów	0	0	0	0	0	0
Węgry	0	3	0	1	0	4
Zawada	0	3	0	1	0	4
SUMA	1	47	2	1	12	

W IV kwartale 2025 roku dominującą kategorię zdarzeń stanowiły miejscowe zagrożenia. Największą liczbę interwencji odnotowała jednostka OSP Osowiec. Wyjazdy do pożarów występowały sporadycznie i dotyczyły głównie jednostek OSP Kotórz Wielki oraz OSP Ligota Turawska. W analizowanym okresie odnotowano również pojedyncze alarmy fałszywe, ćwiczenia oraz szkolenia

OSP BIERDZANY

Ochotnicza Straż Pożarna w Bierdzanach to jednostka działająca przy ul. Szkolnej 16, 46-046 w Bierdzanach.

- I. Członkowie – 36, w tym:
- Członkowie wyjazdowi – 31
 - Członków wspierających – 5
 - Członków honorowych – 4

II. Liczba wyjazdów do zdarzeń

LP.	NAZWA ZDARZENIA	LICZBA WYJAZDÓW
1	Pożary	5
2	Miejscowe zagrożenia	25
3	Alarm fałszywy	0
4	Ćwiczenia	2
5	Szkolenia	0

III. I i II KWARTAŁ OSP BIERDZANY

JEDNOSTKA OSP	POŻARY	MIEJSCOWE ZAGROŻENIE	ALARM FAŁSZYWY	ĆWICZENIA	SZKOLENIA
BIERDZANY	5	13	0	0	0

W I i II kwartale 2025 roku OSP Bierzany uczestniczyła głównie w działaniach związanych z miejscowymi zagrożeniami, które stanowiły największą część wszystkich interwencji jednostki. W analizowanym okresie odnotowano również 5 wyjazdów do pożarów. Nie wystąpiły alarmy fałszywe, szkolenia ani ćwiczenia.

IV. III KWARTAŁ OSP BIERDZANY

JEDNOSTKA OSP	POŻARY	MIEJSCOWE ZAGROŻENIE	ALARM FAŁSZYWY	ĆWICZENIA	SZKOLENIA
BIERDZANY	0	7	0	0	0

W III kwartale działalność OSP Bierdzany koncentrowała się wyłącznie na zdarzeniach z zakresu miejscowych zagrożeń. Nie odnotowano pożarów, alarmów fałszywych ani działań szkoleniowych i ćwiczeń.

V. IV KWARTAŁ OSP BIERDZANY

JEDNOSTKA OSP	POŻARY	MIEJSCOWE ZAGROŻENIE	ALARM FAŁSZYWY	ĆWICZENIA	SZKOLENIA
BIERDZANY	0	5	0	2	0

W IV kwartale w strukturze zdarzeń nadal dominując miejscowe zagrożenia, przy jednoczesnym udziale ćwiczeń. Brak jest odnotowanych pożarów oraz alarmów fałszywych, co wskazuje na utrzymujący się charakter działań jednostki.

OSP KADŁUB TURAWSKI

Ochotnicza Straż Pożarna w Kadłubie Turawskim to jednostka działająca przy ul. Opolska 11, 46 – 046 Kadłub Turawski.

I. Członkowie – 30, w tym:

- Członkowie wyjazdowi – 13
- Członkowie czynni nie wyjazdowi – 9
- Członkowie wspierający – 8

- Członkowie z KPP – 6
- Członkowie honorowi – 0

II. Wyszkolenie strażaków ratowników

- Szkolenie podstawowe strażaka ratownika OSP – 4 członków

III. Liczba wyjazdów do zdarzeń

LP.	NAZWA ZDARZENIA	LICZBA WYJAZDÓW
1	Pożary	3
2	Miejscowe zagrożenia	43
3	Alarm fałszywy	0
4	Ćwiczenia	1
5	Szkolenia	1

IV. I i II KWARTAŁ OSP KADŁUB TURAWSKI

JEDNOSTKA OSP	POŻA RY	MIEJSCOWE ZAGROŻENIE	ALARM FAŁSZYWY	ĆWICZE NIA	SZKOLE NIA
KADŁUB TURAWSKI	3	25	0	0	0

W I i II kwartale 2025 roku działalność OSP Kadłub Turawski koncentrowała się głównie na działaniach związanych z miejscowymi zagrożeniami, które stanowiły zdecydowaną większość wszystkich interwencji jednostki. W analizowanym okresie odnotowano również 3 wyjazdy do pożarów. Nie wystąpiły alarmy fałszywe, szkolenia ani ćwiczenia.

V. III KWARTAŁ OSP KADŁUB TURAWSKI

JEDNOSTKA OSP	POŻA RY	MIEJSCOWE ZAGROŻENIE	ALARM FAŁSZYWY	ĆWICZE NIA	SZKOLE NIA
KADŁUB TURAWSKI	0	11	0	0	0

W III kwartale działalność jednostki koncentrowała się wyłącznie na działaniach związanych z miejscowymi zagrożeniami. OSP Kadłub Turawski uczestniczył w 11 interwencjach tego typu, nie odnotowując pożarów, alarmów fałszywych, ćwiczeń ani szkoleń.

VI. IV KWARTAŁ OSP KADŁUB TURAWSKI

JEDNOSTKA OSP	POŻA RY	MIEJSCOWE ZAGROŻENIE	ALARM FAŁSZYWY	ĆWICZE NIA	SZKOLE NIA
KADŁUB TURAWSKI	0	7	0	1	1

W IV kwartale działalność OSP Kadłub Turawski koncentrowała się głównie na działaniach związanych z miejscowymi zagrożeniami, których odnotowano 7. Jednostka uczestniczyła również w 1 szkoleniu oraz 1 ćwiczeniu. W analizowanym okresie nie odnotowano pożarów ani alarmów fałszywych.

OSP KOTÓRZ WIELKI

Ochotnicza Straż Pożarna w Kotorzu Wielkim to jednostka działająca przy ul. Opolskiej 21, 46-045 Kotorz Wielki.

- I. Członkowie – 31, w tym:
 - Członkowie wyjazdowi – 30
 - Członkowie wspierający – 1
- II. Wyszukolenie strażaków ratowników
 - Szkolenie podstawowe strażaka ratownika OSP – 2 członków

III. Liczba wyjazdów do zdarzeń

LP.	NAZWA ZDARZENIA	LICZBA WYJAZDÓW
1	Pożary	3
2	Miejscowe zagrożenia	46
3	Alarm fałszywy	6
4	Ćwiczenia	3
5	Szkolenia	0

IV. I i II KWARTAŁ OSP KOTÓRZ WIELKI

JEDNOSTKA OSP	POŻA RY	MIEJSCOWE ZAGROŻENIE	ALARM FAŁSZYWY	ĆWICZE NIA	SZKOLE NIA
KOTÓRZ WIELKI	2	27	4	1	0

W I i II kwartale 2025 roku OSP Kotórz Wielki uczestniczył przede wszystkim w działaniach związanych z miejscowymi zagrożeniami, które stanowiły największą część wszystkich interwencji jednostki. W analizowanym okresie odnotowano również 2 wyjazdy do pożarów, 4 alarmy fałszywe oraz 1 ćwiczenia. Nie prowadzono szkoleń.

V. III KWARTAŁ OSP KOTÓRZ WIELKI

JEDNOSTKA OSP	POŻA RY	MIEJSCOWE ZAGROŻENIE	ALARM FAŁSZYWY	ĆWICZE NIA	SZKOLE NIA
KOTÓRZ WIELKI	0	11	1	0	0

W III kwartale działalność OSP Kotórz Wielki koncentrowała się głównie na działaniach związanych z miejscowymi zagrożeniami, których odnotowano 11. W analizowanym okresie wystąpił również 1 alarm fałszywy. Nie odnotowano pożarów, szkoleń ani ćwiczeń.

VI. IV KWARTAŁ OSP KOTÓRZ WIELKI

JEDNOSTKA OSP	POŻA RY	MIEJSCOWE ZAGROŻENIE	ALARM FAŁSZYWY	ĆWICZE NIA	SZKOLE NIA
KOTÓRZ WIELKI	1	8	1	2	0

W IV kwartale jednostka OSP Kotórz Wielki uczestniczyła przede wszystkim w działaniach związanych z miejscowymi zagrożeniami, których odnotowano 8. Ponadto jednostka brała

udział w 2 ćwiczeniach, odnotowano również 1 pożar oraz 1 alarm fałszywy. W analizowanym okresie nie prowadzono szkoleń.

OSP LIGOTA TURAWSKA

Ochotnicza Straż Pożarna w Ligocie Turawskiej to jednostka działająca przy ul. Kadłubskiej 1a, 46 – 046 Ligota Turawska.

- I. Członkowie – 60, w tym:
 - Członkowi czynni – 30, w tym:
 - Członkowie wyjazdowi – 20
 - Członkowie wspierający – 15
 - Członkowie honorowi – 5
- II. Wyszkozenie strażaków ratowników
 - Szkolenie podstawowe strażaka ratownika OSP – 1

III. Liczba wyjazdów do zdarzeń

LP.	NAZWA ZDARZENIA	LICZBA WYJAZDÓW
1	Pożary	0
2	Miejscowe zagrożenia	22
3	Alarm fałszywy	1
4	Ćwiczenia	3
5	Szkolenia	1

IV. I i II KWARTAŁ OSP LIGOTA TURAWSKA

JEDNOSTKA OSP	POŻA RY	MIEJSCOWE ZAGROŻENIE	ALARM FAŁSZYWY	ĆWICZE NIA	SZKOLE NIA
LIGOTA TURAWSKA	0	10	1	1	1

W I i II kwartale 2025 roku OSP Ligota Turawska uczestniczyła głównie w działaniach związanych z miejscowymi zagrożeniami, które stanowiły największą część wszystkich wyjazdów jednostki. W analizowanym okresie odnotowano również 1 alarm fałszywy, 1 szkolenie oraz 1 ćwiczenie. Jednostka nie brała udziału w działaniach związanych z pożarami.

V. III KWARTAŁ OSP LIGOTA TURAWSKA

JEDNOSTKA OSP	POŻA RY	MIEJSCOWE ZAGROŻENIE	ALARM FAŁSZYWY	ĆWICZE NIA	SZKOLE NIA
LIGOTA TURAWSKA	0	5	0	0	0

W III kwartale działalność OSP Ligota Turawska koncentrowała się wyłącznie na działaniach związanych z miejscowymi zagrożeniami. Jednostka uczestniczyła łącznie w 5 interwencjach tego typu, nie odnotowując pożarów, alarmów fałszywych, szkoleń ani ćwiczeń.

VI. IV KWARTAŁ OSP LIGOTA TURAWSKA

JEDNOSTKA OSP	POŻA RY	MIEJSCOWE ZAGROŻENIE	ALARM FAŁSZYWY	ĆWICZE NIA	SZKOLE NIA
LIGOTA TURAWSKA	0	7	1	2	0

W IV kwartał jednostka OSP Ligota Turawska uczestniczyła głównie w działaniach związanych z miejscowymi zagrożeniami, których odnotowano 7. Ponadto jednostka brała udział w 2 ćwiczeniach oraz odnotowała 1 alarm fałszywy. W analizowanym okresie nie wystąpiły pożary ani szkolenia.

OSP OSOWIEC

Ochotnicza Straż Pożarna w Osowcu to jednostka działająca przy ul. Lipowej 4, 46 – 023 Osowiec.

- I. Członkowie – 62, w tym:
- Członkowie czynni - 34
 - Członkowie wspierający – 3
 - Członkowie honorowi - 2
- II. Wyszkolenie strażaków ratowników
- Szkolenie podstawowe strażaka ratownika OSP – 2 członków

III. Liczba wyjazdów do zdarzeń

LP.	NAZWA ZDARZENIA	LICZBA WYJAZDÓW
1	Pożary	13
2	Miejscowe zagrożenia	75
3	Wyjazdy gospodarcze	6
4	Ćwiczenia	4
5	Szkolenia	14

IV. I i II KWARTAŁ OSP OSOWIEC

JEDNOSTKA OSP	POŻARY	MIEJSCOWE ZAGROŻENIE	ALARM FAŁSZYWY	ĆWICZENIA	SZKOLENIA
OSOWIEC	10	44	6	0	14

W I i II kwartale 2025 roku OSP Osowiec odnotowała największą liczbę wyjazdów do miejscowych zagrożeń, które stanowiły dominującą część wszystkich działań jednostki. W analizowanym okresie jednostka uczestniczyła również w 10 pożarach, 6 alarmach fałszywych oraz 14 szkoleniach. Nie odnotowano wyjazdów związanych z ćwiczeniami.

V. III KWARTAŁ OSP OSOWIEC

JEDNOSTKA OSP	POŻARY	MIEJSCOWE ZAGROŻENIE	ALARM FAŁSZYWY	ĆWICZENIA	SZKOLENIA
OSOWIEC	3	17	0	1	0

W III kwartale działalność OSP Osowiec koncentrowała się głównie na działaniach związanych z miejscowymi zagrożeniami, których odnotowano 17. Jednostka uczestniczyła również w 3 działaniach gaśniczych oraz 1 ćwiczeniu. W analizowanym okresie nie odnotowano alarmów fałszywych ani szkoleń.

VI. IV KWARTAŁ OSP OSOWIEC

JEDNOSTKA OSP	POŻARY	MIEJSCOWE ZAGROŻENIE	ALARM FAŁSZYWY	ĆWICZENIA	SZKOLENIA
OSOWIEC	0	14	0	3	0

W IV kwartale działalność OSP Osowiec koncentrowała się głównie na działaniach związanych z miejscowymi zagrożeniami, których odnotowano 14. Jednostka uczestniczyła również w 3 ćwiczeniach. W analizowanym okresie nie wystąpiły pożary, alarmy fałszywe ani szkolenia.

OSP RZĘDÓW

Ochotnicza Straż Pożarna w Rzędowie to jednostka działająca przy ul. Opolskiej 3A, 46-045 Rzędów.

- I. Członkowie – 29, w tym:
- Członkowie czynni – 17
 - Członkowie przeszkoleni - 7
 - Członkowie wspierający – 3
 - Członkowie honorowi - 2

- II. Liczba wyjazdów do zdarzeń

LP.	NAZWA ZDARZENIA	LICZBA WYJAZDÓW
1	Pożary	0
2	Miejscowe zagrożenia	1
3	Wyjazdy gospodarcze	0
4	Ćwiczenia	0
5	Szkolenia	0

- III. I i II KWARTAŁ OSP RZĘDÓW

JEDNOSTKA A OSP	POŻARY	MIEJSCOWE ZAGROŻENIE	ALARM FAŁSZYWY	ĆWICZENIA	SZKOLENIA
RZĘDÓW	0	1	0	0	0

W I i II kwartale 2025 roku OSP Rzędów odnotowała 1 wyjazd związany z miejscowym zagrożeniem. W analizowanym okresie jednostka nie uczestniczyła w pożarach, alarmach fałszywych, szkoleniach ani ćwiczeniach.

OSP WĘGRY

Ochotnicza Straż Pożarna w Węgrach to jednostka działająca przy ul. Opolskiej 11 A, 46 – 023 Węgry.

I. Członkowie – 103, w tym:

- Członkowie czynni - 30
- Członkowie wspierający – 45
- Członkowie honorowi - 14

II. Wyszkolenie strażaków ratowników

- Szkolenie podstawowe strażaka ratownika OSP – 2 członków

III. Liczba wyjazdów do zdarzeń

LP.	NAZWA ZDARZENIA	LICZBA WYJAZDÓW
1	Pożary	8
2	Miejscowe zagrożenia	14
3	Wyjazdy gospodarcze	2
4	Ćwiczenia	1
5	Szkolenia	15

IV. I i II KWARTAŁ OSP WĘGRY

JEDNOSTKA A OSP	POŻARY	MIEJSCOWE ZAGROŻENIE	ALARM FAŁSZYWY	ĆWICZENIA	SZKOLENIA
WĘGRY	7	9	2	0	15

W I i II kwartale 2025 roku OSP Węgry uczestniczyli głównie w szkoleniach oraz działaniach związanych z miejscowymi zagrożeniami. W analizowanym okresie jednostka odnotowała również 7 wyjazdów do pożarów oraz 2 alarmy fałszywe. Nie wykazano wyjazdów związanych z ćwiczeniami.

V. III KWARTAŁ OSP WĘGRY

JEDNOSTKA OSP	POŻARY	MIEJSCOWE ZAGROŻENIE	ALARM FAŁSZYWY	ĆWICZENIA	SZKOLENIA
WĘGRY	1	2	0	0	0

W III kwartale działalność OSP Węgry koncentrowała się głównie na działaniach związanych z miejscowymi zagrożeniami, których odnotowano 2. Jednostka uczestniczyła również w 1 pożarze. W analizowanym okresie nie odnotowano alarmów fałszywych, szkoleń ani ćwiczeń.

VI. IV KWARTAŁ OSP WĘGRY

JEDNOSTKA OSP	POŻARY	MIEJSCOWE ZAGROŻENIE	ALARM FAŁSZYWY	ĆWICZENIA	SZKOLENIA
WĘGRY	0	3	0	1	0

W IV kwartale działalność OSP Węgry koncentrowała się głównie na działaniach związanych z miejscowymi zagrożeniami, których odnotowano 3. Jednostka uczestniczyła również w 1 ćwiczeniu. W analizowanym okresie nie wystąpiły pożary, alarmy fałszywe ani szkolenia.

OSP ZAWADA

Ochotnicza Straż Pożarna w Zawadzie to jednostka działająca przy ul. Oleskiej 29A, 46 – 022 Zawada.

- I. Członkowie – 48, w tym:
- Członkowie czynni - 25
 - Członkowie wspierający – 22
 - Członkowie honorowi – 1

II. Liczba wyjazdów do zdarzeń

LP.	NAZWA ZDARZENIA	LICZBA WYJAZDÓW
1	Pożary	6
2	Miejscowe zagrożenia	14
3	Wyjazdy gospodarcze	1
4	Ćwiczenia	1
5	Szkolenia	0

III. I i II KWARTAŁ OSP ZAWADA

JEDNOSTKA OSP	POŻARY	MIEJSCOWE ZAGROŻENIE	ALARM FAŁSZYWY	ĆWICZENIA	SZKOLENIA
ZAWADA	5	8	1	0	0

W I i II kwartale 2025 roku OSP Zawada uczestniczyła głównie w działaniach związanych z miejscowymi zagrożeniami, które stanowiły największą część wszystkich wyjazdów jednostki. W analizowanym okresie odnotowano również 5 wyjazdów do pożarów oraz 1 ćwiczenie. Nie odnotowano alarmów fałszywych ani wyjazdów związanych ze szkoleniami.

IV. III KWARTAŁ OSP ZAWADA

JEDNOSTKA OSP	POŻARY	MIEJSCOWE ZAGROŻENIE	ALARM FAŁSZYWY	ĆWICZENIA	SZKOLENIA
ZAWADA	1	3	0	0	0

W III kwartale 2025 roku działalność OSP Zawada koncentrowała się głównie na działaniach związanych z miejscowymi zagrożeniami, które stanowiły największą liczbę interwencji. Jednostka uczestniczyła również w jednym wyjeździe do pożaru. W analizowanym okresie nie odnotowano alarmów fałszywych, szkoleń ani ćwiczeń.

V. IV KWARTAŁ OSP ZAWADA

JEDNOSTKA OSP	POŻARY	MIEJSCOWE ZAGROŻENIE	ALARM FAŁSZYWY	ĆWICZENIA	SZKOLENIA
ZAWADA	0	3	0	1	0

W IV kwartale 2025 roku OSP Zawada uczestniczyła głównie w działaniach związanych z miejscowymi zagrożeniami, które stanowiły największą część wszystkich interwencji jednostki. W analizowanym okresie przeprowadzono również jedno ćwiczenie. Nie odnotowano pożarów, alarmów fałszywych ani szkoleń.

2. FINANSE GMINY

2.1 Wykonanie budżetu Gminy

Budżet Gminy Turawa na rok 2025 został przyjęty Uchwałą Nr IX/63/2024 z dnia 18 grudnia 2024r.

1. Planowane dochody to 75 259 195,94 zł z tego:

- 1) dochody bieżące to 64 533 998,66 zł,
- 2) dochody majątkowe to 10 725 197,28 zł.

2. Planowane wydatki to 77 205 153,95 zł z tego:

- 1) wydatki bieżące to 59 519 102,66 zł,
- 2) wydatki majątkowe to 17 686 051,29 zł.

Po zmianach plan budżetu na 31.12.2025r. kształtował się następująco:

1. Planowane dochody to 80 227 626,37 zł z tego:

- 1) dochody bieżące to 66 944 847,46 zł,
- 2) dochody majątkowe to 13 282 778,91 zł.

2. Planowane wydatki to 85 811 920,37 zł z tego:

- 1) wydatki bieżące to 65 408 398,17 zł,
- 2) wydatki majątkowe to 20 403 522,20 zł.

Zmiany podyktowane były otrzymaniem dotacji na zadania zlecone oraz własne, zmianami w zakresie inwestycji oraz innymi zdarzeniami występującymi w ciągu roku.

Wykonanie budżetu przedstawia się następująco:

	Plan	wykonanie	% wyk.
Dochody	80 227 626,37	80 524 093,07	100,37
Wydatki	85 811 920,37	75 005 427,23	87,41
Nadwyżka /Deficyt	-5 584 294,00	5 518 665,84	-----
Przychody	7 034 290,00	8 945 176,05	127,17
Rozchody	1 449 996,00	1 399 996,00	96,55

Dochody i wydatki gminy Turawa na przestrzeni lat

	2023	2024	2025
Wykonanie dochodów	57 807 005,15	73 505 544,74	80 524 093,07
Wykonanie wydatków	59 450 072 ,98	66 423 534,51	75 005 427,23
Nadwyżka/Deficyt	-1 643 067,83	7 082 010,23	5 518 665,84

Wykonanie dochodów oraz stopień wykonania planu przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Treść	Plan	Wykonanie	%
1.	Dochody bieżące, w tym:	66 944 847,46	67 812 400,11	84,21
1.1	Dochody z tytułu udziału w PIT	30 316 169,28	30 316 169,28	100,00
1.2	Dochody z tytułu udziału w CIT	414 797,84	414 797,84	100,00
1.3	Subwencja ogólna	9 683 198,54	9 683 198,54	100,00
1.4	Dotacje i środki na zadania własne i zlecone	5 691 042,10	5 955 813,10	104,02
1.4.1	Z tego środki na finansowanie wydatków zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych	808 439,31	1 253 905,47	155,10
1.5	Pozostałe dochody	20 839 639,70	21 442 421,35	102,90
	w tym podatek od nieruchomości	9 200 000,00	8 489 117,65	92,28
2.	Dochody majątkowe	13 282 778,91	12 711 692,96	95,70
2.1	Ze sprzedaży majątku	1 165 000,00	1 231 985,74	105,70
2.2	Z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje	2 236 150,15	1 673 268,93	74,83
2.2.1	Z tego środki na finansowanie wydatków zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych	1 186 148,65	1 043 722,64	87,99
2.3	Pozostałe dochody majątkowe	9 881 628,76	9 806 438,29	99,24
	DOCHODY OGÓŁEM:	80 227 626,37	80 524 093,07	100,37

W 2025r. zgodnie ze zmianą ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego gminy nie otrzymują już subwencji oświatowej, a kwota potrzeb oświatowych przekazywana jest jako udziały w podatku dochodowym PIT. Ministerstwo przekazało do gminy tytułem udziałów w PIT kwotę 30 316 169,28 zł w tym ujęto kwoty:

- Potrzeb oświatowych 20 656 346,00 zł,
- Potrzeb rozwojowych 1 512 149,00zł,
- Potrzeb ekologicznych 1 334 089,65 zł

- Potrzeb uzupełniających 1 932 034,00 zł.

Pozostałe dochody własne poza podatkiem od nieruchomości, który wyniósł 8 489 117,65 zł to między innymi:

- Zajęcie pasa drogowego 116 516,78 zł,
- Opłata za gospodarowanie odpadami 3 062 518,23 zł,
- Wpływy z opłaty za zezwolenia na sprzedaż alkoholu 472 169,15 zł,
- Podatek od czynności cywilnoprawnych 1 056 717,68 zł
- Środki na uzupełnieniu dochodów 1 237 737,00 zł,
- Opłata za wyżywienie w przedszkolach i szkołach 1 005 267,11 zł,
- Opłaty za żłobek 1 148 514,76 zł,
- Wyżywienie w żłobku 158 581,94 zł,
- Wynajem mienia komunalnego 801 300,04 zł,
- Wynajem mieszkań 70 866,51 zł
- Podatek rolny 371 184,03 zł,
- Podatek leśny 352 997,10 zł,
- Dzierżawa gruntów rolnych 48 216,84 zł,
- Wynajem hali 95 990,01 zł,
- Odsetki od opóźnień we wpłatach należności 305 939,39 zł.

Dochody majątkowe to między innymi:

- Środki z Polskiego Ładu na przebudowę dróg 9 241 043,76 zł,
- Dofinansowanie do budowy drogi do gruntów rolnych w Zakrzowie Turawskim 208 949,77 zł,
- Dofinansowanie ze środków UE do przebudowy ul. Głównej w Ligocie Turawskiej 535 439,00 zł,
- Dotacja na remont zabytków z Polskiego Ładu 470 000,00 zł,
- Dotacja ze środków UE na zakup dwóch samochodów lekkich dla OSP 508 283,64 zł,
- Dofinansowanie do wymiany pieca z WFOŚiGW 27 200,00 zł, (OSP Zawada, PP Zawada),
- Dofinansowanie z WFOŚiGW do wymiany oświetlenia ulicznego 55 500,00 zł,
- Dofinansowanie zakupów na podstawie Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej 180 395,02 zł,
- Zwrot części wydatków majątkowych z funduszu sołeckiego za 2024 r. 91 201,50 zł,
- Dotacja z Urzędu Marszałkowskiego na przebudowę boiska przy szkole w Osowcu 150 000,00 zł.

Struktura dochodów gminy w latach 2024 - 2025 roku:

Rodzaj dochodów	2024	%	2025	%
Dochody własne	31 899 047,48	43,39	30 183 217,27	37,48
Udziały w PIT i CIT	12 878 397,00	17,52	30 730 967,12	38,17
Subwencja ogólna	19 081 941,00	25,96	9 683 198,54	12,02
Dotacje i środki	16 346 153,58	22,24	7 629 082,03	9,47
Dotacje i środki pozyskane z UE	6 095 080,68	9,11	2 297 628,11	2,86
Ogółem	73 505 544,74	100	80 524 093,07	100

Wykonanie wydatków oraz stopień wykonania planu przedstawia poniższa tabela:

L.P	Treść	Plan w zł	Wykonanie w zł	%
1	Wydatki bieżące w tym:	65 408 398,17	58 635 678,05	78,18
1.1	Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	32 083 871,34	31 909 870,56	
1.2	Obsługa długu publicznego	300 000,00	135 233,30	45,08
1.3	Przekazane dotacje na zadania bieżące	5 353 644,11	5 043 973,35	94,21
1.4	Rezerwa ogólna i celowa na zarządzanie kryzysowe	185 000,00	0,00	0,00
1.5	Świadczenia na rzecz osób fizycznych	4 007 537,59	3 241 856,17	80,89
1.6	wydatki na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jst	1 700 942,38	1 227 174,00	72,16
2	Wydatki majątkowe	20 403 522,20	16 369 749,18	80,23
2.1	Wydatki o charakterze dotacyjnym na inwestycje i zakupy inwestycyjne	520 000,00	520 000,00	100,00
2.2	Inwestycje i zakupy inwestycyjne	19 883 522,20	15 849 749,18	79,72
2.2.1	W tym inwestycje i zakupy inwestycyjne na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jst	2 284 915,17	1 212 823,50	53,08
	WYDATKI OGÓŁEM	85 811 920,37	75 005 427,23	84,41

Wydatki zrealizowano w mniejszym stopniu niż dochody, bo w 87,41%. Wydatki ogółem wynosiły 75 005 427,23 zł, z tego wydatki bieżące to 58 635 678,05 zł, a majątkowe 16 0369 749,18 zł. Poniżej przedstawiono wydatki z podziałem na poszczególne działy.

	Nazwa działu	Plan	Wykonanie	ogółem
010	Rolnictwo i łowiectwo	686 526,00	639 485,95	93,15
020	Leśnictwo	307 000,00	150 628,10	49,06

600	Transport i łączność	15 336 528,76	14 639 604,20	95,46
630	Turystyka	710 000,00	292 561,49	41,21
700	Gospodarka mieszkaniowa	1 096 712,92	783 842,86	71,47
710	Działalność usługowa	138 000,00	28 609,15	20,73
750	Administracja publiczna	9 338 118,32	8 044 824,78	86,15
751	Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	157 153,00	156 522,10	99,60
752	Obrona narodowa	715 000,00	359 512,98	50,28
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 706 801,58	1 310 434,83	76,78
757	Obsługa długu publicznego	300 000,00	135 233,30	45,08
758	Różne rozliczenia	751 493,89	0,00	0,00
801	Oświata i wychowanie	34 439 655,79	31 546 306,36	91,60
851	Ochrona zdrowia	1 442 269,42	975 418,29	67,63
852	Pomoc społeczna	4 706 248,58	3 950 921,09	83,95
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	9 059,00	9 050,17	99,90
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	91 850,00	70 258,95	76,49
855	Rodzina	5 369 744,99	5 033 885,82	93,75
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	5 061 635,87	4 884 749,29	96,51
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 341 295,23	1 259 156,75	93,88
926	Kultura fizyczna	2 106 827,02	734 420,77	34,86

Wydatki majątkowe zaplanowano na kwotę 20 403 522,20 zł, a wykonano na kwotę 16 369 749,18 zł. Najwięcej inwestycji zrealizowano w dziale 600 Transport na kwotę 11 593 983,10 zł, były to zarazem inwestycje z największym dofinansowaniem. W oświacie zrealizowano inwestycje na kwotę 2 032 496,34 zł były to budowa przyszkolnej hali sportowej w Zawadzie, rozbudowa monitoringu w szkole w Osowcu i Turawie oraz zakup pieca do kuchni w przedszkolu w Turawie. Ze środków na przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz pomocy społecznej zrealizowano inwestycje utworzenia placówki wsparcia dziennego w Rzędowie, modernizacja takiej placówki w Kotorzu Wielkim oraz utworzenie gabinetu terapeutycznego w budynku Urzędu Gminy za kwotę łącznie 648 698,59 zł. Przekazano dotację na remont dachu w zabytkowym kościele w Zakrzowie Turawskim na kwotę

500 000,00 zł. Wybudowano nowe punkty świetlne na kwotę 169 791,10 zł. Zakupiono dwa samochody strażackie za kwotę 734 800,00 zł z dofinansowaniem w 69%.

Struktura wydatków gminy w latach 2024 - 2025 roku

Rodzaj wydatku	2024	%	2025	%
Wydatki bieżące	52 793 179,31	79,47	58 635 678,05	78,18
Wydatki majątkowe	13 630 355,20	20,53	16 369 749,18	21,82
Wydatki ogółem	66 423 354,51	100,00	75 005 427,23	100,00

Pomimo zaplanowanego deficytu w roku 2025 wystąpiła nadwyżka budżetowa spowodowana wykonaniem dochodów w 100 %, a wydatków w 87%. Z kolei wydatki majątkowe zostały wykonane w 80%. Spowodowane było to przesunięciem realizacji niektórych inwestycji np. Budowa boiska Orlik w Bierdzanach, Cyberbezpieczny samorząd czy zakup sprzętu dla OSP na kolejny rok. Ogółem kwota inwestycji przeniesionych do wykonania w kolejnym roku to około 2 916 000,00 zł. Środki zostaną wykorzystane w przyszłych latach gdzie planowane są duże inwestycje jak ścieżka, termomodernizacja budynków szkolnych czy budowa boiska Orlik w Bierdzanach.

2.2. Realizacja Funduszu Sołeckiego

Rada Gminy Turawa w roku 2009 podjęła Uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na wyodrębnienie w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołecki na rok 2010. Od tego czasu co roku gmina wydziela w budżecie gminy środki na realizację funduszu sołeckiego. Fundusz ten to środki przeznaczone dla sołectwa na realizację inwestycji:

- mających na celu poprawę życia mieszkańców,
- zgodnych ze strategią rozwoju Gminy,
- mieszczących się w katalogu zadań własnych gminy.

Fundusz sołecki jest wielką szansą na podniesienie rangi wiejskich wspólnot. Dzięki niemu mieszkańcy wsi w większym stopniu stają się gospodarzami miejsca, w którym żyją. Odpowiednio zagospodarowane środki funduszu sołeckiego sprzyjają rozwojowi wsi a także podnoszą ich walory funkcjonalności i atrakcyjności.

Przedsięwzięcia realizowane przez Osiedle Zawada w 2025 roku sfinansowano z budżetu własnego Gminy Turawa.

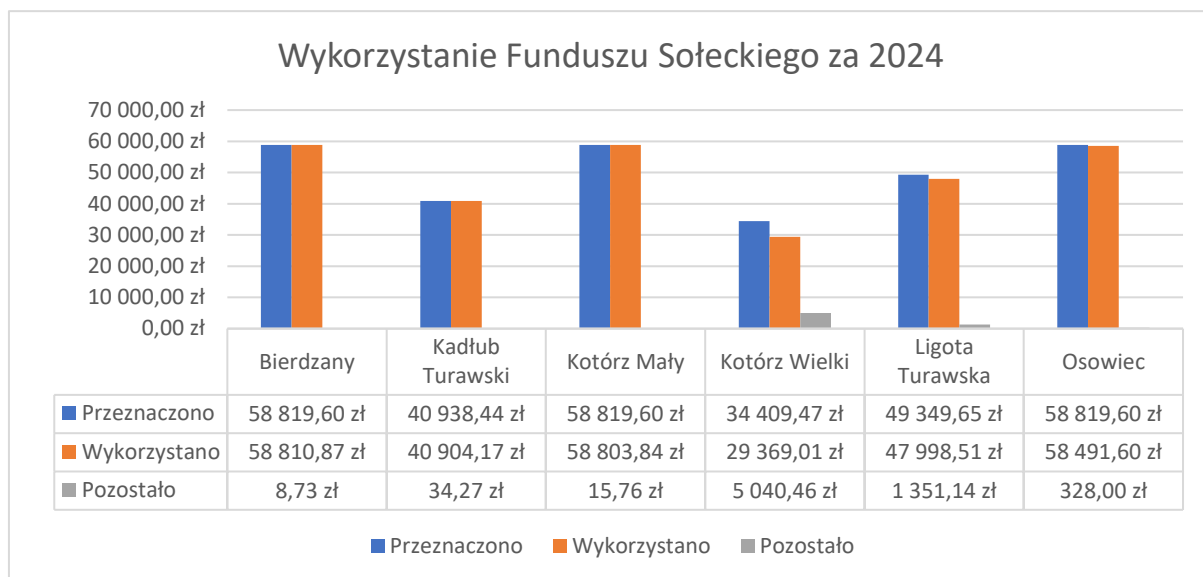
SOŁECTWO BIERDZANY		
Wysokość FS:	47 979,85 zł	
Wykorzystano:	47 600,21 zł	
Przedsięwzięcie	Plan na 2025 r.	Wykonanie na 31.12.2025 r.
Remont lub uzupełnienie oświetlenia ulicznego	11 119,30 zł	11 119,30 zł
Infrastruktura – remont obiektów gminnych	2 000,00 zł	1 999,26 zł
Kształtowanie wizerunku i estetyki wsi- prace porządkowe – pielęgnacja zieleni i terenów użyteczności publicznej	4 954,50 zł	4 953,46 zł
Kształtowanie wizerunku i estetyki wsi – ustawienie tablic informacyjno – promocyjnych	3 819,60 zł	3 816,19 zł
Kształtowanie wizerunku i estetyki wsi- malowanie niewielkich obiektów należących do gminy	1000, 00 zł	1000, 00 zł
Infrastruktura rekreacyjna i kulturalna sołectwa – renowacja i urządzenie placów zabaw i skwerków	880,70 zł	586,97 zł
Infrastruktura rekreacyjna i kulturalna sołectwa – zakup wyposażenia i modernizacja świetlicy wiejskiej	10 000, 00 zł	9 955,07 zł
Kultywowanie lokalnej tradycji	16 979,85 zł	16 940,65 zł
SOŁECTWO KADŁUB TURAWSKI		
Wysokość FS:	33 489,93 zł	
Wykorzystano:	33 309,73 zł	
Przedsięwzięcie	Plan na 2025 r.	Wykonanie na 31.12.2025 r.
Utrzymanie porządku na terenie wsi	3 300,00 zł	3 299,14 zł
Utrzymanie porządku na terenie wsi – umowa zlecenie	1 800,00 zł	1 677,50 zł
Organizacja imprez kulturalno - oświatowych	5 400,00 zł	5 398,59 zł
Modernizacja instalacji elektrycznej w budynku gminnym z siedzibą OSP	10 000,00 zł	10 000,00 zł
Modernizacja boiska wiejskiego	5 500, 00 zł	5 444,57 zł
Remont schodów wejściowych w budynku gminnym z siedzibą OSP	7 489, 93 zł	7 489,93 zł
SOŁECTWO KOTÓRZ MAŁY		
Wysokość FS:	47 979,85 zł	
Wykorzystano:	47 388,40 zł	
Przedsięwzięcie	Plan na 2025 r.	Wykonanie na 31.12.2025 r.
Remont, wybrukowanie placu przed budynkiem byłej szkoły	30 000,00 zł	30 000,00 zł
Wymiana zniszczonych elementów na placu zabaw	1 000,00 zł	1 000,00 zł
Utrzymanie terenów zielonych	2 479,22 zł	2 476,22 zł

Kultywowanie lokalnych tradycji, integracja mieszkańców	3 819,60 zł	3 803,84 zł
Zakup i postawienie lustra przy wyjeździe z ul. Wiosennej	1 500, 00 zł	925, 00 zł
SOŁECTWO KOTÓRZ WIELKI		
Wysokość FS:	28 883,57 zł	
Wykorzystano:	26 994,77 zł	
Przedsięwzięcie	Plan na 2025r.	Wykonanie na 31.12.2025r.
Zakup i wymiana rynien w Klubie „Pod Lipą”	3 000,00 zł	3 000,00 zł
Wymiana przewodów elektrycznych w Klubie „Pod Lipą”	2 500,00 zł	2 497,66 zł
Remont i doposażenie Klubu „Pod Lipą”	8 500,00 zł	8 497,37 zł
Kultura i rozrywka	13 000,00 zł	12 999,74 zł
Utrzymanie terenów zielonych	1 883, 57 zł	1 881, 59 zł
SOŁECTWO LIGOTA TURAWSKA		
Wysokość FS:	40 255,09 zł	
Wykorzystano:	38 028,43 zł	
Przedsięwzięcie	Plan na 2025 r.	Wykonanie na 31.12.2025 r.
Utrzymanie porządku na terenie sołectwa, pielęgnacja zieleni, nasadzenia – umowa zlecenie	1 000,00 zł	915,00 zł
Utrzymanie porządku na terenie sołectwa, pielęgnacja zieleni	2 255,09 zł	2 082,38 zł
Kultura i promocja wsi	10 000,00 zł	8 031,63 zł
Zakup materiałów i montaż zadaszenia przy remizie OSP	15 000,00 zł	15 000,00 zł
Wymiana drzwi zewnętrznych w budynku LZS Ligota Turawska	7 000,00 zł	7 000,00 zł
Zakup ogrodzenia, tablic informacyjnych na plac zabaw	9 000,00 zł	8 979,00 zł
SOŁECTWO OSOWIEC		
Wysokość FS:	47 979, 85 zł	
Wykorzystano:	47 042, 77 zł	
Przedsięwzięcie	Plan na 2025 r.	Wykonanie na 31.12.2025 r.
Pielęgnacja terenów zielonych i zimowe utrzymanie – serwis sprzętu	3 900,00 zł	3 883,00 zł
Pielęgnacja terenów zielonych – umowa zlecenie	15 390,15 zł	15 371,07 zł
Pielęgnacja terenów zielonych i utrzymanie zimowe, zakup paliwa, preparatów do roślin, części zamiennych, worki na śmieci, piasek, sól drogowa	3 600,00 zł	3 237,96 zł
Działalność kulturalna	14 613,70 zł	14 419,27 zł

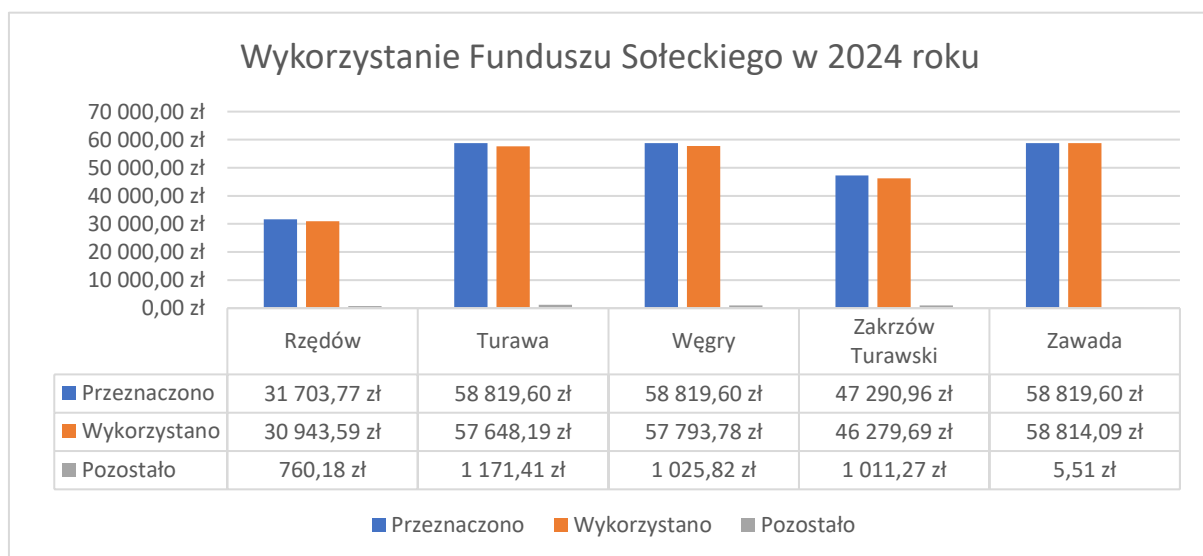
Wynajem słupów pod kamery	1 963,08 zł	1 678, 95 zł
Wspieranie poprawy infrastruktury w Sołectwie Osowiec - lampy oświetleniowe	4 200, 00 zł	4 139, 60 zł
Wspieranie poprawy infrastruktury w Sołectwie Osowiec	4 312,92 zł	4 312,92 zł
SOŁECTWO RZĘDÓW		
Wysokość FS:	26 244, 98 zł	
Wykorzystano:	25 939, 61 zł	
Przedsięwzięcie	Plan na 2025r.	Wykonanie na 31.12.2025r.
Pielęgnacja terenu zielonego – umowa zlecenie	3 500,00 zł	3 387,55 zł
Pielęgnacja terenów zielonych	1 500,00 zł	1 400,07 zł
Odnowienie przystanku w centrum wsi	5 000,00 zł	5 000,00 zł
Doposażenie świetlicy wiejskiej	8 144,98 zł	8 086,14 zł
Oświetlenie wiaty i altanki	7 500 zł	7 467,95 zł
Mikołajki	600,00 zł	597, 90 zł
SOŁECTWO TURAWA		
Wysokość FS:	47 979, 85 zł	
Wykorzystano:	47 726 ,13 zł	
Przedsięwzięcie	Plan na 2025r.	Wykonanie na 31.12.2025r.
Utrzymanie porządku we wsi – umowa zlecenie	8 100,00 zł	8 037,00 zł
Utrzymanie porządku we wsi Turawa – zakup paliwa sprzęt do sprzątania	2 700,00 zł	2 682,33 zł
Utrzymanie porządku we wsi Turawa – opłata za koszenie poboczy	1 500,00 zł	1 404,00 zł
Utrzymanie porządku we wsi Turawa – wywóz liści z ronda	1 500,00 zł	1 500,00 zł
Utrzymanie zieleni	1 153,00 zł	1 153,00 zł
Wymiana lamp solarnych	8 600,00 zł	8 548,50 zł
Wykonanie podmurówki pod garaż	2 500,00 zł	2 496,75 zł
Wypożyczenie klubu, remont pomieszczeń	8 826,85 zł	8 823,12 zł
Kultywowanie tradycji wiejskich i imprezy kulturalne	13 100, 00 zł	13 081, 43 zł
SOŁECTWO WĘGRY		
Wysokość FS:	47 979,85 zł	
Wykorzystano:	47 392,35 zł	
Przedsięwzięcie	Plan na 2025r.	Wykonanie na 31.12.2025r.
Utrzymanie terenów zielonych	2 000,00 zł	1 987,54 zł
Renowacja placu zabaw	4 500,00 zł	4 421,04 zł
Kultywowanie lokalnych tradycji, integracja mieszkańców, promocja wsi	2 000,00 zł	2 000,00 zł
Doposażenie i utrzymanie „Izby Tradycji Kulinarnej”	79,85 zł	77,26 zł
Prace porządkowe (całoroczne utrzymanie porządku)	3 000,00 zł	2 928,00 zł

Doposażenie utworzonej strefy aktywności ruchowej i strefy wypoczynku	3 000,00 zł	2 603,51 zł
Zakup traktorka do koszenia terenów zielonych w sołectwie	18 000, 00 zł	18 000,00 zł
Wykonanie projektu i zakup latarni oświetleniowej	15, 400,00 zł	15 375,00 zł
SOŁECTWO ZAKRZÓW TURAWSKI		
Wysokość FS:	39 199, 53 zł	
Wykorzystano:	38 316, 57 zł	
Przedsięwzięcie	Plan na 2025r.	Wykonanie na 31.12.2025r.
Pielęgnacja zieleni na terenie wsi	10 500,00 zł	10 235,47 zł
Pielęgnacja zieleni na terenie wsi - konserwacja maszyn, paliwo	1 000,00 zł	954,51 zł
Utrzymanie porządku przy i świetlicy) umowa zlecenie	3 500,00 zł	3 111,00 zł
Utrzymanie porządku na terenie wsi	600,00 zł	442,80 zł
Zakup sprzętu i naczyń do świetlicy wiejskiej	1 000,00 zł	999,92 zł
Wykonanie rozdzielni elektrycznej	3 100,00 zł	3 075,00 zł
Zakup peletu do ogrzewania świetlicy	2 000,00 zł	1 990,80 zł
Zakup ławek i stołów biesiadnych	4 800,00 zł	4 799,95 zł
Zakup kosiarki spalinowej	2 099,53 zł	2 099,52 zł
Wyrównanie terenu pod wiatę drewnianą	2 200, 00 zł	2 200,00 zł
Organizacja imprez kulturalnych i integracyjnych	7 000, 00 zł	6 992, 64 zł
SOŁECTWO ZAWADA		
Wysokość FS:	47 979,85 zł	
Wykorzystano:	47 979,37 zł	
Przedsięwzięcie	Plan na 2025r.	Wykonanie na 31.12.2025r.
Wspieranie poprawy infrastruktury Sołectwa Zawada-oznakowanie, montaż instalacji zwalniających , barierki bezpieczeństwa	6 000,00 zł	6 000,00 zł
Wspieranie poprawy infrastruktury (renowacja, montaż stojaków rowerowych, uzupełnienie nasadzeń, tablice ogłoszeniowe i ekspozycyjne	3 000,00 zł	2 999,87 zł
Kultywowanie lokalnych tradycji oraz integracja mieszkańców w Sołectwie Zawada	22 000,00 zł	21 999,77 zł
Prace porządkowe i gospodarcze na terenie miejscowości w tym serwis sprzętu gospodarczego	2 979,85 zł	2 979, 85 zł
Prace porządkowe i gospodarcze na terenie miejscowości w tym serwis sprzętu gospodarczego	3 000,00 zł	3 000,00 zł
Wsparcie wyposażenia i planowanego remontu świetlicy wiejskiej przy remizie OSP Zawada	10 000,00 zł	10 000,00 zł
OSIEDLE ZAWADA		
Wysokość :	6 318,00 zł	

Wykorzystano:	6 318,00 zł	
Przedsięwzięcie	Plan na 2025r.	Wykonanie na 31.12.2025r.
Koszenie terenów zielonych	6 318,00 zł	6 318,00 zł

Prawidłowe wykonanie wydatków umożliwia Wójtowi wystąpienie do Wojewody z wnioskiem o zwrot z budżetu państwa części środków wydatkowanych w ramach funduszu sołeckiego stanowiący od 20% do 40%.

2.3. Informacja o realizacji Inicjatywy Marszałkowskiej

Marszałkowska Inicjatywa Sołecka (MIS) to program wspierający małe projekty lokalne na terenach wiejskich Województwa Opolskiego. W ramach naboru w 2025 roku Gmina Turawa otrzymała wsparcie finansowe dla kilku sołectw.

Celem zadań realizowanych w ramach MIS było:

- poprawienie jakości życia mieszkańców wsi,
- wspieranie inicjatyw integracyjnych i społecznych,
- rozwój infrastruktury lokalnej oraz terenów wspólnych,
- podniesienie poziomu bezpieczeństwa oraz estetyki miejscowości,
- aktywizacja mieszkańców do wspólnych działań.

Dzięki realizacji projektów możliwe było zaangażowanie społeczności lokalnej nie tylko na etapie pomysłu i wyboru zadania, ale również w jego realizacji poprzez prace porządkowe, konsultacje i nadzór nad zadaniami.

1. Sołectwo Rzędów

- Zadanie: „**Zakup i montaż elementu na plac zabaw w Sołectwie Rzędów**”
- Planowany koszt zadania: 8 000 zł
- Dofinansowanie z MIS: 6 500 zł
- Wkład własny: 1 500 zł
- Opis i efekty:
- Zakup i montaż elementu na placu zabaw pozytywnie wpłynął na zwiększenie funkcjonalności i atrakcyjności tego miejsca. Instalacja nowego elementu poszerzyła katalog sprzętów dostępnych dla najmłodszych mieszkańców sołectwa.
- Zwiększył się również poziom aktywności ruchowej u dzieci.

2. Sołectwo Kadlub Turawski

- Zadanie: „**Zakup sprzętu AGD oraz kosiarki mechanicznej do koszenia trawy na bieżące potrzeby Sołectwa Kadlub Turawski**”
- Planowany koszt zadania: 8 000 zł
- Dofinansowanie z MIS: 6 500 zł
- Wkład własny: 1 500 zł
- Opis i efekty: Zakup sprzętu AGD pozytywnie wpłynął na poprawę warunków korzystania z kuchni w sali wiejskiej i organizacji spotkań integracyjnych dla mieszkańców sołectwa. Zakup kosiarki usprawnił prace pielęgnacyjne związane z bieżącym utrzymaniem zieleni na terenie sołectwa.

3. Sołectwo Zawada

- Zadanie: „**Wsparcie wyposażenia świetlicy sołeckiej przy OSP w Zawadzie**”
- Planowany koszt zadania: 8 000 zł

- Dofinansowanie z MIS: 6 500 zł
- Wkład własny: 1 500 zł
- Opis i efekty:
- Zadanie polegało na wsparciu wyposażenia świetlicy sołeckiej przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Zawadzie. Zakres zadania obejmował zakup i montaż zewnętrznych rolet okiennych w sali wiejskiej oraz na zakupie rzutnika.

Instalacja rolet pozytywnie wpłynęła na zabezpieczenie okien przed uszkodzeniem, dodatkowo zwiększyło się bezpieczeństwo obiektu i izolacja ciepła. Wyposażenie sali w rzutnik multimedialny poszerzyło funkcje społeczne świetlicy. Korzystanie z urządzenia umożliwiło organizację wszelkiego rodzaju warsztatów, szkoleń oraz spotkań tematycznych adresowanych do mieszkańców sołectwa.

Wpływ realizacji zadań na społeczność lokalną

Wszystkie realizowane projekty wpłynęły pozytywnie na:

- **jakość życia mieszkańców**, poprzez stworzenie przestrzeni przyjaznej rekreacji odpoczynkowi i integracji
- **integrację społeczną** – wspólna praca i dbałość o otoczenie sprzyja budowaniu więzi międzyludzkich,
- **walory estetyczne i turystyczne** – we wszystkich miejscowościach realizujących Sołecką Inicjatywę Marszałkowską w 2025r. – stworzono uporządkowaną przestrzeń która przyciąga zarówno mieszkańców, jak i gości.

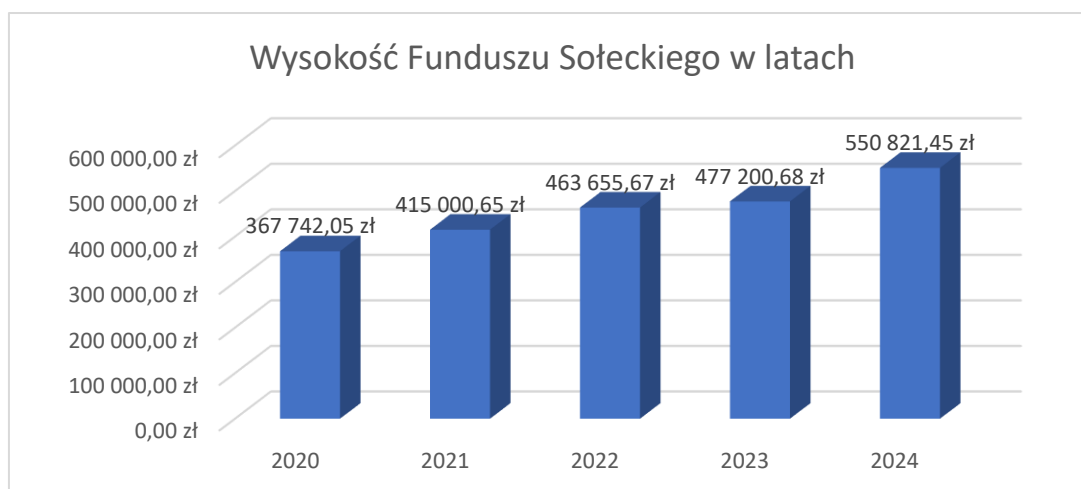
Formy zaangażowania mieszkańców sołectw

Mieszkańcy Kadłuba Turawskiego, Rzędowa oraz Zawady wzięli aktywny udział w:

- pracach porządkowych i przygotowawczych;
- wspólnej dyskusji i wyborze ofert, rozeznaniu cenowym przy planowaniu zakupów dostosowanych do zadań;
- wykonaniu niezbędnych prac porządkowych i konserwacyjnych;
- dalszym utrzymaniu i pielęgnacji zrewitalizowanych przestrzeni.

4. Podsumowanie korzyści:

- wzrost integracji i aktywności lokalnej społeczności
- poprawa infrastruktury wiejskiej i bezpieczeństwa
- zwiększenie atrakcyjności miejscowości
- aktywizacja mieszkańców poprzez wspólne działania na rzecz dobra wspólnego

Rzeczywiste koszty finansowe realizacji wszystkich zadań wyniosły 23 918,23 zł, z czego wkład własny był na poziomie 4 418,23 zł, a dotacja po rozliczeniu wyniosła 19 500,00 zł.

Znaczenie Marszałkowskiej Inicjatywy Sołeckiej dla społeczności lokalnych:

Program MIS 2025 umożliwił Gminie Turawa skuteczne wspieranie oddolnych inicjatyw sołeckich, odpowiadających na realne potrzeby lokalnych społeczności.

Marszałkowska Inicjatywa Sołecka to nie tylko źródło finansowania drobnych, lecz potrzebnych inwestycji – to przede wszystkim narzędzie wzmocnienia więzi społecznych, aktywizowania mieszkańców i rozwijania lokalnego kapitału społecznego.

Dzięki temu programowi mieszkańcy wsi mają realny wpływ na otoczenie, w którym żyją. Projekty wybierane są oddolnie, a ich realizacja nie tylko poprawia codzienne warunki życia, ale też buduje poczucie wspólnoty, dumy i odpowiedzialności za swoją miejscowość.

MIS umożliwia realizację zadań, które bez wsparcia finansowego województwa byłyby trudne do wykonania, szczególnie dla małych społeczności. To inwestycja w ludzi – ich zaangażowanie, bezpieczeństwo, jakość życia i przyszłość.

2.4. Realizacja inwestycji oraz projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych

1. „Budowa nowego boiska wielofunkcyjnego wraz z zadaszeniem o stałej konstrukcji przy Publicznej Szkole Podstawowej w Zawadzie”

W dniu 5 lipca 2024 r. Gmina Turawa podpisała umowę z wykonawcą wyłonionym w drodze przetargu – firmą Polbau z Opola – na realizację inwestycji polegającej na budowie wielofunkcyjnego boiska sportowego wraz z zadaszeniem o stałej konstrukcji metalowej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Zawadzie. Była to jedna z najważniejszych inwestycji infrastrukturalnych ostatnich lat, ukierunkowana na mająca rozwój edukacji, sportu oraz integracji lokalnej społeczności.

Inwestycja została zakończona i oddana do użytkowania. Nowoczesny obiekt pełni funkcję hali sportowej, dostępnej zarówno dla uczniów szkoły, jak i wszystkich mieszkańców gminy. Dzięki zastosowaniu trwałego zadaszenia o konstrukcji metalowej możliwe jest całoroczne korzystanie z obiektu, niezależnie od warunków atmosferycznych.

Hala została połączona z budynkiem szkoły specjalnym łącznikiem, w którym zlokalizowano nowoczesne zaplecze sanitarno-szatniowe oraz pomieszczenia techniczne i gospodarcze, niezbędne do prawidłowego funkcjonowania obiektu i organizacji wydarzeń sportowych.

W ramach inwestycji wykonano:

- boisko o wymiarach 18 × 29 m z poliuretanową nawierzchnią, przystosowane do uprawiania różnych dyscyplin sportowych, takich jak piłka ręczna, siatkówka i koszykówka,
- trybuny wraz z miejscami dla osób z niepełno sprawnościami,
- nowoczesną, mobilną strzelnicę laserową z czterema stanowiskami, umożliwiającą prowadzenie bezpiecznych i innowacyjnych zajęć z elementami strzelectwa sportowego.

W obiekcie zastosowano nowoczesne rozwiązania konstrukcyjne, łączące elementy metalowe z drewnem klejonym warstwowo. Takie rozwiązanie zapewnia trwałość i stabilność konstrukcji, a jednocześnie wpływa na estetyczny i nowoczesny charakter wnętrza hali. Drewno klejone, dzięki swoim właściwościom izolacyjnym i wysokiej odporności na obciążenia, sprzyja również poprawie efektywności energetycznej obiektu oraz tworzy przyjazny mikroklimat dla użytkowników.

W ramach inwestycji zastosowano także odnawialne źródła energii, w tym pompę ciepła oraz instalację fotowoltaiczną. Dzięki temu obiekt jest energooszczędny, funkcjonalny i przyjazny środowisku, co pozwoli na ograniczenie kosztów eksploatacji w kolejnych latach.

Inwestycja została dofinansowana z budżetu państwa w formie dotacji w ramach „Programu Olimpia – programu budowy przyszkolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na igrzyskach Olimpijskich”.

Wartość inwestycji – 7 633 144,43 zł

Dofinansowanie – 2 425 000,00 zł

Zwiększenie dofinansowania – 2 869 667,00 zł

Całkowita wartość dofinansowania ok. 70% – 5 294 667,00 zł

Wkład własny – 2 135 036,97 zł

Nowo otwarta hala sportowa przy Publicznej Szkole Podstawowej w Zawadzie stanowi ważne centrum aktywności fizycznej, rekreacji i wydarzeń sportowych dla mieszkańców Gminy Turawa. Obiekt znacząco poprawił warunki prowadzenia zajęć wychowania fizycznego oraz stworzył możliwość organizacji dodatkowych zajęć sportowych i wydarzeń integrujących lokalną społeczność. Realizacja inwestycji była odpowiedzią na wieloletnie potrzeby uczniów i mieszkańców. Dzięki nowoczesnej infrastrukturze dzieci i młodzież zyskały bezpieczne oraz komfortowe warunki do rozwijania swoich zainteresowań i aktywności sportowej. Hala będzie służyć mieszkańcom przez wiele lat, wspierając rozwój pasji, talentów i wzmacniając więzi społeczne w gminie.

2. Modernizacja dróg w miejscowościach: Kadłub Turawski, Zakrzów Turawski, Ligota Turawska, Bierdzany, Rzędów, Turawa, Kotórz Mały, Kotórz Wielki, Zawada, Węgry i Osowiec

Zakończono realizację jednej z największych inwestycji drogowych w historii Gminy Turawa, obejmującej modernizację dróg gminnych na terenie wszystkich sołectw. Inwestycja objęła łącznie 26 odcinków dróg, znacząco poprawiając stan infrastruktury drogowej oraz bezpieczeństwo i komfort użytkowników ruchu.

Prace modernizacyjne miały kompleksowy charakter i obejmowały m.in. wykonanie nowej podbudowy, wymianę oraz wzmocnienie nawierzchni jezdni, a także utwardzenie poboczy. Dzięki realizacji inwestycji poprawiono jakość połączeń komunikacyjnych pomiędzy miejscowościami, zwiększono bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego oraz podniesiono komfort codziennego użytkowania dróg przez mieszkańców.

Inwestycja została zrealizowana przy znaczącym wsparciu środków zewnętrznych. Aż 95% wartości zadania zostało pokryte z dofinansowania pozyskanego w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych, co pozwoliło na wykonanie szerokiego zakresu prac przy niewielkim udziale środków własnych gminy.

Wykonawcą zadania była firma Protect Building Łukasz Mikoda z siedzibą w Lędzinach.

Wartość inwestycji – 7 749 925,01 zł

Dofinansowanie (95%) – 7 362 428,76 zł

Wkład własny Gminy (5%) – 387 496,25 zł

Zakres robót obejmuje 26 odcinków dróg w poszczególnych sołectwach:

- 1) **Przebudowę odcinka drogi wewnętrznej odnogi ul. Starowiejskiej w m. Bierdzany**
– o długości 131,90 m - nawierzchnia asfaltowa;
- 2) **Przebudowę odcinka drogi wewnętrznej ul. Szkolnej w m. Bierdzany** – o długości 327,68 m - nawierzchnia asfaltowa;
- 3) **Przebudowę odcinka drogi wewnętrznej ul. Starej w m. Kadłub Turawski etap II**
- o długości 442,73 m - nawierzchnia asfaltowa;
- 4) **Przebudowę odcinka drogi wewnętrznej ul. Lipowej w m. Kotórz Mały** –
o długości 247,59 m - nawierzchnia z kostki betonowej;
- 5) **Przebudowę odcinka drogi wewnętrznej ul. Sosnowej w m. Kotórz Mały** –
o długości 215,99 m - nawierzchnia z kostki betonowej;
- 6) **Przebudowę odcinka drogi wewnętrznej ul. Szkolnej łącznika między ul. 1 Maja a
Opolską w m. Kotórz Mały** - o długości 82,42 m - nawierzchnia asfaltowa;
- 7) **Przebudowę odcinka dróg wewnętrznych odnóg ul. Polnej w m. Kotórz Wielki** –
o długości 670,09 m - nawierzchnia tłuczniowa;
- 8) **Przebudowę odcinka drogi wewnętrznej ul. Dobrodzieńskiej w m. Ligota
Turawska** – o długości 445,67 m - nawierzchnia asfaltowa;
- 9) **Przebudowę odcinka drogi wewnętrznej ul. Lipowej w m. Osowiec** – o długości 178,33 m - nawierzchnia asfaltowa;
- 10) **Przebudowę odcinka drogi wewnętrznej ul. Młyńskiej w m. Osowiec** – o długości 251,00 m - nawierzchnia asfaltowa;
- 11) **Przebudowę odcinka drogi wewnętrznej ul. Zielonej w m. Osowiec** – o długości 85,00 m - nawierzchnia z kostki betonowej;
- 12) **Przebudowę odcinka drogi wewnętrznej ul. Letniskowej w m. Rzędów** –
o długości 679,52 m - nawierzchnia asfaltowa;
- 13) **Przebudowę odcinka drogi wewnętrznej ul. Malinowa w m. Turawa** - o długości 177,97 m - nawierzchnia z kostki betonowej;
- 14) **Przebudowę odcinka drogi wewnętrznej ul. Miodowej w m. Turawa** – o długości 405,10 m – nawierzchnia asfaltowa;

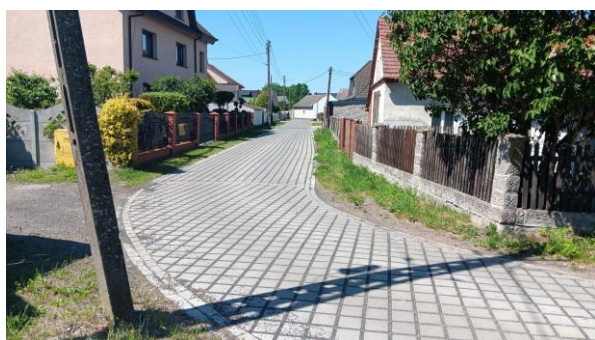
- 15) **Przebudowę odcinka drogi wewnętrznej ul. Nowej w m. Turawa** - o długości 157,34 m – nawierzchnia asfaltowa;
- 16) **Przebudowę odcinka drogi wewnętrznej ul. Rzecznej w m. Turawa** – o długości 100,0 m - nawierzchnia z kostki betonowej;
- 17) **Przebudowę odcinka drogi wewnętrznej ul. Sosnowej w m. Turawa (etap I)**, o długości - 504,55 m – nawierzchnia asfaltowa;
- 18) **Przebudowę odcinka drogi wewnętrznej odnogi ul. Opolskiej w m. Węgry** – o długości 85,00 m - nawierzchnia z kostki betonowej;
- 19) **Przebudowę odcinka drogi wewnętrznej ul. Spokojnej w m. Węgry** – o długości 120,00 m - nawierzchnia asfaltowa;
- 20) **Przebudowę odcinka drogi wewnętrznej ul. Jodłowej w m. Zakrzów Turawski etap II** - o długości 462,57 m - nawierzchnia asfaltowa;
- 21) **Przebudowę odcinka drogi wewnętrznej ul. Poliwodzkiej w m. Zakrzów Turawski etap I** – o długości 982,45 m - nawierzchnia asfaltowa;
- 22) **Przebudowę odcinka drogi wewnętrznej ul. Bocianowej w m. Zawada** - o długości 155,0 m - nawierzchnia z kostki betonowej;
- 23) **Przebudowę odcinka drogi wewnętrznej ul. Brzegowej w m. Zawada** – o długości 258,34 m - nawierzchnia asfaltowa;
- 24) **Przebudowę odcinka drogi wewnętrznej odnogi ul. Turawskiej w m. Zawada** – o długości 96,0 m - nawierzchnia asfaltowa;
- 25) **Przebudowę odcinka drogi wewnętrznej ul. Wodociągowej w m. Zawada** – o długości 859,19 m - nawierzchnia asfaltowa;
- 26) **Przebudowę odcinka drogi wewnętrznej odnogi ul. Wodociągowej w m. Zawada** – o długości 264,66 m - nawierzchnia asfaltowa;

Realizacja przedsięwzięcia przyczyniła się do poprawy dostępności komunikacyjnej, estetyki przestrzeni publicznej oraz jakości życia mieszkańców.

Modernizacja infrastruktury drogowej stanowi ważny element długofalowego rozwoju Gminy Turawa i odpowiada na wieloletnie potrzeby mieszkańców w zakresie poprawy stanu lokalnych dróg. Dzięki skutecznemu pozyskiwaniu środków zewnętrznych możliwe było przeprowadzenie inwestycji o tak dużej skali przy ograniczonym obciążeniu budżetu gminy.

ul. Sosnowa w m. Kotórz Mały łącznik między ul. 1 Maja a Opolsk w m. Kotórz Mały

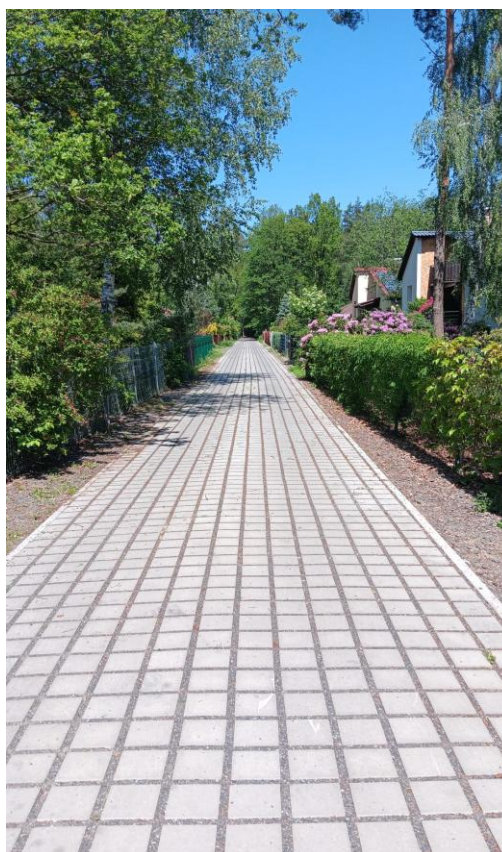
ul. Bocianowa w m. Zawada

Odnoga ul. Turawskiej w m. Zawada

ul. Miodowa w m. Turawa

ul. Malinowa w m. Turawa

ul. Sosnowa w m. Turawa

ul. Poliwodzka w m. Zakrzów Turawski etap I

3. Modernizacja drogi wewnętrznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Turawie

Zakończono realizację inwestycji polegającej na przebudowie drogi wewnętrznej oraz infrastruktury towarzyszącej przy budynku Urzędu Gminy w Turawie. Przedsięwzięcie miało na celu poprawę funkcjonalności, bezpieczeństwa oraz estetyki przestrzeni publicznej wokół siedziby urzędu, z której na co dzień korzystają mieszkańcy oraz interesanci.

W ramach inwestycji wykonano nową nawierzchnię drogi dojazdowej do budynku Urzędu Gminy, a także przebudowano istniejące nawierzchnie miejsc postojowych, chodników oraz utwardzeń terenu. Zrealizowano również modernizację oświetlenia zewnętrznego oraz regulację studni i wpustów kanalizacji deszczowej, a także studni sanitarnych.

Projekt obejmował ponadto utworzenie dodatkowych miejsc postojowych, co znacząco poprawiło organizację ruchu i dostępność parkingów dla mieszkańców odwiedzających urząd. W ramach zagospodarowania terenu zamontowano również elementy małej architektury, w tym nowoczesne ławki oraz kosze na odpady, podnosząc estetykę i komfort użytkowania przestrzeni.

Realizacja inwestycji przyczyniła się do poprawy jakości komunikacji oraz bezpieczeństwa użytkowników. Dzięki nowej nawierzchni droga dojazdowa stała się bardziej komfortowa i bezpieczna dla kierowców, natomiast nowe chodniki i utwardzone ciągi piesze zwiększyły wygodę poruszania się pieszych, w szczególności osób starszych, osób z ograniczoną mobilnością oraz rodziców z dziećmi.

Inwestycja została zrealizowana przy wysokim poziomie dofinansowania środków zewnętrznych, co pozwoliło na wykonanie kompleksowych prac przy ograniczonym udziale środków własnych gminy.

Wykonawca robót: Przedsiębiorstwo Wielobranżowo-Usługowe BEST-OPEBEL S.C. Marta Katolik, Mateusz Wójcik, Wiesław Wójcik, ul. Leśnej Paproci 8, 45-920 Opole

Całkowita wartość inwestycji – 1 977 490,00 zł

Dofinansowanie – 1 878 615,00 zł (95% wartości inwestycji) - Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych

Wkład własny Gminy Turawa – 98 875,00 zł (5% wartości inwestycji)

W ramach inwestycji przewidziano wykonanie nowej nawierzchni drogi dojazdowej do budynku Urzędu Gminy, wymianę istniejących nawierzchni miejsc postojowych, chodników oraz utwardzeń terenu. Dodatkowo zaplanowano modernizację oświetlenia zewnętrznego i regulację studni oraz wpustów kanalizacji deszczowej, a także studni sanitarnych. Projekt

obejmuje również stworzenie dodatkowych miejsc postojowych oraz montaż nowej małej architektury, w tym nowoczesnych ławek oraz koszy na śmieci.

Nowa infrastruktura znacząco poprawi funkcjonalność i estetykę otoczenia urzędu, a także usprawni komunikację. Dzięki nowej nawierzchni droga dojazdowa stanie się bardziej komfortowa i bezpieczna dla kierowców, a poszerzona strefa parkingowa ułatwi parkowanie interesantom odwiedzającym urząd. Nowe chodniki i utwardzone ścieżki zwiększą wygodę poruszania się pieszych, szczególnie osób starszych oraz rodziców z wózkami. Celem projektu jest stworzenie nowoczesnej, funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni, która będzie służyć mieszkańcom przez długie lata, poprawiając jakość i komfort codziennego użytkowania.

Zrealizowane przedsięwzięcie wpisuje się w działania Gminy Turawa zmierzające do systematycznej poprawy infrastruktury publicznej oraz podnoszenia jakości obsługi mieszkańców. Nowoczesna i funkcjonalna przestrzeń wokół Urzędu Gminy będzie służyć mieszkańcom przez wiele lat, zapewniając większy komfort codziennego użytkowania i poprawiając estetykę centrum miejscowości Turawa.

4. Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w obrębie Zakrzów Turawski, ul. Kolonia

- *Wartość inwestycji – 380 869,20 zł*
- *dofinansowanie – 208 949,77 zł – ze środków budżetu Województwa Opolskiego budowy i przebudowy dróg dojazdowych do gruntów rolnych **Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych***
- Roboty budowlane polegały na wykonaniu podbudowy drogi oraz ułożeniu nawierzchni asfaltowej na długości **852 m**.

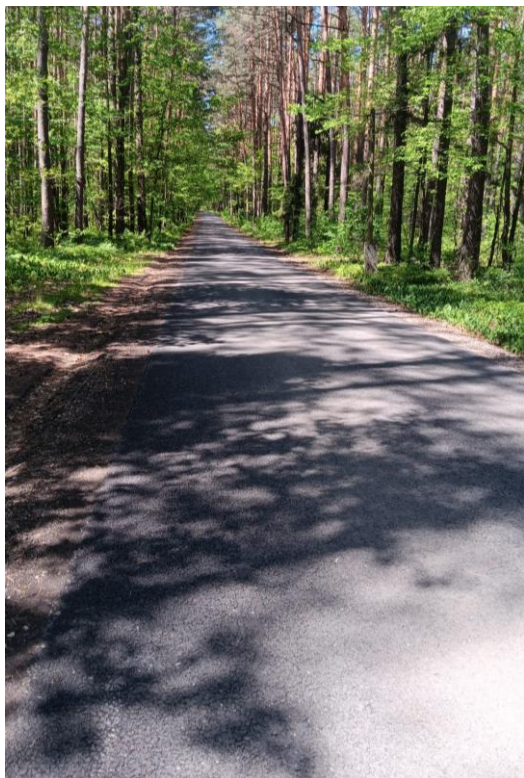

5. Przebudowa i remonty dróg na terenie Gminy Turawa

- Wartość inwestycji – 1 705 716,59 zł
- Zadanie sfinansowane 100 % z budżetu gminy.
- Zakres inwestycji obejmował przebudowę 7 odcinków dróg na terenie Gminy Turawa o łącznej długości prawie 2,5 km
 - a) Przebudowa drogi wewnętrznej ulicy Brzozowej w miejscowości Zawada, odcinek AB
 - b) Przebudowa drogi wewnętrznej odnogi ul. Stawowej w miejscowości Kotórz Wielki
 - c) Przebudowa drogi wewnętrznej odnogi ul. Leśnej w miejscowości Kotórz Wielki
 - d) Przebudowa nawierzchni drogi wewnętrznej ulicy Sosnowej w miejscowości Turawa – etap II
 - e) Przebudowa odcinka drogi wewnętrznej ul. Malinowej etap II w miejscowości Turawa
 - f) Remont drogi wewnętrznej ul. Krótkiej w miejscowości Bierdzany
 - g) Remont nawierzchni drogi wewnętrznej ul. Strażackiej w miejscowości Turawa

ul. Brzozowa w m. Zawada

ul. Strażacka w m. Turawa

ul. Krótka w m. Bierdzany

6. Brukowanie placu przed budynkiem ośrodka zdrowia w Osowcu

Zakończyły się prace brukarskie przy Ośrodku Zdrowia w Osowcu-Trzęsinie. To kolejna z inwestycji Gminy Turawa, która - choć lokalna i nieduża w skali budżetu - realnie poprawia codzienny komfort życia mieszkańców. Prawie 500 m² nowej, estetycznej nawierzchni z kostki brukowej to dziś nie tylko wizytówka placówki medycznej, ale również rozwiązanie praktyczne i funkcjonalne. W ramach prac wykonano nowe odwodnienie. Dzięki temu pacjenci i personel nie muszą się martwić o stojącą wodę i błoto w deszczowe dni. Inwestycja objęła również bezpieczny podjazd dla osób starszych i z niepełnosprawnością, co zdecydowanie poprawiło dostępność placówki dla każdego. Całość inwestycji została w 100% sfinansowana z budżetu Gminy Turawa, co pokazuje, że samorząd konsekwentnie inwestuje również w poprawę warunków infrastruktury publicznej na poziomie lokalnym. Nowe otoczenie Ośrodka Zdrowia w Osowcu-Trzęsinie to nie tylko estetyka, ale przede wszystkim większe bezpieczeństwo i dostępność dla wszystkich grup mieszkańców - a to wartości, które w każdej gminie powinny być priorytetem.

- Wartość inwestycji – 175 281,00 zł
- Zadanie sfinansowane 100 % z budżetu gminy

- Wykonawca - Protect Building Łukasz Mikoda, ul. Ozimska 1f, 46-053 Łędziny

7. Wymiana wiat przystankowych

Gmina zakończyła realizację kolejnego etapu poprawy infrastruktury komunikacyjnej. W ramach inwestycji wymieniono wiaty przystankowe w sześciu lokalizacjach, montując nowe firmy BIN, typ EOS-S. Całkowity koszt przedsięwzięcia wyniósł 81 400,00 zł brutto.

W zakres zadania wchodził demontaż dotychczasowych, wysłużonych konstrukcji oraz kompleksowe przygotowanie podłoża pod montaż nowych wiat. W czterech lokalizacjach konieczne było wykonanie nowych płyt fundamentowych, natomiast w dwóch miejscach wykorzystano istniejące podbudowy, poddając je czyszczeniu i odpowiedniemu dostosowaniu.

Nowe wiaty przystankowe pojawiły się w następujących miejscach:

- a) Zakrzów Turawski – naprzeciw budynku przy ul. Głównej 1 (nowa płyta)
- b) Bierdzany – ul. Szkolna, przy budynku OSP (nowa płyta)
- c) Turawa – wjazd przy ul. Żeglarskiej (nowa płyta)
- d) Turawa – przy parkingu nad Jeziorem Średnim (nowa płyta)
- e) Turawa – Marszałki – ul. Świerkowa (oczyszczona i zaadaptowana istniejąca płyta)
- f) Kadłub Turawski – ul. Opolska, przy składzie materiałów budowlanych (podbudowa wykonana wcześniej podczas przebudowy drogi wojewódzkiej)

Nowe wiaty zwiększą komfort oczekiwania na autobus, a także poprawią estetykę przestrzeni publicznej. To kolejna inwestycja wpisująca się w działania gminy na rzecz modernizacji infrastruktury komunikacyjnej oraz podnoszenia jakości usług publicznych.

Wyższy standard infrastruktury wpływa na bezpieczeństwo szczególnie dzieci i młodzieży – przystanki znajdują się w miejscach dobrze skomunikowanych i widocznych dla kierowców.

Przy parkingu nad Jeziorem Średnim

Wjazd przy ul. Żeglarskiej

Zakrzów Turawski

Bierdzany

8. Przebudowa dróg gminnych w zakresie oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Turawa

W 2025 roku Gmina Turawa zrealizowała zadania inwestycyjne związane z rozbudową i modernizacją infrastruktury oświetlenia ulicznego na terenie gminy. Prace objęły przebudowę oświetlenia przy drogach gminnych w miejscowościach Zawada oraz Turawa. Celem inwestycji była poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, zwiększenie komfortu użytkowników dróg oraz rozwój nowoczesnej i energooszczędnej infrastruktury technicznej.

9. Przebudowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Zawada – ul. Poprzeczna

Zakres zadania obejmował opracowanie kompletnej dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem wszystkich wymaganych uzgodnień administracyjnych, a następnie wykonanie robót budowlanych związanych z budową nowego oświetlenia ulicznego.

W ramach inwestycji wykonano:

- budowę linii kablowej 0,4 kV typu YAKXS 4x35 mm² o długości 220 mb,

- ułożenie bednarki uziemiającej o długości 205 mb,
- montaż 6 nowoczesnych latarni LED.

Umowę na realizację zadania podpisano w dniu 10 października 2025 r. Wykonawcą inwestycji była firma Elektrotim Roman Bartyła. - Wartość inwestycji: 76 112,40 zł brutto.

ul. Porzeczna

Przebudowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Turawa – ul. Żeglarska i Cicha

Zadanie obejmowało przebudowę oświetlenia ulicznego przy ul. Żeglarskiej i ul. Cichej w Turawie. Zakres prac obejmował przygotowanie kompletnej dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem wymaganych uzgodnień administracyjnych oraz wykonanie nowej infrastruktury oświetleniowej.

W ramach inwestycji wykonano:

- budowę linii kablowej 0,4 kV typu YAKXS 4x35 mm² o długości 335 mb,
- ułożenie bednarki uziemiającej o długości 245 mb,
- montaż 11 nowoczesnych latarni LED.

Umowę na realizację zadania podpisano w dniu 13 października 2025 r. Wykonawcą inwestycji była firma Elektrotim Roman Bartyła.

Wartość inwestycji: 72 803,70 zł brutto.

Realizacja obu inwestycji przyczyniła się do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz komfortu mieszkańców korzystających z infrastruktury drogowej po zmroku. Zastosowanie nowoczesnych opraw LED pozwoli również na zmniejszenie zużycia energii elektrycznej oraz ograniczenie kosztów eksploatacji oświetlenia ulicznego w kolejnych latach.

ul. Wędkarska

ul. Cicha

Remont i przystosowanie pomieszczeń na potrzeby realizacji projektu „Blżej rodziny i dziecka - wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo - wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej – etap II”

- Wartość inwestycji - 448 950,00 zł
- Wartość wyposażenia – 199 748,59 zł
- Razem – 648 698,59 zł
- Dofinansowanie z Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027
- Wykonawca Robót Budowlanych – IZOLKOMEX Firma Remontowo-Budowlana S.C. Bogdan Kulig, Tomasz Grzegorzczyn, ul. Zielonogórska 6, 45-323 Opole
- Zadanie polegało na:
 - a) Przystosowaniu pomieszczeń i zaadoptowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych w placówce BAZA w Kotorzu Wielkim,
 - b) Utworzenie placówki wsparcia dziennego w Rzędowe,
 - c) Utworzenie kompleksowych pracowni terapeutycznych w Gminie Turawa tj. specjalistycznych pracowni: integracji sensorycznej w Kotorzu Wielkim przy

ul. Opolskiej 15 oraz Biofeedback i logopedycznej pomieszczeniach Urzędu Gminy w Turawie.

Dotacja dla parafii na wymianę dachu gontowego oraz fumigację kościoła w Zakrzowie.

Wymiana dachu gontowego i fumigacja w kościele filialnym p.w. św. Piotra i Pawła w Zakrzowie Turawskim

W Zakrzowie Turawskim zakończono ważny etap prac konserwatorskich w kościele filialnym pw. św. Piotra i Pawła, jednej z najcenniejszych drewnianych świątyń w regionie. Inwestycja, obejmująca wymianę dachu gontowego oraz fumigację konstrukcji drewnianej, została zrealizowana latem 2025 roku i stanowi istotny krok w kierunku ochrony lokalnego dziedzictwa.

Część I - w zakresie dachu - wymiana pokrycia dachowego nad nawą główną, w tym demontaż i utylizacja istniejącego pokrycia, położenie nowego gontu łupanego świerkowego, wcześniej zaimpregnowanego, wymiana łąt, demontaż i ponowny montaż instalacji odgromowej, wymiana desek i listew na stykach oszalowania, scalenie kolorystyczne.

Część II – fumigacja, czyli zwalczanie szkodników, polegająca na wypełnieniu zamkniętej przestrzeni kościoła gazowymi pestycydami (fumigantami) w celu uduszenia i zatrucia szkodników znajdujących się w drewnie.

- Wartość inwestycji – 514 755,00 zł
 - a) dach – 477 855,00 zł
 - b) fumigacja – 36 900,00 zł
- Dofinansowanie na realizację inwestycji 91,30 % – 470 000 zł - Rządowy Program Odbudowy Zabytków – przekazuje Gmina w formie dotacji
- Wkład własny 8,7% (44 755,00 zł) – 30 000,00 zł pokrywa gmina, parafia 14 755,00 zł
- Wykonawcy:
 - a) Dach – CHATKA Jacek Chlebek, Podsarnie 130A, 34-721 Raba Wyżna
 - b) Fumigacja – IP AGRO Michał Sotkiewicz, ul. Piaskowa 2L, 05-825 Grodzisk Mazowiecki.

Pierwszy etap prac, zakończony 30 czerwca 2025 r., obejmował częściową wymianę dachu gontowego. Nowy dach nie tylko odtwarza tradycyjny wygląd kościoła, ale również zapewnia mu długotrwałą ochronę przed działaniem warunków atmosferycznych.

Kolejny etap inwestycji – fumigacja, który zakończył się 30 lipca 2025 r. – polegał na chemicznym zwalczaniu szkodników żerujących w drewnie. Proces trwający 21 dni objął całą drewnianą konstrukcję kościoła wraz z elementami wystroju i wyposażenia.

Dzięki dotacji celowej z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków w wysokości 470 000 zł, pozyskanej i przekazanej przez Gminę Turawa, oraz dotacji celowej gminy w wysokości 30 000 zł możliwe było wykonanie prac zgodnie ze sztuką rzemieślniczą i konserwatorską, z pełnym poszanowaniem historycznego charakteru świątyni. Gmina Turawa odegrała w całym przedsięwzięciu kluczową rolę nie tylko jako instytucja wspierająca finansowo, lecz również jako partner organizacyjny. To pracownicy urzędu gminy przeprowadzili proces aplikowania o środki zewnętrzne, przygotowując wnioski oraz wszystkie wymagane formalności. Samorząd wspierał także parafię na każdym etapie procedur administracyjnych, dbając o terminowość, kompletność i prawidłowość dokumentacji, co było niezbędne do uzyskania dofinansowania oraz sprawnego rozliczenia inwestycji. Dzięki temu połączeniu wsparcia finansowego i organizacyjnego możliwe było przeprowadzenie prac w sposób profesjonalny i zgodny z wymogami konserwatorskimi.

Łączny koszt inwestycji wyniósł 514 755 zł. Środki, które nie zostały pokryte z dotacji rządowej i gminnej, sfinansowała parafia rzymskokatolicka św. Katarzyny Aleksandryjskiej z siedzibą w Ligocie Turawskiej, zarządzana przez księdza Leszka Roguckiego. Dzięki współpracy państwa, samorządu i parafii możliwe było przeprowadzenie prac, które znacząco poprawiają stan techniczny i bezpieczeństwo zabytkowej świątyni.

Cała inwestycja stanowi jeden z etapów trwającego procesu remontu i konserwacji tego wyjątkowego zabytku. Mieszkańcy i osoby zaangażowane w projekt podkreślają, że działania te są nie tylko konieczne dla zachowania obiektu, lecz także stanowią wyraz troski o lokalną historię i kulturę. Dzięki wykonanym pracom kościół w Zakrzowie Turawskim zyskuje nowe życie, a jego wartość historyczna pozostaje zabezpieczona dla przyszłych pokoleń.

Przebudowa boiska szkolnego wraz z zagospodarowaniem terenu przy Publicznej szkole podstawowej w Osowcu

W dniu 20 listopada 2025 r. Gmina Turawa podpisała umowę z wykonawcą wyłonionym w drodze przetargu – firmą Drogi Budowy Wyburzenia Sp. z o.o. ze Świątchłowic – na przebudowę boiska szkolnego wraz z zagospodarowaniem terenu przy Publicznej Szkole Podstawowej w Osowcu.

Przedsięwzięcie ma na celu stworzenie nowoczesnej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni sportowo-rekreacyjnej, dostosowanej do potrzeb uczniów oraz mieszkańców miejscowości.

W miejscu istniejącego, wyeksploatowanego boiska asfaltowego powstanie nowoczesne boisko wielofunkcyjne o wymiarach 13 × 40 m. Obiekt wyposażony zostanie w poliuretanową nawierzchnię, nowe wyposażenie sportowe oraz ogrodzenie, co znacząco poprawi standard infrastruktury sportowej przy szkole.

Projekt przewiduje wykonanie:

- boiska do piłki ręcznej,
- boiska do koszykówki,
- boiska do siatkówki.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa użytkowników wokół trzech boków obiektu zamontowane zostaną piłkochwyty. Teren inwestycji zostanie również uzupełniony o elementy małej architektury, w tym ławki, kosze na odpady oraz stojaki rowerowe, co wpłynie na komfort i funkcjonalność przestrzeni.

Głównym celem inwestycji jest stworzenie miejsca sprzyjającego aktywności fizycznej, integracji społecznej oraz promocji zdrowego stylu życia. Nowe boisko umożliwi prowadzenie zajęć sportowych w lepszych warunkach, a także organizację wydarzeń rekreacyjnych i sportowych dla lokalnej społeczności.

Realizacja projektu jest możliwa dzięki pozyskanemu wsparciu finansowemu ze środków zewnętrznych. Gmina Turawa otrzymała:

- 150 000 zł dotacji celowej z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego,
- 150 000 zł dofinansowania z Ministerstwa Sportu i Turystyki w ramach „Programu rozwoju infrastruktury sportowej w województwach 2025”.

Wkład własny Gminy Turawa wyniesie 200 000 zł.

Inwestycja stanowi kolejny etap rozwoju nowoczesnej infrastruktury sportowej na terenie Gminy Turawa i przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz stworzenia atrakcyjnych warunków do aktywnego spędzania czasu wolnego.

3. SPÓŁKI KOMUNALNE

W gminie Turawa gospodarką wodno-ściekową zajmują się Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. Spółka powstała na mocy uchwał Rady Gminy Turawa z dnia 30.11.2007 r. Nr X/65/2007 i Rady Gminy Lubniany z dnia 26.11.2007 r. Nr IX/48/2007 Kapitał zakładowy Spółki na dzień 31.12.2025 r. wynosi 31.784.000 zł.

Działalność inwestycyjna i eksploatacyjna przedsiębiorstwa WiK Turawa Sp. z o. o określona została w *Wieloletnim Planie Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych Spółki WIK Turawa na lata 2025 – 2029* przyjętym Uchwałą NRXVII/124/2025 Rady Gminy Turawa z dnia 26.09.2025 r.

W ramach gospodarki wodno-ściekowej Gmina Turawa wchodzi w skład aglomeracji pn. Aglomeracja Turawa, wykonując zadania przypisane w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK). Z realizacji KPOŚK zgodnie z Ustawą prawo wodne Gmina Turawa składa coroczne sprawozdania do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie RZGW w Gliwicach.

Lp.	Długość sieci wodociągowej [km]	Długość sieci kanalizacyjnej [km]
1	144,38	204,14

Na koniec roku 2025 spółka posiadała aktywa trwałe w wysokości 55 057 053,23 zł.

Spółka Wodociągi i Kanalizacja Turawa sp. z o.o. prowadzi działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków na terenie Gminy Turawa, na podstawie pozwolenia wydanego przez Wójta Gminy Turawa nr OŚ-I-7033/2/2010 z dnia 17.03.2010r.

Przedmiotem działalności Spółki WIK Turawa w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków jest w szczególności:

- Pobór, uzdatnianie i dostawa wody.
- Odbiór, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.
- Zapewnienie ciągłości dostaw wody o jakości zgodnej z obowiązującymi normami.
- Utrzymanie w należytych stanie technicznym eksploatowanego ujęcia wody w Turawie-Marszałkach.
- Utrzymanie w technicznym i technologicznym stanie Stacji Uzdatniania Wody w Kadłubie Turawskim.
- Prowadzenie gospodarki konserwacyjno-remontowej sieci wodociągowej i urządzeń wodociągowo kanalizacyjnych, w celu utrzymania ich w stałej gotowości eksploatacyjnej.
- Usuwanie awarii na sieci wodociągowej.

- Zapewnienie prawidłowej eksploatacji oczyszczalni ścieków w Kotorzu Małym.
- Systematyczna kontrola i utrzymywanie sieci kanalizacji sanitarnej.
- Usuwanie awarii na sieci kanalizacyjnej, przepompowniach ścieków i przydomowych pompowniach ścieków.
- Działalność inwestycyjna w zakresie uzupełniania sieci wg zatwierdzonego planu rozwoju.
- Produkcja i sprzedaż środka poprawiającego właściwości gleby wytworzonego na bazie osadów ściekowych.

Głównymi odbiorcami usług są mieszkańcy Gminy Turawa tj. klienci indywidualni, a także instytucje i firmy oraz letnicy posiadający swoje siedziby w granicach administracyjnych gminy. Ponadto Oczyszczalnia ścieków w Kotorzu Małym odbiera i oczyszcza ścieki z gminy Łubniane, wchodzącej w skład aglomeracji Turawa. Spółka prowadzi również hurtową sprzedaż wody dla tej gminy. Spółka systematycznie rozszerza obszar świadczonych usług poprzez podłączenia nowych odbiorców.

Na podstawie zawartych umów w 2025 roku Spółka WIK Turawa zajmowała się techniczną obsługą PSZOK, utrzymaniem czystości nad Jeziorem Dużym i Jeziorem Średnim w Turawie oraz odśnieżaniem ścieżki pieszo rowerowej przebiegającej z Zawady do Jeziora Dużego.

W roku 2025 Spółka osiągnęła przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi w wysokości 9 040 704,08 zł netto.

3. 1 Działalność spółki w zakresie dostarczania wody

W 2025 r. Spółka eksploatowała dwa ujęcia wody:

- Turawa-Marszałki zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym nr OŚ.6341.16.2016.BS z dn. 28.04.2016 r.
- Kadłub Turawski zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym nr OŚ.6341.54.2014.BS z dn. 16.06.2015 r. oraz GL.ZUZ.3.421.60.2019.BS z dn. 18.07.2019 r.

Oraz kupowała hurtowo wodę z ujęcia w Zawadzie eksploatowanego przez Spółkę Wodociągi i Kanalizacja w Opolu Sp. z o.o. Spółka w razie potrzeby posiada również możliwość hurtowego zakupu wody z ujęcia Niwki, eksploatowanego przez PLADA Sp. z o.o.

Spółka eksploatuje systemy wodociągowe, które można podzielić wg ich obszarów zaopatrzenia w wodę na:

- Wodociąg grupowy Turawa-Marszałki z wodociągiem Zawada,
- Wodociąg grupowy Kadłub Turawski.

W ramach zabezpieczenia dostaw wody dla odbiorców usług Spółka w 2025 r. eksploatowała dwie studnie głębinowe na ujęciu w Kadłubie Turawskim oraz trzy studnie głębinowe na ujęciu w Turawie-Marszałkach.

Dodatkowym źródłem zaopatrzenia w wodę pitną jest podpisana umowa z firmą Plada na dostawę wody pitnej z ujęcia w Niwkach na obszar działalności turystycznej wokół Jeziora

Średniego w Turawie. Zgodnie z wewnętrznymi ustaleniami możliwość zasilenia terenów na południowym brzegu Jeziora Turawskiego będzie wykorzystywana w miesiącach letnich w momentach dużych rozbiorów wody. Wypracowana strategia zaopatrywania tych terenów w wodę pitną zaspokaja potrzeby w szczególności branży turystycznej nad Jeziorem Średnim.

Nadzór nad jakością wody sprawuje Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Opolu oraz Spółka w zakresie badań prowadzonych przez akredytowane laboratorium. Badania wody wykonywane były w zakresie i zgodnie z harmonogramem uzgodnionym z Sanepidem. Woda dostarczana do odbiorców przez Spółkę odpowiada pod względem jakości wymogom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W zakresie zaopatrzenia w wodę w roku 2025 oddano do eksploatacji 1,98 km sieci wodociągowej oraz odebrano 65 nowych przyłączy wodociągowych. Łączna długość sieci wodociągowych na koniec roku 2025 wynosiła 142,53 km. Suma przyłączy wodociągowych wynosi 4317.

3.2 Działalność spółki w zakresie odbioru i oczyszczania ścieków:

Oczyszczanie ścieków odbywa się na podstawie pozwolenia wodnoprawnego nr CO.ZUZ.4210.260.2025.SO z 21.08.2025.

Ilość ścieków oczyszczonych na oczyszczalni ścieków wyniosła 515,89 tys. m³ (Q_{śrd}= 1413 m³/d; Q_{maxd}= 1991 m³/d ; Q_{mind}= 1148 m³/d).

Ilość ścieków dowożonych wyniosła w 2025 roku 3,38 tys. m³ ścieków.

Spółka eksploatuje sieć kanalizacji sanitarnej w systemach:

- ciśnieniowym
- grawitacyjnym.

Elementami eksploatowanych sieci są 42 przepomownie sieciowe oraz 4 tłocznie ścieków. Na koniec 2025 roku na terenie gminy Turawa eksploatowanych jest 2501 szt. pomp zainstalowanych w przydomowych przepompowniach ścieków.

Długość sieci kanalizacyjnych oddanych do eksploatacji w 2025 roku wzrosła o 1,54 km. Odebrano 55 przyłączy kanalizacyjnych. Suma wszystkich przyłączy kanalizacyjnych wynosi 4487.

3.3 Prace remontowe i konserwacyjne na sieciach

W roku 2025 odnotowano:

- 7 awarii na sieci wodociągowej,
- 9 awarii na przyłączach wodociągowych,

Przebudowano awaryjny odcinek sieci wodociągowej z Turawy w kierunku półwyspu Rybaczówka, na odcinku o długości około 190 m.

W ramach eksploatacji prowadzono przeglądy i badania wydajności hydrantów na terenie Gminy Turawa. Sukcesywnie wymieniane były niesprawne zasuwy, nawiertki, hydranty oraz pompy w przydomowych przepompowniach ścieków.

3.4 Inwestycje w spółce

Nakłady na inwestycje poniesione w roku 2025 wyniosły 3 013 047,94 zł, w tym:

Budynki i budowle	1 912 502,15 zł
Urządzenia i maszyny techniczne	771 044,74 zł
Środki transportu	79 536,59 zł
Wartości niematerialne i prawne	194 470,00 zł

Pozostałe środki trwałe - 55 494,46 zł

Znaczna część inwestycji prowadzona była w ramach projektu „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno – kanalizacyjnej oraz wdrożenie innowacyjnych narzędzi zarządzania GIS w przedsiębiorstwie WiK Turawa” objętego dofinansowaniem z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności w ramach działania B3.1.1 „Inwestycje w zrównoważoną gospodarkę wodno-ściekową na terenach wiejskich”

W ramach projektu zrealizowano:

- Budowę i przebudowę sieci wodociągowych i kanalizacyjnych w Zawadzie obejmujących ulice Brzegową, Zieloną, Orzechową, Sezamkową.
- Modernizację Stacji Uzdatniania Wody Turawa-Marszałki. Zadanie obejmowało budowę systemu monitoringu jakości wody uzdatnionej na stacji uzdatniania wody i sieci wodociągowej wraz z powiązaniem z istniejącymi obiektami oraz wykonanie wolnostojącej kontenerowej stacji dezynfekcji wody wraz ze stanowiskiem dozowania wodorotlenku sodu, jak również prace towarzyszące, w tym budowę ciągów komunikacyjnych i poprawę istniejących elementów systemu uzdatniania i dystrybucji wody.
- Modernizację Stacji Uzdatniania Wody Kadłub Turawski. Zadanie objęło budowę systemu monitoringu jakości wody uzdatnionej na stacji uzdatniania wody i sieci wodociągowej wraz z powiązaniem z istniejącymi obiektami oraz wykonanie powłok hydroizolacyjnych w istniejącym zbiorniku wody pitnej wraz z pracami towarzyszącymi.
- Wdrożenie systemu GIS do obsługi sieci wod-kan wraz z zakupem sprzętu.

Na realizację projektu Spółka otrzymała dofinansowanie w kwocie 2.045.198,91 zł.

4. GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI, GOSPODARKA LEŚNA I ROLNICTWO

4.1 Sprzedaż nieruchomości

W roku 2025 podobnie jak w latach ubiegłych ze względu na duże zainteresowanie działkami letniskowymi Gmina Turawa przeznaczyła do sprzedaży w formie przetargu nieograniczonego kolejne nieruchomości położone na terenach rekreacyjnych. Przetargi odbyły się w październiku 2025 r. ich przedmiotem były działki położone na płn. brzegu Jeziora Turawskiego wykazane w poniższej tabeli:

L.p.	Nr działki	Położenie	Powierzchnia
1.	2/310	Turawa ul. Żużłowa	0,0600 ha
2.	2/330	Turawa ul. Jagodowa	0,0650 ha
3.	2/332	Turawa ul. Jagodowa	0,0650 ha
4.	2/378	Turawa ul. Energetyczna	0,0161 ha

Ponadto przeznaczono do sprzedaży w trybie bezprzetargowym nieruchomości, które nie mogły być wykorzystane samodzielnie. Ich sprzedaż nastąpiła na rzecz właścicieli nieruchomości sąsiednich na ich wniosek.

L.p.	Nr działki	Położenie	Powierzchnia
1.	2/398	Turawa ul. Energetyczna	0,0073 ha
2.	881/110	Węgry ul. Jagodowa	0,0204 ha

Łączna kwota uzyskana ze sprzedaży w/w działek to 560 250,00 zł netto.

W styczniu 2025 roku miała miejsce sprzedaż cmentarza komunalnego w Osowcu na rzecz tamtejszej parafii pw. Józefa Robotnika. Cena sprzedaży ustalona została na symboliczną złotówkę. Sprzedaż cmentarza miała na celu przede wszystkim uporządkowanie i jednocześnie uregulowanie stanu faktycznego oraz prawnego związanego z funkcjonowaniem i zarządzaniem cmentarzem.

4.2 Podziały nieruchomości

W 2025 roku na wniosek właścicieli nieruchomości położonych na terenie Gminy Turawa wydano 43 decyzji podziałowych. Głównym celem podziałów było wydzielenie działek przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową zgodnie z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

4.3 Nabywanie nieruchomości

W roku 2025 rozpoczęto procedurę mającą na celu nabycie od Gminy Kluczbork nieruchomości położonych w Zakrzowie Turawskim. Są to działki nr 582 i 583. Jedna z nich, nabywana w formie darowizny położona jest w ciągu komunikacyjnym ulicy Szkolnej. Jej nabycie ma na celu uregulowanie sytuacji prawnej, natomiast druga z działek o powierzchni 0.0973 ha położona przy ul. Głównej nabywana jest za kwotę 68 324,00 zł na potrzeby sołectwa, m.in. w celu usprawnienia funkcjonowania przedszkola oraz świetlicy wiejskiej. W związku z powyższym w grudniu 2025 r. zostały podpisane protokoły ustaleń pomiędzy Wójtem Gminy Turawa a Burmistrzem Miasta Kluczborka w sprawie nabycia w/w działek.

4.4 Rolnictwo

Umowy dzierżaw gruntów rolnych.

Miejscowość	Powierzchnia nieruchomości oddanych w dzierżawę na cele rolne [ha]
Bierdzany	1,9611
Kadłub Turawski	0,44
Kotórz Mały	17,82
Kotórz Wielki	1,0760
Ligota Turawska	2,3767
Osowiec	0,48
Rzędów	0,00
Turawa	3,84
Węgry	0,0
Zakrzów Turawski	1,76
Zawada	1,03
Suma	30,7838

W zasobie nieruchomości gminnych znajdują się m.in. grunty rolne, są one oddawane w dzierżawę zainteresowanym rolnikom do celów związanych z prowadzoną przez nich działalnością. W ostatnim okresie odnotowano zwiększone zainteresowanie gruntami rolnymi co wiąże się z koniecznością ogłaszania przetargów na oddanie nieruchomości rolnych w dzierżawę. W roku bieżącym oddano w dzierżawę 4 nieruchomości rolne z czego w 2 przypadkach konieczne było ogłoszenie przetargu. Łącznie w związku dzierżawą gruntów rolnych w chwili obecnej zawartych jest 12 umów dzierżaw.

Ponadto w zasobie gminy znajduje się grunt położony w Osowcu, który wykorzystywany jest na ogródki działkowe przez okolicznych mieszkańców. Teren ten oddany jest w dzierżawę na podstawie kolejnych 12 umów. Umowy gruntów rolnych i ogródków działkowych zawierane są na okres 3 lat z możliwością przedłużenia na kolejny okres.

Zbiórka folii i odpadów z działalności rolniczej

W dniach 24 i 26 czerwca 2025 r. została zorganizowana kolejna zbiórka folii i odpadów z działalności rolniczej w ramach której rolnicy z naszej gminy mieli możliwość nieodpłatnego oddania w/w odpadów. Zbiórkę zrealizowała firma P.P.H.U. „KORNEX” Kornelia Mróz, a odpady były odbierane w dwóch lokalizacjach:

- * Kotórz Mały (plac przy boisku sportowym),
- * Kadłub Turawski (plac za budynkiem OSP).

Z akcji skorzystało aż 38 gospodarstw rolnych z terenu naszej gminy.

Wśród przekazanych frakcji znalazły się m.in.:

- * folie czarne, czarno-białe i tunelowe,
- * folie po sianokiszonce (zielone i białe),
- * worki po nawozach,
- * opakowania typu Big Bag.

Pozostałe działania w zakresie rolnictwa:

- 1) Gmina Turawa na bieżąco współpracuje z rolnikami, prowadzącymi gospodarstwa rolne na terenie naszej gminy.
- 2) Wszelkie ważne komunikaty (m.in. informacje przesyłane przez KOWR, KRUS itp.) dotyczące działalności rolniczej są umieszczane na stronie internetowej Urzędu Gminy Turawa Zakładka: Rolnictwo/Aktualności dla rolników.
- 3) Na bieżąco rozpatrywane są wnioski rolników, które wpływają do tut. urzędu w tym wnioski o potwierdzenie stażu pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych położonych na terenie Gminy Turawa. W 2025 roku rozpatrzono 6 takich wniosków.

4.5 Melioracje

W związku z przeprowadzoną konserwacją rowów melioracyjnych na terenie Gminy Turawa w 2025 roku, poniżej zestawienie wykonanych prac w poszczególnych sołectwach:

- **Turawa** (udrażnianie, oczyszczanie oraz usuwanie krzewów):
 - dz. nr 193, a.m. 1 - dł. 680 mb,
- **Rzędów:** (udrażnianie, oczyszczanie oraz usuwanie krzewów):
 - dz. nr 41, a.m. 1 - dł. 210 mb,
 - dz.nr 70, a.m. 1 o dł. 260 mb,
- **Zawada** (udrażnianie, oczyszczanie oraz usuwanie krzewów):
 - dz. nr 276/153, a.m. 9 - dł. 420 mb,
 - dz. nr 109, a.m. 10 - dł. 430 mb,
 - dz. nr 98, a.m. 10 - dł. 680 mb,
 - dz. nr 223, a.m. 14 - dł. 130 mb,
- **Kadłub Turawski** (udrażnianie, oczyszczanie oraz usuwanie krzewów):
 - dz. nr 177 m. 1 o dł. 150 mb.

Łączna kwota środków poniesionych na gospodarkę melioracyjną w 2025 r. wynosi: **158 965,96 zł.**

Prace wykonano na łącznej długości: **2 820 mb.**

Wyżej opisane prace miały na celu przywrócenie prawidłowej funkcji rowów gminnych. Zakres prac wynikał z przeprowadzonej inwentaryzacji, która miała na celu wskazać priorytety w zakresie gospodarki melioracyjnej oraz kluczowe zadania niezbędne do realizacji.

4.6 Gospodarka mieszkaniowa

W skład mieszkaniowego zasobu Gminy Turawa wchodzi lokale mieszkalne usytuowane w budynkach stanowiących w całości lub w części własność Gminy Turawa.

Zasób mieszkaniowy gminy stanowi 11 lokali socjalnych zlokalizowanych w 6 budynkach oraz 7 lokali komunalnych w 5 budynkach.

Lokale socjalne:

L.p.	Miejscowość	Ulica/nr domu	Powierzchnia w m ²
1.	Bierdzany	Szkołna 3/1	79,06
2.	Bierdzany	Szkołna 3/2	27,20

3.	Bierdzany	Szkolna 3/4	17,14
4.	Bierdzany	Szkolna 3/5	15,68
5.	Bierdzany	Szkolna 3/6	56,07
6.	Osowiec	Młyńska 8	68,60
7.	Turawa	Ogrodowa 4/2	40,77
8.	Turawa	Ogrodowa 6/4	31,91
9.	Zakrzów Turawski	Główna 20/2	62,54
10.	Zakrzów Turawski	Główna 20/3	46,46
11.	Zawada	Bocianowa 18A/1	64,16

Lokale komunalne:

L.p.	Miejscowość	Ulica/nr domu	Powierzchnia w m ²
1.	Bierdzany	Polna 2	144,24
2.	Osowiec	Oleska 4/2	54,06
3.	Osowiec	Oleska 4/3	39,54
4.	Węgry	Szkolna 42/2	46,85
5.	Węgry	Szkolna 42/4	49,97
6.	Zakrzów Turawski	Główna 20/1	83,99
7.	Turawa	Kościuszki 12	101,23

Zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład zasobu mieszkaniowego Gminy Turawa oraz kryteria, jakie powinny spełniać osoby ubiegające się o wynajem lokali z mieszkaniowego zasobu Gminy Turawa reguluje Uchwała Rady Gminy Turawa w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Turawa. W 2025 r. zostały przedłużone umowy najmu lokali socjalnych dla 6 osób, 1 umowa została aneksowana.

4.7 Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach

Zgodnie z art. 71 ust. 1 i ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach określa środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia. Uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wymagane dla planowanych:

- 1) przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
- 2) przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Wiele z inwestycji, które planuje się zrealizować wiąże się z koniecznością uzyskania Decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach określa warunki dla realizacji danego przedsięwzięcia i określa m.in.:

- warunki realizacji inwestycji (np. rodzaj, miejsce),
- warunki wykorzystania terenu w odniesieniu do etapu realizacji jak i dalszego użytkowania,
- wymogi w zakresie ochrony środowiska konieczne do uwzględnienia podczas realizacji i eksploatacji,

- wymogi w zakresie ochrony środowiska konieczne do uwzględnienia w dokumentacji wymaganej do legalnej realizacji (np. w projekcie budowlanym), i in.

Wydanie decyzji środowiskowej jest niezbędne w przypadkach wielu inwestycji, które ingerują w środowisko naturalne. Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach są narzędziem umożliwiającym wskazanie jaki sposób należy wykonać inwestycję (przedsięwzięcie), tak aby jak najmniej pogorszyć stan środowiska. Są wydawane po przeprowadzeniu przez organ oceny oddziaływania na środowisko.

W ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko określa się, analizuje oraz ocenia bezpośredni i pośredni wpływ danego przedsięwzięcia na środowisko oraz ludność, w tym zdrowie i warunki życia ludzi, dobra materialne, zabytki, krajobraz w tym krajobraz kulturowy, dostępność do złóż kopalin, ryzyko wystąpienia poważnych awarii oraz katastrof naturalnych i budowlanych. W ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 określa się, analizuje oraz ocenia oddziaływania przedsięwzięcia na obszary Natura 2000, biorąc pod uwagę także skumulowane oddziaływanie przedsięwzięcia z innymi realizowanymi, zrealizowanymi lub planowanymi przedsięwzięciami. Jednym z najważniejszych zagadnień wynikających z oceny oddziaływania na środowisko jest obowiązek zapewnienia udziału społeczeństwa w postępowaniu przed wydaniem decyzji. W postępowaniu w pierwszej instancji organy zobowiązane są do zastosowania procedur, m.in. do zawiadomienia stron postępowania i społeczeństwa o przystąpieniu do przeprowadzenia oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, wszczęciu postępowania, przedmiocie decyzji i organie właściwym do jej wydania, zawiadomienia o możliwości zapoznania się z dokumentacją sprawy, o miejscu , w którym zostanie wyłożona do wglądu oraz o sposobie, miejscu i terminie składania uwag i wniosków. Organ właściwy przed wydaniem decyzji uzgadnia warunki realizacji przedsięwzięcia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska , Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym, Państwowym Gospodarstwem Wodnym „Wody Polskie” . W decyzji właściwy organ może określić istotne warunki korzystania ze środowiska w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia lub wymagania dotyczące ochrony środowiska konieczne do uwzględnienia w dokumentacji wymaganej do wydania decyzji lub nałożyć obowiązek unikania, zapobiegania, ograniczania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w szczególności jeżeli wynika to z postanowienia, w którym organ nie stwierdził potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach ważna jest 6 lat od dnia, w którym stała się ostateczna. Termin jej ważności może jednak zostać przedłużony do 10 lat w przypadku gdy realizacja planowanego przedsięwzięcia przebiega etapowo oraz nie zmieniały się warunki określone w decyzji lub postanowieniu, o którym mowa w art.90 ust.1, UOOŚ, jeżeli było wydane. Przedłużenia dokonuje organ, który wydał decyzję, w trakcie okresu jej ważności (tj. przed upływem pierwszych 6 lat). Przedłużenie następuje postanowieniem, na które przysługuje zażalenie.

W 2025 r. wpłynęły 3 wnioski o wydanie decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach:

1. „Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Kotorzu Małym” – decyzja została wydana 10 kwietnia 2025r.

2. „ BUDOWA BUDYNKU SORTOWNI A1 ORAZ BUDYNKU SORTOWNI A2 W MIEJSCOWOŚCI

ZAWADA GM.TURAWA dz.nr 566/3, 253/3, 569/3, 743/3, 744/3, 751/3, obręb Zawada”

W powyższej sprawie nie została jeszcze wydana ostateczna decyzja. Postępowanie administracyjne jest nadal procedowane.

3. „Projekt zabudowy działki ewidencyjnej nr: 352/5 obręb Zakrzów Turawski (woj. Opolskie, pow. Opolski ,gm. Turawa)

W powyższej sprawie nie została jeszcze wydana ostateczna decyzja. Postępowanie administracyjne w tej sprawie jest w toku, wniosek znajduje się na etapie analizy Raportu OOS/uzgodnień z RDOŚ.

4.8 Gospodarka leśna

Charakter prac z zakresu gospodarki leśnej w Gminie Turawa, wynika z położenia gruntów leśnych należących do Gminy jak i funkcji lasu. Ponadto obowiązują ograniczenia wynikające z zaszeregowania Lasów Gminy Turawa do kategorii Lasów Ochronnych (całość lasów okalających Jezioro Turawskie ujęta została w Kategorii II - Lasów wodochronnych – są to lasy, które chronią zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, regulują stosunki hydrologiczne w zlewni oraz na obszarach wododziałów; ponadto wszystkie grunty leśne Gminy Turawa, znajdują się w zasięgu obszaru chronionego krajobrazu (Lasy Stobrawsko-Turawskie).

Zaznaczyć należy, że niebagatelny wpływ na specyfikę gospodarki leśnej na terenie Gminy Turawa ma coraz bardziej rozbudowywana infrastruktura turystyczno-leśniskowa.

Podstawowe dane:

Powierzchnia ogólna – blisko 221 ha

- w tym zalesionych (pokrytych roślinnością leśną) – 213, 23 ha,

- w tym niezalesionych (nie pokrytych roślinnością leśną) – 7,75 ha.

Powierzchnia lasów własności Gminy Turawa wg obrębów ewidencyjnych:

Obręb ewidencyjny	Powierzchnia
Bierdzany	0,18 ha
Kotórz Mały	1,81 ha
Osowiec	6,23 ha
Rzędów	0,23 ha
Turawa	212,34 ha
Węgry	0,89 ha
Zawada	0,15 ha

Prace z zakresu gospodarki leśnej:

Celem działań gospodarki leśnej w Gminie Turawa jest trwałe utrzymywanie lasów poprzez zapewnienia ciągłości ich użytkowania, a w szczególności:

1. zachowanie w lasach roślinności leśnej,
2. ponowne wprowadzanie roślinności leśnej (upraw leśnych),
3. pielęgnowanie i ochrona lasu, w tym również ochrona przeciwpożarowa,
4. przebudowa drzewostanu, który nie zapewnia osiągnięcia celów gospodarki leśnej, zawartych w Uproszczonym Planie Urządzenia Lasu,
5. racjonalne użytkowanie lasu w sposób trwale zapewniający optymalną realizację wszystkich jego funkcji przez:
 - a) pozyskiwanie drewna w granicach nieprzekraczających możliwości produkcyjnych lasu,
 - b) pozyskiwanie surowców i produktów ubocznego użytkowania lasu w sposób zapewniający możliwość ich biologicznego odtwarzania, a także ochronę runa leśnego.

W 2025 roku gospodarka leśna skupiała się na realizacji zapisów Uprozczonego Planu Urządzenia Lasu – wykonanie zabiegów z zakresu Użytkowania Lasu na łącznej powierzchni 11,41 ha, a pozostałe prace z zakresu gospodarki leśnej dotyczyły jedynie koniecznych jednostkowych cięć sanitarnych, polegających na interwencyjnym oraz profilaktycznym usuwaniu starszych drzew (często w wieku przeszlórębnym), pochylonych, złamanych, zamierających i martwych pod kątem eliminacji potencjalnych zagrożeń przy ciągach komunikacyjnych oraz stanowiących bezpośrednie zagrożenie dla mienia i zdrowia mieszkańców domków letniskowych i użytkowników działek.

Sprzedaż drewna:

Sprzedaż drewna prowadzona jest w oparciu o Zarządzenie Wójta Gminy Turawa nr OR.0050.116.2022 z dnia 27.07.2022 r. *w sprawie zasad gospodarowania drewnem pozyskanym z lasów stanowiących mienie Gminy Turawa, wycinki drzew w tym usuwania złomów i wywrotów z nieruchomości będących własnością Gminy Turawa oraz w sprawie regulaminu sprzedaży i ustalania cen drewna.*

Gospodarka łowiecka

Podział terenu w zasięgu administracyjnym, Gminy Turawa, na obwody łowieckie reguluje uchwała Nr XXIII/225/2020 Sejmiku Województwa Opolskiego, z dnia 27 października 2020 r.

Na terenie Gminy Turawa zlokalizowanych jest 6 obwodów łowieckich, a mianowicie:

1. Obwód łowiecki nr 41 – obwód Państwowego Gospodarstwa Leśnego LP N-ctwa Turawa,
2. Obwód łowiecki nr 42 – dzierżawi Koło Łowieckie nr 16 „Knieja” Jełowa;
3. Obwód łowiecki nr 44 – dzierżawi Wojskowe Koło Łowieckie nr 13 „Bażant” Opole;
4. Obwód łowiecki nr 54 – dzierżawi Koło Łowieckie nr 5 „Odra” Opole;
5. Obwód łowiecki nr 55 – dzierżawi Koło Łowieckie nr 17 „Orzeł” Ozimek;
6. Obwód łowiecki nr 66 – dzierżawi Koło Łowieckie nr 10 „Szarak” Opole.

Gmina Turawa aktywnie uczestniczy w prowadzeniu gospodarki łowieckiej przez dzierżawców obwodów łowieckich. Przejawia się to m.in. w uczestnictwie w szacowaniu stanu pogłowia zwierzyny łownej bytującej na terenie Gminy Turawa, oraz uzgadnianiu łowieckich planów hodowlanych.

Ochrona Przyrody

W II połowie 2025 r. rozpatrzono ponad 87 spraw związanych z realizacją zapisów ustawy *o ochronie przyrody*, na terenie Gminy Turawa w 11 sołectwach. Przedmiotowe sprawy dotyczyły przede wszystkim uzgodnień oraz decyzji zezwalających bądź odmawiających zgody na usunięcie drzew i krzewów, a także doradztwa zarówno dendrologicznego jak i ogólnoprzyrodniczego.

Ochrona Zwierząt

W 2025 r. Gmina Turawa czynnie realizowała „Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Turawa w 2025 r.”

Do końca 2025 r., Urząd Gminy w Turawie sfinansował sterylizację/kastrację łącznie 39 zwierząt z terenu Gminy Turawa, zarówno właścicielskich jak i bezdomnych.

Rozpatrzono 117 spraw, związanych z ochroną zwierząt.

Ponadto podjęto działania w celu:

- zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców gminy ze strony zwierząt,
- edukacji mieszkańców w zakresie opieki nad zwierzętami,
- odławiania bezdomnych zwierząt,
- zapewnienia miejsca w schronisku dla zwierząt bezdomnych,
- opieki nad kotami wolno żyjącymi, w tym ich dokarmianie,
- ograniczania populacji bezdomnych zwierząt poprzez sterylizację i kastrację bezdomnych zwierząt domowych,
- znalezienia nowych właścicieli dla bezdomnych zwierząt;
- zapewnienia całodobowej opieki weterynaryjnej bezdomnym zwierzętom poszkodowanych w wyniku zdarzeń drogowych;
- wyznaczenia gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich;
- usypiania ślepych miotów.
- sterylizacji i kastracji oraz znakowania zwierząt przebywających pod opieką mieszkańców.

W 2025 r. Gmina Turawa czynnie realizowała „Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Turawa w 2025 r.”

W II połowie 2025 r., Urząd Gminy w Turawie sfinansował sterylizację/kastrację łącznie 39 zwierząt z terenu Gminy Turawa, zarówno właścicielskich jak i bezdomnych. Rozpatrzono 28 spraw, związanych z ochroną zwierząt.

Ponadto podjęto działania w celu:

- zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców gminy ze strony zwierząt,

- edukacji mieszkańców w zakresie opieki nad zwierzętami,
- odławiania bezdomnych zwierząt,
- zapewnienia miejsca w schronisku dla zwierząt bezdomnych,
- opieki nad kotami wolno żyjącymi, w tym ich dokarmianie,
- ograniczania populacji bezdomnych zwierząt poprzez sterylizację i kastrację bezdomnych zwierząt domowych,
- znalezienia nowych właścicieli dla bezdomnych zwierząt;
- całodobową opiekę weterynaryjną bezdomnym zwierzętom poszkodowanych w wyniku zdarzeń drogowych;
- wyznaczenia gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich;
- usypiania ślepych miotów.
- sterylizacji i kastracji oraz znakowania zwierząt przebywających pod opieką mieszkańców.

4.9 Dzierżawa nieruchomości

W 2025 roku prowadzono sprawy związane z dzierżawą terenów rekreacyjnych położonych wokół Jezior Turawskich, na podstawie 201 aktywnych umów dzierżawy.

W skład dzierżawionych terenów wchodziły głównie:

- działki zabudowane domkami letniskowymi będącymi własnością osób fizycznych,
- działki przyległe do tych zabudowań,
- pola namiotowe,
- tereny rekreacyjne,
- parkingi,
- miejsca przeznaczone pod działalność gastronomiczną,
- grunty dzierżawione pod prowadzenie działalności gospodarczej.

Łączna powierzchnia w/w nieruchomości oddanych w dzierżawę wynosi ok. 20 ha.

W ramach realizacji zadań związanych z dzierżawą w 2025 roku sporządzono 59 nowych umów dzierżaw z dzierżawcami, którym wygasły dotychczasowe umowy.

Stawki czynszu dzierżawnego określa zarządzenie nr OR.0050.193.2024 Wójta Gminy Turawa z dnia 31 grudnia 2024 roku w sprawie ustalenia minimalnych stawek z tytułu dzierżawy gruntów, czynszu za najem lokali użytkowych oraz opłat za umieszczanie reklam poza pasem drogowym na nieruchomościach stanowiących własność Gminy Turawa.

Najem świetlic wiejskich

Gmina Turawa umożliwia mieszkańcom wynajem świetlic wiejskich na potrzeby organizacji uroczystości rodzinnych, takich jak przyjęcia, jubileusze, czy inne spotkania okolicznościowe. Najem odbywa się na podstawie złożonego wniosku oraz zawarcia stosownej umowy, w której określone są warunki korzystania z obiektu.

W okresie sprawozdawczym Gmina Turawa podpisała 12 umów najmu świetlic wiejskich.

Zarządzanie obiektami komunalnymi

Gmina Turawa zarządza obiektami komunalnymi, stanowiącymi istotny element lokalnej infrastruktury. W ramach bieżącego zarządzania realizowane są przeglądy wynikające z przepisów prawa budowlanego oraz innych obowiązujących regulacji, obejmujące w szczególności:

- kontrole stanu technicznego budynków,
- kontrole instalacji elektrycznych i gazowych,
- przeglądy kominowe i wentylacyjne,
- przegląd systemów przeciwpożarowych,
- przeglądy obiektów małej architektury, takich jak placów zabaw, siłownie zewnętrzne, boiska.

W analizowanym okresie wykonano m.in. okresowe przeglądy: kominiarskie, systemu sygnalizacji pożarowej, oświetlenia awaryjnego, instalacji wentylacyjnych, kotłowni olejowej, hydrantów i gaśnic oraz ocenę stanu technicznego Hali Sportowej w Turawie.

Ponadto przeprowadzono okresowe przeglądy kominiarskie, kontrole stanu technicznego 33 budynków oraz przeglądy roczne i pięcioletnie 41 obiektów małej architektury (place zabaw, siłownie zewnętrzne, boiska) stanowiących własność Gminy Turawa.

Wyniki przeprowadzonych kontroli stanowią podstawę do bieżącego utrzymania obiektów, planowania prac konserwacyjnych i remontowych oraz zapewnienia bezpieczeństwa ich użytkowników.

4.10 Opłata adiacencka

Opłata adiacencka jest świadczeniem publicznoprawnym, nakładanym na właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości w przypadkach określonych ustawą z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 399). Obowiązek jej poniesienia wynika z art. 98a oraz art. 145 tej ustawy i dotyczy sytuacji, gdy nastąpi wzrost wartości nieruchomości w wyniku:

- scalenia i podziału nieruchomości,
- podziału nieruchomości,
- wybudowania urządzeń infrastruktury technicznej sfinansowanych ze środków publicznych.

Zgodnie z art. 98a ust. 1, art. 146 ust. 2 oraz art. 107 ust.1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, opłata adiacencka może wynosić maksymalnie:

- 30% różnicy wartości nieruchomości – w przypadku podziału nieruchomości,

- 50% różnicy wartości nieruchomości – w przypadku wzrostu jej wartości w wyniku budowy urządzeń infrastruktury technicznej,
- 50% różnicy wartości nieruchomości – w przypadku wzrostu jej wartości w wyniku scalenia i podziału nieruchomości.

Uchwałą Rady Gminy Turawa Nr XI/ 76/ 2007 z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie ustalenia wysokości stawki procentowej opłat adiacenckich, procentowa stawka służąca naliczeniu opłaty, wynikającej ze wzrostu wartości nieruchomości w wyniku dokonanego podziału nieruchomości oraz w związku z wybudowaniem urządzeń infrastruktury technicznej została ustalona na poziomie 30 %.

Stawka ta stosowana jest do różnicy między wartością nieruchomości **przed i po** dokonaniu danego działania (np. budowy infrastruktury lub podziału działki). Wartość ta ustalana jest przez uprawnionego **rzeczoznawcę majątkowego** w formie operatu szacunkowego.

W 2025 roku wszczęto 19 postępowań administracyjnych w sprawie ustalenia opłaty adiacenckiej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w wyniku ich podziału.

W ramach prowadzonych spraw:

- zlecono wykonanie operatów szacunkowych,
- przekazano właścicielom nieruchomości informacje o toczących się postępowaniach,
- na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego wydano decyzje administracyjne ustalające wysokość opłaty adiacenckiej.

W wyniku przeprowadzonych postępowań administracyjnych wydano decyzje ustalające opłaty adiacenckie na łączną kwotę 41 298,90 zł. Koszty operatów szacunkowych, niezbędnych do określenia wartości nieruchomości wyniosły 19 957,00 zł.

5. PLANOWANIE PRZESTRZENNE

5.1. Wprowadzenie

Zmiany w przestrzeni dokonują się na skutek upływu czasu, działania sił przyrody, oddziaływania inwestycji poczynionych wcześniej na danym terenie oraz świadomych działań zmierzających do planowanego zagospodarowania przestrzeni. Te ostatnie dokonują się w wyniku realizacji inwestycji na podstawie decyzji administracyjnych (np. pozwolenia na budowę, zmianę sposobu użytkowania, rozbiórkę) wydawanych w oparciu o plany miejscowe, a w przypadku ich braku, w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Występują również sytuacje, w których dokonane inwestycje mają charakter samowoli budowlanych, co jest szczególnie istotne w przypadku gdy są one

sprzeczne z przeznaczeniem i zasadami zagospodarowania terenu ustalonymi w planie miejscowym.

Istotne zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy Turawa obserwuje się w odniesieniu do nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Realizacje nowych budynków mieszkalnych skupiają się głównie na obszarze wsi Zawada, Turawa (w tym Marszałki), Kotórz Mały i Węgry. W tych lokalizacjach obserwuje się dynamiczny rozwój budownictwa, w tym szczególnie intensyfikującą się działalność deweloperską, która w wielu przypadkach przyjmuje formę niewielkich, lecz zwartej zabudowy zespołów domów jednorodzinnych, lokowanych wzdłuż wydzielanych dróg wewnętrznych. Zjawisko to, choć odpowiada na rosnące zapotrzebowanie mieszkaniowe, może stanowić wyzwanie dla zrównoważonego rozwoju przestrzennego, zwłaszcza w kontekście presji na infrastrukturę techniczną i społeczną, ograniczonej dostępności terenów inwestycyjnych oraz ryzyka rozproszenia zabudowy i utraty lokalnych walorów krajobrazowych. Deweloperski model realizacji inwestycji nie zawsze harmonizuje z dotychczasowym łaodem przestrzennym i charakterem wiejskich miejscowości.

W pozostałych sołectwach nowa zabudowa mieszkaniowa powstaje przede wszystkim w formie uzupełnień istniejącej tkanki osadniczej, co sprzyja zachowaniu spójności urbanistycznej i wpisuje się w model zrównoważonego rozwoju lokalnego.

Na terenie Gminy Turawa nie stwierdza się występowania dużej liczby budynków opuszczonych, będących w złym stanie technicznym, choć sytuacja w tym zakresie różni się zależnie od miejscowości.

5.2 Decyzje o warunkach zabudowy

Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w przypadku braku planu miejscowego oraz braku obowiązku jego sporządzenia, ustalenie warunków zabudowy i zasad zagospodarowania terenu dla przedsięwzięć inwestycyjnych może następować w drodze decyzji o warunkach zabudowy lub decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

W 2025 roku wszczęto 67 postępowań administracyjnych, które są odpowiedzią na wnioski o ustalenie warunków zabudowy dla inwestycji polegających na rozbudowie, przebudowie lub zmianie sposobu użytkowania dla istniejących budynków oraz dla budynków nowych, a także związanych z ustaleniem warunków zabudowy dla instalacji odnawialnych

źródeł energii. Jednocześnie wydano 5 decyzji dotyczących ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Ze względu na swój indywidualny charakter, decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu nie stanowią miarodajnego źródła informacji o zaistniałych zmianach w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, które w lepszym stopniu odzwierciedlać będzie analiza wydanych pozwoleń na budowę, zmianę sposobu użytkowania bądź rozbiórkę. Niosą natomiast informację o atrakcyjności inwestycyjnej terenów, dla których nie ma sporządzonego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

5.3 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Zmiana Studium została uchwalona Uchwałą Nr XL/256/2010 Rady Gminy w Turawie z dnia 5 listopada 2010 r., obejmuje obszar całej gminy w granicach administracyjnych i została na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zatem pod względem formalnym jest nadal obowiązująca.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turawa składa się z części tekstowej zawierającej opis uwarunkowań i ustalenia określające kierunki rozwoju przestrzennego gminy oraz z części graficznej obejmującej mapy:

- „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy Turawa” w skali 1:10 000
- „Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Turawa” w skali 1:10 000.

Tekst Studium składa się z dwóch głównych części, z których pierwsza ma charakter diagnostyczny i zawiera opis uwarunkowań wewnętrznych charakteryzujących stan istniejący gminy w zakresie ładu przestrzennego, stanu środowiska, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego, dziedzictwa kulturowego i zabytków, uwarunkowań demograficznych i społecznych, uwarunkowań gospodarczych, komunikacji i infrastruktury technicznej, występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zagrożeń bezpieczeństwa ludności i jej mienia. Część II ma charakter perspektywiczny, zawiera opis uwarunkowań zewnętrznych wynikających z dokumentów planistycznych i strategicznych uchwalonych na poziomie kraju i województwa, określa cele rozwoju gminy w powiązaniu ze strategią rozwoju oraz kierunki zagospodarowania przestrzennego w podziale na poszczególne obszary tematyczne.

Studium odnosi się do nadrzędnych zasad ładu przestrzennego oraz zrównoważonego rozwoju, wskazanych w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, stanowiących podstawę działań w zakresie kształtowania

polityki przestrzennej gminy, przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy.

5.4 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego mają wymierny wpływ na sposób kształtowania i zagospodarowania przestrzeni, są bowiem podstawowym instrumentem wdrażania polityki przestrzennej ujętej w Studium. Wymierną korzyścią posiadania aktualnych planów miejscowych jest możliwość szybkiego wystąpienia o pozwolenie budowlane i realizacji inwestycji, a w konsekwencji zatrzymanie inwestora w gminie.

Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmują obszar gminy Turawa o łącznej powierzchni rzeczywistej równej 4207,3 ha, a wskaźnik pokrycia obszaru wynosi 24,45%.

W gminie Turawa obowiązuje 20 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w tym:

- 3 planów w trybie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym,
- 17 planów w trybie obowiązującej obecnie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obejmujących miejscowości: Zawada w tym tereny usług publicznych i komercyjnych ze zmianą (przy C.H. Turawa Park), Kotórz Mały, Kotórz Wielki, Osowiec i Węgry z dwoma zmianami, Osowiec-Trzęsina, Turawa ze zmianą, Turawa Marszałki i obrzeża Jezior Turawskich oraz w niewielkiej części Bierdzany.

Miejscowości Rzędów, Kadłub Turawski, Ligota Turawska, Zakrzów Turawski oraz Bierdzany nie są objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Obowiązujące na terenie gminy miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego to:

1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego małej elektrowni wodnej Osowiec – Węgry, uchwalony uchwałą Rady Gminy Turawa Nr XX/214/2000 z dnia 29.09.2000 r.
2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu budownictwa jednorodzinnego we wsi Zawada, uchwalony uchwałą Rady Gminy Turawa Nr XXIV/271/2001 z dnia 20.04.2001 r.
3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Osowiec w części obejmującej przysiółek Trzęsina, uchwalony uchwałą Rady Gminy Turawa Nr XII/120/2003 z dnia 05.12.2003 r.

4. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu Usług Publicznych i Komercyjnych wsi Zawada Gmina Turawa, uchwalony uchwałą Rady Gminy Turawa Nr XXIV/236/2005 z dnia 25.11.2005 r.
5. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Osowiec i Węgry, uchwalony uchwałą Rady Gminy Turawa Nr V/32/2007 z dnia 09.03.2007 r.
6. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru wsi Bierdzany, uchwalony uchwałą Rady Gminy Turawa Nr XXI/143/2008 z dnia 18.12.2008 r.
7. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Turawa, obejmujący obrzeża Jezior Turawskich, uchwalony uchwałą Rady Gminy Turawa Nr XXVII/166/2009 z dnia 05.06.2009 r.
8. MPZP wsi Osowiec i Węgry w części obszaru wsi Osowiec oznaczonego jako teren zabudowy usług i produkcji, uchwalony uchwałą Rady Gminy Turawa Nr IX/44/2011 z dnia 15.09.2011 r.
9. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Osowiec i Węgry w części obszaru wsi Osowiec, uchwalony uchwałą Rady Gminy Turawa Nr XVIII/112/2012 z dnia 27.09.2012 r.
10. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru wsi Zawada (Z2), uchwalony uchwałą Rady Gminy Turawa Nr XX/125/2012 z dnia 07.12.2012 r.
11. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru wsi Zawada (Z3), uchwalony uchwałą Rady Gminy Turawa Nr XXII/138/2013 z dnia 07.02.2013 r.
12. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Kotórz Wielki , uchwalony uchwałą Rady Gminy Turawa Nr XXXI/189/2014 z dnia 31.01.2014 r.
13. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru administracyjnego wsi Kotórz Mały i części miejscowości Węgry przy ulicy Węgierskiej, uchwalony uchwałą Rady Gminy Turawa Nr XXXVI/224/2014 z dnia 09.10.2014 r.
14. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego południowej części obszaru wsi Turawa, uchwalony uchwałą Rady Gminy Turawa Nr IX/34/19 z dnia 16.07.2019 r.
15. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego południowej części obszaru wsi Turawa uchwalonego Uchwałą Nr IX/34/19 Rady Gminy Turawa z dnia 16 lipca 2019 r., uchwalona uchwałą Rady Gminy Turawa Nr XXXVII/247/2021 z dnia 20.12.2021 r.
16. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru wsi Zawada, gm. Turawa, uchwalonego uchwałą Nr XX/125/2012 Rady Gminy Turawa

- z dnia 07.12.2012 r., uchwalona uchwałą Rady Gminy Turawa Nr LIX/453/2024 z dnia 30.01.2024 r.
17. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego północnej części obszaru wsi Turawa gmina Turawa, uchwalony uchwałą Rady Gminy Turawa Nr LX/466/2024 z dnia 22.02.2024 r.
 18. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów usług publicznych i komercyjnych wsi Zawada Gmina Turawa, uchwalonego uchwałą Nr VIII/36/2011 Rady Gminy Turawa z dnia 25.08.2011 r., uchwalona uchwałą Rady Gminy Turawa Nr V/36/2024 z dnia 30.08.2024 r.
 19. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru wsi Zawada (Z1), uchwalonego uchwałą Rady Gminy Turawa Nr XVII/107/2012 z dnia 26.07.2012 r., uchwalona uchwałą Rady Gminy Turawa Nr VII/54/2024 z dnia 25.10.2024 r.
 20. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla Terenu Usług Publicznych i Komercyjnych wsi Zawada, Gmina Turawa, uchwalonego uchwałą Rady Gminy Turawa Nr XXIX/236/2005 z dnia 25.11.2005 r., uchwalona uchwałą Rady Gminy Turawa Nr XVII/127/2025 z dnia 26 września 2025 r.

W 2025 roku uchwalono 1 miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

26 września 2025 r. Rada Gminy Turawa Uchwałą Nr XVII/127/2025 uchwaliła zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla Terenu Usług Publicznych i Komercyjnych wsi Zawada, Gmina Turawa. Sporządzono ją w celu dostosowania dotychczasowych parametrów przestrzennych do aktualnego stanu zagospodarowania terenu. Modyfikacja zapisów, wprowadzona na wniosek inwestora, objęła likwidację niezrealizowanej infrastruktury wewnętrznej oraz dopuszczenie nowoczesnych funkcji usługowych i instalacji OZE, co pozwoli na efektywne zagospodarowanie nieużytkowanych dotąd obiektów. Tym samym projektowane zamierzenia inwestycyjne utworzą spójną całość funkcjonalno-przestrzenną z istniejącym kompleksem handlowym. Podjęcie działań planistycznych było zatem w pełni racjonalne, a uwzględnienie wymagań ładu przestrzennego korzystnie wpłynie na rozwój gospodarczy oraz krajobraz gminy.

5.5 Opinie wstępnych podziałów nieruchomości

Podział nieruchomości (zwany również podziałem ewidencyjnym lub geodezyjnym) polega na określeniu w dotychczasowych jej granicach innej konfiguracji geodezyjnej działek

gruntu wchodzących w jej skład, bez zmiany jej dotychczasowego właściciela (np. gdy z jednej działki tworzone są dwie poprzez wytyczenie nowych linii rozgraniczających działki). W 2025 roku sporządzono 33 postanowienia opiniujące wstępny projekt podziału nieruchomości jako zgodny z decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu lub miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

5.6 Zaświadczenia

W ramach wydawanych zaświadczeń, których łącznie sporządzono w ciągu roku 333 sztuki, znalazły się zaświadczenia o przeznaczeniu działek w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz zaświadczenia o zgodności zamierzonego sposobu użytkowania obiektu z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Wydano również 88 wypisów i wyrysów z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w których zawarte są szczegółowe ustalenia dla danego terenu oraz możliwości wykorzystania działki na określone cele w myśl przepisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Wydanych było także 177 zaświadczeń potwierdzających czy dana nieruchomość, działka lub lokal usytuowany na terenie gminy leżą w strefie, dla której Rada Gminy podjęła uchwałę o ustanowieniu obszaru rewitalizacji.

Kształtowanie ładu przestrzennego poddane jest regulacji prawnej i nie stanowi dowolności. Proces reglamentacji regulowany jest poprzez działanie organów administracji publicznej, w procedurze tworzenia dokumentów planowania przestrzennego. Gmina jako gospodarz terenu jest odpowiedzialna za zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnej i rozwój gospodarczy terenu. Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wymaga przeprowadzenia ustawowo wskazanej procedury.

6. OCHRONA ŚRODOWISKA I GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI

Ochrona środowiska i gospodarka odpadami komunalnymi w Gminie Turawa realizowane są w oparciu o zadania własne gminy, wynikające z:

- Ustawy Prawo Ochrony Środowiska,
- Ustawy o odpadach,
- Ustawy utrzymania czystości i porządku na terenie gminy,
- Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko,
- Ustawy Prawo wodne,
- Ustawy o ochronie przyrody,
- oraz przepisów szczegółowych.

Dodatkowo w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami komunalnymi Gmina Turawa realizuje cele zawarte w „Programie ochrony środowiska dla Gminy Turawa na lata 2022 – 2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030”. Program ten został przyjęty uchwałą Rady Gminy Turawa Nr XLIII/309/2022 z dnia 31 sierpnia 2022 r., na podstawie *art. 17 ust. 1 oraz art. 18 ust. 1 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska*, który stanowi, iż organ wykonawczy gminy w celu realizacji polityki ochrony środowiska sporządza gminne programy ochrony środowiska. Gminny Program Ochrony Środowiska (POŚ) określa lokalną politykę środowiskową, ustala cele i zadania środowiskowe w poszczególnych dziedzinach, określa priorytety krótko i długookresowe, przedstawia harmonogram działań oraz źródła pozyskiwania środków na ich realizację.

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Turawa zostały określone cele i zadania w następującym zakresie: ochrony klimatu i powietrza, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarowania wodami, gospodarki odpadami, ochrony gleb, ochrony przyrody, ochrony przed hałasem, oddziaływania elektromagnetycznego i edukacji ekologicznej. Program zawiera zadania własne oraz zadania koordynowane, w tym określone przez podmioty wymienione w programie.

Najważniejsze priorytety i cele operacyjne związane z Programem Ochrony Środowiska:

1. ochrona klimatu i jakości powietrza;
2. gospodarowanie wodami;
3. gospodarka wodno-ściekowa;

4. gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów;
5. działalność edukacyjna;
6. zasoby przyrodnicze.

W kwietniu 2026 r. zgodnie z treścią art. 18 ust. 2 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska został przygotowany i złożony do Rady Gminy Turawa i następnie do organu wykonawczego powiatu **Raport** z wykonania „Programu Ochrony Środowiska za lata 2024-2025”. Stosownie do ww. zapisów ustawy z wykonania *programów organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.*

Charakterystyka najważniejszych priorytetów

1. **Ochrona klimatu i jakości powietrza** – aktualnie gospodarka niskoemisyjna jest priorytetowym działaniem w kierunku realizacji celów klimatycznych. W ramach tego kierunku w Gminie Turawa realizowane są działania w zakresie ochrony powietrza, wdrażania rozwiązań niskoemisyjnych, obniżenia zapotrzebowania na energię ciepłą, obniżenie emisji pyłowo-gazowej do powietrza.

Kluczowe działania realizowane w 2025 roku w tym kierunku:

1) realizacja zadań wynikających z „Programu ochrony powietrza dla województwa opolskiego”

W ramach działań przypisanych samorządom, wynikających z „Programu ochrony powietrza dla województwa opolskiego” Gmina Turawa realizowała następujące zadania:

- w związku z obowiązkiem wynikającym z „Programu ochrony powietrza dla województwa opolskiego” na potrzeby rocznego sprawozdania za rok 2025 w II półroczu 2025 r. przeprowadzana została „Weryfikacja źródeł spalania paliw na terenie strefy opolskiej”. Zgodnie z ww. POP dokonywana była weryfikacja źródeł ciepła w oparciu o informacje zawarte w *Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków* oraz dokonywano zestawienia źródeł spalania paliw z powierzchnią, której dotyczą;

- monitorowano na bieżąco jakość powietrza na terenie województwa opolskiego, poprzez analizę otrzymywanych z WCZK informacji nt. przekroczeń poziomów informowania/alarmowania dla pyłów zawieszonych w powietrzu. Z bieżącego monitoringu wynikało, iż dla obszaru Gminy Turawa w 2025 r. nie stwierdzono przekroczeń jakości powietrza tzn. nie wydano żadnego powiadomienia o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu informowania dla pyłu zawieszonego. Jednak przy wystąpieniu powiadomienia o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu informowania dla pyłu zawieszonego obejmującego części miasta Opola lub sąsiednich gmin każdorazowo mieszkańcy Gminy Turawa byli informowani przez stronę internetową: www.turawa.pl;
- działania informacyjne w okresie grzewczym dot. właściwego spalania – publikacja na stronie internetowej „*Informacji o spalaniu dobrej jakości paliw*”;
- działania operacyjne w formie kontroli instalacji spalania paliw stałych - w 2025 roku na terenie Gminy przeprowadzono kontrole, wymagane w *Programie Ochrony Powietrza*;
- przygotowano i rozpowszechniano wśród mieszkańców ulotkę informacyjną „*Podstawowe Zasady Ochrony Powietrza*”.

6.1 Centralna Baza Emisyjności Budynków, Czyste Powietrze, Life

1. Ewidencja CEEB ma na celu zebranie wszystkich danych dotyczących źródeł ciepła i spalania paliw w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych na terenie Polski. W 2025 r. Gmina Turawa na bieżąco przyjmowała i wprowadzała deklaracje do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB) oraz dokonywała stosownych aktualizacji na wnioski mieszkańców.

Ewidencja ma na celu zebranie wszystkich danych dotyczących źródeł ciepła i spalania paliw w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych na terenie Polski.

Do ww. ewidencji w Gminie Turawa zostało zgłoszonych 6 579 deklaracji typu A, czyli budynków i lokali mieszkalnych oraz 916 deklaracji typu B dla budynków i lokali niemieszkalnych.

Dodatkowo z końcem 2025 r. zakończono prace nad weryfikacją źródeł spalania paliw na terenie strefy opolskiej, co było obowiązkiem gminy i wynikało z „Programu ochrony powietrza dla województwa opolskiego”. Wyniki ww. weryfikacji zostały wprowadzone do rocznego sprawozdania Gminy Turawa z realizacji POP za 2025 r.

2. Prowadzenie gminnego punktu konsultacyjno-informacyjnego programu „czyste powietrze”

„CZyste Powietrze” - Program Priorytetowy NFOŚiGW

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

GMINNY PUNKT

KONSULTACYJNO-INFORMACYJNY

PROGRAMU „CZyste Powietrze”

URZĄD GMINY TURAWA

TELEFON: 77 42 12 012 wew. 551 / 690 438 245

E-MAIL: czystepowietrze@turawa.pl

czystepowietrze.gov.pl

www.wfosigw.opole.pl

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

NARODOWY FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
i GOSPODARKI WODNEJ

Wojewódzki Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej
w Opole

Beneficjentami programu są - **osoby fizyczne**, (które są **minimum 3 lata** właścicielami lub współwłaścicielami budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub wydzielonego w budynku jednorodzinnym lokalu mieszkalnego **z wyodrębnioną księgą wieczystą**).

Program umożliwia kompleksową termomodernizację, wymianę kopciucha na nowe, efektywne i ekologiczne źródło ciepła, a także na obowiązkową ocenę stanu energetycznego i wskazanie najlepszego rozwiązania.

W 2025 r. Gmina Turawa kontynuowała prowadzenie **Punktu konsultacyjno-informacyjnego**, który został uruchomiony w Urzędzie Gminy Turawa w lipcu 2021 r. Rolą

punktu jest wsparcie mieszkańców w zakresie pozyskania dotacji z Programu „Czyste Powietrze”. Program „Czyste Powietrze” to finansowe wsparcie służące wymianie starych pieców i podniesieniu efektywności energetycznej budynków jednorodzinnych. Dzięki uzyskaniu bezzwrotnej dotacji – właściciel budynku może wykonać kompleksową termomodernizację, w tym wymianę starych i nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy. Punkt w całości finansowany jest ze środków WFOŚiGW w Opolu na podstawie zawartego Porozumienia z w/w Funduszem. Obsługa punktu jest dogodna dla mieszkańców gminy, którzy bezpośrednio umawiają konsultacje z pracownikiem zatrudnionym w ramach pozyskanych środków z WFOŚiGW w Opolu. Harmonogram pracy punktu oraz wszelkie informacje w tym zakresie są udostępnione na stronie internetowej: www.turawa.pl -> Ochrona Środowiska -> Czyste Powietrze.

Podejmowane działania w ramach prowadzonego punktu konsultacyjno-informacyjnego „Czyste Powietrze”:

2025	
Działania	udzielono 241 konsultacji mieszkańcom Gminy Turawa, w tym - w punkcie: 87, - telefoniczne: 154; złożono 37 wniosków o dofinansowanie za pośrednictwem punktu – w tym 11 wniosków o dofinansowanie, 26 wniosków o płatność 2 spotkania informacyjne ➤ Turawa (nad brzegiem półn. Jeziora Turawskiego) - 21.03.2025 r. ➤ Zawada - 29.11.2025 r. Bieżące konsultacje udzielane mieszkańcom dot. Programu „Czyste Powietrze”, pomoc w wypełnianiu wniosków o dotację oraz wniosków o płatność, bieżące przekazywanie wniosków do WFOŚiGW w Opolu Działania edukacyjno-informacyjne ➤ przekazywanie wszelkich informacji związanych z wprowadzonymi zmianami w programie, ➤ kampania informacyjna poprzez ulotki „Czyste Powietrze”, EKOgadżety oraz gadżety edukacyjno-informacyjne (teczki, notesy, długopisy ze znakowaniem) z treściami dot. Programu „Czyste Powietrze” wydawane mieszkańcom zainteresowanym Programem, ➤ publikacja artykułów nt. Programu „Czyste Powietrze” w gminnym czasopiśmie „Fala”, ➤ przygotowanie i rozpowszechnienie wśród potencjalnych Beneficjentów, kalendarzy na 2026 r. zawierające treści dot. programu, ➤ wizyty u mieszkańców, w trakcie których udzielono informacji o Programie, przekazano broszury informacyjne oraz dokonano kontroli obecnego źródła ciepła i potrzeby jego wymiany, stanu budynku pod kątem termomodernizacji.

Źródło: Opracowania Punktu konsultacyjno-informacyjnego Programu „Czyste Powietrze”

Z pozyskanych danych z WFOŚiGW w Opolu wynika, iż od początku uruchomienia punktu konsultacyjnego z Programu „CZYSTY POWIETRZE” skorzystało **530-stu** mieszkańców Gminy Turawa.

Dotychczasowe wyniki pracy Punktu konsultacyjno-informacyjnego Programu „CZyste Powietrze”:

Tabela nr 3. Realizacja Programu „CZyste Powietrze”

GMINA TURAWA	Liczba złożonych wniosków o dofinansowanie	Liczba zawartych umów o dofinansowanie	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć	Sumaryczna kwota wyplaconych dotacji [zł]
	530	478	357	8 774 803,76

Źródło: WFOŚiGW w Opolu, stan na dzień: 31.12.2025 r.

Współpraca z WFOŚiGW w Opolu – rola gminy jako OPERATORA Programu „Czyste Powietrze”

W grudniu 2025 r. Gmina Turawa podpisała Porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska w Opolu na dodatkowe zadanie związane z ww. programem. Od 2026 r. Gmina Turawa pełni rolę Operatora „Czystego Powietrza”. Do głównych zadań gminy jako Operatora będzie należało udzielanie pomocy Wnioskodawcom i Beneficjentom kwalifikującym się do podwyższonego i najwyższego poziomu dofinansowania. **Podjęcie się roli Operatora Programu „Czyste Powietrze” przyczyni się do dodatkowego wsparcia mieszkańców, którzy są zainteresowani pozyskaniem dotacji – od podjęcia decyzji o przystąpieniu do programu i złożenia wniosku, przez realizację przedsięwzięcia, aż do rozliczenia umowy o dofinansowanie.**

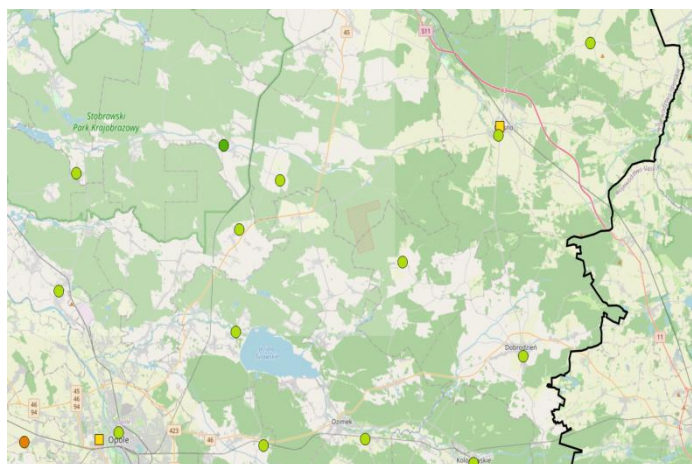
3. PROGRAM LIFE

W związku z uczestnictwem Gminy Turawa w Projekcie pn.: „*Wdrożenie systemu zarządzania jakością powietrza w samorządach województwa opolskiego*” w ramach Programu LIFE podejmowane są następujące działania w tym zakresie:

- bieżąca praca Gminnego Koordynatora ds. Ochrony Powietrza:
 - prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie ochrony powietrza i prawidłowych zachowań dot. odpowiedniego spalania paliw;
 - działania edukacyjne powiązane z realizacją *Programu Ochrony Powietrza dla województwa opolskiego*, w tym prowadzenie działań kontrolnych;
 - udzielane były konsultacje i porady mieszkańcom Gminy Turawa w zakresie wymian źródła centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej oraz modernizacji energetycznej budynku;
 - prowadzenie działalności informacyjnej na temat obowiązującej w województwie opolskim *Uchwały Antysmogowej*.

W ramach Projektu LIFE pn.: „*Wdrożenie systemu zarządzania jakością powietrza w samorządach województwa opolskiego*” został zainstalowany czujnik do pomiaru (pyłu PM_{2,5} i PM₁₀). Pomiar jakości powietrza są dostępne na stronie: <https://ios.life.opolskie.pl/map>.

<https://ios.life.opolskie.pl/map>

6.2 Gospodarka wodno-ściekowa, realizacja programu KPOŚK, ochrona wód w tym ochrona Jezior Turawskich

Zadania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Turawa realizuje Spółka Wodociągi i Kanalizacja Turawa. Przedsiębiorstwo realizuje szereg innych zadań i inwestycji w zakresie objętym Wieloletnim Planem Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych Gminy Turawa. Aktualnie obowiązującym planem jest „*Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych*”

i kanalizacyjnych Spółki Wodociągi i Kanalizacja Turawa Sp. z o.o. na lata 2025-2029”, przyjęty Uchwałą Nr XVII/124/2025 Rady Gminy Turawa z dnia 26 września 2025 r.

1) Gospodarowanie wodami – zadanie realizowane w oparciu o zadanie własne wynikające z między innymi Ustawy Prawo wodne. W ramach przedmiotowych zadań Gmina Turawa prowadzi między innymi następujące działania:

➤ **ochrona wód Jeziora Średniego w Turawie poprzez ograniczenie nadmiernego rozrostu wywłócznika kłosowego** poprzez zabieg koszenia makrofitów:

– z monitoringu Jeziora Średniego w sezonie wegetacyjnym w 2025 roku wynikało, że makrofity nie rozrosły się na taką skalę jak było to w poprzednich latach. Dotychczasowe działania w celu zahamowania nadmiernego rozrostu wywłócznika kłosowego podejmowane przez Gminę Turawa przy wsparciu finansowym WFOŚiGW w Opolu pozwoliły na osiągnięcie pewnej stabilizacji, tym samym nie wystąpiła konieczność wykonywania zabiegu usuwania roślinności.

➤ **monitorowanie i identyfikowanie potencjalnych źródeł zanieczyszczeń, w tym w obrębie Jezior Turawskich** w tym stały i bieżący monitoring w zakresie czystości i porządku.

2) Monitorowanie Jezior Turawskich w zakresie utrzymania czystości i porządku:

Na bieżąco porządkowane są gminne tereny przy Jeziorze Średnim, Jeziorze Małym oraz Jeziorze Dużym. W 2025 r. Gmina Turawa posiadała zawartą umowę ze Spółką Wodociągi i Kanalizacja Turawa Sp. zo.o. na usługę sezonowego utrzymania porządku i czystości na terenach rekreacyjnych. Dzięki wykonywaniu przez pracowników Spółki Wodociągi i Kanalizacja Turawa Sp. zo.o. prac porządkowych na ww. terenach, w tym prac konserwacyjnych zieleni oraz utrzymaniu w czystości ciągów pieszo-rowerowych obrzeża Jezior Turawskich są odpowiednio zadbane, zarówno przed sezonem jak i w trakcie sezonu turystycznego. Na bieżąco były sprzątane plaże, teren przy kąpielisku nad Jeziorem Średnim, ścieżka turystyczna, drogi i deptaki oraz gminne toalety. Utrzymanie porządku na ww. obszarze zapewnia iż tereny Jezior Turawskich są estetyczne i odpowiednio utrzymane.

W celu utrzymania czystości i porządku na terenach rekreacyjnych w 2025 r. Gmina Turawa posiadała podpisaną umowę z przedsiębiorstwem wywozowym, które systematycznie odbierało odpady komunalne z tych terenów.

3) Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK)

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych został opracowany przez Ministra Środowiska w celu realizacji zadań w zakresie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków komunalnych. W chwili obecnej KPOŚK jest prowadzony przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. W ramach KPOŚK Gmina Turawa wchodzi w skład aglomeracji pn. Aglomeracja Turawa (PLOP 014), w obszar które wchodzi miejscowości:

1. **Gmina Turawa** (miejscowości: Bierdzany, Kadłub Turawski, Kotórz Mały, Kotórz Wielki, Ligota Turawska, Osowiec wraz z przysiółkiem Trzęsina, Rzędów, Turawa wraz z przysiółkiem Marszałki, Węgry, Zakrzów Turawski i Zawada, w granicach aglomeracji wyodrębniono „północny brzeg Jeziora Turawskiego” oraz „południowy brzeg Jeziora Turawskiego”), oraz
2. **Gmina Łubniany** (miejscowości: Łubniany, Jełowa, Masów, Kolanowice i część miejscowości Luboszyce).

Nazwa aglomeracji: Turawa

I_d aglomeracji: PLOP004

Nazwy gmin w aglomeracji: Turawa, Łubniany

Gmina wiodąca w aglomeracji: Gmina Turawa

województwo: opolskie

powiat: opolski

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej: Gliwice

Zarząd Zlewni: Opole

Region wodny: Środkowa Odra

Obszar dorzecza: Odra

Obowiązująca uchwała ustanawiająca aglomerację: *Uchwała nr XXVI/144/2020 Rady Gminy Turawa z dnia 17 grudnia 2020 r.*

Równoważna liczba mieszkańców (RLM) 18 300

Zgodnie z art. 89 ust. 1 Ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne Gmina Turawa corocznie składa Sprawozdania z realizacji KPOŚK do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie RZGW w Gliwicach.

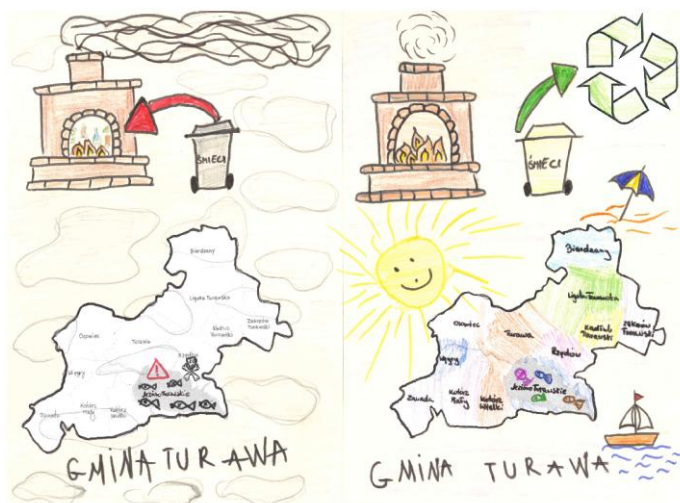
W 2025 r. w związku z dokonaniem w grudniu 2024 r. przeglądem obszarów i granic aglomeracji Turawa w ramach (KPOŚK) wystąpiła konieczność aktualizacji obszaru i granic aglomeracji Turawa. Przy współpracy z Gminą Łubniany została przygotowana stosowana dokumentacja, która była podstawą do podjęcia przez Radę Gminy Turawa *Uchwały*

Nr XIV/102/2025w sprawie zmiany uchwały nr XXVI/144/2020 Rady Gminy Turawa z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Turawa.

6.3 Edukacja ekologiczna w Gminie Turawa

Edukacja ekologiczna stanowi ważny element edukacji mieszkańców Gminy Turawa.

Istotnym elementem edukacji ekologicznej jest kształtowanie postaw odpowiedzialności za środowisko oraz rozwijanie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców.

Dodatkowo prowadzona jest wśród uczniów naszych placówek oświatowych i przedszkoli. Działania edukacyjne prowadzone są na wielu płaszczyznach: ochrona powietrza, gospodarka odpadami, prawidłowa segregacja odpadów oraz ochrona wód, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony Jezior Turawskich oraz racjonalnego korzystania z wody

i właściwego, zgodnego z przepisami odprowadzania ścieków.

Działania w zakresie edukacji ekologicznej w roku 2025:

- w związku z prowadzonym Punktem konsultacyjno-informacyjnym „Czyste Powietrze” prowadzone są działania edukacyjne:
 - spotkania informacyjne z mieszkańcami:
Turawa – 21.03.2025 r. i Zawada – 29.11.2025 r.
 - publikacja artykułów edukacyjnych w kwartalniku „Fala”;
 - kampania informacyjna poprzez: wydawanie mieszkańcom broszur „Czyste Powietrze”, EKOgadżetów oraz gadżetów edukacyjno-informacyjnych;
 - kampania informacyjna prowadzona w siedzibie Urzędu Gminy Turawa: bieżące konsultacje udzielane mieszkańcom nt. Programu „Czyste Powietrze”, edukacja poprzez wyświetlanie na monitorze informacji dot. ww. programu.

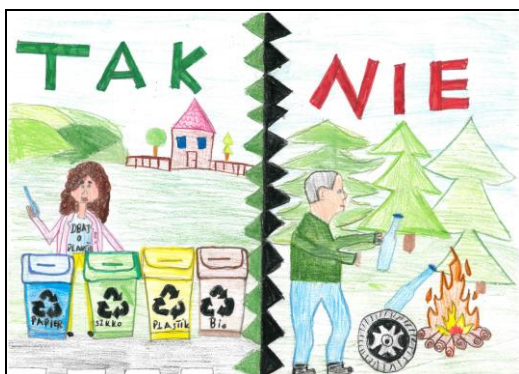
*Promocja Gminnego Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego „Czyste Powietrze”
w trakcie spotkania z mieszkańcami w Zawadzie*

➤ **w związku z uczestnictwem Gminy Turawa w projekcie LIFE:**

- udzielanie konsultacji i porad mieszkańcom w zakresie źródeł ogrzewania oraz dostępnych źródeł dofinansowań,
- prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie ochrony powietrza i prawidłowych zachowań dot. odpowiedniego spalania paliw;
- działania edukacyjne powiązane z realizacją *Programu Ochrony Powietrza dla województwa opolskiego*, w tym prowadzenie działań kontrolnych;
- prowadzenie działalności informacyjnej na temat obowiązującej w województwie opolskim *Uchwały Antysmogowej*;

➤ **„Ochrona powietrza w Gminie Turawa – niespalanie śmieci w piecach”**

Akcja edukacyjna zorganizowana przez Gminę Turawa z udziałem dzieci z placówek oświatowych tj. szkół podstawowych klas I-III z terenu Gminy Turawa. W ramach akcji wszystkie ww. placówki zostały włączone w stworzenie prac plastycznych, które następnie zostały wykorzystane do kalendarzy na rok 2026 r. Celem akcji jest szerzenie idei ekologii i troski o środowisko naturalne poprzez dbanie o jakość powietrza oraz zakaz spalania śmieci w piecach przydomowych. Ponadto kalendarze zostały rozdysponowane wśród placówek oświatowych, Sołtysów poszczególnych wsi oraz mieszkańców w ramach kampanii edukacyjnej.

Publiczna Szkoła Podstawowa w Ligocie Turawskiej

Zespół Szkolno - Przedszkolny Bierdzań

➤ Plenerowy punkt edukacyjno-informacyjny

Gmina Turawa uczestniczy corocznie w wydarzeniu pn.: „Światowy Dzień Wody”, które odbywa się na terenie ośrodka „Rybaczówka” nad Jeziorem Turawskim. W trakcie ww. wydarzenia Gmina Turawa przeprowadzała kampanię edukacyjną nt. ochrony środowiska. Na stoisku ekologicznym dostępne były materiały informacyjne, prowadzone były konkursy oraz udzielane były informacje zainteresowanym uczestnikom. Dodatkowo udzielane były konsultacje

nt. programu „CZYTELNIKI”.

W ramach akcji odbyło się również sprzątanie Zbiornika Turawa pod hasłem „Woda to nie śmietnik”. Gmina Turawa zapewniła odpowiedni kontener na odpady oraz odbiór zebranych odpadów (zlecenie firmie wywozowej).

Stoisko edukacyjne w trakcie imprezy plenerowej „Światowy Dzień Wody – Turawa 2025”

Pozostałe działania prowadzone w ramach edukacji ekologicznej

- „Sprzątanie Świata” i „Dzień Ziemi” – cykliczne akcje z udziałem placówek oświatowych oraz firmy odbierającej odpady;
- współpraca z WFOŚiGW w Opolu;
- współpraca z Nadleśnictwem Turawa;
- współpraca z Okręgiem PZW w Opolu;
- współpraca z placówkami oświatowymi;
- edukacja dot. ochrony wód oraz przestrzegania przepisów dot. prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej - w trakcie przeprowadzanych kontroli nieruchomości nieobjętych systemem kanalizacji sanitarnej wszyscy właściciele otrzymywali broszurę informacyjno-edukacyjną nt. prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej oraz ochrony wód;
- bieżąca edukacja mieszkańców w zakresie prawidłowego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest.

Sprzątanie brzegów rzeki Jemielnica przez Koło nr 2 PZW Opole

6.4 Gospodarka Odpadami Komunalnymi

Zasady funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Turawa w 2025 r. określały następujące uchwały:

- Uchwała Nr XXXVIII/251/2022 Rady Gminy Turawa z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie *Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Turawa*,
- Uchwała Nr XLIX/361/2023 Rady Gminy Turawa z **dnia 2 lutego 2023 r.** w sprawie *zmiany uchwały nr XXXVIII/251/2022 Rady Gminy Turawa z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Turawa*,

- Uchwała Nr XX/156/2025 Rady Gminy Turawa z dnia 18 grudnia 2025 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXXVIII/251/2022 Rady Gminy Turawa z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Turawa,
- Uchwała Nr XXXVIII/252/2022 Rady Gminy Turawa z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- Uchwała Nr XX/157/2025 Rady Gminy Turawa z dnia 18 grudnia 2025 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXXVIII/252/2022 Rady Gminy Turawa z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- Uchwała Nr XLI/295/2022 Rady Gminy Turawa z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty,
- Uchwała Nr XIX/122/2012 Rady Gminy Turawa z dnia 22 listopada 2012 r., w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- Uchwała Nr XLIX/360/2023 Rady Gminy Turawa z dnia 2 lutego 2023 w sprawie określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych na terenie Gminy Turawa,
- Uchwała Nr XVIII/91/2020 Rady Gminy Turawa z dnia 6 kwietnia 2020 r. w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości.

6.5 Selektywna zbiórka odpadów komunalnych

W 2025 r. odbiór odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych położonych na terenie gminy Turawa odbywał się na podstawie umowy zawartej pomiędzy Gminą Turawa a przedsiębiorstwem REMONDIS Opole S.A., Al. Przyjaźni 9, 45

573 Opole. Przedmiotem niniejszego zamówienia jest odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, położonych na terenie gminy Turawa. Odpady komunalne odbierane od mieszkańców gminy Turawa „u źródła”, funkcjonowały w systemie cztero bądź pięcio – pojemnikowym oraz workowym. Mieszkańcy mieli możliwość gromadzenia odpadów w systemie:

- selektywnym z wykorzystaniem przydomowego kompostownika na bioodpady,
- selektywnym z dodatkowym pojemnikiem z przeznaczeniem do gromadzenia bioodpadów.

Selektywna zbiórka odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu gminy Turawa w roku 2025 zrealizowana była w oparciu o rodzaje odpadów wymienione w poniższej tabeli.

Pojemnik	Rodzaje odpadów	Częstotliwość odbioru
Pojemnik oznakowany kolorem żółtym	• tworzywa sztuczne, • metal, • opakowania wielomateriałowe	1 raz / 2 tygodnie
Pojemnik oznakowany kolorem zielonym	• szkło opakowaniowe	1 raz / 8 tygodni
Pojemnik oznakowany kolorem brązowym	• bioodpady	wiosna – lato: 1 raz / 2 tygodnie, jesień – zima: 1 raz / 1 miesiąc
Pojemnik oznakowany kolorem niebieskim	• papier i tektura	1 raz / 12 tygodni
Pojemnik oznakowany kolorem czarnym	• odpady niesegregowane (zmieszane), • pozostałości z sortowania	1 raz / 2 tygodnie

Ponadto przeprowadzone zostały również zbiórki innych frakcji odpadów tj.:

- odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz zużyte opony z gospodarstw domowych - zbiórka w systemie akcyjnym raz w roku w podanych do publicznej wiadomości terminach wskazanych w harmonogramie (odbior spód posesji),
- odzież – zbiórka prowadzona przez Polski Czerwony Krzyż za pomocą specjalnych kontenerów ustawionych w poszczególnych miejscowościach oraz zbiórki prowadzone przez różne fundacje poprzez odbiór worków spód posesji,
- zużyte baterie - zbiórka w placówkach oświatowych i handlowych,

- Punkt Elektroodpadów (MPE)- specjalistyczny pojemnik ustawiony obok budynku Urzędu Gminy Turawa przeznaczony do gromadzenia drobnych, zużytych elektroodpadów tj: płyt CD i DVD, drobnej elektroniki, telefonów i ładowarek, baterii, żarówek.

6.6 Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

W związku z funkcjonowaniem na terenie Gminy Turawa Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Kotorzu Małym mieszkańcy mogą dostarczyć na podstawie oświadczenia posegregowane na poszczególne frakcje następujące odpady komunalne:

- ✓ odpady z tworzyw sztucznych (nadmiar ze zbiórki „u źródła”),
- ✓ odpady opakowań wielomateriałowych (nadmiar ze zbiórki „u źródła”),
- ✓ odpady z papieru i tektury (nadmiar ze zbiórki „u źródła”),
- ✓ odpady szklane (nadmiar ze zbiórki „u źródła”),
- ✓ odpady zielone – bioodpady np.: trawa, liście, zielone odpady z ogrodów, rozdrobnione gałęzie, itp. (nadmiar ze zbiórki „u źródła”),
- ✓ meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- ✓ posegregowane komunalne odpady budowlane i rozbiórkowe:
 - gruz ceglany,
 - odpady z betonu, gruzu i ceramiki (zmieszany gruz),
 - materiały izolacyjne (styropian, wełna),
 - odpadową papę,
 - zmieszane odpady budowlane,
- ✓ zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- ✓ zużyte opony z samochodów osobowych;
- ✓ odpady niebezpieczne np.: rozpuszczalniki, odczynniki fotograficzne, środki ochrony roślin, farby, tusze, tonery, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne, detergenty zawierające substancje niebezpieczne,
- ✓ zużyte baterie i akumulatory,
- ✓ przeterminowane leki i chemikalia,
- ✓ odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstające w gospodarstwach domowych w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki,
- ✓ odzież i tekstylia.

Ilość dostarczonych odpadów komunalnych nie jest limitowana, za wyjątkiem:

- **odpadów budowlanych i rozbiórkowych**, których ilość limituje się do **500 kg/rok** od właściciela nieruchomości/lokalu mieszkalnego (w zabudowie wielorodzinnej rozumie się przez to właściciela jednego samodzielnego lokalu),
- **mebli i odpadów wielkogabarytowych**, których ilość limituje się do **300 kg/rok** od właściciela nieruchomości/lokalu mieszkalnego (w zabudowie wielorodzinnej rozumie się przez to właściciela jednego samodzielnego lokalu),

- **zużytych opon** pochodzących z samochodów osobowych lub pojazdów jednośladowych, których ilość limituje się do **4 szt./rok** od właściciela nieruchomości/lokalu mieszkalnego (w zabudowie wielorodzinnej rozumie się przez to właściciela jednego samodzielnego lokalu).

Do PSZOK nie są przyjmowane następujące rodzaje odpadów:

- ✗ niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne,
- ✗ odpady zawierające azbest,
- ✗ części samochodowe (np.: szyby, zderzaki, reflektory, elementy karoserii, plastiki samochodowe),
- ✗ odpady niebezpieczne, których nie można w wiarygodny sposób zidentyfikować (brak etykiet),
- ✗ odpady w nieszczelnych (cieknących) opakowaniach,
- ✗ sprzęt budowlany i rolniczy,
- ✗ butle gazowe,
- ✗ złom metali żelaznych i nieżelaznych,
- ✗ opony z pojazdów ciężarowych i maszyn rolniczych,
- ✗ odpady poprodukcyjne, odpady pochodzące z działalności gospodarczej lub rolniczej.

Transport odpadów do PSZOK mieszkańcy zapewniają we własnym zakresie. Wjazd na teren odbywa się za wiedzą i zgodą pracownika obsługującego Punkt. Osoba dostarczająca odpady zobowiązana jest samodzielnie umieścić je w odpowiednich kontenerach i pojemnikach pod nadzorem pracownika PSZOK.

Zasady działania PSZOK-u określa szczegółowo Regulamin, wprowadzony Zarządzeniem nr OR.0050.56.2024 Wójta Gminy Turawa z dnia 1 marca 2024 r. w sprawie wprowadzenia *Regulaminu Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Kotorzu Małym*.

Godziny otwarcia PSZOK-u w 2025 r. :

- wtorek, piątek: 12:00 - 18:00,
- środa: 9:00 - 15:00,
- każda ostatnia sobota miesiąca: 9:00 - 14:00.

PSZOK jest nieczynny w dniach ustawowo wolnych od pracy, Wielką Sobotę, 24 i 31 grudnia.

6.7 Wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

Wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, która obowiązywała w 2025 roku została określona w przyjętej przez Radę Gminy Turawa Uchwale

Nr XLI/295/2022 z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty. Od maja 2020 roku została wprowadzona ulga z tytułu przydomowego kompostowania bioodpadów w wysokości 2,00 zł od osoby miesięcznie. Ustalono podwyższoną stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w przypadku, gdy właściciel nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów w sposób selektywny, w wysokości 62,00zł od osoby zamieszkującej daną nieruchomość.

W poniższej tabeli przedstawiono wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zależną od liczby osób zamieszkujących nieruchomość oraz sposobu gromadzenia odpadów komunalnych obowiązującą w 2025 roku.

Sposób gromadzenia odpadów komunalnych	Stawka opłaty / 1 mieszkańca [zł /miesiąc]
Selektywny z wykorzystaniem brązowego pojemnika na bioodpady	31,00 zł
Selektywny z wykorzystaniem przydomowego kompostownika na bioodpady	29,00 zł
Opłata podwyższona w przypadku nieselektywnej zbiórki odpadów	62,00 zł

Na dzień 31 grudnia 2025 r. liczba osób zameldowanych na terenie Gminy Turawa wyniosła: 9 503. Natomiast zadeklarowana przez właścicieli nieruchomości sumaryczna liczba osób zamieszkujących na terenie gminy oscylowała na poziomie 8 691. Analizując liczbę osób objętych deklaracjami należy wskazać, że liczba ta stanowi ok. 91% liczby osób zameldowanych. Różnica w ilości co rok się zmniejsza i wynika z faktu, że znaczna część osób zameldowanych na terenie gminy Turawa faktycznie zamieszkuje poza jej terytorium. Znaczący wpływ ma również migracja zarobkowa oraz nieuregulowane przez mieszkańców ilości osób faktycznie zameldowanych. Ponadto warto zauważyć, że w deklaracji wymienia się osoby faktycznie zamieszkujące daną nieruchomość a nie zameldowane. Istotnym jest, iż liczba osób zameldowanych i liczba osób zamieszkałych zawsze będą różne i wartości nie będą się pokrywać. Bezspornym jest fakt, iż praktycznie w każdej miejscowości znajdują się tzw. „pustostany”, które niejednokrotnie nie mają uporządkowanego stanu meldunkowego na swojej posesji co powoduje dodatkowe różnice w ilości wykazywanych osób.

W poniższej tabeli zaprezentowano zestawienie ilości osób oraz danych zawartych w deklaracjach w 2025 r.

Zestawienie danych – stan na 31.12.2025 r.	Dane liczbowe
Liczba mieszkańców Gminy Turawa wg danych z ewidencji ludności	9 503
Liczba mieszkańców Gminy Turawa ujętych w deklaracjach	8 691
Liczba złożonych deklaracji na zbieranie odpadów w sposób selektywny z przydomowym kompostowaniem bioodpadów	1 159
Liczba złożonych deklaracji na zbieranie odpadów w sposób selektywny oraz korzystaniem z brązowego pojemnika na bioodpady	1 745
Liczba mieszkańców zbierających odpady w sposób selektywny z przydomowym kompostowaniem bioodpadów	3 533
Liczba mieszkańców zbierających odpady w sposób selektywny oraz korzystaniem z brązowego pojemnika na bioodpady	5 158

Zabudowa wielolokalowa w miejscowości Osowiec objęta została deklaracją zbiorczą złożoną przez zarządcę nieruchomością wspólną – Spółdzielnię Mieszkaniową w Strzelcach Opolskich. Łącznie zadeklarowano 507 mieszkańców zabudowy wielolokalowej w miejscowości Osowiec. Zabudowa wielolokalowa występuje również w miejscowości Bierzany – 46 mieszkańców, Kotórz Mały – 13 mieszkańców, Zawada – 125 mieszkańców. Na bieżąco są prowadzone działania mające na celu weryfikację danych zawartych w deklaracjach i sprawdzenie ich ze stanem faktycznym.

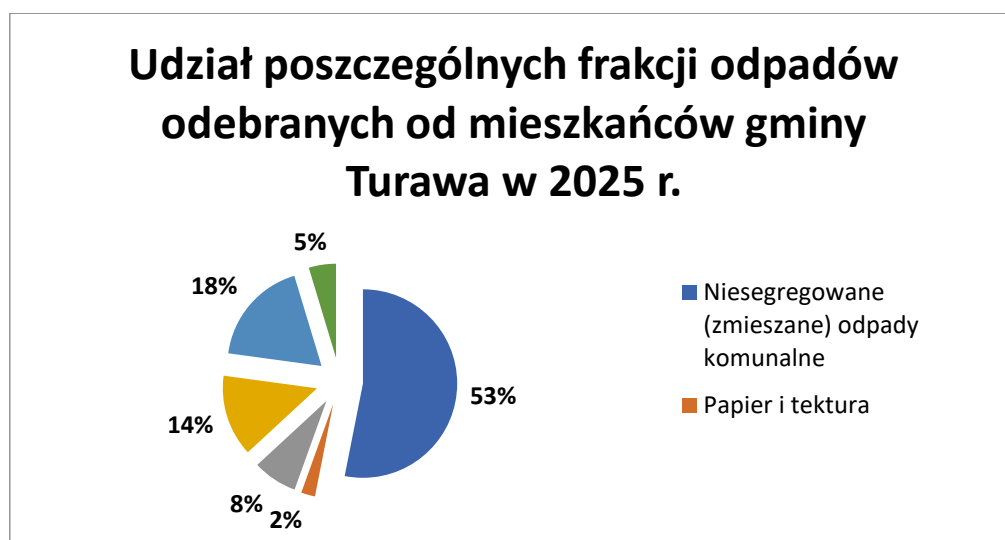
6.8 Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy

Ilość odebranych i zebranych odpadów komunalnych na terenie gminy Turawa znajduje się w poniższej tabeli.

Lp.	Rodzaj odpadów	Kod odpadów	2025 r.
1.	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	200301	1759,08
2.	Tworzywa sztuczne, metale, zmieszane odpady opakowaniowe	150102	464,41
3.	Szkło	150107	252,78
4.	Papier	150101	79,3
5.	Bioodpady	200108	602,26
6.	Meble i inne odpady wielkogabarytowe	200307	154,7
7.	Zużyte opony	160103	8,27
SUMA:			3320,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Kart Przekazania Odpadów oraz faktur firmy Remondis Opole S.A.

Udział poszczególnych frakcji odpadów odebranych od mieszkańców Gminy Turawa w 2025 r. przedstawia poniższy wykres.

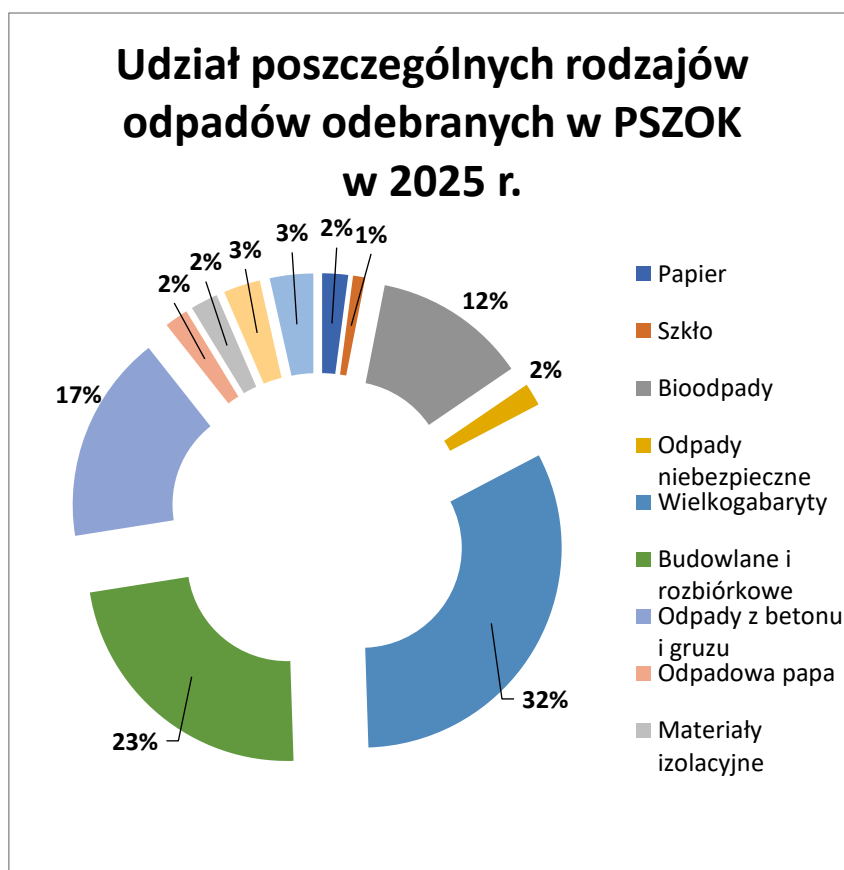
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Kart Przekazania Odpadów oraz faktur firmy Remondis Opole S.A.

Zgodnie z powyższym wykresem zaobserwowano znaczną przewagę niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych nad poszczególnymi frakcjami segregowanych odpadów komunalnych. Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne stanowią aż 53% wszystkich odpadów odebranych od mieszkańców gminy w roku 2025, natomiast odpady segregowane stanowią 47%. Największą część spośród odpadów selektywnie zebranych stanowią bioodpady – 18%, a następnie tworzywa sztuczne, metale, zmieszane odpady opakowaniowe - 14% całości odebranych odpadów.

Na podstawie Kart Przekazania Odpadów oraz faktur firmy wywozowej, sporządzono zestawienie ilości zebranych odpadów komunalnych w PSZOK w 2025 r. przedstawione w poniższej tabeli. Udział poszczególnych frakcji odpadów odebranych w PSZOK w 2025 r. został zobrazowany wykresie. Zgodnie z poniższym wykresem zaobserwowano, że przeważającą część odpadów zebranych w PSZOK stanowią meble i inne odpady wielkogabarytowe (32%) oraz odpady budowlane i rozbiórkowe (23%), a także odpady z betonu i gruzu (17%).

L.p.	Rodzaj odpadu	Ilość odpadów [Mg]
1.	Papier	6,47
2.	Tworzywa sztuczne	0,715
3.	Szkło	3,06
4.	Bioodpady	38,3
5.	Odpady niebezpieczne	5,68
6.	Przeterminowane leki	0,32
7.	Zużyte baterie i akumulatory	0,1
8.	Wielkogabaryty	99,35
9.	Budowlane i rozbiórkowe	71,1
10.	Odpady z betonu i gruzu	52,1
11.	Odpadowa papa	5,94
12.	Materiały izolacyjne	6,86
13.	Zużyte opony	9,22
14.	ZSEiE	0,155
15.	Odzież i tekstylia	10,84
SUMA:		310,21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Kart Przekazania Odpadów oraz faktur firmy Remondis Opole S.A.

PSZOK przyczynia się do zwiększenia ilości odpadów komunalnych poddawanych procesom: ponownego użycia, recyklingu i odzysku, redukując w ten sposób ilość odpadów składowanych, ograniczając ich negatywne oddziaływanie na środowisko. A to z kolei przedkłada się na optymalizację opłaty dla każdego mieszkańca Gminy Turawy z tytułu odbioru i zagospodarowania odpadów.

Osiągnięte poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, poziom składowania oraz poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania

Zgodnie z art. 3b ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 733) wymagany poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych za rok 2025 powinien wynieść co najmniej 55%.

Zgodnie z art. 3b ust. 2a ustawy z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 733) gminy są obowiązane nie przekraczać poziomu składowania w wysokości 30% wagowo - za każdy rok w latach 2025-2029.

Obowiązujące Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. *w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji*, nie wskazuje poziomu ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji za 2025 r.

Osiągnięte wskaźniki przez Gminę Turawa dot. poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, poziomu składowania oraz poziomu ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania przedstawia poniższa tabela.

Wskaźnik	Osiągnięty poziom przez Gminę Turawa w 2025 r.
Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych	50,28%
Poziom składowania	11,89%
Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	0%

Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych osiągnięty przez Gminę Turawa w 2025 r., obliczony zgodnie z wydanym przez Ministra Klimatu i Środowiska rozporządzeniem z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1530) – wyniósł: 50,28%.

Natomiast poziom składowania za rok 2025 osiągnięty przez Gminę Turawa, obliczony zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 733 z późn. zm.) – wyniósł: 11,89%.

Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania za rok 2025 osiągnięty przez Gminę Turawa, obliczony zgodnie z wydanym przez Ministra Środowiska rozporządzeniem z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 2412) – wyniósł: 0%.

Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

Opis	Ilość
Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy Turawa przekazanych do termicznego przekształcania	803,0308 Mg
Stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy Turawa	14,19%

6.9 Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach

Zgodnie z art. 71 ust. 1 i ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach określa środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia. Uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wymagane dla planowanych:

- 1) przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
- 2) przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Wiele z inwestycji, które planuje się zrealizować wiąże się z koniecznością uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach określa warunki dla realizacji danego przedsięwzięcia i określa m.in.:

- warunki realizacji inwestycji (np. rodzaj, miejsce),
- warunki wykorzystania terenu w odniesieniu do etapu realizacji jak i dalszego użytkowania,
- wymogi w zakresie ochrony środowiska konieczne do uwzględnienia podczas realizacji i eksploatacji,
- wymogi w zakresie ochrony środowiska konieczne do uwzględnienia w dokumentacji wymaganej do legalnej realizacji (np. w projekcie budowlanym), i in.

Wydanie decyzji środowiskowej jest niezbędne w przypadkach wielu inwestycji, które ingerują w środowisko naturalne. Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach są narzędziem umożliwiającym wskazanie w jaki sposób należy wykonać inwestycję (przedsięwzięcie), tak aby jak najmniej pogorszyć stan środowiska. Są wydawane po przeprowadzeniu przez organ oceny oddziaływania na środowisko.

W ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko określa się, analizuje oraz ocenia bezpośredni i pośredni wpływ danego przedsięwzięcia na środowisko oraz ludność, w tym zdrowie i warunki życia ludzi, dobra materialne, zabytki, krajobraz w tym krajobraz kulturowy, dostępność do złóż kopalin, ryzyko wystąpienia poważnych awarii oraz katastrof naturalnych i budowlanych. W ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 określa się, analizuje oraz ocenia oddziaływania przedsięwzięcia na obszary Natura 2000, biorąc pod uwagę także skumulowane oddziaływanie przedsięwzięcia z innymi realizowanymi, zrealizowanymi lub planowanymi przedsięwzięciami. Jednym z najważniejszych zagadnień wynikających z oceny oddziaływania na środowisko jest obowiązek zapewnienia udziału społeczeństwa w postępowaniu przed wydaniem decyzji. W postępowaniu w pierwszej instancji organy zobowiązane są do zastosowania procedur, m.in. do zawiadomienia stron postępowania i społeczeństwa o przystąpieniu do przeprowadzenia oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, wszczęciu postępowania, przedmiocie Decyzji i organie właściwym do jej wydania, zawiadomienia o możliwości zapoznania się z dokumentacją sprawy, o miejscu w którym zostanie wyłożona do wglądu oraz o sposobie i miejscu składania uwag i wniosków, wskazania 30-dniowego terminu na składanie tych uwag i wniosków. Organ właściwy przed wydaniem decyzji uzgadnia warunki realizacji przedsięwzięcia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska, Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym, Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie. W decyzji właściwy organ może określić istotne warunki korzystania ze środowiska w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia lub wymagania dotyczące ochrony środowiska konieczne do uwzględnienia w dokumentacji wymaganej do wydania decyzji lub nałożyć obowiązek unikania, zapobiegania, ograniczania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w szczególności jeżeli wynika to z postanowienia, w którym organ nie stwierdził potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach ważna jest 6 lat od dnia, w którym stała się ostateczna. Termin jej ważności może jednak zostać przedłużony do 10 lat w przypadku gdy realizacja planowanego przedsięwzięcia przebiega etapowo oraz nie zmieniały się warunki określone w Decyzji lub postanowieniu, o którym mowa w art.90 ust.1, UOOŚ, jeżeli było wydane. Przedłużenia dokonuje organ, który wydał Decyzję, w trakcie okresu jej ważności (tj. przed upływem pierwszych 6 lat). Przedłużenie następuje postanowieniem, na które przysługuje zażalenie.

W 2025 r. Gmina Turawa rozpatrywała następujące wnioski o wydanie decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach:

1. na wniosek Spółki Wodociągi i Kanalizacja Turawa Sp. z o.o. zadanie pn.: „*Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Kotorzu Małym*” – wydano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach;
2. na wniosek podmiotu/inwestora przedsięwzięcie pn.: „BUDOWA BUDYNKU SORTOWNI A1 ORAZ BUDYNKU SORTOWNI A2 W MIEJSCOWOŚCI ZAWADA GM.TURAWA dz.nr 566/3, 253/3, 569/3, 743/3, 744/3, 751/3, obręb Zawada”. Postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest nadal procedowane.
3. na wniosek inwestora przedsięwzięcie pn.: „*Projekt zabudowy działki ewidencyjnej nr: 352/5 obręb Zakrzów Turawski (woj. opolskie, pow. opolski, gm. Turawa)*”. Postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest nadal procedowane (etap Raportu OOS).

7. OCHRONA ZABYTEKÓW I INFRASTRUKTURA DROGOWA

7.1 Ochrona zabytków i opieka nad dziedzictwem kulturowym.

W obszarze opieki nad lokalnym dziedzictwem kulturowym w roku sprawozdawczym sytuacja pozostała stabilna. Od momentu aktualizacji Gminnej Ewidencji Zabytków stan formalno-prawny oraz liczba obiektów objętych ochroną nie uległy zmianie. Samorząd kontynuuje realizację przyjętych założeń konserwatorskich w oparciu o wypracowane dotychczas mechanizmy i rejestry.

Kluczowym narzędziem w tym zakresie jest Uchwała Nr VIII/59/2024 Rady Gminy Turawa z dnia 22 listopada 2024 r. w sprawie przyjęcia Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Turawa na lata 2024–2027. Dokument ten, pozytywnie zaopiniowany przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, określa ramy prawne dla ochrony dziedzictwa kulturowego, a jego realizację powierzono Wójtowi Gminy Turawa.

Zgodnie z obowiązującymi rejestrami, zasób zabytkowy Gminy Turawa obejmuje:

- Zabytki nieruchome: W Gminnej Ewidencji Zabytków (GEZ) ujętych jest 138 obiektów (są to głównie budynki mieszkalne, gospodarcze, sakralne oraz obiekty małej architektury).
- Zabytki wpisane do rejestru: Spośród wszystkich obiektów ewidencyjnych, 8 najcenniejszych zabytków nieruchomych z terenu gminy wpisanych jest do rejestru zabytków województwa opolskiego.
- Stanowiska archeologiczne: Na terenie gminy zinwentaryzowano 67 stanowisk archeologicznych. Największa ich koncentracja występuje w miejscowości Kotorz Mały, gdzie zlokalizowanych jest 16 stanowisk.

- Miejsca pamięci i cmentarze: Ochroną ewidencyjną i konserwatorską objęte są również cmentarze parafialne oraz zabytkowe układy sepulkralne (m.in. cmentarz parafialny w Bierdzanach oraz dawny cmentarz przykościelny w Kotorzu Wielkim). Obiekty te wliczają się do ogólnej liczby zabytków nieruchomych.

W Gminnej Ewidencji Zabytków nie prowadzi się odrębnych kart dla zabytków ruchomych. Rejestr ruchomych elementów dziedzictwa (takich jak historyczne wyposażenie kościołów czy pałacu w Turawie) leży w wyłącznej kompetencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, podczas gdy działania gminy koncentrują się na obiektach stałych i architekturze.

W celu wspierania renowacji i utrzymania lokalnych obiektów historycznych, gmina zabezpiecza w budżecie środki na dotacje celowe dla podmiotów dysponujących tytułem prawnym do zabytku, które wynoszą rocznie 30 tysięcy złotych. W 2025 roku przeznaczone w całości na remont kościoła w Zakrzowie Turawskim.

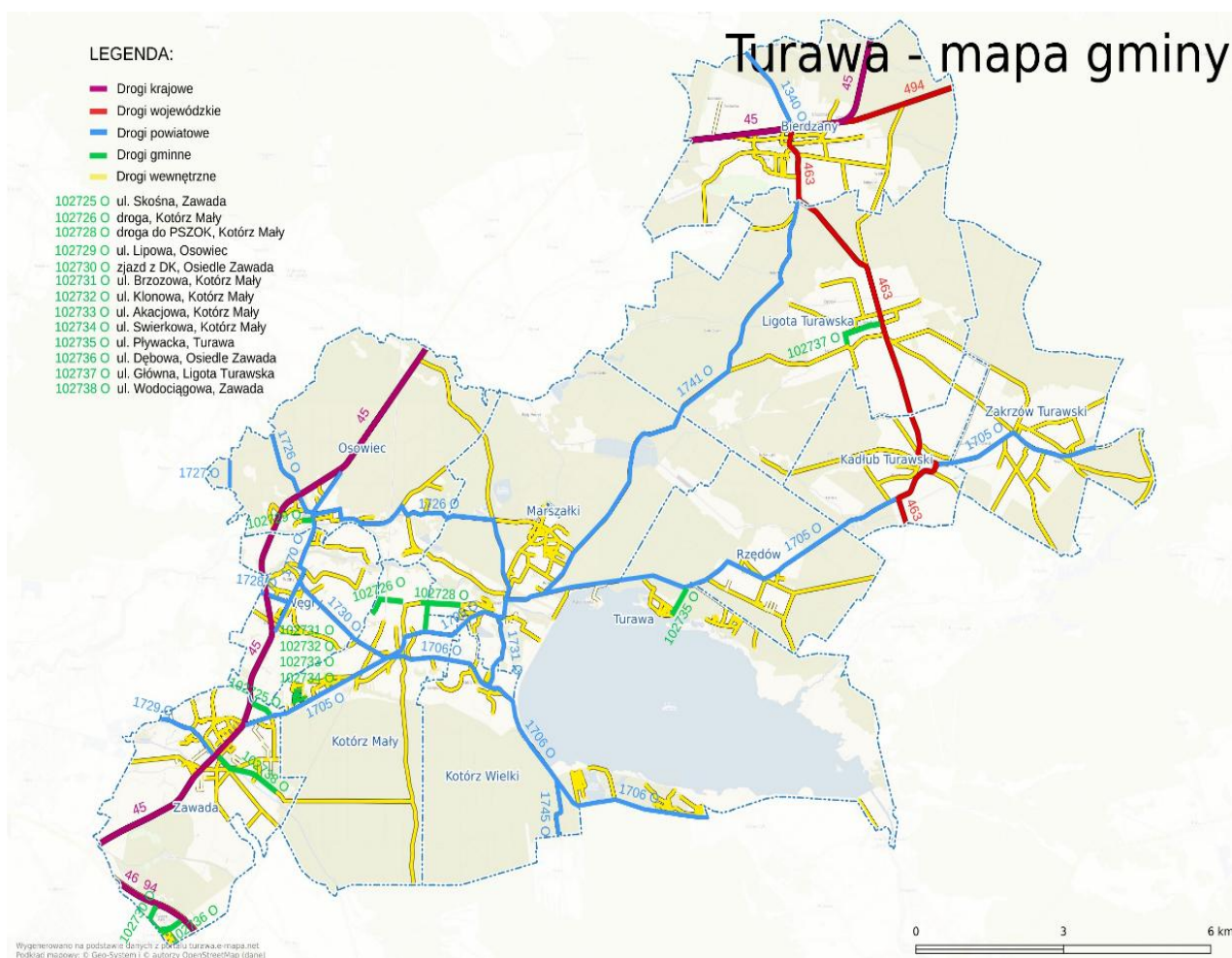
7.2 Infrastruktura drogowa

Sieć drogową na terenie Gminy Turawa stanowią drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne i drogi wewnętrzne o własności gminy jak i osób prywatnych. Do dróg gminnych zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym, które tworzą uzupełniającą sieć dróg służącą miejscowym potrzebom.

Długość dróg gminnych i wewnętrznych, będących własnością Gminy jest największa i wynosi ponad 98 km. Ze względu na rodzaj nawierzchni drogi możemy podzielić na drogi twarde i gruntowe. Większość dróg należących do Gminy Turawa posiada nawierzchnię twardą: bitumiczną, z kostki betonowej, tłuczniową, brukową. Pozostałą część (ok. 13%) stanowią drogi o nawierzchni gruntowej.

Zestawienie dróg według własności	Gmina Gminne wewnętrzne i publiczne	Drogi Powiatowe	Drogi Wojewódzkie nr 463 i 494	Drogi Krajowe Nr 45, 46 i 94	Łączna ilość km dróg
ilość km dróg w przybliżeniu	98	53	11	19	181

Zestawienie dróg według kategorii wraz z kilometrażem.

Sieć drogowa na terenie Gminy Turawa

8. GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.), zadania własne gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii realizowane są w oparciu o Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Program dla Gminy Turawa na lata 2023–2025 został przyjęty uchwałą Rady Gminy Turawa nr XLVII/346/2022 z dnia 19 grudnia 2022 r. W 2025 roku realizacja Programu była koordynowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie, we współpracy z Urzędem Gminy Turawa oraz innymi podmiotami zaangażowanymi w działania z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom.

Celem nadrzędnym Programu jest poprawa jakości życia i stanu zdrowia mieszkańców Gminy Turawa poprzez prowadzenie działań profilaktycznych oraz ograniczanie skali problemów związanych z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji

psychoaktywnych, a także przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym i innym zachowaniom ryzykownym.

Cel ten realizowany jest w szczególności poprzez osiągnięcie następujących celów szczegółowych:

1. Ograniczanie skali uzależnień oraz innych zachowań ryzykownych wśród mieszkańców Gminy Turawa poprzez działania profilaktyczne, edukacyjne i prozdrowotne, a także podnoszenie poziomu świadomości społecznej w tym zakresie,
2. Zapewnienie kompleksowego, interdyscyplinarnego wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym problemem uzależnień, w tym dostępu do pomocy terapeutycznej, prawnej oraz socjalnej,
3. Wspieranie instytucji, organizacji i podmiotów realizujących zadania z zakresu profilaktyki oraz przeciwdziałania uzależnieniom.

Zadania i działania realizowane w ramach Programu w 2025 r.

Powyższe cele Programu realizowane były poprzez następujące zadania i działania:

Cel 1. Zmniejszenie skali uzależnień i innych zachowań ryzykownych wśród różnych grup mieszkańców Gminy Turawa poprzez wdrażanie działań profilaktyczno – edukacyjnych, prozdrowotnych oraz działania mające na celu edukację publiczną i podnoszenie świadomości w zakresie uzależnień i zachowań ryzykownych:

1. Wdrażanie programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, osób dorosłych, w tym programów profilaktyki, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych, w szczególności zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.

W ramach tego działania w listopadzie 2024 roku została podpisana umowa na realizację jedyne go rekomendowanego przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom programu profilaktycznego skierowanego do dzieci przedszkolnych pn. „Poruszające bajki o emocjach”. Program został zrealizowany we wszystkich placówkach przedszkolnych z Gminy Turawa w terminie 17.12.2024 – 28.02.2025, obejmując dzieci w wieku 4-5 lat, ich rodziców oraz nauczycieli wychowania przedszkolnego. Program miał na celu wspieranie rozwoju kompetencji emocjonalno-społecznych dzieci poprzez bajki edukacyjne, ćwiczenia dramatyczne oraz interakcję z rówieśnikami.

Program składał się z 10 warsztatów dramatycznych, realizowanych w okresie jednego roku szkolnego, w których dzieci uczyły się o emocjach podstawowych i złożonych. Każde zajęcie trwało 45-60 minut i było prowadzone przez dwóch trenerów. Dzieci uczestniczyły w interaktywnych bajkach, rozwijających ich umiejętności regulowania emocji oraz budowania relacji.

W programie wzięło udział 188 dzieci, 18 nauczycieli oraz 39 rodziców. Realizacja programu przyniosła liczne korzyści dla uczestników, w tym:

- Dzieci nauczyły się rozpoznawać i wyrażać emocje w sposób konstruktywny,
- Zwiększyła się ich umiejętność radzenia sobie z trudnymi sytuacjami,
- Wzrosła świadomość rodziców i nauczycieli na temat wspierania emocjonalnego dzieci,
- Program przyczynił się do poprawy komunikacji między dziećmi oraz wzmocnienia ich poczucia własnej wartości.

2. Finansowanie programów profilaktycznych, warsztatów, szkoleń itp. dla dzieci i młodzieży, nauczycieli, pedagogów, rodziców i innych odbiorców i realizatorów Programu

W ramach tego zadania w 2025 roku sfinansowaliśmy następujące warsztaty profilaktyczne:

1. Program „Cukierki” zrealizowany we wszystkich szkołach w Gminie (z wyłączeniem PSP w Turawie, w której program zrealizowano w 2024r.) - profilaktyczny warsztat psychoedukacyjny dla uczniów klas I–III szkół podstawowych, mający na celu rozwijanie postaw asertywnych, świadomości zagrożeń płynących ze strony nieznajomych oraz profilaktykę uzależnień. Program oparty jest na bajce terapeutycznej Agnieszki Grzelak i realizowany jest w formie interaktywnych warsztatów z elementami dyskusji, ćwiczeń oraz odgrywania scenek.

2. Program „Przyjazna zabawa to dobra sprawa” to warsztat profilaktyczny dla uczniów klas I–III szkół podstawowych, poświęcony tematyce budowania pozytywnych relacji rówieśniczych, rozwiązywania konfliktów oraz rozwijania postaw empatycznych i prospołecznych. Zajęcia miały formę aktywizujących miniwarsztatów trwających 90 minut,

dopasowanych do wieku i możliwości poznawczych dzieci. Program zakłada pracę w bezpiecznej atmosferze zaufania i otwartości, umożliwiającej swobodną wymianę doświadczeń.

3. Warsztat „Złość da Ci w kość” w PSP w Ligocie Turawskiej, którego celem jest rozwój kompetencji emocjonalnych i społecznych młodzieży. Warsztaty uczą postawy wolnej od agresji, kształtują poczucie odpowiedzialności za własne zachowanie oraz wspierają budowanie pozytywnych relacji między rówieśnikami.

4. Warsztaty pn. „Trening Umiejętności społecznych”, „Agresja i przemoc” oraz „Cyberprzemoc i hejt” zrealizowanych w PSP w Osowcu.

5. Warsztaty profilaktyczne dla Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej w Zawadzie.

6. Wywiadówkę profilaktyczną dla rodziców pn. „Rodzic strażnikiem bezpiecznych relacji” w PSP w Turawie.

3. Organizowanie i finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych o charakterze profilaktycznym i prozdrowotnym.

Gmina Turawa od lat organizuje bezpłatne zajęcia sportowe o charakterze profilaktycznym i prozdrowotnym dla dzieci i młodzieży z terenu gminy. W 2025 r. zrealizowano łącznie ponad 1300 godzin pozalekcyjnych zajęć sportowych o charakterze profilaktycznym i prozdrowotnym dla prawie 140 dzieci i młodzieży. Zajęcia te są uzupełnieniem szerszego programu profilaktycznego. Tematyka zajęć oprócz ćwiczeń fizycznych obejmuje także budowanie i wdrażanie nawyku zdrowego stylu życia, w szczególności bez stosowania używek, pokazanie młodym osobom metod aktywnego spędzania czasu wolnego oraz budowanie umiejętności współdziałania z innymi i postawy fair play.

Zajęcia odbywają się w Hali Sportowej w Turawie i w Zawadzie oraz na boisku piłkarskim w Osowcu.

4. Prowadzenie i finansowanie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Turawa

Placówki Wsparcia Dziennego są jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. W pracy z dzieckiem, PWD współpracują z rodzicami, opiekunami, placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi i innymi instytucjami pomocowymi. Uczestnictwo dzieci w zajęciach jest nieodpłatne i dobrowolne, chyba że dziecko zostanie skierowane do placówki przez sąd. Przy zapewnieniu opieki nad dziećmi oraz przy wykonywaniu innych działań związanych z realizacją zadań, placówki mogą korzystać z pomocy wolontariuszy. Pod opieką jednego wychowawcy, w jednym czasie może przebywać nie więcej niż 15 dzieci.

Na terenie Gminy Turawa obecnie funkcjonują 2 placówki wsparcia dziennego – powstała w 2021 roku Młodzieżowa B.A.Z.A. Turawa (w Kotorzu Wielkim) oraz utworzona w 2025 roku PWD OSADA w Gminie Turawa (w Rzędowie). Obie placówki funkcjonuje w strukturach GOPS w Turawie. Na utworzenie i funkcjonowanie PWD OSADA oraz remont pomieszczeń w PWD B.A.Z.A. Gmina Turawa uzyskała środki w ramach projektu partnerskiego „Blżej rodziny i dziecka – wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo – wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej – etap II”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w Ramach Funduszy Europejskich dla Opolskiego 2021-2027. Do PWD B.A.Z.A. od początku działalności uczęszczało 82 dzieci i młodzieży, natomiast w nowopowstałej PWD OSADA od października 2025 w zajęciach wzięło udział 22 dzieci i młodzieży. W 2025 roku zajęcia w obu placówkach odbywały się od poniedziałku do piątku, co najmniej 4 godziny dziennie w czasie pozaszkolnym, również w okresie wakacji letnich oraz ferii zimowych. Zatrudnienie w nich specjaliści realizowali zajęcia opiekuńczo - wychowawcze, socjoterapeutyczne i animacyjne.

W 2025 r. zorganizowano także wyjścia i wycieczki dla wychowanków m.in. do:

- kina Helios na filmy „Akademia Pana Kleksa. Wynalazek Filipa Golarza” oraz „Jak wytresować smoka”;
- ZOO w Opolu;
- „Pixel XL” we Wrocławiu;

- Kręgielni „Szara Willa” w Opolu;
- zaprzyjaźnionej PWD Parasol w Opolu;
- wypraw nad Jezioro Duże w Turawie.

5. Rozbudowa oferty integracyjnej poprzez organizowanie i finansowanie alternatywnych form rozrywki i spędzania wolnego czasu, zarówno dla dzieci i młodzieży, jak i osób dorosłych – promowanie aktywnego stylu życia, także offline, w gronie rodziny i znajomych

W ramach tego działania w 2025r. zorganizowano szereg profilaktyczno-edukacyjnych wydarzeń dla mieszkańców Gminy Turawa m.in.:

- Organizacja półkolonii profilaktyczno-edukacyjnej pn. „Z Gminą Turawa nie ma nudy” dla 100 dzieci z terenu Gminy Turawa, która obejmowała warsztaty profilaktyczne pn. "Sztuka bycia przyjacielem" oraz wiele innych atrakcji mających na celu promowanie zdrowego stylu życia oraz zapobieganie zachowaniom ryzykownym.
- Organizacja spotkań i zajęć integracyjnych, edukacyjnych i profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców Gminy Turawa. Spotkania mają na celu polepszenie stanu zdrowia uczestników oraz podnoszenie świadomości społecznej na temat szkodliwości spożywania napojów alkoholowych oraz innych substancji psychoaktywnych.
- Organizacja IX edycji Gminnej Olimpiady Przedszkolaka, w której udział wzięło ponad 300 dzieci wraz z opiekunami. Celem organizacji Olimpiady jest integrowanie oraz aktywizacja grup przedszkolnych z terenu Gminy Turawa, a przede wszystkim kształtowanie zachowań prozdrowotnych i rozwijanie umiejętności psychospołecznych uczestników, które są kluczowe dla tego okresu rozwojowego i mają ogromne znaczenie w niwelowaniu ewentualnych przyszłych zaburzeń i problemów, w tym uzależnień oraz zachowań ryzykowanych.
- Projekt „Seniorzy mają moc”, który obejmował cykl spotkań integracyjno-profilaktycznych dla Seniorów. W ramach zadania zorganizowano m.in. warsztaty profilaktyczne pn. "Dobre i złe nawyki seniorów– czy na pewno w pewnym wieku nie zaszkodzi” oraz „Trening pozytywnego starzenia się”, zajęcia edukacyjne oraz ruchowe. W projekcie wzięło łącznie udział ponad 40 osób. Dodatkowo przez cały rok odbywają się zajęcia sportowe o charakterze profilaktycznym dla Seniorów w 4 miejscowościach w gminie: Kadłubie Turawskim, Kotorzu Małym, Zawadzie i Osowcu.

6. Prowadzenie kampanii społecznych, zakup oraz dystrybucja materiałów edukacyjnych i profilaktycznych o tematyce uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych.

W 2025 roku Gmina Turawa zakupiła gadżety profilaktyczne (ponad 1600 sztuk) z hasłem „Masz w sobie moc nie marnuj jej na uzależnienia”, które wykorzystywane były podczas organizacji punktów informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców.

7. Organizowanie lub finansowanie udziału w szkoleniach, warsztatach, wizytach studyjnych, seminariach i konferencjach zawodowych dla różnych grup i podmiotów, w tym pracowników administracji samorządowej, pomocy społecznej, radnych, członków GKRPA, ZI, lekarzy, specjalistów terapii uzależnień i psychologów, terapeutów, nauczycieli i innych osób realizujących działania profilaktyczne.

Szkolenia zrealizowane w 2025 roku w ramach GPPiRPAiPN Gminy Turawa:

- Szkolenie „Psychoodpornii” zorganizowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Turawie, które odbyło się w dniu 15.04.2026r. w Urzędzie Gminy w Turawie. Szkolenie miało na celu budowanie odporności psychicznej, przy zagwarantowaniu nowoczesnego podejścia do tematu radzenia sobie ze stresem. W szkoleniu wzięło udział ponad 30 osób m.in. pracownicy GOPS w Turawie, pracownicy Urzędu Gminy w Turawie, przedstawiciele służb, oświaty z Gminy Turawa oraz członkowie zespołu interdyscyplinarnego.

- Szkolenie dla realizatorów Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałanie Narkomanii pn. „Budżet alkoholowy w 2026 r. w gminach: co można, a co warto finansować?”.

8. Remont, adaptacja lub/i przystosowanie już funkcjonujących na terenie Gminy Turawa placówek wsparcia dziennego celem podniesienia standardów prowadzenia w nich zajęć z dziećmi i młodzieżą.

W ramach tego zadania podniesiono standard pomieszczeń placówki wsparcia dziennego B.A.Z.A. w Kotorzu Wielkim oraz przystosowano lokal do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Cel 2: Zapewnienie interdyscyplinarnego wsparcia osobom i rodzinom z problemami uzależnień, poprzez m.in. zapewnienie pomocy terapeutycznej, prawnej i innej niezbędnej dla ww. grupy.

1. Udzielanie interdyscyplinarnego poradnictwa i konsultacji wg potrzeb osób korzystających dla osób i rodzin z problemem uzależnienia oraz innych zachowań ryzykownych.

Mieszkańcy Gminy Turawa mają także możliwość skorzystania z poradnictwa specjalistycznego, terapii oraz pomocy prawnej świadczonej przez Punkt Pomocy Specjalistycznej działający przy GOPS w Turawie (utworzony Zarządzeniem Wójta Gminy Turawa nr OR.0050.09.2024 w dniu 12 stycznia 2024r). Zakres wsparcia w PPS dotyczy m.in. interdyscyplinarnego poradnictwa, konsultacji oraz wsparcia dla osób i rodzin w dotarciu do źródeł problemów i trudności w różnych sferach życia; poradnictwa specjalistycznego w sytuacjach kryzysu rodziny; wsparcia specjalistycznego w poznaniu przyczyn niepowodzeń jako profilaktyka uzależnień; udzielania wsparcia rodzicom/opiekunom w nabywaniu kompetencji wychowawczych; prowadzenia działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy domowej czy udzielania wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym.

W 2025 roku zrealizowano 96 godzin poradnictwa prawnego dla 26 rodzin oraz 646,5 godzin poradnictwa psychologicznego dla 61 rodzin.

2. Finansowanie sporządzania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, wydawanych przez biegłych sądowych.

Zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, **osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, kieruje się na badanie** przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.

Jeżeli osoba zgłoszona do komisji zaprzecza istnieniu problemu alkoholowego i nie zamierza podjąć leczenia, a w toku postępowania komisja widzi potrzebę leczenia, **kieruje taką osobę na badanie do biegłych sądowych**, którzy są uprawnieni do orzekania o uzależnieniu (są to: lekarz psychiatra oraz psycholog bądź specjalista terapii uzależnień). **Badanie jest bezpłatne** (koszty pokrywa gmina), a jego wynik jest bardzo istotny zarówno dla Komisji, jak i w ewentualnym postępowaniu przed Sądem.

W 2025 r Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Turawie 7skierowała na badania do biegłych sądowych 7 osób. W efekcie Komisja uzyskała 4 opinie w przedmiocie uzależnienia osób, które stawily się na takie badanie. Wobec 3 osób Gmina poniosła koszty gotowości biegłych do przeprowadzenia badania.

3. Stała współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym w Turawie, w tym udział Członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Turawie w posiedzeniach ZI i grupach roboczych.

W 2025 r. Członkowie Komisji wzięli udział w 6 posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Turawa, aa także zostali powołani w skład 32 grup diagnostyczno – pomocowych w sprawach rodzin uwikłanych w problem przemocy.

4. Organizowanie, finansowanie i wspieranie działalności punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.

Zadanie realizowane w ramach zadania nr 1 – działalność Punktu Pomocy Specjalistycznej w Turawie dla mieszkańców Gminy.

5. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Turawie w tym m.in. zapewnienie obsługi administracyjnej, finansowej, w tym pokrywanie wymaganych prawem kosztów działań GKRPA, zapewnienie środków na wynagrodzenia dla członków Komisji oraz sfinansowanie kontroli przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy.

W skład powołanych GKRPA w Turawie wchodziło łącznie 6 członków w tym trzech pracowników GOPS, dwóch przedstawicieli Policji oraz jeden przedstawiciel oświaty. Łącznie w 2025 r. Komisja odbyła 14 posiedzeń.

W 2025 r. do GKRPA w Turawie wpłynęło łącznie 18 nowych wniosków o podjęcie działań wobec osób nadużywających alkoholu lub wobec, których istniało takie podejrzenie, w tym:

- 12 wniosków z KP w Ozimku,
- 5 wniosków - GOPS w Turawie,
- 1 wniosek od członka rodziny.

Ponadto wobec trzech osób kontynuowano działania w ramach wniosków złożonych w 2024r.

Wobec 4 osób Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Turawie wystąpiła w 2025 roku do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Obecnie sprawy są rozpatrywane przez Sąd Rejonowy w Opolu.

Komisja ponadto na wniosek Wójta Gminy Turawa trybie art. 18 ust. 3a ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wydała 20 postanowień w przedmiocie zaopiniowania lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Przy wydaniu postanowień Komisja brała pod uwagę:

- zgodność usytuowania danego punktu sprzedaży z zasadami wymienionymi w par. 2 uchwały nr LIII/402/2023 Rady Gminy Turawa z dnia 26 czerwca 2023 r. w sprawie określenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Turawa,
- nieprzekroczenie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Turawa wymienionej w par. 1 ww. Uchwały.

Na 20 wniosków, które wpłynęły do Komisji w 2025 r. w tej sprawie, nie wydano ani jednej opinii negatywnej.

W 2025 r. członkowie Komisji działając z upoważnienia Wójt Gminy Turawa przeprowadzili dwie kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy. W jednym kontrolowanym punkcie nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przestrzegania warunków zezwolenia (koncesji). Wobec drugiego przedsiębiorcy Wójt wydał decyzję w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, z uwagi na ujawnione podczas kontroli złożenie fałszywych danych w oświadczeniu o wartości sprzedaży napojów alkoholowych.

Cel 3: Wspieranie podmiotów prowadzących działania w obszarze profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom.

1. Dofinansowywanie lokalnych wydarzeń rekreacyjnych mających na celu propagowanie zdrowego stylu życia, promujących działania profilaktyczne, prozdrowotne i edukacyjne.

W ramach Gminnego Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi do Urzędu Gminy w Turawie wpłynęła uproszczona oferta na realizację zadania publicznego pn. „Wycieczka profilaktyczno-integracyjna do Legendii – przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym wśród dzieci i młodzieży” – rodzaj zadania publicznego „Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym”, złożona przez Uczniowski Klub Sportowy Gminny Ośrodek Szkolenia Dzieci i Młodzieży Turawa, ul. Dworcowa, 46-023 Osowiec. Dzieci miały możliwość udziału w wycieczce z programem profilaktycznym, której celem była realizacja działań w zakresie profilaktyki uzależnień behawioralnych (w szczególności od urządzeń elektronicznych) oraz integracji uczestników poprzez wspólny udział w aktywności poza miejscem zamieszkania.

9. INFORMACJA O REALIZACJA UCHWAŁ PODJĘTYCH PRZEZ RADĘ GMINY TURAWA W 2025 R.

W I półroczu 2025 roku Rada Gminy Turawa podjęła łącznie 47 uchwały. Przepisy prawa miejscowego zawarte zostały w 16 uchwałach i uchwały te przekazane zostały do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego:

- Uchwała Nr X/72/2025 w sprawie uchylenia uchwały Rady Gminy Turawa nr XXXVIII/259/2022 z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie określenia minimalnych stawek dzierżawy gruntów i stawek czynszu za lokale użytkowe oraz opłat za umieszczenie reklam poza pasem drogowym na terenie Gminy Turawa,
- Uchwała Nr X/73/2025 w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności,
- Uchwała Nr X/74/2025 w sprawie ustalenia ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków Ochotniczej Straży Pożarnej,
- Uchwała Nr XI/80/2025 w sprawie uchylenia uchwały Rady Gminy Turawa nr XXXVIII/259/2022 z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie określenia minimalnych stawek dzierżawy gruntów i stawek czynszu za lokale użytkowe oraz opłat za umieszczenie reklam poza pasem drogowym na terenie Gminy Turawa,
- Uchwała Nr XI/81/2025 w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności,
- Uchwała Nr XI/82/2025 w sprawie ustalenia ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków Ochotniczej Straży Pożarnej,

- Uchwała Nr XI/83/2025 w sprawie nadania nazw ulic zlokalizowanych w miejscowości Turawa, gmina Turawa,
- Uchwała Nr XII/88/2025 w sprawie trybu udzielania, rozliczania i kontroli dotacji dla niepublicznych szkół, przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych na terenie Gminy Turawa,
- Uchwała Nr XII/90/2025 w sprawie wykazu kąpielisk na rok 2025 na terenie gminy Turawa oraz określenie sezonu kąpielowego,
- Uchwała Nr XII/93/2025 w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
- Uchwała Nr XIII/98/2025 zmieniająca uchwałę nr XII/88/2025 Rady Gminy Turawa z dnia 28 marca 2025 r. w sprawie trybu udzielania, rozliczania i kontroli dotacji dla niepublicznych szkół, przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, prowadzonych na terenie Gminy Turawa,
- Uchwała Nr XIV/102/2025 w sprawie zmiany uchwały nr XXVI/144/2020 Rady Gminy Turawa z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Turawa,
- Uchwała XV/111/2025 w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli przedszkoli i innych placówek przedszkolnych pracujących z grupami obejmującymi dzieci 6 – letnie i dzieci młodsze prowadzonych przez Gminę Turawa,
- Uchwała XV/112/2025 zmieniająca uchwałę nr XXXV.205.18 Rady Gminy Turawa z dnia 9 kwietnia 2018 r. w sprawie ustalenia opłat za pobyt dziecka w publicznych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Turawa,
- Uchwała XV/113/2025 w sprawie Regulaminu korzystania z akwenów wodnych oraz terenów rekreacyjnych stanowiących własność Gminy Turawa,
- Uchwała XV/114/2025 w sprawie zmiany uchwały nr XIV/88/2012 w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania spłaty lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Turawa oraz jej jednostkom podległym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga będzie stanowić pomoc publiczną oraz wskazania podmiotów uprawnionych udzielania tych ulg.

Na podstawie ustawy o samorządzie gminnym i ustawy o finansach publicznych w okresie sprawozdawczym Rada Gminy dokonała zmian w budżecie następującymi uchwałami:

- Uchwała Nr X/76/2025 w sprawie zmian w budżecie na 2025 r.,
- Uchwała Nr X/77/2025 w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Turawa,
- Uchwała Nr XI/84/2025 w sprawie zmian w budżecie na 2025 r.,
- Uchwała Nr XI/85/2025 w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Turawa,
- Uchwała Nr XII/91/2025 w sprawie zmian w budżecie na 2025 r.,
- Uchwała Nr XII/92/2025 w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Turawa,
- Uchwała Nr XIII/100/2025 w sprawie zmian w budżecie na 2025 r.,
- Uchwała Nr XIII/101/2025 w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Turawa,
- Uchwała XIV/106/2025 w sprawie zmian w budżecie na 2025 r.,
- Uchwała XIV/107/2025 w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Turawa,
- Uchwała XV/115/2025 w sprawie zmian w budżecie na 2025 r.,
- Uchwała XV/116/2025 w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Turawa.

W dniu 31 marca 2025 roku Wójt Gminy Turawa Pan Dominik Pikos złożył Radzie Gminy sprawozdanie z wykonania budżetu za 2024 rok. Komisja Rewizyjna dokonała analizy przedmiotowego sprawozdania i opracowała wnioski w sprawie absolutorium dla Wójta Gminy. Na sesji w dniu 23.06.2025 r. w pierwszej kolejności przyjęto uchwałę Nr XV/108//2025 w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy Turawa wotum zaufania i kolejno:

- Uchwałę Nr XV/109/2025 w sprawie zatwierdzenia sprawozdań Gminy Turawa za 2024 r.,
- Uchwałę Nr XV/110/2025 w sprawie udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy Turawa za 2024 r.

W I półroczu br. Rada Gminy, po zasięgnięciu opinii Komisji Skarg, Wniosków i Petycji rozpatrzyła 2 petycje oraz 1 skargę na działalność Wójta Gminy i podjęła:

- Uchwałę Nr XII/94/2025 w sprawie postulatu podjęcia uchwały wyrażającej protest wobec projektów ustaw zakładających usunięcie i zdegradowanie ustawą sędziów sądów powszechnych w Polsce,
 - Uchwałę Nr XII/95/2025 w sprawie przekazania petycji według właściwości,
 - Uchwałę XIV/105/2025 w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Wójta Gminy Turawa.
- Osoby wnoszące skargę i petycje zostały poinformowane o sposobie rozstrzygnięcia wnoszonych spraw i przesłano im uchwały Rady Gminy Turawa wraz z uzasadnieniem.

Pozostałe uchwały dot. spraw gospodarczych i ochrony środowiska:

- Uchwała Nr X/71/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnych umów dzierżaw z dotychczasowymi dzierżawcami, których przedmiotem są te same nieruchomości na okres do 3 lat,
- Uchwała Nr XIII/99/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy dzierżawy z dotychczasowym dzierżawcą, której przedmiotem jest ta sama nieruchomość na okres do trzech lat.

Pozostałe uchwały związane z Gminnym Programem Rewitalizacji:

- Uchwała XIV/104/2025 o przystąpieniu do sporządzania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Turawa na lata 2026 – 2032 (rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Opolskiego z dnia 05.06.2025 r. stwierdzające nieważność uchwały),
- Uchwała XV/117/2025 o przystąpieniu do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Turawa na lata 2026-2032.

Pakiet kolejnych uchwał dotyczył pracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej:

- Uchwała Nr XI/79/2025 w sprawie zmiany Uchwały nr LIII/401/2023 Rady Gminy Turawa z dnia 26 czerwca 2023 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Turawa na lata 2023 -2025,

- Uchwała Nr XII/86/2025 w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w roku 2024 ujętych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 wraz z informacją o potrzebach związanych z realizacją tych zadań,
- Uchwała Nr XII/87/2025 w sprawie przyjęcia Sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Turawa na lata 2023 – 2025 za rok 2024,
- Uchwała Nr XIII/96/2025 w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turawie za rok 2024 wraz z wykazem w zakresie potrzeb pomocy społecznej w Gminie Turawa,
- Uchwała Nr XIII/97/2025 w sprawie przyjęcia „Oceny zasobów pomocy społecznej Gminy Turawa za 2024 rok”,
- Uchwała XIV/103/2025 w sprawie przyjęcia Raportu z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 – 2025 za rok 2024.

Wszystkie uchwały dotyczące pracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wdrożone zostały do realizacji.

Uchwały dot. pracy Gminnego Zespołu Ekonomiczno – Administracyjnego Szkół w Turawie:

- Uchwała Nr X/75/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia międzygminnego.

Powyższe uchwały po przyjęciu wdrożono do realizacji.

Pozostałe uchwały podjęte w I półroczu br. to :

- Uchwała Nr XII/89/2025 w sprawie zatwierdzenia koncepcji pn. Koncepcja Smart Village dla sołectwa Bierdzany na lata 2024 – 2034.

Informacja o realizacji uchwał podjętych przez Radę Gminy Turawa w II półroczu 2025r.

W II półroczu 2025 roku Rada Gminy Turawa podjęła łącznie 44 uchwały.

- 1. Przepisy prawa miejscowego zawarte zostały w 13 uchwałach. Poniżej wymienione uchwały przekazane zostały do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego:**

- a) Uchwała Nr XVI/118/2025 w sprawie Regulaminu korzystania z akwenów wodnych oraz terenów rekreacyjnych stanowiących własność Gminy Turawa,
- b) Uchwała Nr XVII/127/2025 w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla Terenu Usług Publicznych i Komercyjnych wsi Zawada, Gmina Turawa,
- c) Uchwała Nr XIX/138/2025 w sprawie przystąpienia do opracowania projektu „Strategii Rozwoju Gminy Turawa na lata 2026– 2032” oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania dokumentu strategii, w tym trybu konsultacji,
- d) Uchwała Nr XIX/139/2025 w sprawie przyjęcia "Programu współpracy Gminy Turawa z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2026 rok",
- e) Uchwała Nr XIX/140/2025 w sprawie wprowadzenia Regulaminu korzystania z Hali Sportowej w Zawadzie (uchwała uchylona w całości i przyjęta nowa),
- f) Uchwała Nr XIX/141/2025 w sprawie wprowadzenia Regulaminu Strzelnicy Laserowej w Hali Sportowej w Zawadzie (uchwała uchylona w całości i przyjęta nowa),
- g) Uchwała Nr XIX/143/2025 w sprawie ustalenia wysokości stawek podatku od nieruchomości na 2026 r.,
- h) Uchwała Nr XX/150/2025 w sprawie zmiany uchwały nr XIX/139/2025 Rady Gminy Turawa z dnia 24.11.2025 r. w sprawie przyjęcia "Programu współpracy Gminy Turawa z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2026 rok,
- i) Uchwała Nr XX/152/2025 w sprawie wprowadzenia Regulaminu korzystania z Hali Sportowej w Zawadzie,
- j) Uchwała Nr XX/153/2025 w sprawie wprowadzenia Regulaminu Strzelnicy Laserowej w Hali Sportowej w Zawadzie,
- k) Uchwała Nr XX/156/2025 w sprawie zmiany uchwały nr XXXVIII/251/2022 Rady Gminy Turawa z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Turawa,
- l) Uchwała Nr XX/157/2025 w sprawie zmiany uchwały nr XXXVIII/252/2022 Rady Gminy Turawa z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od

właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnym.

Powyższe uchwały zostały wdrożone do realizacji po opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego.

2. Na podstawie ustawy o samorządzie gminnym i ustawy o finansach publicznych w okresie sprawozdawczym Rada Gminy dokonała zmian w budżecie następującymi uchwałami:

- a) Uchwałą Nr XVI/121/2025 w sprawie zmian w budżecie na 2025 r.,
- b) Uchwałą Nr XVII/129/2025 w sprawie zmian w budżecie na 2025 r.,
- c) Uchwałą Nr XVIII/135/2025 w sprawie zmian w budżecie na 2025 r.,
- d) Uchwałą Nr XIX/144/2025 w sprawie zmian w budżecie na 2025 r.,
- e) Uchwałą Nr XX/160/2025 w sprawie zmian w budżecie na 2025 r.

3. Pozostałe uchwały w zakresie uchwał finansowych:

- a) Uchwałą Nr XVI/122/2025 w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Turawa,
- b) Uchwałą Nr XVII/130/2025 w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Turawa,
- c) Uchwałą Nr XVIII/136/2025 w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Turawa,
- d) Uchwałą Nr XIX/145/2025 w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Turawa,
- e) Uchwałą Nr XX/161/2025 w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Turawa,
- f) Uchwałą Nr XVII/128/2025 w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Opolskiemu,
- g) Uchwałą Nr XX/159/2025 w sprawie zmiany uchwały nr V/39/2024 Rady Gminy Turawa z dnia 30 sierpnia 2024r. zmienionej uchwałą Rady Gminy Turawa nr VI/47/2024 z dnia 4 października 2024r. w sprawie emisji obligacji komunalnych Gminy Turawa oraz określenia zasad ich zbywania, nabywania i wykupu.

4. W II półroczu 2025 roku Rada Gminy ustaliła dopłaty dla odbiorców usług w zakresie odprowadzania ścieków, podejmując następującą uchwałę:

- a) Uchwała Nr XX/155/2025 w sprawie zatwierdzenia dopłaty dla odbiorców usług w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Turawa. Powyższa uchwała została wdrożona do realizacji po jej przyjęciu przez Radę Gminy.

5. Na sesji Rady Gminy w dniu 18.12.2025 r. Rada Gminy Turawa podjęła uchwałę Nr XX/146/2025 w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Turawa oraz uchwałę Nr XX/147/2025 w sprawie budżetu Gminy Turawa na 2026 rok. Uchwały zostały wdrożone do realizacji.

6. W II półroczu 2025 roku Rada Gminy, po zasięgnięciu opinii Komisji Skarg, Wniosków i Petycji rozpatrzyła 1 petycję i podjęła:

- a) Uchwała Nr XX/158/2025 w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej podjęcia działań służących uratowaniu i zagospodarowaniu Pałacu w Turawie.

7. Uchwały planistyczne:

- a) Uchwała Nr XVI/119/2025 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Turawa, obejmującego obrzeża Jezior Turawskich,
- b) Uchwała Nr XVI/123/2025 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru wsi Zawada,
- c) Uchwała Nr XVII/126/2025 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru administracyjnego wsi Kotórz Mały i części miejscowości Węgry przy ulicy Węgierskiej,
- d) Uchwała Nr XVIII/132/2025 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru administracyjnego wsi Kotórz Mały i części miejscowości Węgry przy ulicy Węgierskiej (uchwała uchylona w całości przez Organ Nadzoru Wojewody),
- e) Uchwała Nr XVIII/133/2025 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru wsi Zawada,
- f) Uchwała Nr XVIII/134/2025 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru wsi Zawada
- g) Uchwała Nr XIX/142/2025 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru administracyjnego wsi Kotórz Mały i części miejscowości Węgry przy ulicy Węgierskiej.

8. Uchwały dotyczące pracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej to:

- a) Uchwała Nr XVIII/131/2025 w sprawie zmiany Uchwały nr LIII/401/2023 Rady Gminy Turawa z dnia 26 czerwca 2023 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Turawa na lata 2023 -2025,
- b) Uchwała Nr XX/148/2025 w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Turawa na lata 2026 – 2028,
- c) Uchwała Nr XX/149/2025 w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Turawa na lata 2026 -2029.

9. Pozostałe uchwały podjęte w II półroczu 2025 roku to:

- a) Uchwała Nr XVI/120/2025 w sprawie utworzenia placówki wsparcia dziennego,
- b) Uchwała Nr XVII/124/2025 w sprawie zatwierdzenia „Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych Spółki Wodociągi i Kanalizacja Turawa Sp. z o.o. na lata 2025-2029”,
- c) Uchwała Nr XVII/125/2025 w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji w Gminie Turawa,
- d) Uchwała Nr XVIII/137/2025 w sprawie ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy Turawa,
- e) Uchwała Nr XX/151/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia międzygminnego z Gminą Ozimek w zakresie publicznego transportu zbiorowego,
- f) Uchwała Nr XX/154/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnych umów dzierżaw z dotychczasowymi dzierżawcami, których przedmiotem są te same nieruchomości na okres do 3 lat

Zgodnie z art. 90 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym wszystkie uchwały zostały przekazywane organom sprawującym nadzór merytoryczny. Organem takim, z wyłączeniem spraw budżetowych jest Wojewoda Opolski, natomiast w zakresie spraw dotyczących budżetu i spraw podatkowych – Regionalna Izba Obrachunkowa w Opolu.

Wszystkie uchwały opublikowane zostały w Biuletynie Informacji Publicznej www.bip.turawa.pl.

10. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI**Zestawienie dotacji**

Lp.	Tryb „małych grantów”	Liczba złożonych ofert	Kwota dotacji
1	Realizacja zadania na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym	1	5 026,40 zł
2	Realizacja zadania na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego	1	5 000,00 zł
3	Realizacja zadania z zakresu kultury, sztuki ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	1	9 000, 00 zł
SUMA			19 026,40 zł

Tytuł zadania	Organizacja	Kwota przyznana organizacjom	Kwota wykorzystana przez organizacje
Wspierania i upowszechniania kultury fizycznej	Ludowe Zespoły Sportowe Gminne Zrzeszenie w Turawie	210 000,00 zł	210 000,00 zł
Pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób	Caritas Diecezji Opolskiej	235 000,00 zł	235 000,00 zł
SUMA		445 000,00 zł	445 000,00 zł

1. Zadania z zakresu „wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu” realizowane były przez Ludowe Zespoły Sportowe Gminne Zrzeszenie w Turawie.

Wszystkie drużyny i sekcje zrzeszone w Ludowym Zespole Sportowym Gminne Zrzeszenie w Turawie, swoje zadania założone na 2024 rok zrealizowały w pełnym zakresie.

Rozgrywki zrealizowano zgodnie z harmonogramem. Wszystkie treningi odbyły się zgodnie z założonymi terminarzami.

DZIAŁANIE I TRENINGI					
lp.	rodzaj kosztu	zakładano	wykonano	wkład własny osobowy	realizacja dotacji
1.1.1	Wynagrodzenia Trenerów	33 000,00 zł	37 672,74 zł	87 500,00 zł	114,16 %
1.1.2	Wynajem hali i obiektów sportowych	5 000,00 zł	6 380,40 zł		127,60 %
1.1.3	Transport na treningi i sparingi	15 000,00 zł	14 164,57 zł	13 000,00 zł	94,43 %

DZIAŁANIE II ROZGRYWKI				
lp.	rodzaj kosztu	zakładano	wykonano	realizacja dotacji
1.2.1	Transport	13 500,00 zł	13 142,00 zł	97,34 %
1.2.2	Sprzęt sportowy i odzież	80 000,00 zł	79 529,08 zł	99,41 %
1.2.3	Napoje woda	2 500,00 zł	2 481,66 zł	99,26 %
1.2.5	Puchary, medale, imprezy	3 500,00 zł	3 390,00 zł	96,85 %
1.2.6	Wypożyczenie apteczek	500,00 zł	475,86 zł	95,17%

DZIAŁANIE III ODNOWA				
lp.	rodzaj kosztu	zakładano	wykonano	realizacja dotacji
1.3.1	Zabiegi rehabilitacyjne	500,00 zł	480,00 zł	96 %

KOSZTY ADMINISTRACYJNE				
lp.	rodzaj kosztu	zakładano	wykonano	realizacja dotacji
2.1.1	Składki Związkowe	70 000,00 zł	65 158,00 zł	93,09%

2.1.2	Materiały biurowe	1 000,00 zł	532,33 zł	53,23%
2.1.3	Opłaty bankowe	2 000,00 zł	1 471,73 zł	73,58 %
2.1.4	Ubezpieczenia, badania lekarskie	8 500,00 zł	10 122,00zł	119,08 %
2.1.5	Prowadzenie księgowości	5 000,00 zł	5 000,00 zł	100 %

Wszystkie działania obejmowały sześć klubów sportowych oraz trzy sekcje:

- kulturystyka
- tenis
- koszykówka

2. Zadania z zakresu „Ochrona i promocja zdrowia w 2025 roku pn. ”Opieka domowa nad osobami chorymi, niepełnosprawnymi, samotnymi i starszymi, rehabilitacja osób chorych i niepełnosprawnych, gimnastyka lecznicza i korekcyjna, wypożyczenie sprzętu medycznego dla chorego w domu, prowadzenie poradnictwa medycznego oraz świadczenie czynności medycznych na miejscu (takich jak: pomiar ciśnienia krwi, poziom cukru we krwi, opatrunki, kąpiele dla osób nieposiadających odpowiednich warunków sanitarnych w domu)” zostały zrealizowane zgodnie z planem.

Rezultatem świadczonych usług na rzecz osób chorych, starszych i niepełnosprawnych jest wykształcenie u chorego i rodziny umiejętności radzenia sobie ze swoją chorobą/niepełnosprawnością w warunkach domowych przez co następuje minimalizacja hospitalizacji w szpitalu. Ogromnym atutem tej formy działalności jest fakt, że krzewi ona kulturę, ceni i szanuje starość, a nie spycha ją na margines społeczeństwa. Respektowane są najbardziej oczywiste potrzeby psychiczne człowieka, według których najbardziej naturalnym środowiskiem przeżywania starości pozostaje dom, miejsce, w którym człowiek czuje się u siebie, wśród krewnych, bliskich i przyjaciół. W przypadku zaprzestania tej działalności z dnia na dzień, organy administracji publicznej musiałyby znaleźć wiele miejsc pobytu w placówkach opieki zorganizowanej: ZOL-ach, DPS-ach lub szpitalach.

Nastąpiła poprawa samopoczucia i stanu zdrowia u pacjentów poprzez wykonanie:

- 1) 520 czynności higieniczno-pielęgnacyjnych;
- 2) 3000 czynności zabiegowych zgodnie ze wskazaniami lekarskimi;
- 3) 850 czynności diagnostycznych tj. pomiary parametrów życiowych, pobieranie materiałów do badań laboratoryjnych;
- 4) 400 czynności (warunków) socjalno-bytowych, które są niezbędne do opieki nad pacjentami w domu. W środowisku domowym pielęgniarki przyuczyły i wdrożyły rodziny pacjentów w codzienną opiekę nad chorymi

- 5) 1200 ćwiczeń usprawniających naukę chodzenia oraz inne formy usprawniania;
- 6) 700 zabiegów z zakresu masażu klasycznego, pneumatycznego, mechanicznego oraz drenażu limfatycznego;
- 7) 4500 zabiegów z zakresu elektro leczenia mającego na celu niwelowanie bólu, stymulowanie układu nerwowo-mięśniowego;
- 8) 600 zabiegów przy użyciu pola magnetycznego o niskiej częstotliwości;
- 9) 1 700 zabiegów przy użyciu krioterapii miejscowej;
- 10) 2 100 zabiegów z zakresu światłolecznictwa.

W środowisku domowym pielęgniarstwa przyuczyły i wdrożyły rodziny pacjentów codzienną opiekę nad chorym poprzez wykonanie 1000 czynności z promocji i profilaktyki zdrowia w środowisku chorego. Ponadto wypożyczono sprzęt pielęgnacyjno-rehabilitacyjny w ilości 80 szt., który wspomógł proces leczenia i rekonwalescencji.

Ze względu na to, iż rehabilitacja lecznicza prowadzona jest na wielu płaszczyznach, obejmujących m.in. terapię neurologiczną, ortopedyczną, zwalczanie dolegliwości bólowych, korekcję wad postawy i wielu innych dolegliwości związanych np. z kontuzjami, da się zaobserwować trwałe rezultaty pozwalające m. in. zahamować lub spowolnić postępujące procesy chorobowe pozwalające na szybszy powrót do sprawności sprzed zdarzenia, które zaburzyło ich funkcjonowanie. Trwały rezultat zadania jest również osiągnięty poprzez stosowanie prewencji wtórnej, czyli wskazanie i wyuczenie zachowań, które zapobiegają powtórzeniu się negatywnych sytuacji i postaw w przyszłości.

W trakcie realizacji zadania zostały podjęte wszelkie działania, aby objąć rehabilitacją jak największą liczbę mieszkańców Gminy Turawa.

Szczegółowy opis wykonania poszczególnych działań:

W trakcie realizacji zadania pielęgniarstwa Stacji Opieki Caritas w Kotorzu Małym wykonały wśród pacjentów Gminy Turawa czynności pielęgnacyjno-higieniczne, które polegały na utrzymaniu pacjenta w czystości i zapewnieniu odpowiednich warunków egzystencji chorego. Czynności zabiegowe zostały wykonane zgodnie z zaleceniami lekarskimi. U pacjentów został pobrany materiał do badań laboratoryjnych, a także dokonano pomiaru parametrów życiowych.

W domu pacjentów zorganizowano odpowiednie warunki socjalno-bytowe tak, aby było to miejsce odpowiednie do realizacji opieki nad chorym w domu. Rodzina jest nieodzownym elementem w pomocy nad chorym w domu, dlatego przyuczono ich i wdrożono w codzienną opiekę nad chorym wg standardów medycznych. Wypożyczono sprzęt – w celu zabezpieczenia chorego w potrzebny sprzęt do prawidłowego funkcjonowania i pielęgnacji w warunkach domowych (m.in. łóżka, materace przeciwodłężynowe, wózki inwalidzkie, krzesła toaletowe, chodziki, kule łokciowe i pachowe).

W Gabinetcie Rehabilitacyjnym Caritas w Kotorzu Małym zostały wykonane zabiegi z zakresu kinezyterapii, które polegały na leczeniu ruchem w celu przywrócenia pacjentowi pełnej sprawności lub jeśli nie ma możliwości powrotu do zdrowia, chociaż częściowej sprawności fizycznej. Wśród pacjentów zostały zastosowane masaże, które mają działanie lecznicze, przynoszą upragnione odprężenie, a także dobroczynnie wpływają na skórę i samopoczucie. W gabinecie wykonano zabiegi z kinezyterapii, które polegały na leczeniu ruchem w celu przywrócenia pacjentowi pełnej sprawności lub jeśli nie ma możliwości powrotu do pełnego zdrowia, chociaż częściowej sprawności fizycznej. W gabinecie wykonano zabiegi z elektroterapii, w których zastosowano różnego rodzaju prądy lecznicze, stałe bądź zmienne, o różnej częstotliwości, które działają przeciwbólowo, przeciwzapalnie, stymulując układ nerwowo-mięśniowy. Zastosowano również magnetoterapię (pole magnetyczne), czyli zabiegi, które łagodzą ból oraz także działają przeciwobrzękowo i przeciwzapalnie. Dzięki lampom, które są na wyposażeniu Gabinetu Rehabilitacyjnego Caritas w Kotorzu Małym wykonano pacjentom zabiegi laseroterapii, naświetlania poprzez promieniowanie podczerwieni, naświetlania miejscowe.

W ramach zadania zostały wykonane zabiegi z krioterapii, która jest metodą leczniczą. Jej istotą jest schładzanie powierzchni ciała niską temperaturą. W takich warunkach dochodzi do przyspieszenia krążenia krwi (odbywa się to nawet czterokrotnie szybciej), co pomaga uporać się z wieloma przypadłościami, a przede wszystkim łagodzi ból.

W ramach zadania publicznego nie zaangażowano wkładu osobowego i rzeczowego w realizację działań.

11.KULTURA, PROMOCJA, SPORT

Gmina Turawa stawia na silną promocję zadań z zakresu wspierania i upowszechniania sportu, integracji lokalnych społeczności, kultury i zachęcania do oddziaływania na wspólną przestrzeń do rekreacji i wypoczynku. Wszystkie te działania były rozpowszechnione w gminnym serwisie internetowym (turawa.pl), w mediach społecznościowych (Facebook), lokalnej prasie (Tygodnik Ziemi Opolskiej, Opolska), radiu i telewizji (Radio DOXA, Park, Radio Opole, TVP3 Opole). Dwumiesięcznik Fala na bieżąco informuje mieszkańców o najważniejszych działaniach z zakresu rozwoju, inwestycji i imprez organizowanych w gminie.

Hala Sportowa w Turawie przez cały rok tętni życiem i sportowymi emocjami. Już na początku stycznia mieszkańcy mogli uczestniczyć w emocjonującym spotkaniu ALDOM Turawa z AZS

Politechniką Opolską. Na zaproszenie gminy do hali przybyli mieszkańcy z całej okolicy, aktywnie kibicując drużynie, która dała z siebie wszystko na boisku.

Nie zapominamy również o aktywności najmłodszych mieszkańców. Jak co roku przygotowaliśmy bogatą ofertę ferii zimowych. W 2025 roku zimowy wypoczynek odbywał się pod hasłem „Nie ma nudy z Gminą Turawa”, co doskonale oddawało charakter przedsięwzięcia. Program został wypełniony warsztatami, spotkaniami z ciekawymi gośćmi oraz przede wszystkim aktywnością fizyczną. Do dyspozycji dzieci z Gminy Turawa oddano różnorodne sekcje sportowe. Pod okiem wykwalifikowanej kadry uczniowie grali w piłkę nożną, koszykówkę, piłkę siatkową, tenisa stołowego oraz badmintona. Wszystkie dyscypliny cieszyły się dużym zainteresowaniem, a hala każdego dnia wypełniała się radosnymi okrzykami uczestników. Dodatkową atrakcją były symulatory jazdy na nartach i snowboardzie. Zainteresowanie feriami było ogromne – przez cały tydzień w zajęciach uczestniczyła ponad setka dzieci.

Dbając o kondycję fizyczną najmłodszych mieszkańców, zapraszamy dzieci z roczników 2010–2020 na bezpłatne zajęcia piłkarskie. Treningi odbywały się dwa razy w tygodniu i cieszyły się dużym zainteresowaniem.

Gmina Turawa aktywnie wspiera również lokalne sztaby Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. W 2025 roku kolejny finał odbył się w Zawadzie, a wyjątkowo do inicjatywy dołączyła również Turawa. Na potrzeby licytacji przekazaliśmy drobne upominki oraz zdjęcie z autografem Justyny Steczkowskiej, która odwiedziła Jezioro Srebrne nagrywając teledysk do swojego utworu. Wszystkie przedmioty zostały wylicytowane, a zebrane środki trafiły na rzecz najbardziej potrzebujących.

Zima to także najlepszy czas na bieganie. Jak co roku Gmina Turawa zaprosiła mieszkańców oraz gości z regionu na kolejną edycję sportowej imprezy „Zmrożona Połówka”. Uczestnicy mogli wybrać dystans 5, 21 lub 42 kilometrów. Nad Jeziorem Turawskim pojawiło się ponad 300 biegaczy, dla których udział w wydarzeniu stał się już tradycją.

Sportowych emocji nie brakowało również w Hali Sportowej w Turawie, gdzie pod koniec lutego odbyły się Młodzieżowe Mistrzostwa Polski Kobiet U-15. Do Turawy przyjechały zawodniczki z całego kraju, a na trybunach nie brakowało głośnego dopingującego mieszkańców oraz przybyłych gości. Mistrzostwa były relacjonowane zarówno w mediach regionalnych, jak i ogólnopolskich. Zawody oficjalnie otworzył Wójt Gminy Turawa Dominik Pikos wraz z Wicemarszałkiem Województwa Opolskiego Zbigniewem Kubalańcem.

Drobne gesty mają ogromne znaczenie. W budynku Urzędu Gminy Turawa powstał specjalny kącik dla najmłodszych wyposażony w kolorowanki i zabawki. Dzięki temu dzieci mogą przyjemnie spędzić czas, podczas gdy rodzice załatwiają sprawy urzędowe.

Początek wiosny przyniósł nową sportową inicjatywę nad Jeziorem Srebrnym – I Opolski Bieg Wiosenny im. Tomasza Drąga pod patronatem Wójta Gminy Turawa Dominika Pikosa. Na starcie stanęło ponad 150. biegaczy. Rywalizację rozpoczął bieg rodzinny, który cieszył się dużym zainteresowaniem mieszkańców. Następnie do rywalizacji przystąpili profesjonalni zawodnicy z całego regionu.

Tradycją już jest organizowany przez Gminę Turawa KONKURS KROSZONKARSKI, który przyciąga zarówno doświadczonych twórców ludowych, jak i dzieci ze szkół podstawowych, które czerpią wiedzę i podpatrują sposobów na jak najpiękniejsze udekorowanie jajek metodą rytowniczą.

W kwietniu boisko LZS w Turawie stało się areną zmagania młodych biegaczy z całego województwa. Ponad 400 uczestników rywalizowało podczas Finału Mistrzostw Województwa Opolskiego w Indywidualnych Biegach Przełajowych. Nie brakowało sportowych emocji, łez szczęścia, ale również goryczy porażki. Dla wielu zawodników był to ważny start pokazujący ich talent i determinację. Nad bezpieczeństwem uczestników czuwali ratownicy WOPR Turawa oraz strażacy ochotnicy z terenu gminy.

Wraz z rozpoczęciem wiosny zaprosiliśmy przedsiębiorców oraz służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo do wspólnej rozmowy na temat przygotowań do sezonu turystycznego. W spotkaniu uczestniczyli także przedstawiciele Opolskiego Centrum Rozwoju Gospodarki, którzy prezentowali dostępne formy wsparcia, w tym możliwości pozyskiwania funduszy unijnych.

Kolejne sportowe emocje odbyły się w Hali Sportowej w Turawie, która tym razem stała się areną zmagania koszykarzy. Na parkiecie spotkali się zawodnicy z Kup, Czepielowic, Trzeboszowic i Turawy podczas Finału Igrzysk Szkół Wiejskich chłopców z roczników 2010–2011. Uczestnicy i trenerzy wysoko ocenili nasz obiekt sportowy i zapowiedzieli organizację kolejnych turniejów w tym miejscu. Nagrody zwycięskiej drużynie z Turawy wręczyła Sekretarz Gminy Turawa Anna Grodek.

Majówka tradycyjnie oznacza rozpoczęcie sezonu turystycznego oraz spotkań integracyjnych w sołectwach. W Rzędowie odbył się rodzinny piknik, który przyciągnął wielu mieszkańców. Dla najmłodszych przygotowano animacje, a starsi uczestnicy bawili się przy muzyce zespołu Fun Music. Jak co roku mieszkańcy uczestniczyli również w uroczystości stawiania drzewka majowego przy OSP w Bierdzanach. W tym samym czasie na Jeziorze Turawskim odbyły się regaty „Memoriał Krzysztofa Jańca”, na które przybyły załogi z całego kraju. Maj był także miesiącem wydarzeń kulturalnych. W ramach Nocy Muzeów w Bierdzanach odbyły się

warsztaty pt. „Jak powstaje film animowany”, a nad Jeziorem Turawskim zorganizowano spotkanie „Historia Jezior Turawskich”, prowadzone przez historyka Jerzego Farysa.

Niezwykłe podniosłym wydarzeniem było uroczyste otwarcie Hali Sportowej w Zawadzie. Na zaproszenie Wójta Gminy Turawa Dominika Pikosa przybyli m.in. Marszałek Województwa Opolskiego Szymon Ogłaza, Wicewojewoda Opolski Sławomir Gradzik, przedstawiciele firmy Polbau – głównego wykonawcy inwestycji, Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego, radni Gminy Turawa oraz liczni mieszkańcy. Uroczystość uświetniły występy uczniów PSP w Zawadzie, Mażorettek Cobra Turawa oraz grupy Taekwondo.

Hala Sportowa w Zawadzie to już drugi tego typu nowoczesny obiekt na terenie Gminy Turawa. Inwestując w sport, inwestujemy jednocześnie w rozwój dzieci i młodzieży oraz tworzenie przestrzeni do aktywnego spędzania czasu. Mamy nadzieję, że hala będzie służyć nie tylko

uczniom, ale całej lokalnej społeczności. Dzięki dofinansowaniu z Ministerstwa Sportu i Turystyki Gmina Turawa znalazła się w gronie zaledwie pięciu gmin, które podjęły się realizacji tak dużego przedsięwzięcia w krótkim czasie. Marzenia uczniów, którzy do tej pory dysponowali jedynie niewielką salą gimnastyczną, zostały spełnione.

Trasa rowerowa wokół Jeziora Turawskiego została wybrana najciekawszą trasą rowerową Opolszczyzny. Czytelnicy „Gazety Wyborczej” docenili szlak za bogatą infrastrukturę gastronomiczną, miejsca odpoczynku oraz wyjątkowe walory krajobrazowe. Z roku na rok trasa cieszy się coraz większym zainteresowaniem zarówno amatorów, jak i profesjonalnych rowerzystów.

Najciekawsza trasa rowerowa na Opolszczyźnie wybrana. To droga przez las nad wodę

SUPERMIASTA I SUPERREGIONY 2025 09.05.2025, 10:20

Piotr Zapotoczny

• Jazda po brzośnie Jeziora Turawskiego, to jedna z największych atrakcji turystycznych dla cyklistów (Fot. Piotr Zapotoczny)

Początek czerwca tradycyjnie należał do najmłodszych mieszkańców. Z okazji Dnia Dziecka zorganizowaliśmy Rodzinną Grę Terenową nad Jeziorem Turawskim. Uczestnicy mieli do wykonania sześć zadań, a na każdego czekały atrakcyjne nagrody. Wydarzenie cieszyło się dużym zainteresowaniem, a mieszkańcy podkreślali potrzebę organizacji podobnych inicjatyw w sezonie letnim. W tym samym czasie w Kotorzu Małym i Turawie odbyły się festyny oraz pikniki rodzinne.

Czerwiec to również czas sportowej rywalizacji przedszkolaków. W Hali Sportowej w Turawie odbyła się IX Gminna Olimpiada Przedszkolaka, która zgromadziła ponad 300 młodych zawodników. Były transparenty, hymn oraz ślubowanie olimpijskie. Wydarzenie oficjalnie otworzył Wójt Gminy Turawa Dominik Pikos, życząc dzieciom przede wszystkim dobrej zabawy i sportowych emocji. Po zakończeniu rywalizacji odbył się piknik pod chmurką.

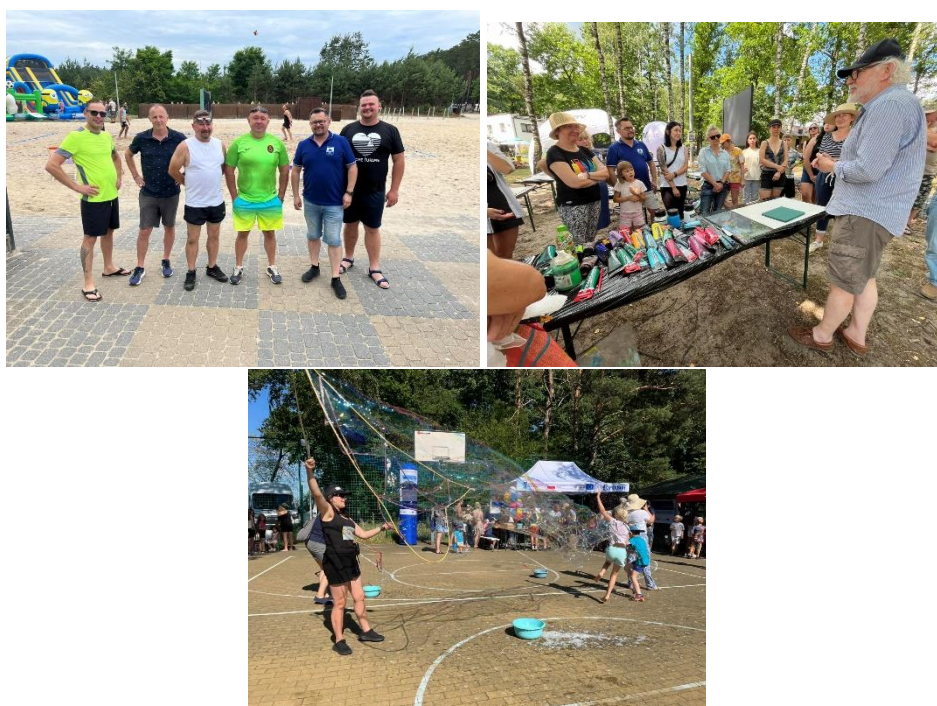

W ramach promocji gminy nasze stoisko pojawiło się podczas Święta Województwa Opolskiego na Zamku w Mosznej. Turyści pytali przede wszystkim o atrakcje nad turawskimi akwenami, bazę noclegową oraz wydarzenia integracyjne. W tym samym czasie nad Jeziorem Średnim odbył się pierwszy Turniej Smoczych Łodzi pod patronatem Wójta Gminy Turawa, natomiast na Jeziorze Turawskim rozegrano Międzynarodowe Mistrzostwa Katamaranów o Puchar Wójta Gminy Turawa.

Wraz z rozpoczęciem wakacji odbył się Pierwszy Festiwal Jezior Turawskich, który okazał się ogromnym sukcesem. Trzydniowa impreza przyciągnęła tłumy mieszkańców i turystów. Program wydarzenia obejmował atrakcje sportowe, warsztaty malarskie, spotkania autorskie, animacje dla dzieci oraz pokaz ratownictwa wodnego. Festiwal spotkał się z bardzo pozytywnym odbiorem i pokazał ogromny potencjał turystyczny naszej gminy.

W ramach integracji sołectw w pierwszy weekend wakacji odbył się również turniej w Hali Sportowej w Turawie. Mieszkańcy rywalizowali w licznych konkurencjach, a najważniejsza była dobra zabawa i zasada fair play.

Początek wakacji to także otwarcie kąpieliska nad Jeziorem Średnim. Nad bezpieczeństwem wypoczywających przez całe wakacje czuwała Drużyna WOPR Turawa. W sezonie nie odnotowano poważniejszych zdarzeń ani wypadków. Woda była regularnie badana przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną. Bezpłatne kąpielisko cieszyło się ogromnym zainteresowaniem mieszkańców i turystów.

Wraz z początkiem lipca odbył się Festyn Integracyjny Polskiego Związku Niewidomych, od lat wspierany przez Gminę Turawa. Nad Jeziorem Średnim zorganizowano zajęcia z hipoterapii, pokazy sprzętu ratowniczego oraz zawody strzeleckie. W wydarzeniu uczestniczyła również Sekretarz Gminy Turawa Anna Grodek, która podkreśliła znaczenie takich inicjatyw dla integracji społecznej.

Lato to czas licznych wydarzeń integracyjnych. W Zawadzie odbyło się tradycyjne „Lato w Zawadzie”, natomiast w Bierdzanach zorganizowano festyn rodzinny z animacjami, dmuchańcami oraz olimpiadą sportową dla najmłodszych.

W ramach promocji sportu oraz integracji dzieci i młodzieży Gmina Turawa wspiera grupę Mażoretki Cobra Turawa, która odnosi sukcesy na arenie krajowej i międzynarodowej. Bezpłatne zajęcia skierowane są do dzieci i młodzieży z terenu gminy. Grupa regularnie uświetnia swoimi występami liczne wydarzenia organizowane w gminie.

W sezonie turystycznym naszą gminę chętnie odwiedzają dziennikarze i vlogerzy relacjonujący atrakcje wokół Jezior Turawskich. Szczególnym zainteresowaniem cieszy się ścieżka rowerowa, która stała się jedną z największych atrakcji regionu. Goście doceniają również rozwój infrastruktury turystycznej oraz bogaty kalendarz wydarzeń.

Wykręciłem 50 km na rowerze wokół Jeziora Turawskiego. Z perspektywy dwóch kółek też jest tam pięknie

Wyjątkowym wydarzeniem było także 100-lecie Ochotniczej Straży Pożarnej w Zawadzie. Uroczystość zgromadziła wielu gości, przedstawicieli służb mundurowych, delegacje

strażackie z Polski, Czech i Niemiec oraz mieszkańców gminy. Nie zabrakło również przedstawicieli władz samorządowych, radnych i sołtysów.

Nie tylko nad turawskimi akwenami można podziwiać piękno naszej gminy. Budynek Urzędu Gminy zmienił się w galerię sztuki dzięki wystawie prac Antoniego Podstolskiego pt. „Sen o Turawie”. Wystawa była dużym zainteresowaniem zarówno mieszkańców, jak i odwiedzających gminę turystów.

Półmetek wakacji przyniósł kolejne atrakcje dla całych rodzin. Zorganizowaliśmy kino plenerowe, rodzinną grę terenową oraz ćwiczenia na plaży. Pod okiem członków Jacht Klubu Opolskiego uczestnicy mogli nauczyć się podstaw wiązania węzłów oraz zasad bezpiecznego zachowania na wodzie.

W lipcu odbył się również kolejny turniej piłkarski o Puchar Wójta Gminy Turawa. Do rywalizacji przystąpiły drużyny z Turawy, Bierdzan, Zawady, Kotorza Małego i Ligoty Turawskiej. Dla miłośników wędkarstwa zorganizowano zawody o Puchar Wójta, które co roku przyciągają wielu uczestników.

Koniec sierpnia i początek września to czas sołeckich dożynek – święta lokalnych społeczności, które od lat stanowi ważny element integracji mieszkańców. Organizowane wydarzenia, konkursy, animacje i koncerty przyciągały całe rodziny.

Ostatni weekend wakacji również obfitował w wydarzenia. Mieszkańcy mogli uczestniczyć w rajdzie rowerowym, kinie plenerowym oraz licznych festynach organizowanych przez sołectwa. Nad Jeziorem Średnim odbyła się także coroczna impreza sportowa „Od Zmierzchu do Świt”, która na stałe wpisała się w kalendarz regionalnych wydarzeń biegowych.

Sołectwo Węgry zdobyło wyróżnienie w Wojewódzkim Konkursie Koron Dożynkowych 2025. To ogromny sukces będący efektem pracy i zaangażowania wielu mieszkańców.

Pod patronatem Wójta Gminy Turawa w Hali Sportowej w Turawie odbył się również Otwarty Puchar Polski w Muay Thai. Na ringu rywalizowali zarówno profesjonalni zawodnicy, jak i najmłodsi uczestnicy. Wydarzenie dostarczyło wielu emocji i sportowych wrażeń.

W ramach profilaktyki raka piersi zaprosiliśmy mieszkanki gminy na bezpłatne badania oraz zajęcia edukacyjne w OSP Węgry. Prowadzące zachęcały do regularnego samobadania, aktywności fizycznej oraz zdrowego stylu życia. Spotkanie cieszyło się dużym zainteresowaniem kobiet w różnym wieku.

Kolejną imprezą objętą patronatem Wójta Gminy był Martinstag, czyli Dzień Świętego Marcina. Koła Mniejszości Niemieckiej z terenu gminy zaprosiły mieszkańców do wspólnego świętowania podczas corocznego wydarzenia integracyjnego.

Listopadową tradycją są Narodowe Czytanie oraz Marsz Niepodległości nad Jeziorem Turawskim. Uroczystość Narodowego Czytania odbyła się w Hali Sportowej w Zawadzie i zgromadziła przedstawicieli władz, oświaty oraz mieszkańców. W 2025 roku uczestnicy czytali fragmenty twórczości Jana Kochanowskiego. Z kolei Marsz Niepodległości miał charakter zarówno patriotyczny, jak i integracyjny. W wydarzeniu uczestniczyły tłumy mieszkańców, a uroczystość uświetnił występ chóru nagrodzony gromkimi brawami.

Gmina Turawa przystąpiła również do programu „Godomy po ślonsku”. Podejmowane działania mają na celu pielęgnowanie lokalnej tradycji, języka i tożsamości regionalnej oraz budowanie jeszcze bliższych relacji z mieszkańcami.

Zwieńczeniem roku były spotkania z Mikołajem organizowane we wszystkich sołectwach gminy. Wydarzenia te tradycyjnie przyciągnęły najmłodszych mieszkańców i stworzyły wyjątkową, świąteczną atmosferę integrującą lokalną społeczność.

12. BIBLIOTEKI

Gminna Biblioteka Publiczna jako instytucja kultury nie posiada żadnych zobowiązań i należności wobec innych podmiotów, ponieważ wszystkie zobowiązania realizowane są na bieżąco. Na zaplanowane dochody GBP Turawa w wysokości 448.000 zł wykonano kwotę 455.211,60 zł, na które składała się dotacja w wysokości 448.000 zł i środki własne 1.827,60 zł oraz nieplanowana dotacja celowa z Ministerstwa Kultury w wysokości 5.384,00 zł na zakup nowości wydawniczych.

W 2025 roku biblioteka zakupiła 605 woluminów dla GBP i jej filii za łączną kwotę 19.114,76 zł. Zakup ten mógł być zwiększony dzięki dotacji z Biblioteki Narodowej, która była dodatkową kwotą na zakup nowości wydawniczych. Biblioteki nasze posiadają najnowsze wydania literatury dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych czytelników jak również duży wybór literatury niebeletrystycznej. Wychodzimy naprzeciw oczekiwaniom naszych użytkowników, pytamy o ich potrzeby i staramy się by zakup nowości był dostosowany do ich potrzeb, co przekłada się na statystyk i jest widoczne we znacznym wzroście czytelnictwa.

Liczba czytelników ogółem zarejestrowanych na koniec 2025 roku wyniosła 917, był to dużo większy wzrost w porównaniu do roku poprzedniego.

Liczba odwiedzin w bibliotece ogółem w 2025 roku – 15090 odwiedzających.

Stan księgozbioru na koniec 2024 roku – 34690, w roku 2025 zakupiono 605 woluminów. Stan księgozbioru na koniec 2025 roku to 35582 woluminy.

Liczba wypożyczeń ogółem wyniosła 26603 woluminów i czasopism.

W grudniu biblioteka wykupiła ponownie licencje dostępu do e-książek, wykupując dostęp do platform IBUK Libra, gdzie większość księgozbioru to książki popularno-naukowe i lektury jak również dostęp do Legimi i Empik Go, gdzie czytelnik może skorzystać z ponad 60 tys książek w wersji e-booków i audio-booków. Po 2020 roku wzrosło znacznie zainteresowanie tego typu książkami.

Jednak książka drukowana i tak zostaje na pierwszym miejscu i wypożyczanie książek to nasze podstawowe i statutowe zadanie, dlatego tak bardzo zależy nam na zakupie nowości w trosce o naszych czytelników.

Nasze biblioteki starają się rozwijać współpracę z instytucjami, które działają na terenie naszej Gminy jak również z placówkami oświatowymi tj. przedszkola, szkoły i żłobek.

Biblioteki nasze funkcjonują w małych pomieszczeniach, dlatego też zajęcia czy warsztaty odbywają się w małych grupach.

Przy realizacji większych imprez czy projektów korzystamy z gościnności pomieszczeń należących do innych jednostek.

Możliwość rozwoju biblioteki publicznej w dzisiejszych czasach jest zdecydowanie większa niż dawniej. Odpowiednie warunki pracy i wykształceni pracownicy pokazują jak ważna jest biblioteka i ukazują jej istotną rolę w społeczeństwie, a dobra współpraca z innymi instytucjami i organizatorem pomaga w osiągnięciu zamierzonych celów.

W załączniku nr 1 przedstawiamy po krótko działalność naszych placówek w 2025 roku.

13.GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W TURAWIE

WSTĘP

Pomoc społeczna umożliwia przewyższanie rodzinom trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pomoc społeczna wspiera w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie niekorzystnym sytuacjom życiowym oraz podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Utworzenie i utrzymanie ośrodka jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną Gminy. Realizuje zadania własne Gminy o charakterze obowiązkowym i zlecone Gminie w zakresie pomocy społecznej zgodnie z ustaleniami Rady Gminy. Gmina realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez Wojewodę.

W szczególności pomoc społeczna polega na:

- pracy socjalnej;

- analizie i ocenie zjawisk stwarzających zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń;
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

PODSTAWY DZIAŁALNOŚCI ORAZ STRUKTURA ORGANIZACYJNA OŚRODKA

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie jest jednostką organizacyjną Gminy Turawa, nieposiadającą osobowości prawnej, działającą w formie jednostki budżetowej. Ośrodek został utworzony w celu realizacji zadań własnych gminy z zakresu pomocy społecznej, oraz zadań zleconych gminie zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa.

W odniesieniu do brzmienia ustawy o pomocy społecznej, Ośrodek Pomocy Społecznej jest narzędziem instytucji polityki społecznej państwa mającym na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ma za zadanie wspierać osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwiać im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Ośrodek ustawowo zobowiązany jest również, do podejmowania innych zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenia i realizacji programów osłonowych.

Ośrodek współpracuje w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organami administracji samorządowej, rządowej, organizacjami społecznymi i kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami prawnymi i fizycznymi.

Realizując zadania, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ma na celu dążenie do poprawy jakości życia słabszych społecznie i ekonomicznie mieszkańców gminy i osób przebywających na jej terenie, dbałość o zapewnienie prawidłowego rozwoju i funkcjonowania rodzin przeżywających trudności i kryzysy, budowanie właściwych relacji między jej członkami, właściwe pełnienie przez nich ról społecznych, wspieranie ich dążeń do usamodzielnienia, bezpieczeństwo oraz właściwy rozwój i wyrównywanie szans dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie demoralizacji, patologiom i wykluczeniu społecznemu mieszkańców gminy.

Wypełniając swoje zadania Ośrodek Pomocy Społecznej kieruje się zasadami równości, pomocniczości, solidarności oraz subsydiarności, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli. Rozeznaje i realizuje potrzeby obywateli i potrzeby wskazane przez władze gminy. Tworzy lub współtworzy programy na rzecz mieszkańców gminy.

W celu realizacji coraz większej ilości zadań, wiedza pracowników musi wykraczać poza problematykę pomocy społecznej i obejmować szerokie spektrum informacji koniecznych w procesie udzielania pomocy osobom i rodzinom tego wymagającym. Coraz bardziej istotne staje się również stosowanie interdyscyplinarnych rozwiązań, pogłębianie współpracy i budowanie partnerstw na rzecz pobudzania szeroko pojętej aktywności osób i rodzin trafiających do systemu pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje swoje obowiązki zgodnie z zasadami celowości, legalności i gospodarności w zakresie wydatkowania środków finansowych, obowiązującymi

standardami oraz zasadami etyki zawodowej. Realizacja misji i założonych celów przebiega zgodnie z wdrożoną polityką zarządzania ryzykiem i objęta jest kontrolą zarządczą.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie, realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, a także m.in.:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
- Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych,
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego,
- Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji,
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- Ustawa z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- Dokumentacji opisującej przyjęte w Ośrodku: zasady rachunkowości wprowadzone Polityką Rachunkowości, postanowienia instrukcji kancelaryjnej wraz z jednolitym rzeczowym wykazem akt.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie jest realizatorem lokalnych programów:

- Gminnego Programie Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027,
- Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej w Gminie Turawa na lata 2023-2025,

Ponadto w 2025 roku GOPS brał udział w opracowaniu Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2026-2030 oraz Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych na lata 2026-2030.

CELE I ZADANIA GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W TURAWIE

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie realizuje zadania własne Gminy, oraz zadania zlecone w ramach polityki społecznej państwa. Zadaniem Ośrodka jest udzielanie pomocy w formach dostosowanych do rozpoznanych potrzeb interesariuszy, głównie:

- praca socjalna, oraz realizacja kontraktów socjalnych,
- pomoc w formie usług (usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone w miejscu zamieszkania),
- pomoc finansowa w formie zasiłków celowych, okresowych i stałych,
- wypłacanie świadczeń i realizacja programów dla rodzin z dziećmi, wypłacanie świadczeń z tytułu niepełnosprawności, oraz z tytułu opieki nad osobami z niepełnosprawnością,
- realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz powadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych,
- wydawanie zaświadczeń o dochodach do programu Czyste Powietrze,
- wypłata dodatków mieszkaniowych i dodatków energetycznych,
- dożywianie dzieci i młodzieży,
- wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu roli opiekuńczo-wychowawczej,
- udzielanie pomocy rzeczowej (artykuły spożywcze, odzież),
- wypłata stypendiów o charakterze socjalnym i zasiłków szkolnych,
- kierowanie do domów pomocy społecznej oraz ośrodków wsparcia,
- poradnictwo w sprawach rodzinnych, opiekuńczych, rentowych, emerytalnych,
- zapewnienie schronienia osobom bezdomnym,
- aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej,
- obsługa finansowa, oraz organizacyjno-techniczna Zespołu Interdyscyplinarnego,
- realizacja programów i projektów ukierunkowanych na podnoszenie poziomu życia mieszkańców oraz jakości świadczonych na ich rzecz usług.

Strukturę Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turawie, na dzień 31 grudnia 2025 roku stanowiły następujące komórki organizacyjne:

- Sekcja Administracyjno – Gospodarcza
- Sekcja Finansowo – Księgowa I Kadr
- Sekcja Pracy Socjalnej, Wsparcia Rodziny, Seniora I Programów Celowych
- Sekcja Analiz, Realizacji Świadczeń I Sprawozdawczości

ZADANIA ZREALIZOWANE PRZEZ GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W TURAWIE W 2025

Najważniejsze dane za 2025 rok

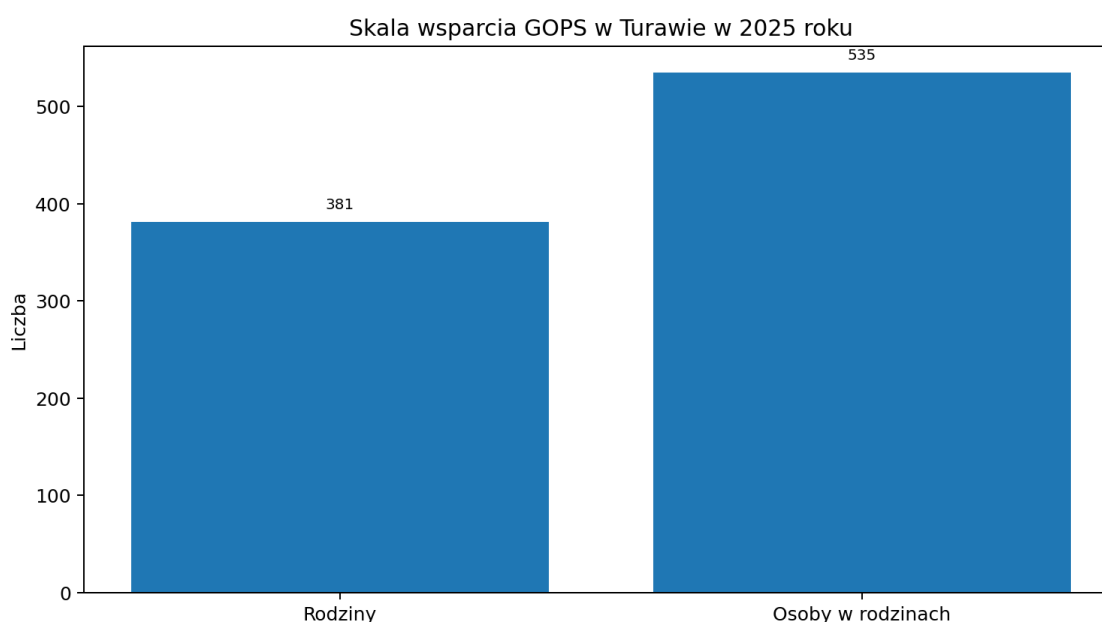
381	535	26	45
rodzin objętych pomocą	osób w rodzinach	osób korzystających z usług opiekuńczych	osób w programie „Posilek w szkole w domu”

Tabela 1. Najważniejsze dane za 2025 rok - zestawienie syntetyczne (opracowanie własne)

REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

Osoba/rodzina ubiegająca się o pomoc, zgłasza się do Ośrodka Pomocy Społecznej w miejscu aktualnego zamieszkania. Decyzje o przyznaniu, lub odmowie przyznania świadczeń poprzedza przeprowadzenie przez pracownika socjalnego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Udzielenie pomocy w formie pracy socjalnej, lub poradnictwa nie wymaga wydania decyzji administracyjnej. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

W 2025 roku, z różnych form pomocy oferowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie, skorzystało 381 rodzin tj. 535 osób w rodzinach.

Wykres 1. Liczba rodzin i osób objętych wsparciem w 2025 roku (opracowanie własne)

W 2025 roku najczęstszym powodem przyznawania pomocy była: długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz ubóstwo. W porównaniu do 2024 znacząco nie zmieniła się powyższa statystyka dotycząca kryzysowej sytuacji rodziny, która spowodowała skorzystanie z pomocy społecznej.

Świadczenia pieniężne

Kryteria dochodowe uprawniające do otrzymania pomocy w formie świadczeń pieniężnych w 2025 roku. wynosiły:

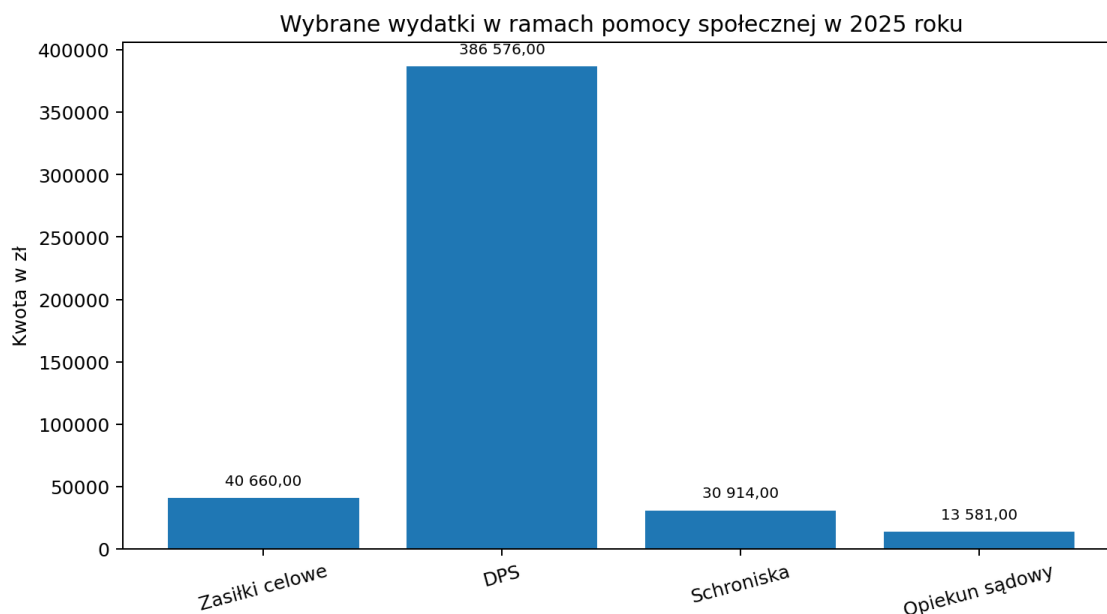
- 823,00 zł na osobę w rodzinie,
- 1 010,00 zł na osobę samotnie gospodarującą.

Pomoc w formie świadczeń pieniężnych przyznawana była głównie na zaspokojenie podstawowych potrzeb takich jak: zakup żywności, opału, leków, odzieży, sprzętu gospodarstwa domowego, oraz pomoc w uzyskaniu środków na uregulowanie opłat mieszkaniowych i zdarzenia losowe.

- Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy na podstawie stosownego orzeczenia, w wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem. Maksymalna kwota zasiłku stałego wynosiła w 2025 roku: dla osoby samotnie gospodarującej 1 229,00 zł miesięcznie, natomiast minimalna to 100,00 zł miesięcznie. Wypłata zasiłków stałych jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym, finansowanym z budżetu państwa.
- Z zasiłku stałego korzystało w 2025 r. 6 osób samotnie gospodarujących oraz 1 osoba w rodzinie. Łącznie wypłacono 68 świadczeń. 7 osobom pobierającym zasiłek stały opłacano składki na ubezpieczenie zdrowotne.
- Zasiłki okresowe w 2025 roku wypłacono 15 osobom (22 osoby w rodzinach). Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Wysokość zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50 % różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby lub kryterium dochodowym rodziny, a dochodem tej rodziny. Wypłata zasiłków okresowych jest dotowana z budżetu państwa.
- Zasiłki celowe oraz specjalne zasiłki celowe. w 2025 r. 25 osobom przyznano zasiłki celowe, z czego jednej specjalny zasiłek celowy. Świadczeń tych przyznano na łączną kwotę 40 660,00 zł a przeznaczone one były na pokrycie kosztów zakupu żywności, leków, opału, odzieży oraz środków higieny osobistej.

W 2025 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie wydatkował środki finansowe także na:

- dopłatę do kosztów utrzymania 9 osób w domach pomocy społecznej (zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym) — 386 576,00 zł,
- opłata za pobyt w schroniskach dla osób bezdomnych tj. 5 osób (w tym 2 osoby w schronisku dla osób bezdomnych oraz 3 osoby w noclegowni) — 30 914,00 zł,
- wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznanej przez sąd dla 1 osoby – 13 581,00 zł.

Wykres 2. Wybrane wydatki w ramach pomocy społecznej w 2025 roku (opracowanie własne)

Świadczenia niepieniężne

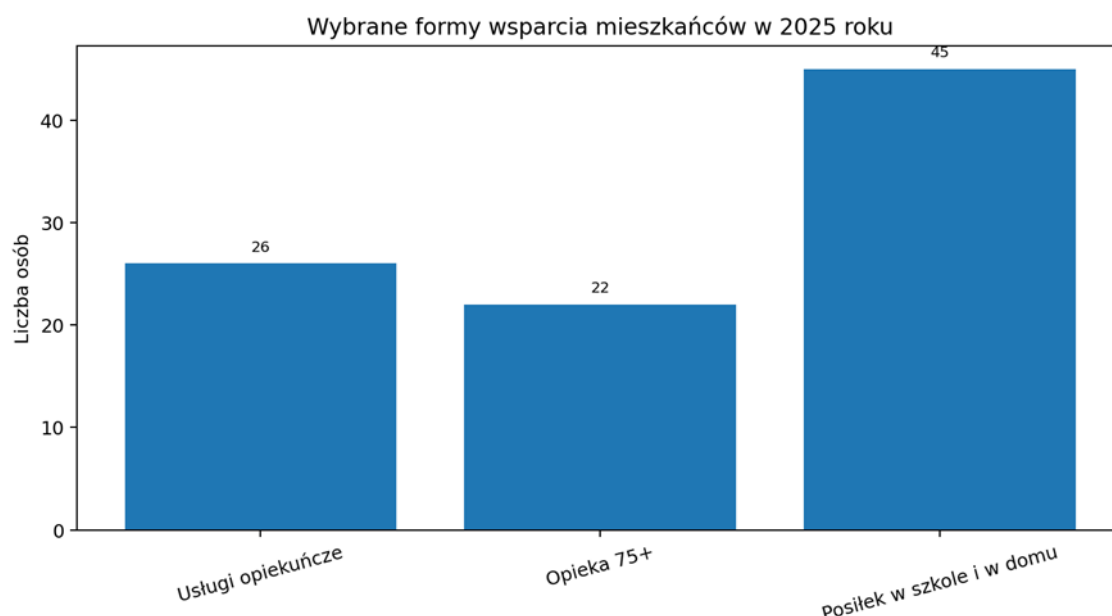
Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania osoby - łącznie z pomocy w formie usług skorzystało 26 osób niesamodzielnych z uwagi na wiek lub stan zdrowia. Usługami opiekuńczymi (zadanie własne gminy) objęte były osoby samotne, przewlekle schorowane, z niepełnosprawnością, wymagające pomocy w podstawowych czynnościach dnia codziennego. W roku 2025 zrealizowano 2 164 godziny godzin usług opiekuńczych dla wyżej wymienionej grupy.

W roku 2025 koszt 1 godziny usług opiekuńczych wynosił 20,00 zł zgodnie z podjętą uchwałą Rady Gminy Turawa w tej sprawie.

- Program „Opieka 75+” - Strategicznym celem Programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej. Środki finansowe z Programu „Opieka 75+” przeznaczone są na dofinansowanie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych w wysokości 60% kosztów ich realizacji. W wyniku realizacji programu usługami opiekuńczymi objęto 22 osoby, świadcząc 1242,5 godzin usług. Dotacja z budżetu państwa wykorzystana na realizację usług w ramach Programu „Opieka 75+” wyniosła 5 946,00 zł.
- Program „Posiłek w szkole i w domu” wieloletni rządowy program na lata 2024—2028, jest programem wspierania finansowego gmin w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym określonych w art. 17 ust. 1 pkt 3 i 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zakresie realizacji zadań, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo oświatowe. Program skierowany jest zarówno do dzieci, uczniów, jak i osób

starszych. Program zapewnia wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Pomoc trafia do dzieci i młodzieży, oraz osób dorosłych — spełniających warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz o dochodach nieprzekraczających 200% kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej. W 2025 roku programem „Posiłek w szkole i w domu” objęto 45 osób, w tym: 13 dzieci i młodzieży objęto wsparciem w formie dożywiania w szkole i przedszkolu; 32 osobom udzielono pomocy w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności.

Całkowita liczba posiłków sfinansowanych w ramach programu wyniosła 1139. Udzielono 174 świadczenia pieniężne w formie zasiłków celowych na zakup posiłku żywności. Łączna kwota udzielonej pomocy w ramach programu to 42 973,00 zł.

Wykres 3. Wybrane formy wsparcia dla mieszkańców w 2025 roku (opracowanie własne)

Pozostałe formy pomocy niepieniężnej udzielanej mieszkańcom Gminy w 2025 roku to:

- praca socjalna z 381 rodzinami tj. 535 osoby w rodzinie,
- realizacja 11 kontraktów socjalnych z 11 osobami,
- nie udzielono świadczeń w formie potwierdzenia prawa do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

REALIZACJA USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, obowiązkiem gminy jest podejmowanie działań, które będą wspierały rodziny przeżywające trudności opiekuńczo wychowawcze i które umożliwią zatrzymanie w rodzinie dzieci zagrożonych umieszczeniem

w pieczy zastępczej, oraz przyspieszą powrót do rodziny dzieci umieszczonych wcześniej w tej pieczy.

Do zadań własnych gminy zgodnie z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.) należy m.in.:

- opracowanie i realizacja trzyletnich gminnych programów wspierania rodziny, tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego;
- praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia
- i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa;
- organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających, prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny i kosztów związanych z udzielaniem pomocy przez rodzinę wspierającą;
- współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej;
- sporządzenie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny i przekazywanie ich wojewodzie;
- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej stanowi zespół planowanych działań, dążących do przywrócenia rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. System pieczy zastępczej stanowi zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie dzieciom czasowej opieki i wychowania, w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Jednostki samorządu terytorialnego, spełniając ustawowy obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu swojej funkcji wobec dzieci realizują zadania w tym zakresie we współpracy z lokalnym środowiskiem, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Uchwałą nr VIII/56/2024 RADY GMINY TURAWA z dnia 22 listopada 2024r. został przyjęty Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027, którego głównym celem jest zaplanowanie i wdrożenie działań w zakresie pomocy rodzinom przeżywającym różnego typu trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz stworzenie spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin również w sytuacjach, w których dzieci umieszczone zostały poza rodziną biologiczną i przebywają w pieczy zastępczej.

Osiągnięcie tego założenia odbywa się poprzez realizację celów priorytetowych za pośrednictwem określonych kierunków działań:

PRACA Z RODZINĄ

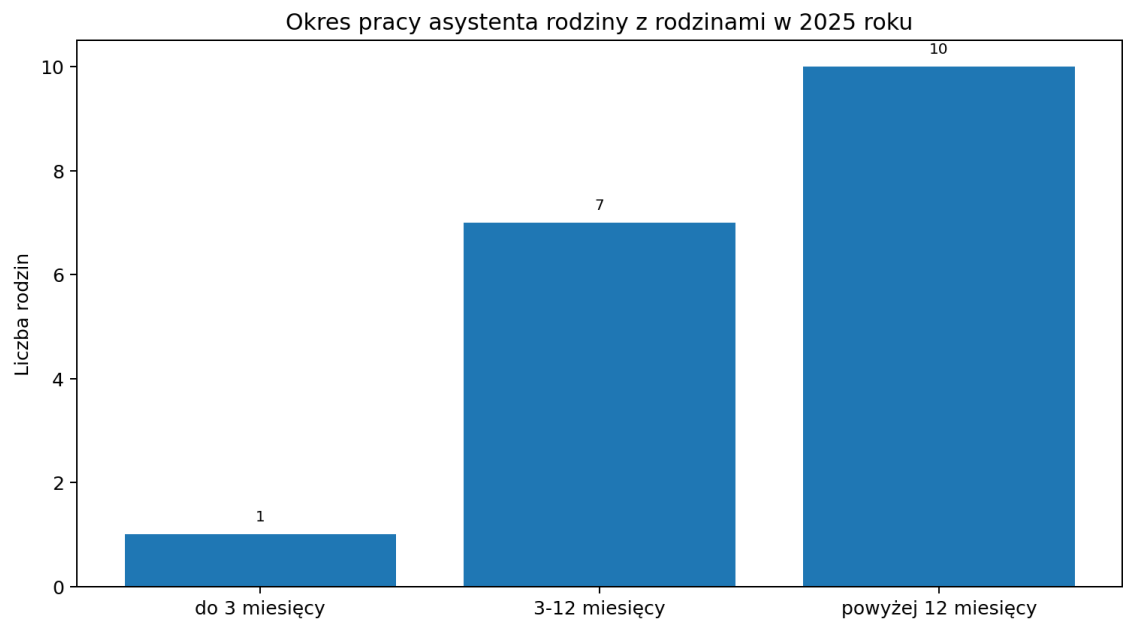
Praca z rodziną prowadzona jest w szczególności w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji, usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych, pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego oraz zapobieganie izolacji.

W Gminie Turawa pracę z rodziną organizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie. Praca to odbywa się w większości przypadków na zasadzie dobrowolności. a wspieranie rodziny prowadzone jest za jej zgodą oraz z aktywnym udziałem jej członków w podejmowanych działaniach, tak by wsparcie uwzględniało zasoby własne rodzin przy jednoczesnym wykorzystaniu zewnętrznego wsparcia interdyscyplinarnego. Natomiast w przypadku rodzin, w których sprawowanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi poddane jest nadzorowi kuratora, sąd może zobowiązać je do współpracy z asystentem rodziny.

GOPS w Turawie analizuje sytuację rodzin, ze szczególnym zwróceniem uwagi na środowiska, w których istnieje zagrożenie np. rozpadu rodziny czy utraty zdolności opiekuńczo – wychowawczych. W rodzinach, gdzie wychowują się dzieci, każdorazowo podejmuje się interwencje w sytuacji choćby podejrzenia wystąpienia jakichkolwiek nieprawidłowości.

W celu zapewnienia wsparcia rodzinom przeżywającym trudności życiowe, w tym trudności opiekuńczo – wychowawcze, Gmina Turawa realizuje wsparcie w postaci m.in. asystenta rodzin. **Asystent rodziny** spełnia funkcję opiekuńczą, doradczą, diagnostyczno - monitorującą, mediacyjną, wychowawczą, motywującą - aktywizującą oraz koordynacyjną w obrębie działań skierowanych na rodzinę. W ramach wykonywania obowiązków, asystent rodziny współpracuje także z placówkami oświatowymi funkcjonującymi na terenie Gminy Turawa, sądami (kuratorami sądowymi zawodowymi i społecznymi), Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Turawie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu, Komisariatem Policji oraz innymi instytucjami pomocowymi.

Od 2025 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie zatrudnia dwóch asystentów rodziny. Na wynagrodzenie asystenta rodziny (zatrudnionego w wymiarze 0.75 etatu) z budżetu Gminy przeznaczono środki w wysokości 67 797,90zł oraz 18 877,84zł z innych źródeł. Na zatrudnienie drugiego asystenta rodziny pozyskano 86 374,26zł w ramach środków z funduszy europejskich.

Wykres 4. Okres pracy asystenta rodziny z rodzinami w 2025 roku (opracowanie własne)

W roku sprawozdawczym, wsparciem asystenta rodziny objętych było 18 rodzin. W rodzinach, o których mowa powyżej, czasowo poza rodziną przebywało 14 dzieci, a 26 dzieci pozostawało w rodzinie biologicznej (1 dziecko powróciło do rodziny biologicznej w tym samym roku).

Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny		18 rodzin
w tym praca z rodziną w okresie:	do 3 miesięcy	1 rodzina
	od 3 miesięcy do 12 miesięcy	7 rodzin
	powyżej 12 miesięcy	10 rodzin
liczba rodzin, z którymi asystenci rodziny rozpoczął pracę		6 rodzin
Liczba rodzin, z którymi asystenci rodziny zakończyli pracę		5 rodzin
Liczba rodzin zobowiązanych przez Sąd do pracy z asystentem rodziny		5 rodzin
Liczba rodzin objętych usługami asystenta rodziny z uwagi na działania mające na celu powrót dziecka do rodziców biologicznych		5 rodzin

Tabela 2. Wsparcie Asystenta Rodziny w 2025 roku (opracowanie własne)

Mieszkańcy Gminy Turawa mają także możliwość skorzystania z poradnictwa specjalistycznego, terapii oraz pomocy prawnej świadczonej przez **Punkt Pomocy Specjalistycznej** działający przy GOPS w Turawie (utworzony Zarządzeniem Wójta Gminy Turawa nr OR.0050.09.2024 w dniu 12 stycznia 2024r).

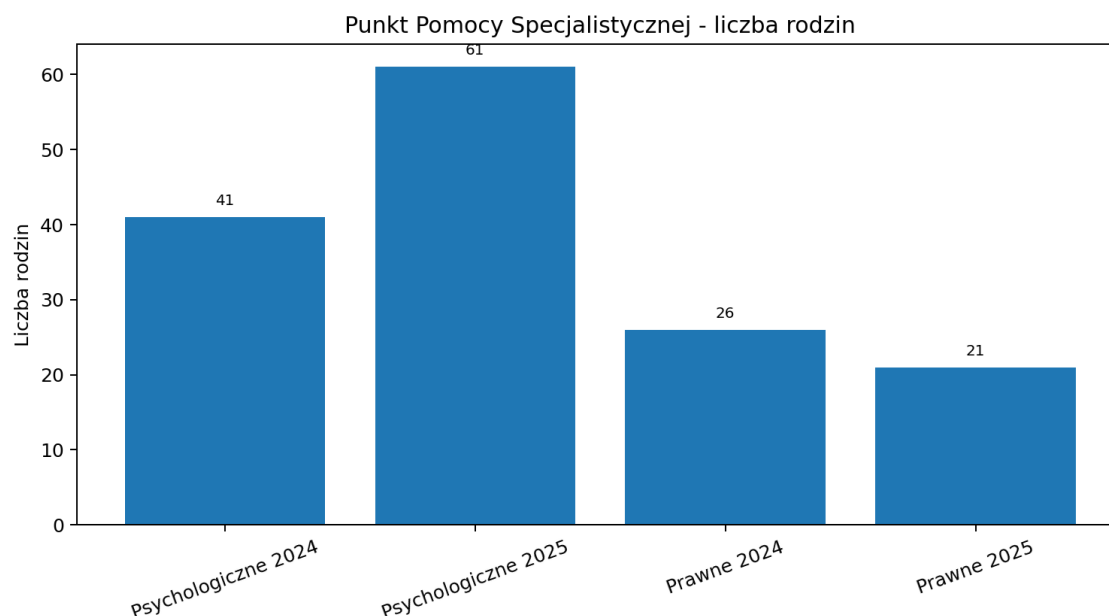
Zakres wsparcia w PPS dotyczy m.in. interdyscyplinarnego poradnictwa, konsultacji oraz wsparcia dla osób i rodzin w dotarciu do źródeł problemów i trudności w różnych sferach życia; poradnictwa specjalistycznego w sytuacjach kryzysu rodziny; wsparcia specjalistycznego w poznaniu przyczyn niepowodzeń jako profilaktyka uzależnień; udzielania wsparcia rodzicom/opiekunom w nabywaniu kompetencji wychowawczych; prowadzenia działalności

informacyjnej i edukacyjnej w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy domowej czy udzielania wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym.

Punkt Pomocy Specjalistycznej w Gminie Turawa		
Rodzaj wsparcia	Liczba rodzin	
	2024	2025
Poradnictwo psychologiczne	41 rodzin	61 rodzin
Konsultacje prawne	26 rodzin	21 rodzin

Tabela 3. Punkt Pomocy Specjalistycznej w 2025 roku (opracowanie własne)

W 2025 roku zrealizowano 96 godzin poradnictwa prawnego dla 26 rodzin oraz 646,5 godzin poradnictwa psychologicznego dla 61 rodzin. Usługi specjalistyczne zostały sfinansowane z budżetu Gminy Turawa w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Wykres 5. Punkt Pomocy Specjalistycznej - porównanie 2024/2025 (opracowanie własne)

REALIZACJA PROGRAMÓW PROFILAKTYCZNYCH, KORYGUJĄCYCH, SZKOLEŃ, WARSZTATÓW, PRELEKCJI DLA RODZICÓW/ OPIEKUNÓW ORAZ GRUP WSPARCIA I GRUP SAMOPOMOCOWYCH

Realizacja programów profilaktycznych i wspierających stanowi kluczowy element systemu wspierania rodziny. Działania te mają na celu m.in. zapobieganie kryzysom w rodzinie, wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów, przeciwdziałanie zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży czy integrację i aktywizację środowiska lokalnego.

W 2025 roku w Gminie Turawa zrealizowano rekomendowany program profilaktyczny pn. "Poruszające Bajki o emocjach", który zrealizowany został we wszystkich 8 placówkach przedszkolnych na terenie Gminy. Udział w programie wzięło 188 dzieci, 18 nauczycieli oraz

40 rodziców. Program składał się z 10 warsztatów realizowanych w okresie jednego roku szkolnego, w których dzieci uczyły się o emocjach podstawowych i złożonych. Każde zajęcia trwały 45-60 minut i były prowadzone przez dwóch trenerów. Dzieci uczestniczyły w interaktywnych bajkach, rozwijających ich umiejętności regulowania emocji oraz budowania relacji.

Dodatkowo w PSP w Turawie odbyło się profilaktyczne spotkanie dla rodziców pn. *"Rodzic strażnikiem bezpiecznych relacji"*. W PSP w Osowcu zorganizowano warsztaty profilaktyczne pn. *"Trening Umiejętności Społecznych"* dla klas 1-3, *"Agresja i przemoc"* dla klas 4-6 oraz *"Cyberprzemoc"* dla klas 7-8. W PSP w Ligocie Turawskiej odbyły się warsztaty profilaktyczne pn. *"Złość da Ci w kość"*, w których udział wzięło 70 uczniów.

W 2025 roku odbyła się druga edycja warsztatów profilaktycznych dla Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej pn. *„Świadomy Młody Druh”*, której celem była edukacja i integracja dzieci i młodzieży należącej do jednostki OSP. W ramach projektu młodzi druhowie brali udział w warsztatach poświęconych m.in. budowaniu asertywności, rozwijaniu umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, kształtowaniu zdrowych postaw i relacji.

UDZIELENIE ŚWIADCZEŃ Z POMOCY SPOŁECZNEJ, ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH, ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZEGO

Świadczenia z pomocy społecznej mają charakter uzupełniający i interwencyjny. Są adresowane do rodzin i osób, które nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć trudnej sytuacji życiowej (np. ubóstwo, bezrobocie, choroba, niepełnosprawność, przemoc). Pomoc społeczna nie ogranicza się do transferów finansowych – jej istotą jest wzmocnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny.

Świadczenia rodzinne mają charakter systemowy i prorodzinny. Ich celem jest częściowe pokrycie kosztów utrzymania i wychowania dzieci.

W 2025 roku wydano 110 decyzji przyznających świadczenia rodzinne.

Pomoc materialna jest udzielana także uczniom w celu umożliwienia pokonywania im barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej, a także wspierania edukacji uczniów zdolnych.

Stypendium socjalne dla uczniów o charakterze socjalnym to forma wsparcia materialnego dla dzieci i młodzieży z rodzin w trudnej sytuacji materialnej, oparte głównie na kryterium dochodowym (do 823 zł/os.). Wysokość tej kwoty wyliczana jest na podstawie ustawy o pomocy społecznej i wskazana jest w art. 90d ust. 7 ustawy o systemie oświaty. Świadczenie może być wypłacane na pokrycie wydatków edukacyjnych, np. podręczników, zajęć, w formie pieniężnej lub rzeczowej. Udzielanie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym stanowi zadanie własne gminy, na realizację którego gmina otrzymuje dofinansowanie z budżetu państwa. W 2025 roku w gminie Turawa z tej formy wsparcia skorzystało 10 uczniów na łączną kwotę 10 640,00zł.

WSPIERANIE AKTYWNYCH FORM WYPOCZYNKU ORAZ WSPÓLNEGO SPĘDZANIA CZASU Z RODZINĄ

Aktywne formy wypoczynku i wspólne spędzanie czasu mają istotne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania rodziny. Stanowią one przestrzeń do budowania i wzmacniania więzi rodzinnych, poprawy komunikacji między członkami rodziny, kształtowania pozytywnych wzorców spędzania czasu wolnego, a także wzmacniania zdrowia psychicznego i fizycznego. W kontekście wsparcia rodziny działania te pełnią rolę profilaktyczną i integracyjną.

W 2025 roku z inicjatywy Wójta Gminy Turawa oraz poszczególnych Sołectw w ramach funduszy sołeckich realizowane były liczne imprezy odgrywające pozytywną rolę w ożywieniu środowisk wiejskich. Zwracając uwagę na ogromną potrzebę podniesienia jakości życia mieszkańców Gminy oraz zwiększenia podmiotowości poszczególnych Sołectw, organizowano liczne wydarzenia integracyjne, edukacyjne i prozdrowotne dla dzieci i rodzin.

Organizowano imprezy plenerowe, pikniki rodzinne czy festyny, spośród których wymienić należy:

- rodzinne zawody wędkarskie o puchar Wójta Gminy Turawa,
- spotkania integracyjne dla mieszkańców poszczególnych Sołectw,
- dożynki wiejskie,
- turniej Sołectw „Aktywna wieś” - upowszechnianie sportu w środowisko wiejskim
- I Festiwal Jezior Turawskich, który trwał 3 dni - każdy dzień nad innym jeziorem, bogaty program wydarzenia skierowany był do dzieci i rodziców oraz dorosłych mieszkańców, obejmował m.in. turniej siatkówki plażowej, kino plenerowe, festyn rodzinny, warsztaty malarskie i wiele innych wydarzeń.
- półkolonia z programem profilaktycznym pn. *"Z Gminą Turawa nie ma nudy"*, które odbyły się w dniach 22 – 29.02.2024r. organizowane w Hali Sportowej w Turawie dla 100 dzieci i młodzieży mieszkańców Gminy Turawa;
- warsztaty plastyczne i edukacyjne;
- spotkania edukacyjne z funkcjonariuszami Policji;
- spotkania Mijołajkowe w Sołectwach;
- prelekcje i warsztaty edukacyjne organizowane w Nadleśnictwie w Turawie;
- odbyły się dwie gry terenowe dla rodzin z dziećmi nad Jeziorem Turawskim oraz Jeziorem Średnim, które spotkały się z ogromnym zainteresowaniem mieszkańców, co pokazuje, iż taka forma wspólnego spędzania wolnego czasu w sposób aktywny jest bardzo atrakcyjna;
- rodzinny rajd rowerowy nad Jeziorem Turawskim, w którym udział wzięło ponad 30 osób
- sprzątanie świata połączone z ogniskiem;
- Zawody Strażackie "II Opolski Wielobój";
- liczne kina plenerowe w różnych Sołectwach.

PRACA SOCJALNA I INTERWENCJA KRYZYSOWA

Praca socjalna oraz interwencja kryzysowa stanowią istotny element systemu wspierania rodziny. Działania te są ukierunkowane na diagnozę sytuacji rodzin, udzielanie wsparcia w przezwyciężaniu trudności życiowych oraz wzmacnianie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych. Praca socjalna obejmuje m.in. poradnictwo, motywowanie do podejmowania działań naprawczych oraz koordynację wsparcia instytucjonalnego. Interwencja kryzysowa podejmowana jest natomiast w sytuacjach nagłych zagrożeń, takich jak: przemoc w rodzinie, konflikty rodzinne czy kryzysy opiekuńcze, zapewniając rodzinom niezbędną pomoc i bezpieczeństwo, a także w sytuacjach powzięcia informacji ze środowiska np. o osobach w kryzysie bezdomności.

Realizacja tych działań przyczynia się do stabilizacji sytuacji rodzin oraz zapobiega eskalacji problemów i konieczności podejmowania działań o charakterze izolacyjnym wobec dzieci. 2025 roku pracą socjalną objętych zostało 381 rodzin (535 osób w rodzinach).

W kontekście procedury „Niebieskie Karty”, będącej element systemu wsparcia rodziny w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, działania podejmowane w jej ramach koncentrowały się na zapewnieniu bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy, udzieleniu wsparcia rodzinom oraz współpracy interdyscyplinarnej służb. Realizacja procedury przyczynia się również do ochrony dobra dzieci i zapobiegania eskalacji przemocy.

Procedura „Niebieskie Karty” w Gminie Turawa	Liczba osób	
	2024	2025
Liczba członków rodzin objętych procedurą NK	48	109
Liczba osób objętych działaniami prowadzonymi wobec osób doświadczających przemocy domowej	27	47
Liczba osób objętych procedurą "Niebieskie Karty" wskazanych jako sprawcy przemocy	21	36

Tabela 4. Procedura Niebieskie Karty w Gminie Turawa w 2025 roku (opracowanie własne)

PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO – JAKO SYSTEM OPIEKI NAD DZIECKIEM

Placówki Wsparcia Dziennego są jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. W pracy z dzieckiem, PWD współpracują z rodzicami, opiekunami, placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi i innymi instytucjami pomocowymi. Uczestnictwo dzieci w zajęciach jest nieodpłatne i dobrowolne, chyba że dziecko zostanie skierowane do placówki przez sąd. Przy zapewnieniu opieki nad dziećmi oraz przy wykonywaniu innych działań związanych z realizacją zadań, placówki mogą korzystać z pomocy wolontariuszy. Pod opieką jednego wychowawcy, w jednym czasie może przebywać nie więcej niż 15 dzieci.

Na terenie Gminy Turawa obecnie funkcjonują 2 placówki wsparcia dziennego – powstała w 2021 roku **Młodzieżowa B.A.Z.A. Turawa** (w Kotorzu Wielkim) oraz utworzona w 2025 roku **PWD OSADA** w Gminie Turawa (w Rzędowie). Obie placówki funkcjonuje w strukturach GOPS w Turawie.

Na utworzenie i funkcjonowanie PWD OSADA oraz remont pomieszczeń w PWD B.A.Z.A. Gmina Turawa uzyskała środki w ramach projektu partnerskiego „Blżej rodziny i dziecka – wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo – wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej – etap II”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w Ramach Funduszy Europejskich dla Opolskiego 2021-2027.

Do PWD B.A.Z.A. od początku działalności uczęszczało 82 dzieci i młodzieży, natomiast w nowopowstałej PWD OSADA od października 2025 w zajęciach wzięło udział 22 dzieci i młodzieży. W 2025 roku zajęcia w obu placówkach odbywały się od poniedziałku do piątku, co najmniej 4 godziny dziennie w czasie pozaszkolnym, również w okresie wakacji letnich oraz ferii zimowych. Zatrudnienie w nich specjaliści realizowali zajęcia opiekuńczo - wychowawcze, socjoterapeutyczne i animacyjne.

W 2025 r. zorganizowano także wyjścia i wycieczki dla wychowanków m.in. do:

- kina Helios na filmy „Akademia Pana Kleksa. Wynalazek Filipa Golarza” oraz „Jak wytresować smoka”;
- ZOO w Opolu;
- „Pixel XL” we Wrocławiu;
- Kręgielni „Szara Willa” w Opolu;
- zaprzyjaźnionej PWD Parasol w Opolu;
- wypraw nad Jezioro Duże w Turawie.

Na realizację działań PWD w 2025 roku w ramach zachowania trwałości projektu i spełnienia wymogu ustawowego jakim jest prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego wydatkowanie na prowadzenie PWD B.A.Z.A. 209 677,17zł. Funkcjonowanie PWD OSADA finansowane jest ze środków zewnętrznych (fundusze europejskie).

KURSY, SZKOLENIA, WARSZTATY, KONFERENCJE, ZESPOŁY DORADCZE ITP. DLA PRACOWNIKÓW INSTYTUCJI WSPIERAJĄCYCH RODZINĘ

Kadra realizująca zadania w ramach Programu brała udział w następujących szkoleniach/kursach/warsztatach i innych podnoszących kompetencje:

- Studium „Innowacyjne Usługi Społeczne na rzecz rodziny i dziecka” – 1 osoba
- Akademia Przedsiębiorczości i Innowacji Społecznych – 1 osoba
- Legalizacja pobytu i ochrona międzynarodowa – 1 osoba
- Opracowanie i realizacja indywidualnych planów usług społecznych - 1 osoba
- Organizacja społeczności lokalnej – 2 osoby
- Zorganizowano także szkolenie pn. "PSYCHOODPORNİ - ODPORNOŚĆ PSYCHICZNA"

w ramach, którego uczestnicy pozyskali wiedza na temat mechanizmów stresowych oraz emocjonalnych, a także narzędzia do opanowywania stresu i budowania odporności psychicznej.

WSPÓLFINANSOWANIE POBYTU DZIECKA W PIECZY ZASTĘPCZEJ

Przyczyną umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej są głównie: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, rażące zaniedbania rodziców względem dzieci, uzależnienia

i przemoc domowa. Wśród powodów, przez które małoletni wychowują się w środowisku zastępczym znajdują się także naturalne sieroctwo, a także destrukcyjne „rozwoły”.

Dzieci przebywające w pieczy zastępczej zarówno rodzinnej, jak i instytucjonalnej są czasowo lub na stałe pozbawione opieki rodziców. Niestety, tych drugich przypadków jest zdecydowanie więcej. Zbyt mało rodziców skutecznie walczy o swoje pociechy, odbierając im tym samym szczęśliwe dzieciństwo i zabierając tak ważne poczucie bezpieczeństwa. Z tego powodu potrzebni są kandydaci na zawodowe rodziny zastępcze. Takich rodzin jest wciąż za mało, co więcej ilość zawodowych rodzin zastępczych stale maleje. Rodzinna piecza zastępcza jest zdecydowanie lepsza dla dzieci ale też jest dużo bardziej ekonomiczna i nie generuje takich kosztów dla gmin.

Dzieci umieszczane są w pieczy zastępczej na podstawie postanowienia Sądu. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie obciąża gminę kosztami pobytu dzieci w pieczy zastępczej, i tak: w pierwszym roku pobytu 10% wydatków na opiekę i wychowanie; w drugim roku pobytu 30% wydatków na opiekę i wychowanie; w trzecim i kolejnych 50% wydatków na opiekę i wychowanie.

WSPÓŁFINANSOWANIE POBYTU DZIECKA W PIECZY ZASTĘPCZEJ		
	2025	
	Liczba dzieci	Wydatki Gminy
Dzieci przebywające w instytucjonalnej pieczy zastępczej	11	671 272,25
Dzieci przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej	12	30 386,11
w tym		
przebywające w spokrewnionej pieczy zastępczej	12	
Niespokrewnionej pieczy zastępczej	0	
Łącznie	23	701 658,36

Tabela 4. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej w 2025 roku (opracowanie własne)

W roku sprawozdawczym Gmina Turawa partycypowała w kosztach pobytu dzieci w pieczy zastępczej w wymiarze: 50% kosztu utrzymania za 13 dzieci, 30% kosztów pobytu za 3 dzieci 10% kosztów pobytu za 7 dzieci. W 2025 roku Gmina Turawa wydała łącznie 701 658,36 zł, z czego: za dzieci umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej 671 272,25 zł, za dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej 30 386,69 zł.

Wykres 6. Struktura wydatków na pieczę zastępczą w 2025 roku (opracowanie własne)

PROGRAMY I PROJEKTY ZEWNĘTRZNE Z OBSZARU WSPARCIA RODZINY REALIZOWANE PRZEZ GMINĘ TURAWA

Programy i projekty zewnętrzne z obszaru wsparcia rodziny stanowią istotne uzupełnienie działań własnych gminy. Umożliwiają pozyskanie dodatkowych środków finansowych, rozszerzenie oferty wsparcia oraz wdrażanie nowych form pomocy dostosowanych do potrzeb rodzin. Realizacja projektów przyczyniała się do podnoszenia jakości usług, wzmacniania kompetencji rodzin oraz zwiększenia skuteczności lokalnego systemu wsparcia.

Wśród działań realizowanych przez Gminę Turawa w 2025 roku wymienić należy:

- **Programy Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością oraz Opieka wytnieniowa**, które stanowią istotny element wsparcia rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnościami. Asystent osobisty wspiera osoby niepełnosprawne w codziennym funkcjonowaniu, ułatwiając im samodzielność i udział w życiu społecznym, co odciąża członków rodziny pełniących rolę opiekunów. Opieka wytnieniowa zapewnia czasową pomoc w opiece nad osobą zależną, umożliwiając rodzinie regenerację sił i zachowanie równowagi psychofizycznej. Realizacja tych działań przyczynia się do poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych, wsparcia opiekunów i wzmocnienia funkcji rodziny w codziennym życiu. W 2025 roku działaniami w ramach AOOD objęto 35 uczestników, natomiast z Opieką wytnieniową zarówno w formie całodobowej (9 os.), jak i dziennej (22 os.) objęto 31 osoby.
- **Program „Posilek w domu i w szkole”** stanowi formę wsparcia rodzin w zapewnieniu dzieciom i osobom potrzebującym odpowiedniego wyżywienia. Program obejmuje zarówno dożywianie dzieci w szkołach, jak i dostarczanie posiłków osobom dorosłym w ich miejscu zamieszkania. Realizacja programu przyczynia się do poprawy warunków życia rodzin, wsparcia rozwoju dzieci, przeciwdziałania niedożywieniu oraz redukcji trudności związanych z codziennym funkcjonowaniem gospodarstw domowych.
W ramach tego działania w 2025 roku w Gminie Turawa przyznano pomoc w postaci dożywiania dzieci w szkole lub przedszkolu dla 13 dzieci. Łącznie w 2025 roku udzielono 1139 świadczeń w postaci ciepłego posiłku –obiadu o wartości 5 523,00 zł. W 2025 roku przyznawano także świadczenia pieniężne na zakup posiłku lub żywności, których łączna kwota wyniosła 36 450,00 zł.
- Projekt **„Blżej rodziny i dziecka – wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńcze – wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej – etap II”**, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w Ramach Funduszy Europejskich dla Opolskiego 2021-2027 zwiększający dostęp do usług społecznych na terenie Gminy Turawa.
W ramach, projektu: rozszerzono ofertę **PWD B.A.Z.A.**, utworzono **PWD OSADA**, zatrudnieniowo dodatkowego asystenta rodziny oraz utworzono kompleksowe pracownie terapeutyczne – **pracownię logopedyczną, pracownię biofeedback oraz pracownię integracji sensorycznej.**
- Upowszechnianie **Karty Dużej Rodziny** oraz **Opolskiej Karty Rodziny i Seniora** poprzez informowanie mieszkańców o zasadach korzystania z kart, korzyściach wynikających z udziału w programach oraz promowanie oferty ulg i zniżek dostępnych u partnerów programu. Upowszechnienie kart przyczynia się do zmniejszenia obciążeń finansowych

rodzin, zwiększenia dostępu do usług z zakresu kultury, sportu i rekreacji oraz sprzyjało aktywizacji społecznej rodzin i seniorów. Realizacja tych działań wspierała integrację międzypokoleniową oraz poprawę jakości życia rodzin na terenie gminy. W 2025 roku złożono 23 wnioski o wydanie Kart Dużej Rodziny oraz 44 wnioski o wydanie Opolskiej Karty Rodziny i Seniora.

FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w 2025 roku, pobierało 6 rodzin. Świadczenia te przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, ale nie wyższej niż: 1 000,00 zł miesięcznie, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty: 1 209,00 zł. Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje osobie uprawnionej do alimentów od rodzica, na podstawie tytułu wykonawczego zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja prowadzona przez komornika okazała się bezskuteczna w okresie ostatnich dwóch miesięcy.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej, do ukończenia przez nią 18 roku życia, a w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności bezterminowo.

Postępowanie w sprawie funduszu alimentacyjnego nie sprowadza się do przyjęcia wniosku i wydania decyzji wierzycielowi, ale polega również na przeprowadzeniu postępowania wobec dłużników alimentacyjnych. Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela, należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej łącznie z ustawowymi odsetkami.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, podejmuje w związku z realizacją wypłaty świadczeń alimentacyjnych następujące działania:

- jako organ właściwy wierzyciela, wzywa dłużników alimentacyjnych mieszkających na terenie gminy do stawienia się w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego oraz odebrania od niego oświadczenia majątkowego; zobowiązuje dłużnika do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy; informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego;
- przekazuje powiatowemu urzędowi pracy informacje o utracie statusu dłużnika alimentacyjnego, lub ustaniu potrzeby aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego; wszczyna postępowania dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych; wydaje decyzje o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, oraz decyzje uchylające decyzję o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych; składa wnioski o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny; jako organ właściwy dłużnika, przekazuje komornikowi sądowemu informacje uzyskane z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji; jako organ właściwy

wierzyciela występuje z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego; przekazuje informacje dotyczące zobowiązań alimentacyjnych dłużników do biura informacji gospodarczej jeżeli zadłużenie powstało za okres dłuższy niż 6 miesięcy; w przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego, oraz podejmowania innych działań zgodnie z ustawą, Ośrodek składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 SI ustawy Kodeks Karny, oraz po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienie do kierowania pojazdami, kieruje wniosek do Starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

Na podstawie ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych przeprowadzono 4 wywiady alimentacyjne, złożono 6 zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa.

Od stycznia do grudnia 2025 roku wypłacono świadczenia z funduszu alimentacyjnego dla 6 rodzin na łączną kwotę: 59 285,46zł. Liczba osób uprawnionych, otrzymujących świadczenia z funduszu alimentacyjnego to 8 osób.

Kwoty zwrócone przez dłużników ogółem: 91 371,15zł. z tego:

- przekazane na dochody budżetu państwa: 77 202,58zł.,
- przekazane na dochody własne gminy wierzyciela: 14 168,58zł.,
- zaliczka alimentacyjna: 1 411,08zł. (z tego budżet państwa 705,54zł., środki własne 705,54zł).

Dłużnicy alimentacyjni w Gminie Turawa na dzień 31.12.2025 r. to 47 osób.

REALIZACJA DODATKÓW MIESZKANIOWYCH I ENERGETYCZNYCH

Dodatki mieszkaniowe to świadczenia mające na celu wsparcie osób i rodzin w zakresie dofinansowania do kosztów utrzymania ich miejsca zamieszkania. Przysługują tym osobom, które osiągają stosunkowo niskie dochody, a powierzchnia zajmowanego lokalu lub budynku nie przekracza określonych przez ustawodawcę wartości. Wpłata dodatków mieszkaniowych jest zadaniem własnym gminy. Warunkami do uzyskania dodatku mieszkaniowego są:

- posiadanie tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego bądź domku jednorodzinnego, a w przypadku braku tytułu prawnego posiadanie uprawnienia do otrzymania lokalu zamiennego albo socjalnego,
- ograniczenie powierzchni zajmowanego lokalu bądź domku jednorodzinnego do wielkości określonych w ustawie,
- średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego, w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego, nie przekracza 40% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu złożenia wniosku - w gospodarstwie jednoosobowym i 30% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu złożenia wniosku - w gospodarstwie wieloosobowym.

Dodatki mieszkaniowe przyznawane są na okres 6 miesięcy. Na dodatek mieszkaniowy wydatkowano w 2025 roku kwotę 14 890,27zł dla 6 rodzin.

REALIZACJA ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Zasiłek rodzinny to świadczenie mające na celu częściowe pokrycie kosztów wynikających z utrzymania dziecka. Otrzymuje się go do ukończenia przez dziecko 18 roku życia, ukończenia przez dziecko nauki w szkole (jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia), lub do 24 roku życia dziecka, jeśli kontynuuje naukę w szkole lub na uczelni wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym, bądź znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokość zasiłku wynosi miesięcznie:

- 95zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- 124zł na dziecko w wieku powyżej 5 lat do ukończenia 18 roku życia,
- 135zł na dziecko w wieku powyżej 18 lat do ukończenia 24 rok życia.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki:

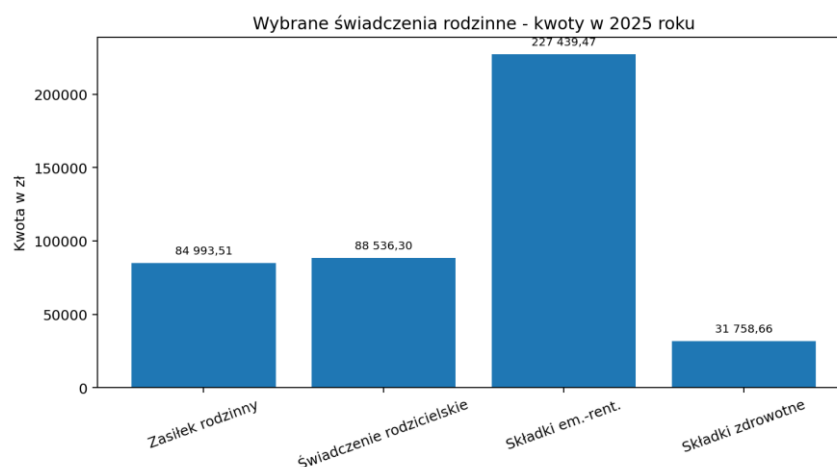
- dodatek z tytułu urodzenia dziecka w wysokości 1 000,00zł;
- dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w wysokości 400,00zł;
- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka, który wynosi 193,00zł., nie więcej jednak niż 386,00zł na wszystkie dzieci;
- dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, do 5 roku życia dziecka wynosi 90,00zł, zaś powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia 110,00zł;
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, który wynosi 95,00zł na trzecie i następne dzieci uprawnione do zasiłku;
- dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła – 113,00zł, zaś na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła – 69,00 zł;
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego w wysokości 100 zł.

Prawo do zasiłku przysługuje rodzicom lub opiekunom prawnym dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie uczącej się (jeśli jest osobą pełnoletnią, niepozostającą pod opieką rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony), jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00zł. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności kryterium dochodowe jest powiększone do kwoty 764,00zł. W przypadku, gdy dochód rodziny przekroczy wymagane kryterium dochodowe ustala się prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami zgodnie z art. 5 ust 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003r., tzw. „złotówkę za złotówkę”.

Świadczenia rodzinne, wypłacone w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Turawie w 2025 roku obrazuje tabela poniżej:

ŚWIADCZENIA RODZINNE	Liczba świadczeń	Kwota
Zasilek rodzinny wraz z dodatkami		
Zasilek rodzinny	760	84 993,51
Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	2	442,65
Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	13	4 833,69
Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	35	8 115,00
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	76	6 397,41
Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	46	4 365,53
Dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	138	12 066,32
Dodatek na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły	132	9 108,00
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka		
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	17	17 000,00
Świadczenie rodzicielskie		
Świadczenie rodzicielskie	95	88 536,30
Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe i zdrowotne		
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	231	227 439,47
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	12	2 047,44
Składki zdrowotne	106	31 758,66

Tabela 6. Świadczenia rodzinne w Gminie Turawa w 2025 roku (opracowanie własne)

Wykres 7. Wybrane świadczenia rodzinne - kwoty w 2025 roku (opracowanie własne)

Świadczenia opiekuńcze i zasiłek dla opiekuna

Wśród świadczeń opiekuńczych wyróżniamy:

- zasiłek pielęgnacyjny, który przysługuje: niepełnosprawnemu dziecku; osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności; osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia; osobie, która ukończyła 75 lat. Wysokość zasiłku wynosi 215,84zł miesięcznie.
- specjalny zasiłek opiekuńczy Od 1 stycznia 2024r. został uchylony art. 16a ustawy o świadczeniach rodzinnych regulujący zasady przysługiwania specjalnego zasiłku opiekuńczego. Oznacza to, że od tej daty specjalny zasiłek opiekuńczy nie będzie już przyznawany. Osoby, które były uprawnione do pobierania specjalnego zasiłku opiekuńczego do 31.12.2023r. będą mogły w dalszym ciągu pobierać specjalny zasiłek opiekuńczy zgodnie z dotychczasowymi przepisami, nie dłużej jednak niż do końca okresu, na który prawo zostało przyznane. Wysokość specjalnego zasiłku opiekuńczego wynosi 620,00 zł miesięcznie. Jest on przyznawany, jeśli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę, oraz rodziny osoby wymagającej opieki, w przeliczeniu na osobę nie przekracza 764,00zł.
- świadczenie pielęgnacyjne Od 1 stycznia 2024r. obowiązują nowe przepisy ustawy o świadczeniach rodzinnych regulujące warunki przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego, które wprowadziła ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym. Świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach mogą otrzymać osoby, które sprawują opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami w wieku do ukończenia 18. roku życia. Nie ulegają natomiast zmianie rodzaje orzeczeń o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, które są wymagane przy ubieganiu się o świadczenie pielęgnacyjne. W związku z tym, od 1 stycznia 2024 r., tak jak dotychczas, aby otrzymać świadczenie pielęgnacyjne wymagane jest, aby osoba wymagająca opieki legitymowała się ważnym orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. W 2025 roku wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosiła 3287,00 zł miesięcznie.

ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE	Liczba świadczeń	Kwota
Zasiłek pielęgnacyjny	1460	315 126,40
Świadczenie pielęgnacyjne	458	1 499 767,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	12	7 440,00

Tabela 7. Świadczenia opiekuńcze w Gminie Turawa w 2025 roku (opracowanie własne)

Realizacja Ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” określa uprawnienia kobiet w ciąży i rodzin do wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny.

Wsparcie jest realizowane przez:

- zapewnienie dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodziny oraz kobiety w ciąży;
- zapewnienie kobietom w ciąży dostępu do diagnostyki prenatalnej;
- zapewnienie odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla kobiety w okresie ciąży, porodu i połogu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych —na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

Wsparcie obejmuje także zapewnienie:

- dostępu do poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę;
- jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
- odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
- dostępu do usług koordynacyjno-opiekuńczo-rehabilitacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
- możliwości przeprowadzenia porodu w szpitalu III poziomu referencyjnego;
- innych świadczeń, w tym w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przysługuje **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000,00 zł**. Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Wniosek złożony po terminie pozostawia się bez rozpoznania. Jednorazowe świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Ponadto, podstawowym warunkiem jest posiadanie zaświadczenia lekarskiego, potwierdzającego ciężkie i nieodwracalne upośledzenia albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu dziecka, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Zaświadczenie takie powinno być wystawione przez lekarza, z którym Narodowy Fundusz Zdrowia zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej albo lekarza, który jest zatrudniony lub wykonuje zawód w przychodni, z którą NFZ zawarł

umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej. Obowiązujące przepisy nie przewidują sformalizowanego wzoru takiego zaświadczenia. W 2025 roku, wypłacono 3 świadczenie „Za życiem”.

Czyste powietrze

Program „Czyste powietrze” to pierwszy ogólnopolski program dopłat do wymiany starych pieców oraz docieplenia domów jednorodzinnych. Celem programu jest walka ze smogiem. Realizowany jest przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W jego ramach można przeprowadzić termomodernizację budynków. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001r., Prawo ochrony środowiska gminy ma obowiązek wydawania **zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego** dla potrzeb uczestnictwa w programie „Czyste powietrze”. Do ustalenia wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu, stosuje się przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Zaświadczenia wydawane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie po uprzednim złożeniu wniosku. W 2025r. wydano 17 zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie Czyste Powietrze.

Obywatele Ukrainy

Wsparcie finansowe przybyłych do Polski osób narodowości ukraińskiej (uciekających przed działaniami wojennymi), to element Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r., poz. 167). Przyjęty 12 marca dokument reguluje m.in. kwestie związane z legalnością pobytu naszych wschodnich sąsiadów w Polsce, a także określa formy wsparcia tych osób. Jednym z jej elementów jest jednorazowe świadczenie w wysokości 300 zł. obywatelowi Ukrainy, który został wpisany do rejestru PESEL. W 2025 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie, nie wypłacił żadnego **jednorazowego świadczenia pieniężne** w wysokości 300,00zł ze względu na brak złożonych wniosków.

Przyznano następujące świadczenia rodzinne dla Obywateli Ukrainy: **zasilek pielęgnacyjny** dla 1 osoby, wypłacany przez 12 miesięcy w roku 2025 na łączną kwotę 2 590,08zł.

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy domowej w gminie Turawa

Uchwałą nr LIV/408/2023 RADY GMINY TURAWA z dnia 24 sierpnia 2023r. został przyjęty Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Turawa na lata 2023-2025, którego głównym celem jest zwiększenie skuteczności działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali zjawiska przemocy w Gminie Turawa.

Uchwałą nr LIV/408/2023 RADY GMINY TURAWA z dnia 24 sierpnia 2023r. został przyjęty Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Turawa na lata 2023-2025, którego głównym celem było *zwiększenie skuteczności działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali zjawiska przemocy w Gminie Turawa.*

Cel główny był realizowany przez cele szczegółowe:

- wdrażanie i zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- zwiększenie skuteczności i dostępności ochrony oraz stworzenie systemu wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową;
- zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową;
- zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

DZIAŁANIA REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU

Na terenie Gminy Turawa funkcjonują podmioty, które prowadzą działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy domowej takie jak: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Turawa, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie, Punkt Pomocy Specjalistycznej oraz Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Obszar działań wymienionych instytucji obejmuje w szczególności: **poradnictwo psychologiczne i prawne dla mieszkańców Gminy, działania w ramach procedury Niebieskie Karty, udzielanie wsparcia finansowego, przygotowywanie i realizację społecznych kampanii edukacyjnych, informowanie na temat dostępnych usług pomocowych, edukację dotyczącą zjawiska przemocy oraz wiele innych.**

Bezpośrednią pomocą potrzebującym, w tym również rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy domowej zajmują się pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turawie. Pracownicy socjalni, asystenci rodziny na bieżąco monitorują funkcjonowanie rodzin w środowisku domowym jak i poza nim, działając także w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej/ GOPS udostępnia m.in. materiały o charakterze informacyjno – edukacyjnym (broszury, plakaty) w celu ułatwienia dostępu do podstawowych informacji dotyczących zjawiska przemocy domowej oraz z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Ze zjawiskiem przemocy w swojej codziennej pracy stykają się również funkcjonariusze policji, pracownicy placówek oświatowych, a także pracownicy placówek ochrony zdrowia. Zadaniami funkcjonariuszy policji są w szczególności: realizacja procedury „Niebieskie Karty”, podejmowanie interwencji, monitorowanie sytuacji rodziny dotkniętej problemem przemocy, udzielanie informacji na temat możliwych form pomocy, zatrzymanie sprawcy przemocy jeżeli stwarza zagrożenie dla ludzkiego życia lub zdrowia, odizolowania sprawcy przemocy, prowadzenie postępowania przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia

lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa, zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa, podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy oraz zabezpieczenie dzieci w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia.

W obszarze działań pracowników placówek oświatowych znajdują się: realizacja programów w zakresie profilaktyki i prewencji przemocy, udział w społecznych kampaniach edukacyjnych, realizacja procedury „Niebieskie Karty”, obserwacja symptomów przemocy i reagowanie na nie w sposób efektywny przy zachowaniu obowiązujących w placówkach Standardów Ochrony Małoletnich, wspieranie i współpraca z rodzinami dzieci.

Placówki ochrony zdrowia prowadzą diagnostykę, udzielają pełnej informacji o możliwościach pomocy i wsparcia, prowadzą terapię, a także realizują procedurę „Niebieskie Karty”.

PRACA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO

W celu wypracowania sprawnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz pomocy osobom i rodzinom doznającym przemocy domowej na terenie Gminy Turawa został powołany (Zarządzeniem Wójta Gminy Turawa nr OR.0050.111.2023) **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Turawa** (zwany dalej Zespołem). Głównym zadaniem Zespołu jest podjęcie czynności mających na celu poprawę sytuacji w rodzinach dotkniętych przemocą.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w skład zespołu interdyscyplinarnego. Obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Turawa, zostali powołani w skład Zespołu na podstawie aktów prawnych oraz porozumień zawartych pomiędzy Gminą Turawa reprezentowaną przez Wójta Gminy Turawa a instytucjami lub podmiotami (w tym m.in. Komendą Miejską Policji w Opolu, Przychodnią Lekarską w Turawie, Caritas Diecezji Opolskiej, publicznymi szkołami funkcjonującymi na terenie Gminy czy wskazanymi przez Prezesa Sądu Rejonowego w Opolu, kuratorami I i II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej wykonującymi orzeczenia w sprawach rodzinnych i nieletnich oraz orzeczenia w sprawach karnych). Każdorazowa zmiana przedstawiciela ww. instytucji potwierdzana jest wydanym Zarządzeniem Wójta Gminy Turawa.

Zgodnie z art. 9b ustawy z dnia 19 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;

- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- monitorowanie procedury "Niebieskie Karty";
- przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a;
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art.66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń.

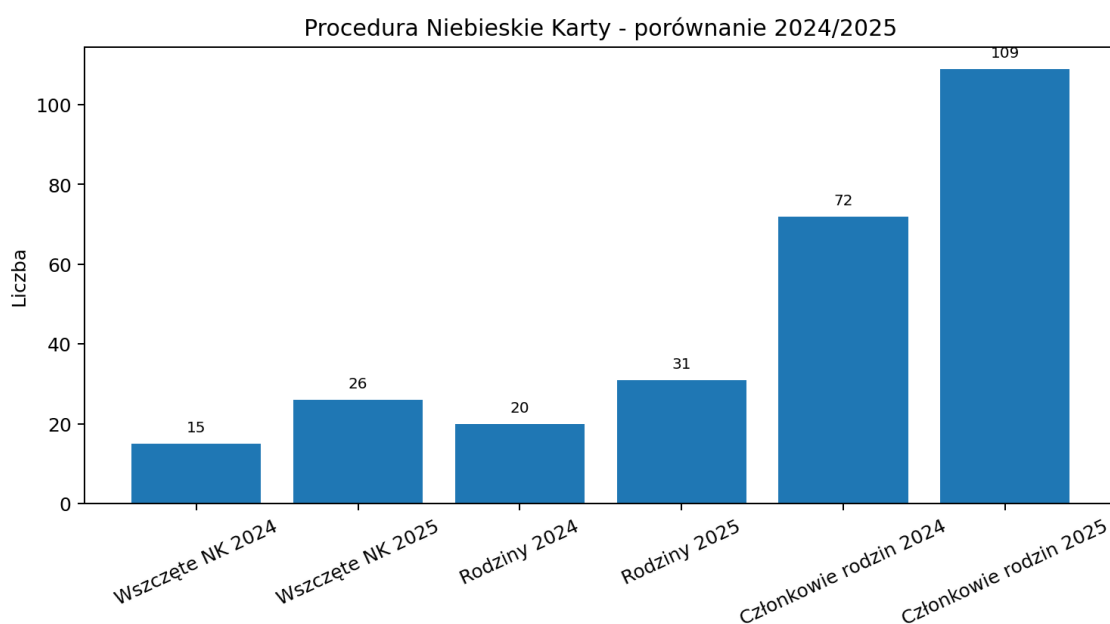
Zgodnie z art. 9a ust 7 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w 2025 roku odbyło się 7 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Turawa (jedno posiedzenie raz na dwa miesiące). Posiedzenia ZI odbyły się w terminach: 27.02.2025r., 29.04.2025r., 26.06.2025.; 21.08.2025r., 30.09.2025r., 28.10.2025r.; 16.12.2025r.

W ramach posiedzeń w 2025 roku omówiono m.in.:

- sprawozdanie z przebiegu pracy Zespołu Interdyscyplinarnego za 2024r. oraz planowano bieżącą pracę ZI;
- podejmowane przez ZI działania pomocowe;
- dane statystyczne z realizacji procedur NK;
- podejmowane przez przedstawicieli instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego działania edukacyjne, profilaktyczne i zaradcze mające na celu przeciwdziałanie zjawisku przemocy;
- sytuację rodzin zamieszkujących Gminę Turawa, w których prowadzona była procedura Niebieskiej Karty i zachodziło lub dalszym ciągu zachodzi podejrzenie występowania przemocy domowej;
- zagrożenia płynące z ogólnodostępnego korzystania przez dzieci z Internetu, przedstawiano uwagi i spostrzeżenia dotyczące zapobiegania tego typu zagrożeniom, a także omówiono konieczność powszechnej edukacji rodziców pod kątem tych zagrożeń;
- podkreślano ważność reakcji służb pomocowych w sprawach związanych z przemocą oraz konieczność edukacji w tym zakresie;
- wyniki przeprowadzonych kontroli kompleksowej przeprowadzonej przez Opolski Urząd Wojewódzki oraz kontroli doraźnej ze skargi osoby wobec, której realizowana była procedura Niebieskiej Karty.

Procedura „Niebieskie Karty”

W przypadku powzięcia informacji o podejrzeniu stosowania przemocy domowej i zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” - wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”. W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy domowej, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Turawa powoływał i zwoływał grupy diagnostyczno – pomocowe składające się ze specjalistów o różnych kompetencjach zgodnie z art. 9a pkt. 11-12 ww. ustawy.

Wykres 8. Procedura „Niebieskie Karty” - porównanie 2024/2025 (opracowanie własne)

Prace w ramach grup diagnostyczno - pomocowych prowadzone były w zależności od problemów występujących w indywidualnych przypadkach lub wynikających z potrzeb zgłaszanych ZI. W 2025 roku funkcjonowało 36 grup diagnostyczno-pomocowych.

W 2025 roku do Przewodniczącego Zespołu wpłynęło 26 Formularzy „Niebieska Karta -A”. Z tego 7 procedur „Niebieskie Karty” były prowadzone równolegle przez 2 Zespoły Interdyscyplinarne z uwagi na miejsce zamieszkania osoby doznającej i stosującej przemoc. Ponadto, w 2025 roku kontynuowano 5 procedur wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy. W roku sprawozdawczym zakończono 22 procedur „Niebieskie Karty”.

Z ilości osób objętych procedurami NK jednoznacznie wynika, że zjawisko przemocy w Gminie Turawa ma niestety tendencję wzrostową w stosunku do 2024 roku.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego biorą udział m.in. w szkoleniach, konferencjach i webinarach online, mających na celu poszerzenie wiedzy w zakresie przeciwdziałania

przemocy domowej, podejmowania współpracy pomiędzy instytucjami pomocowymi oraz sposobu pracy z osobami zarówno doznającymi przemocy jak i stosującymi przemoc domową.

PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”	2024	2025
Liczba wszczętych procedur NK	<u>15</u>	<u>26</u>
w tym procedura wszczęta przez		
GOPS	3	5
Policję	9	16
Oświatę	3	4
Ochrona Zdrowia	0	1
Liczba rodzin, w których prowadzono procedury „Niebieskie karty”	<u>20</u>	<u>31</u>
Liczba osób objętych poradnictwem, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową (art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy)	<u>46 osoby</u>	<u>83 osoby</u>
Liczba członków rodziny w których prowadzone było postępowanie „Niebieskie Karty”	72 osoby	109 osoby
Liczba osób, doświadczających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieskie Karty"	<u>56 osób</u>	<u>43 osób</u>
Liczba osób objętych procedurą "Niebieskie Karty" wskazanych jako sprawcy przemocy	<u>21 osób</u>	<u>36 osób</u>

Tabela 8. Procedura Niebieskie Karty w Gminie Turawa w 2024 i 2025 roku (opracowanie własne)

W 2025 roku w każdej rodzinie objętej procedurą Niebieskie Karty dokonano diagnozy zjawiska przemocy przez powołane grupy diagnostyczno-pomocowej zajmującej się zbieraniem informacji, oceną realnego zagrożenia, weryfikacją zeznań, informowaniem o możliwościach skorzystania z różnych form pomocy: psychologicznej, prawnej, socjalnej, medycznej itp. Dla każdej osoby dotkniętej przemocą domową w ramach procedury Niebieskie Karty opracowany został Indywidualny plan pomocy. Sytuacja rodzin dotkniętych przemocą na bieżąco była monitorowana przez pracowników socjalnych bądź asystenta rodziny oraz Policję, kuratora, a sytuacja małoletnich dzieci przez pracowników oświaty.

W ramach procedury Niebieskie Karty na bieżąco prowadzone były działania mające zapobiegać występowaniu przemocy domowej przez instytucję:

- **Policja** - działania podejmowane przez funkcjonariuszy policji polegały na systematycznych wizytach sprawdzających stan bezpieczeństwa rodziny w jej miejscu zamieszkania, informowaniu rodzin o prawach i możliwościach uzyskania pomocy, przeprowadzaniu rozmów prewencyjnych z osobami wskazanymi jako osoby stosujące przemoc i informowaniu o konsekwencjach niewłaściwych zachowań.
- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie** - pracownicy GOPS pozostawali w systematycznym kontakcie z osobami, doznającymi przemocy. Podejmowane przez nich działania miały na celu monitorowanie sytuacji rodzin. Pracownicy Gminnego Ośrodka

Pomocy Społecznej w Turawie prowadzili również rozmowy motywujące z osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy. Osoby objęte procedurą Niebieskie Karty mobilizowane były do kontaktu z psychologiem i/lub prawnikiem, a także do udziału w grupach wsparcia czy w programach korekcyjno - edukacyjnych.

Ponadto, pracownicy kierowali zawiadomienia do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 par. 1 kk, wnioski o wydanie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego przez rodzinę lokalu mieszkaniowego/domu, zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego przez rodzinę lokalu, zakazu zbliżania się do osób doświadczających przemocy domowej oraz wnioski o stwierdzenie podstaw do przyjęcia do szpitala psychiatrycznego bez zgody dotyczące osób z zaburzeniami psychicznymi.

- **Placówki oświatowe** - działania przedstawicieli szkół i przedszkoli koncentrowały się na pomocy dzieciom, w zakresie psychologiczno-pedagogicznym w formie m.in. porad, konsultacji. Obserwacji pod kątem niepokojących zachowań ucznia. Prowadzona była również współpraca z rodzicami. Ponadto w razie konieczności kierowane były wnioski do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny czy zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa dot. znęcania się nad dzieckiem.
- **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Turawie** - w ramach procedury Niebieskiej Karty członkowie Komisji powołani do grup diagnostyczno-pomocowych, diagnozowali sytuację rodzin dotkniętych przemocą domową związaną z nadużywaniem alkoholu. Ponadto Członkowie uczestniczyli w posiedzeniach grup, współpracowali z innymi instytucjami, prowadzili rozmowy motywujące ze sprawcami przemocy oraz podejmowali działania zmierzające do skierowania ich na leczenie odwykowe. Udzielali także informacji i wsparcia osobom doznającym przemocy, współtworzyli i monitorowali realizację planów pomocy oraz dokumentowali podejmowane czynności w ramach procedury. W 2025 r. Członkowie Komisji zostali powołani do 13 grup diagnostyczno -pomocowych w ramach procedur NK w rodzinach dotkniętych problemem przemocy. Komisja w 2025 r. prowadziła postępowania wobec 12 członków z tych rodzin.
- **Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej** - kuratorzy nadzorowali zachowanie i sposób funkcjonowania osoby skazanej za znęcanie się nad rodziną, przeprowadzając rozmowy prewencyjne, kontrolując przestrzeganie przez skazanego zaleceń sądu dotyczących np. powstrzymywania się od spożywania alkoholu. Dodatkowo sprawdzany był stan bezpieczeństwa domowników. W przypadku ograniczenia władzy rodzicielskiej nadzór dotyczy kontroli nad sposobem wykonywania władzy rodzicielskiej.

W związku z interdyscyplinarnym charakterem pracy z rodziną doświadczającą przemocy, kluczową kwestią jest koordynacja działań różnych podmiotów zaangażowanych w realizację uzgodnionego planu działania. Działalność Zespołu opiera się na pracy wielu osób, podkreślić jednak należy, iż interdyscyplinarne współdziałanie przedstawicieli służb pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, daje możliwość głębszego wniknięcia i rozpoznania środowiska rodzinnego oraz pozwala na trafniejsze postawienie diagnozy sytuacji, w jakiej rodzina się znajduje.

Instytucje i podmioty starają się maksymalnie wspierać rodziny w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych w jakich się znalazły, co w efekcie przyczynia się do ograniczenia skali zjawiska przemocy w rodzinach zamieszkałych na terenie Gminy Turawa.

Usługi Społeczne Realizowane W Ramach Pozyskanych Środków Unijnych

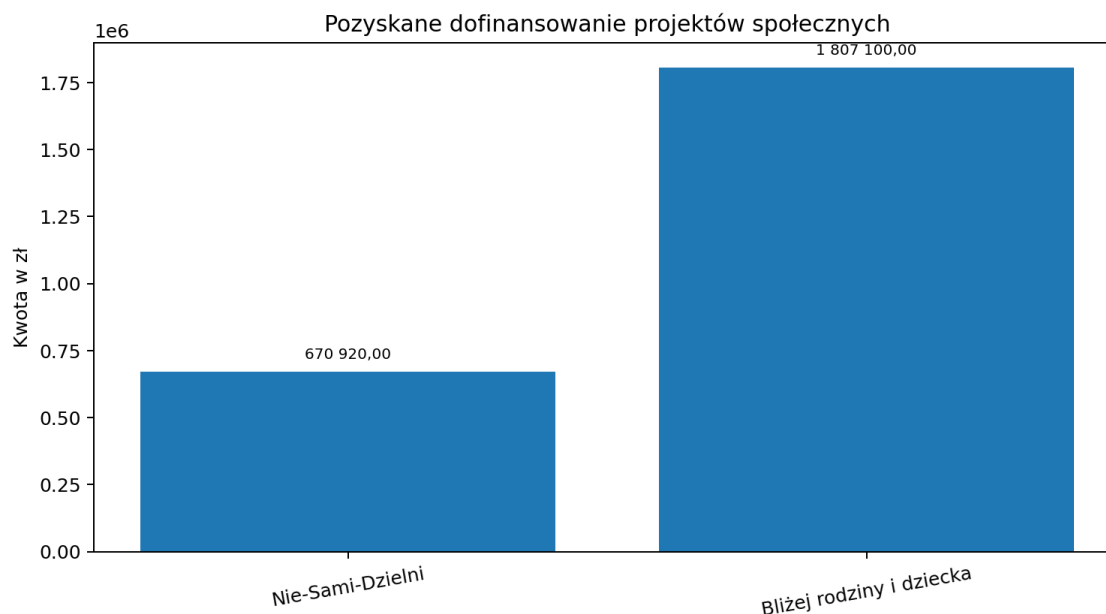
„NIE-SAMI-DZIELNI – ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH ORAZ WSPIERAJĄCYCH OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE – III EDYCJA”

W 2025 roku Gmina Turawa jako partner projektu kontynuowała działania w ramach projektu pn. „Nie-Sami- Dzielni – rozwój usług społecznych oraz wspierających osoby niesamodzielne – III edycja” finansowanego z Funduszy Europejskich w ramach Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027. Liderem projektu jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu.

W ramach projektu realizowane były **usługi transportowe door – to – door** dla mieszkańcy Gminy Turawa, którzy mają trudności w samodzielnym przemieszczaniu się np. ze względu na ograniczoną mobilność (w tym osoby poruszające się na wózku dla osób z niepełnosprawnościami, o kulach, niewidome, słabowidzące i inne osoby, które posiadają ograniczenia w mobilności). Usługa door-to-door w Gminie świadczona jest nieprzerwanie od 2021 roku.

Działania w ramach projektu obejmują także usługę wspierającą w postaci 3 Marszałkowskich Kurierów Społecznych. W 2025 z usług MKS skorzystały 72 osoby. Kwota dofinansowania projektu dla Gminy wynosi łącznie 670 920,00zł.

Wykres 7. Pozyskane dofinansowanie projektów społecznych (opracowanie własne).

„BLIŻEJ RODZINY I DZIECKA – WSPARCIE RODZIN PRZEŻYWAJĄCYCH PROBLEMY OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZE ORAZ WSPARCIE PIELĘGNI ZASTĘPCZEJ – ETAP II”

W 2025r. Gmina Turawa jako partner projektu realizowała działania w ramach projektu pn. „Bliżej rodziny i dziecka - wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo - wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej – II etap” finansowanego z Funduszy Europejskich w ramach Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027. Liderem projektu jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu.

Głównym celem projektu jest zwiększenie dostępu do usług społecznych świadczonych w województwie opolskim na rzecz rodzin przeżywających problemy opiekuńczo - wychowawcze oraz pieczy zastępczej.

W ramach wcześniejszej edycji projektu w Gminie Turawa została utworzona **Placówka Wsparcia Dziennego B.A.Z.A. TURAWA** dla dzieci i młodzieży z Gminy Turawa. PWD funkcjonuje w strukturach GOPS w Turawie w oparciu o przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Od początku funkcjonowania tego miejsca, z usług placówki skorzystało łącznie 82 dzieci i młodzieży. Siedzibą placówki od 2022 roku jest lokal mieszczący się w Kotorzu Wielkim, ul. Opolska 15.

\

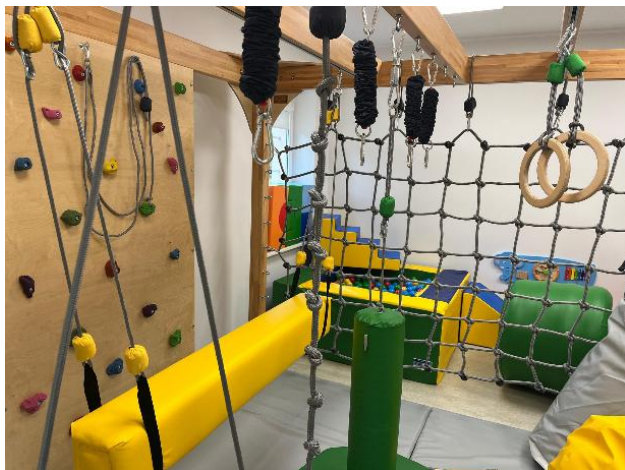

W ramach pozyskanych środków w obecnej edycji w 2025 roku utworzono nową **Placówkę Wsparcia Dziennego OSADA w Rzędowie**, do której uczęszcza 22 dzieci i młodzieży. PWD funkcjonuje w strukturach GOPS w Turawie w oparciu o przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Siedzibą placówki jest lokal mieszczący się Rzędowie, ul. Opolska 3.

W ramach pozyskanych środków powstały także 3 kompleksowe pracownie terapeutyczne dla mieszkańców Gminy Turawa:

- **pracownia logopedyczna**
- **pracownia biofeedback**
- **pracownia integracji sensorycznej**

Kwota dofinansowania dla projektu dla Gminy Turawa wynosi łącznie 1 807 100,00 zł.

Pracownie terapeutyczne w Gminie Turawa

PRACOWNIA LOGOPEDYCZNA	
	• POMÓC W PRAWIDŁOWYM ROZWOJU MOWY
	• ĆWICZENIA DOSTOSOWANE DO WIEKU I POTRZEB
	• NAUKA POPRZECZ ZABAWĘ
PRACOWNIA EEG BIOFEEDBACK	
	• ĆWICZENIE KONCENTRACJI I UWAGI
	• REDUKCJA STRESU, WYCISZENIE EMOCJI I WSPARCIE EMOCJONALNE
	• NOWOCZESNE POMIARY EEG
	• INDYWIDUALNE PODEJŚCIE
PRACOWNIA INTEGRACJI SENSORCZNEJ	
	• ĆWICZENIA POPRAWIAJĄCE ODBIÓR BODŹCÓW
	• ZABAWA ROZWIJAJĄCA KOORDYNACJĘ I RÓWNOWAGĘ
	• INDYWIDUALNE PODEJŚCIE

ZAPISY NA ZAJĘCIA TERAPEUTYCZNE ZA POŚREDNICTWEM GOPS TURAWA

Podsumowanie

Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turawie w 2025 roku obejmowała szeroki zakres zadań ustawowych, programowych i projektowych. Podejmowane działania miały charakter zarówno pomocowy, jak i profilaktyczny, a ich celem było zapewnienie mieszkańcom dostępu do adekwatnych form wsparcia, wzmacnianie rodzin oraz rozwijanie usług społecznych na poziomie lokalnym. Na szczególne podkreślenie zasługuje rozwój placówek wsparcia dziennego, realizacja projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych, dostępność poradnictwa specjalistycznego oraz systematyczna współpraca międzyinstytucjonalna. W ujęciu całościowym działania realizowane przez GOPS w Turawie wpisują się w nowoczesny model lokalnej polityki społecznej, oparty na dostępności usług, profilaktyce, aktywizacji i współpracy na rzecz mieszkańców gminy.

14.OŚWIATA W GMINIE TURAWA

Oświata Gminy Turawa w 2025 roku

Gmina Turawa w 2025 r. była organem prowadzącym dla czterech Publicznych Przedszkoli, czterech Publicznych Szkół Podstawowych (w tym dwóch z oddziałami przedszkolnymi) oraz dla Zespołu Szkolno – Przedszkolnego:

1. Publiczne Przedszkole w Zawadzie
2. Publiczne Przedszkole w Kotorzu Małym
3. Publiczne Przedszkole w Turawie
4. Publiczne Przedszkole w Węgrach
5. Publiczna Szkoła Podstawowa w Ligocie Turawskiej (z oddziałami przedszkolnymi)
6. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Osowcu (z oddziałami przedszkolnymi)
7. Publiczna Szkoła Podstawowa w Turawie
8. Publiczna Szkoła Podstawowa w Zawadzie
9. Zespół Szkolno – Przedszkolny w Bierdzanach.

W 2025 r. na terenie Gminy Turawa funkcjonowała jedna placówka niepubliczna – Społeczna Szkoła Podstawowa w Węgrach (dla klas I – VIII).

Dożywianie uczniów

We wszystkich szkołach, przedszkolach i oddziałach przedszkolnych Gmina Turawa zapewnia wyżywienie. Rodzice pokrywają jedynie koszt produktów. Koszt wyżywienia w szkole (obiad) wynosi 5,50 zł, a w przedszkolach 11,00 zł za 4 posiłki. Kuchnia szkoły w Turawie przygotowuje posiłki dla uczniów szkoły w Osowcu, kuchnia przedszkola w Zawadzie – dla uczniów szkoły w Zawadzie, Przedszkole w Węgrach – dla dzieci oddziałów

przedszkolnych w Osowcu, a kuchnia w Bierdzanach – dla uczniów w Ligocie Turawskiej i dzieci z oddziałów przedszkolnych.

Dowóz uczniów

Gmina Turawa zapewnia bezpłatny dowóz uczniów do szkół podstawowych w Turawie, Osowcu, Zawadzie, Bierdzanach i Ligocie Turawskiej. Organizuje również dowóz dla uczniów z niepełnosprawnościami do placówek w m.in. Opolu, Ozimku i Kup. Zapewnia również opiekę w trakcie dowozu. Rodzice dowożący dzieci niepełnosprawne własnym transportem otrzymują zwrot kosztów dowozu.

Stypendium Wójta Gminy Turawa

Po zakończeniu roku szkolnego 2024/2025 ogółem 73 uczniów otrzymało stypendia Wójta Gminy Turawa za wyniki w nauce, osiągnięcia sportowe i artystyczne na łączną kwotę 43.500,00 zł.

Otrzymanie stypendium warunkowane jest spełnieniem przez uczniów co najmniej jedno z poniższych warunków:

- *uzyskanie najwyższego w gminie wyniku na egzaminie klas VIII;*
- *uzyskanie w wyniku klasyfikacji rocznej średnią ocen – co najmniej:*
klasy IV-VI - 5,50
klasy VII-VIII - 5,30;
- *uzyskanie tytułu laureata lub finalisty olimpiad/konkursów przedmiotowych z przedmiotu wynikającego z podstawy programowej, zwycięzcy zawodów/olimpiad sportowych lub laureata konkursów artystycznych na szczeblu:*
powiatowym – I miejsce,
wojewódzkim – I-III miejsce,
ogólnopolskim – I – X miejsce,
międzynarodowym.

Liczba uczniów, którzy otrzymali stypendium Wójta Gminy Turawa z poszczególnych szkół:

- PSP Turawa: 31,
- PSP Zawada: 13,
- PSP Osowiec: 9,
- PSP Ligota Turawska: 5,
- ZSP Bierdzany: 1,
- SSP w Węgrach: 14

Podstawowe dane o placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Turawa w 2025 r. dotyczące roku szkolnego 2025/26 – stan na dzień 30 września 2025 r.

Jednostka	Liczba oddziałów	Liczba uczniów/ wychowanków	Liczba zatrudnionych nauczycieli / liczba etatów	Liczba zatrudnionych pracowników administracji i obsługi / liczba etatów
Szkoła Podstawowa w Ligocie Turawskiej	10 w tym 2 – oddział przedszkolny	172 w tym 39 – oddział przedszkolny	22 osoby / 17,74 etatu	7 osób / 6,3 etatu
Szkoła Podstawowa w Osowcu	10 w tym 2 – oddział przedszkolny	139 w tym 46 – oddział przedszkolny	25 osób / 21,17 etatu	7 osób / 6,5 etatu
Szkoła Podstawowa w Turawie	10	204	29 osób / 23,22 etatu	7 osób / 6,75 etatu
Szkoła Podstawowa w Zawadzie	8	143	21 osób / 18 etatów	4 osoby / 3 etaty
Zespół Szkolno Przedszkolny w Bierdzanach	7 w tym 2 – przedszkole	88 w tym 50 – przedszkole	18 osób / 13,52 etatu	9 osób / 8 etatów
Publiczne Przedszkole w Kotorzu Małym	2	45	7 osób / 4,32 etatu	4 osoby / 3,5 etatu
Publiczne Przedszkole w Turawie	2	50	7 osób / 4,96 etatu	6 osób / 5 etatów
Publiczne Przedszkole w Węgrach	2	41	11 osób / 5,84 etatu	7 osób / 5,75 etatu

Publiczne Przedszkole w Zawadzie	2	43	8 osób / 4,14 etatu	6 osób / 5,5 etatu
--	---	----	------------------------	-----------------------

Szczegółowe informacje zawarte są w Raporcie o stanie realizacji zadań oświatowych, który w terminie do dnia 31 października każdego roku przedstawiany jest Radzie Gminy.

W tym miejscu wskazać jedynie trzeba, że liczba zatrudnionych pracowników, czy też liczba etatów uzależniona jest nie tylko od rozmiarów szkoły, liczby oddziałów itp., ale również powiązana jest ściśle z pomocą psychologiczno – pedagogiczną oraz treścią i zaleceniami zawartymi w orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego czy organizacją wczesnego wspomagania rozwoju dzieci – w przypadku dzieci uczęszczających do przedszkoli.

Wydatki na oświatę.

Wydatki na oświatę to znacząca część budżetu niemal każdej jednostki samorządu terytorialnego. Źródła ich pochodzenia to subwencja oświatowa, dotacje i środki własne gminy.

Realizacja zadań oświatowych przez Gminę polega w znacznej mierze na zabezpieczeniu środków na poziomie niezbędnym do właściwego i prawidłowego utrzymania placówek oświatowych, w tym na wynagrodzenia nauczycieli, pracowników administracji i obsługi oraz realizację zadań pozaszkolnych: prowadzenie świetlic, stołówek szkolnych, dowóz dzieci niepełnosprawnych, a także eksploatację budynków, w których prowadzone są działania statutowe.

W roku 2025 Gmina Turawa otrzymała:

- 1) kwotę potrzeb oświatowych w wysokości: 20 565 346,00 zł.
- 2) środki z tytułu wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy w wysokości: 222 744,00 zł.
- 3) dotację podręcznikową w wysokości: 82 558,30 zł.

W roku 2025 Gmina Turawa poniosła na oświatę następujące wydatki:

PLAN	27 978 58,38	WYKONANIE	25 805 888,38	tj. 92,23%
-------------	---------------------	------------------	----------------------	-------------------

W rozdziale Szkoły Podstawowe wydatkowano kwotę	13 263 577,38	tj. 93,70%
---	---------------	------------

Z tego

SP Zawada	2 799 596,77	tj. 92,18%
SP Osowiec	2 643 626,38	tj. 92,97%
ZSP Bierdzany	1 631 650,26	tj. 95,68%
SP Ligota Tur.	2 579 237,06	tj. 92,77%
SP Turawa	3 609 466,91	tj. 99,34%

W rozdziale Przedszkola przy Szkołach Podstawowych wydatkowano kwotę	1 704 197,89	tj. 93,06%
--	--------------	------------

Przedszkole Zakrzów Turawski/Kadłub Turawski	832 038,58	tj. 91,62%
Przedszkole Osowiec	872 159,31	tj. 94,47%

W rozdziale Przedszkola wydatkowano kwotę	4 819 076,76	tj. 93,94%
---	--------------	------------

Z tego

PP Zawada	983 037,78	tj. 94,78%
PP Węgry	1 071 244,34	tj. 96,15%
ZSP Bierdzany	756 619,21	tj. 94,45%
PP Turawa	1 036 380,27	tj. 94,74%
PP Kotórz Mały	971 795,16	tj. 89,65%

W rozdziale Świetlica szkolna wydatkowano kwotę	629 429,17	tj. 85,37%
---	------------	------------

W rozdziale Dowóz Uczniów do Szkół wydatkowano kwotę 390 829,01 tj. 96,74%

W rozdziale Doskonalenie i Doksztalcanie Nauczycieli wydatkowano kwotę

41 783,00 tj. 54,60%

W rozdziale Stołówka szkolna i przedszkolne wydatkowano kwotę 2 509 789,84 tj. 86,65%

W rozdziale Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych wydatkowano kwotę

368 457,31 tj. 88,61%

Z tego

SP Osowiec 67 626,41 tj. 98,52%

ZSP Bierdzany 176 216,00 tj. 93,76%

PP Węgry 103 013,47 tj. 87,07%

PP Turawa 21 601,43 tj. 92,23%

W rozdziale Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy w szkołach podstawowych wydatkowano kwotę

1 230 148,11 tj. 91,22%

Z tego

SP Zawada 383 523,51 tj. 94,42%

SP Osowiec 546 743,07 tj. 91,01%

ZSP Bierdzany 17 215,36 tj. 47,56%

SP Turawa 282 666,17 tj. 92,56%

W rozdziale Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych wydatkowano kwotę

64 647,31 tj.90,32%

W rozdziale Pozostała działalność wydatkowano kwotę 783 952,60 tj. 85,99%

Głównie jest to refundacja kosztów za dzieci przedszkolne uczęszczające do przedszkoli w gminach: Opole, Łubniany, Ozimek – 576 134,02 zł

Ponadto w 2025 r. Gmina Turawa wypłaciła dotację oświatową jednostce niepublicznej – Społecznej Szkole Podstawowej w Węgrach – w łącznej kwocie 3 726 992,02 zł.

Informacja o działalności Gminnego Żłobka „Promyczki”

Informacje ogólne:

Gminny Żłobek „Promyczki” w Kotorzu Małym funkcjonuje w Gminie Turawa od 2 lat.

Jednostka funkcjonuje w oparciu o przepisy ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3. Nadzór nad żłobkiem sprawuje Wójt Gminy Turawa.

Placówka zatrudnia 8 opiekunek dziecięcych, pielęgniarkę, 3 osoby w kuchni (2,5 etatu), woźną (1/2 etatu sprzątanie) i konserwatora (1/4 etatu).

Rekrutacja dzieci:

Na koniec 2025 r. do żłobka uczęszczała 59 dzieci, w tym 1 spoza gminy.

W toku rekrutacji na rok szkolny 2025/2026 zostało złożone więcej Kart zapisu niż może przyjąć placówka. W związku z tym zostały ustalone następujące kryteria przyjmowania do placówki:

- mieszkańiec Gminy Turawa
- oboje rodzice pracujący/ uczący się
- odprowadzanie podatku do US odpowiedniego dla Gminy Turawa
- wielodzietność
- rodzeństwo dziecka uczęszczającego już do placówki
- orzeczenie o niepełnosprawność.

Obecnie na liście rezerwowej znajduje się 3 dzieci.

Koszty utrzymania dziecka w żłobku:

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w żłobku wynosi:

- a) 2336 zł., a
- b) dla dziecka z orzeczoną niepełnosprawnością 2736 zł.

Opłata ta zostaje pomniejszona o pozyskaną przez gminę dotację rządową z programu „Małuch” w wysokości 836 zł miesięcznie na okres 3 lat dla 50 dzieci z gminy Turawa.

Po odliczeniu dotacji, chesne dla dzieci z terenu gminy Turawa wynosi:

1500 zł.

1900 zł. – dla dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością

Kwota 1500 zł/ 1900 zł faktycznie zostaje pokryta z rządowego programu „Aktywnie w Żłobku”, w związku z tym opieka w placówce dla dzieci z terenu Gminy Turawa jest bezpłatna, a jedyna opłata to opłata z tytułu wyżywienia – 10 zł/ dzień.

Natomiast dla dzieci spoza gminy wynosi 836 zł. + opłata z tytułu wyżywienia.

15.PUBLICZNY TRANSPORT ZBIOROWY

W 2025 roku Gmina Turawa kontynuowała realizację zadania własnego w zakresie organizacji publicznego transportu zbiorowego, zapewniając mieszkańcom dostęp do nowoczesnej, dostępnej i stabilnej komunikacji autobusowej. System transportu publicznego, funkcjonujący od 2023 roku dzięki środkom pozyskanym z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, stanowi obecnie jeden z kluczowych elementów polityki społecznej i transportowej gminy.

W związku z pozytywnymi efektami funkcjonowania komunikacji gminnej, pod koniec 2024 roku Gmina Turawa złożyła kolejny wniosek o dofinansowanie przewozów autobusowych na lata 2025–2027. Wniosek został rozpatrzony pozytywnie, a gmina uzyskała łączne dofinansowanie w wysokości 4 487 340,00 zł, w tym:

- 1 498 645,50 zł na rok 2025,
- 1 498 645,50 zł na rok 2026,
- 1 490 049,00 zł na rok 2027.

Pozyskane środki umożliwiły utrzymanie oraz dalszy rozwój sieci połączeń autobusowych na terenie całej gminy. Łączna wielkość pracy eksploatacyjnej przewidziana dla wszystkich linii komunikacyjnych wynosi:

- 499 548,50 wozokilometrów w 2025 roku,
- 499 548,50 wozokilometrów w 2026 roku,
- 496 683,00 wozokilometrów w 2027 roku.

W ramach systemu publicznego transportu zbiorowego utworzono sześć linii komunikacyjnych obejmujących wszystkie miejscowości Gminy Turawa, co pozwoliło całkowicie wyeliminować zjawisko wykluczenia komunikacyjnego na terenie gminy. Funkcjonujące linie komunikacyjne zapewniają mieszkańcom możliwość sprawnego przemieszczania się zarówno pomiędzy miejscowościami gminnymi, jak i do miasta Opola – będącego centrum administracyjnym, edukacyjnym, medycznym i gospodarczym regionu.

Uruchomione zostały następujące linie komunikacyjne:

- T1: Zawada – Węgry – Osowiec – Bierdzany – Ligota Turawska – Zakrzów Turawski – Kadłub Turawski – Rzędów – Turawa – Kotórz Wielki – Kotórz Mały – Zawada,
- T2: Zawada – Kotórz Mały – Kotórz Wielki – Turawa – Rzędów – Kadłub Turawski – Zakrzów Turawski – Ligota Turawska – Bierdzany – Osowiec – Węgry – Zawada,
- Turawskie Jeziora: Turawa – Kotórz Wielki – Turawa – Osowiec – Węgry – Zawada – Turawa Park,
- S1: Rzędów – Turawa – Turawa Marszałki – Turawa – Kotórz Mały – Węgry – Osowiec – Trzęsina – Osowiec,
- S2: Zawada – Kotórz Mały – Kotórz Wielki – Turawa – Turawa Marszałki – Turawa – Kotórz Wielki – Kotórz Mały – Zawada,
- S3: Zakrzów Turawski – Kadłub Turawski – Ligota Turawska – Bierdzany.

Szczególne znaczenie dla mieszkańców mają linie T1 i T2, które zostały skomunikowane z centrum Opola. Dzięki temu mieszkańcy uzyskali dogodny dostęp do miejsc pracy, placówek edukacyjnych, instytucji publicznych oraz usług medycznych. W celu zapewnienia równego dostępu do transportu publicznego dla wszystkich mieszkańców gminy, wprowadzono jednolitą stawkę za przejazdy do Opola. Cena biletu jednorazowego została ustalona na poziomie 6 zł, natomiast bilety miesięczne wynosiły odpowiednio 130 zł dla osób korzystających z ulg ustawowych oraz 260 zł dla pozostałych pasażerów – niezależnie od miejscowości, z której odbywała się podróż.

Przyjęte rozwiązania taryfowe, połączone z rozbudowaną siatką połączeń oraz regularnością kursów, przyczyniły się do wzrostu zainteresowania transportem publicznym wśród mieszkańców. Coraz większa liczba osób korzysta z komunikacji gminnej jako alternatywy dla

transportu indywidualnego, co wpływa korzystnie zarówno na mobilność mieszkańców, jak i na ograniczenie natężenia ruchu drogowego oraz emisji spalin.

Istotną funkcję pełni również linia Turawskie Jeziora, zapewniająca mieszkańcom i turystom dostęp do terenów rekreacyjnych zlokalizowanych wokół Jezior Turawskich oraz do Centrum Handlowego Turawa Park. Linia ta cieszyła się szczególnym zainteresowaniem w okresie letnim i wakacyjnym, wspierając rozwój lokalnej turystyki oraz rekreacji.

Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, iż komunikacja autobusowa na terenie Gminy Turawa pozostaje bezpłatna dla mieszkańców w granicach gminy. Rozwiązanie to stanowi istotny element polityki społecznej samorządu, zwiększając dostępność usług publicznych, przeciwdziałając wykluczeniu społecznemu oraz wspierając osoby starsze, młodzież i mieszkańców nieposiadających własnych środków transportu.

Operatorem gminnej komunikacji autobusowej w 2025 roku została wybrana firma GTV BUS Polska Sp. z o.o.. Przewoźnik dysponuje nowoczesnym taborem autobusowym i busami spełniającymi współczesne standardy bezpieczeństwa, komfortu oraz dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Pojazdy wyposażone są m.in. w udogodnienia dla osób o ograniczonej mobilności, co znacząco podnosi jakość świadczonych usług transportowych.

Realizowana polityka transportowa Gminy Turawa wpisuje się w działania na rzecz zrównoważonego rozwoju, poprawy jakości życia mieszkańców oraz budowania nowoczesnej i dostępnej komunikacyjnie gminy.

Nowoczesny tabor autobusowy w gminie Turawa

16. HALA SPORTOWA TURAWA, HALA SPORTOWA ZAWADA

W 2025 roku hale sportowe w Turawie i Zawadzie były miejscem wielu wydarzeń sportowych, rekreacyjnych oraz integracyjnych o zasięgu lokalnym, wojewódzkim i ogólnopolskim. Obiekty służyły zarówno mieszkańcom gminy, jak i klubom sportowym oraz organizatorom prestiżowych imprez sportowych.

Na hali sportowej w Turawie odbył się Turniej Futsalu Kolegium Sędziowskiego Województwa Opolskiego. Regularnie swoje mecze ligowe w III lidze rozgrywali koszykarze klubu Aldom Turawa, korzystając zarówno z hali w Turawie, jak i hali w Zawadzie. W okresie ferii zimowych zorganizowano akcję „Ferie Zimowe z Gminą Turawa”, podczas której dzieci i młodzież mogły aktywnie spędzać czas, uczestnicząc w zajęciach sportowych i rekreacyjnych.

Jednym z najważniejszych wydarzeń sportowych były Mistrzostwa Polski w Futsalu Kobiet U-15, które odbyły się w hali w Turawie. W turnieju uczestniczyło 16 najlepszych drużyn dziewcząt z całej Polski, co było dużym wyróżnieniem dla gminy oraz potwierdzeniem wysokiego poziomu organizacyjnego obiektu. Hala była również miejscem eliminacji do Mistrzostw Polski Kobiet w kategorii U-15 oraz U-18.

Dużym zainteresowaniem cieszył się także „Dzień Przedszkolaka”, podczas którego wszystkie przedszkola z gminy Turawa uczestniczyły w turnieju gier i zabaw sportowych organizowanym na hali w Turawie. Obiekt gościł również obóz siatkarski klubu Łaskovia, w którym uczestniczyło ponad 200 dzieci i młodzieży.

W hali sportowej w Turawie odbywał się także obóz kyudo – japońskiego łucznictwa tradycyjnego, Olimpiada Osób Niepełnosprawnych, zawody Muay Thai o randze Pucharu Polski oraz wydarzenia dla Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych.

RAPORT O STANIE GMINY TURAWA ZA 2025 ROK

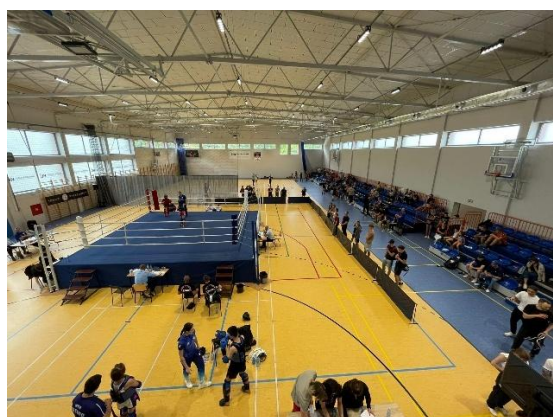
W maju miało miejsce uroczyste otwarcie hali sportowej w Zawadzie, które było ważnym wydarzeniem dla lokalnej społeczności. W obiekcie zorganizowano również pokaz „Futsal Bez Barrier” dla osób z niepełnosprawnościami oraz konkurs mažorettek.

Hala w Zawadzie była także miejscem treningów drużyny siatkarskiej UNI Opole, która przygotowywała się tam do najważniejszych spotkań sezonu, zakończonego zdobyciem 3. miejsca w Polsce w lidze kobiet.

Na obu halach regularnie prowadzone były treningi i zajęcia sportowe dla mieszkańców gminy. Korzystały z nich mažoretki, drużyna koszykarska Aldom Turawa, klub Silesius Kotórz Mały, seniorskie drużyny piłkarskie z gminy Turawa, a także uczestnicy zajęć aerobiku i innych form aktywności fizycznej.

Bogata działalność obu hal sportowych znacząco wpłynęła na rozwój sportu, aktywności fizycznej oraz integracji społecznej w gminie Turawa, promując gminę na szczeblu wojewódzkim i ogólnopolskim.

17. PODSUMOWANIE

Rok 2025 był dla Gminy Turawa okresem ukierunkowanym na dalszy rozwój infrastruktury, poprawę jakości usług publicznych i wzmocnienie potencjału społecznego gminy. Kontynuowano inwestycje w obszarze dróg, gospodarki komunalnej, ochrony środowiska oraz planowania przestrzennego, dbając jednocześnie o stabilność finansową samorządu.

Ważnym elementem działań było także wspieranie mieszkańców poprzez rozwój oferty edukacyjnej, społecznej, kulturalnej i sportowej.

Podjęmowanie inicjatywy oraz współpraca z mieszkańcami, organizacjami społecznymi oraz partnerami zewnętrznymi przyczyniały się do podnoszenia atrakcyjności Gminy Turawa jako miejsca do życia, pracy i wypoczynku.

Raport przedstawia najważniejsze działania oraz efekty pracy samorządu w 2025 roku, stanowiąc podsumowanie realizacji polityk, programów i zadań publicznych na rzecz lokalnej społeczności.

Wierzę, że dzięki dalszej współpracy i zaangażowaniu wszystkich uczestników życia społecznego Gmina Turawa będzie nadal dynamicznie się rozwijać i skutecznie odpowiadać na potrzeby mieszkańców.